

17 ΙΟΥΛΙΟΥ 1960

ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 8

Εκκλ'οχή

Κάθε ταξίδι
μαί μια
απόλαυση!

ΜΕ ΤΟ ΑΘΩΑΣΤΟ
ΣΕ ΝΑΥΠΗΓΙΚΑ ΠΡΟΤΕΡΗΜΑΤΑ
Δ/Π **"ΦΙΛΙΠΠΟΣ"**

Κάθε Πέμπτην 2 μ.μ. εκ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΔΙΑ **ΒΡΙΝΔΗΣΙΟΝ - ΒΕΝΕΤΙΑΝ**

Αναχώρησις εκ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

κάθε Σάββατον 10 μ.μ. διά ΚΕΡΚΥΡΑΝ

Αναχώρησις εκ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

κάθε Δευτέρα 2 μ.μ. διά ΠΕΙΡΑΙΑ

Κάθε Τρίτην 2 μ.μ. εκ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΔΙΑ **ΜΥΚΟΝΟΝ - ΡΟΔΟΝ**

Αναχώρησις εκ ΡΟΔΟΥ

κάθε Τετάρτην 1 μ.μ. διά

ΜΥΚΟΝΟΝ - ΠΕΙΡΑΙΑ

Το "Φιλιππος", διαθέτει πρότυπο γκαράς δι' αὐτοκίνητα ἅτινα εἰσέρχονται εἰς αὐτὸ ἀνευ γερανοῦ

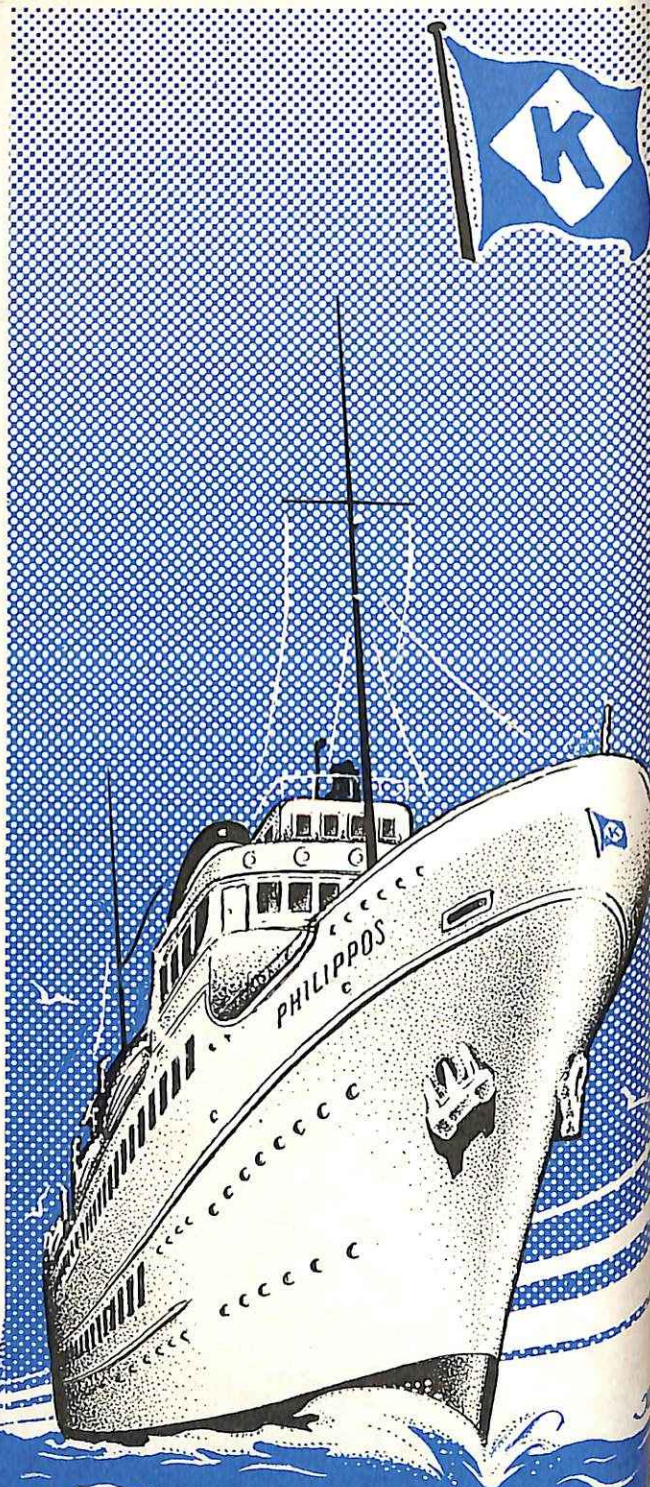
Τὸ πλοῖο πού ἐπιβλήθη
μέ τὴν ἀνωτερότητά του **"PHILIPPOS"**

Αεροπλοῖα

ΚΑΒΟΥΝΙΔΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 3 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ - ΤΗΛ.: 41-141, 474-141, 474-142

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

Έκδοχή

Τόμος ΙΣΤ'

Τεύχος 185

17 ΙΟΥΛΙΟΥ 1960

Άρθρα

- 21 ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΜΥΚΗΝΕΣ
Μ. Παρσκειαίδης
- 25 ΓΙΑΤΙ ΤΟΣΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ;
Louis Plouer
- 33 Η ΕΡΗΜΟΣ ΘΑ ΔΩΣΗ ΨΩΜΙ
Jean des Chaumes
- 36 Η «ΩΡΓΙΣΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ»
Σπ. Ζουρντζής
- 39 ΑΡΘΡΙΣ
Paul de Kruij
- 46 ΑΒΙΚΕΝΝΑΣ
N. M. Παπαδόπουλος

Διηγήματα

- 27 Ο ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ
Αλ. Πούσκιν
- 40 Ο ΕΧΘΡΙΚΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ
D. V. Gallery

- 52 Η ΕΒΔΟΜΗ ΣΤΟΑ
Mordecai Roshwald
(Μυθιστόρημα, ε' συνέχεια)

Ποιήματα

- 42 ΤΙ ΤΑ ΚΑΜΑΤΕ Τ'ΑΣΤΕΡΙΑ
Γ. Κράγκαρης
- 49 ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ
Δεία Χατζοπούλου - Καραβία

Κριτική

- 10 ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ *Τσίλαγκ*
- 14 ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ
- 59 ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ *Sagittarius*
- 61 ΘΕΑΤΡΟ *Σταύρος Αλεξάνδρου*
- 63 ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
Αγλ. Μητροπούλου

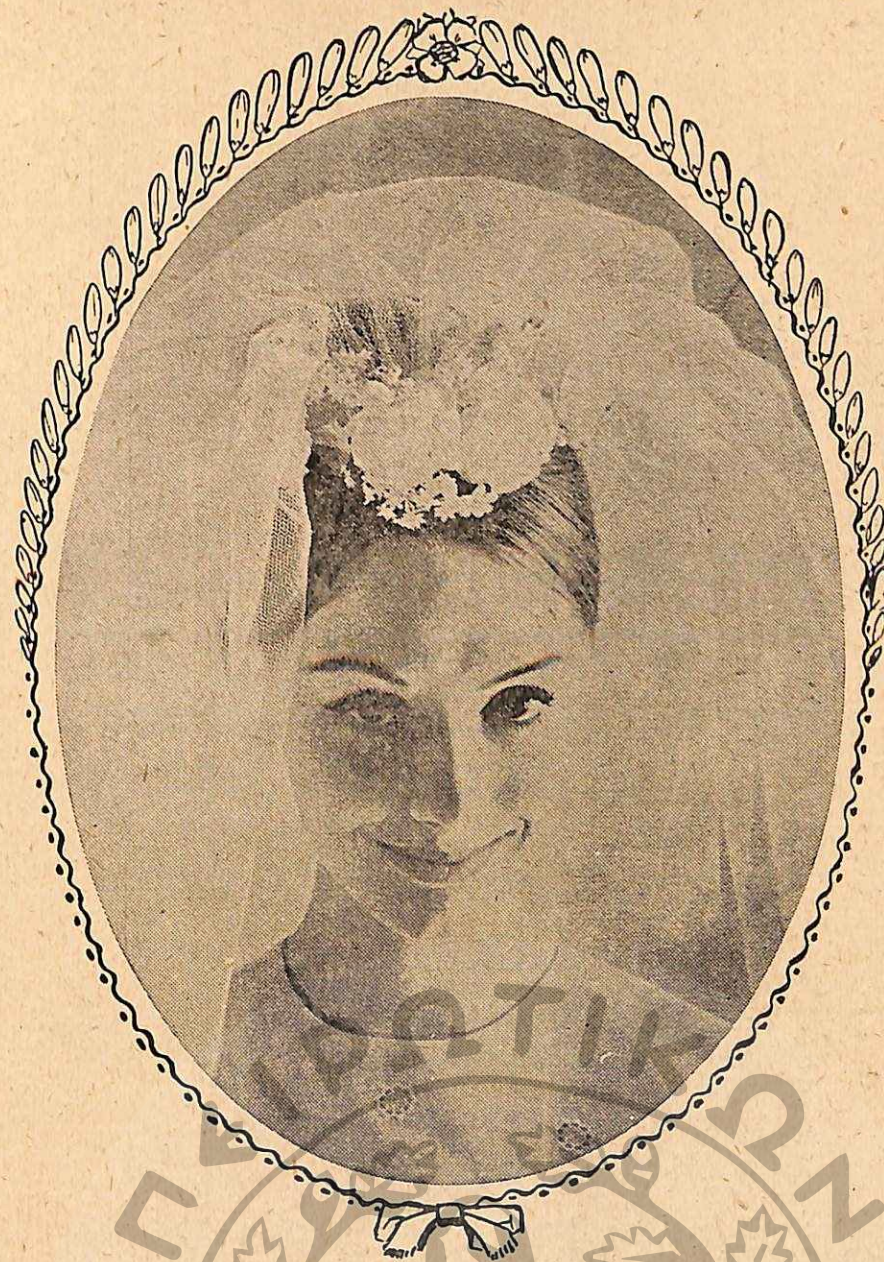
Διάφορα

- 2 ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
- 17 ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- 34 ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΣΙΝΕΜΑ *Μπόστ*
- 45 ΤΖΙΝΣΕΝΓΚ *Georges Ketman*
- 63 ΝΕΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ
Κ. Στεφανουδάκης

Αλληλογραφία 12, Σταυρόλεξο 15, Ση-
μεῖα καὶ Τέρατα 55, Λύσεις Διαγωνι-
σμοῦ (Τευχὼν 183 καὶ 184) 60, Σκάκι
64, Λύσεις 64.

ΕΞΤΡΑ (8 σελίδες)

Τὸ ἐξώφυλλό μας: Τμήμα μωσικῆ τοῦ Β'
αἰῶνος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου
Θεσσαλονίκης.

Ἀπὸ τὸ 1881

ἕως σήμερα, πάντα καὶ παντοῦ

ΚΟΥΦΕΤΑ ΓΩΓΟΥ

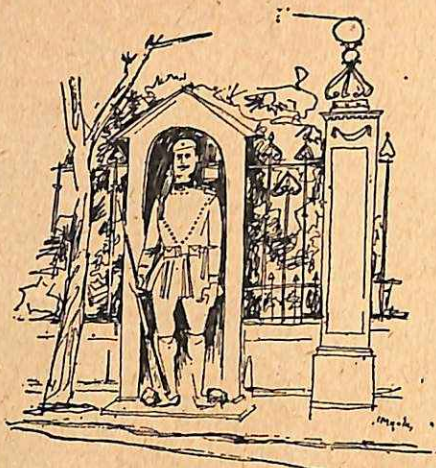
Καταστήματα Ἰώργου, Καλαμιώτου 12

Τηλ. 24-965

ΑΘΗΝΑΪΚΟ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ

ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ - του Εδουάρδου. Μετάφραση Γ. Σπαταλά, σκηνοθεσία Α. Μινωτή, σκηνικά Κλ. Κλώνη, κοστούμια Α. Φωκά, μουσική Μ. Θεοδωράκη και χορογραφίες Μαρ. Χόρς. Πρωταγωνιστούν οι: Κ. Παξινού, Α. Συνοδινού, Α. Μινωτής, Θ. Κωτσόπουλος, Γ. Αποστολίδης, Σ. Βόκοβιτς, Α. Δελγιάννης, Ν. Καζής, Α. Καλλέργης, Β. Κανάκης, Θ. Λειβαδίτης. (Θέατρο 'Ερμού, Αττικής, 31 'Ιουλίου, 8.30 μ.μ. Πληροφορίες, εισιτήρια στο γραφείο πληροφοριών, 'Αμερικής και Πανεπιστημίου γωνία).

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

17 - 30 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΘΕΑΤΡΑ

ΠΑΤΟΥΧΑΣ - έλεύθερη διασκευή για το θέατρο του 'Αγγ. Νίκα, από το πεζογράφημα του 'Ιωάννη Κονδυλάκη, με σκηνικά και κοστούμια Γιώργου 'Ανεμογιάννη και μουσική Γ. Μαρκοπούλου. Πρωταγωνιστούν οι: Μάνος Κατράκης, Τζ. Καρούσος, 'Ι. Λια Λιδιού, Κλ. Σκουλούδη και άλλοι ηθοποιοί του 'Ελληνικού Λαϊκού Θεάτρου. (Παίζεται από 21 'Ιουνίου στο 'Αλσος Παρκου Περίου 'Αρεως, τηλ. 814-034. Τό πρώτο παλύνεται εισιτήρια στο ταμείο του Θεάτρου 'Κοτοπούλη' τηλ. 614-596. 'Α. λογευματική 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΖΩΗ - του Δημήτρη Μπόγρη. Σκηνοθεσία Μήτσου Αυγίζου, σκηνικά Ε. 'Ολύμπου και μουσική επιμέλεια Σπύρου Πιπεράκη. Παίζουν οι: Σ. Βέμπο, Χρ. Εύθυμιος, Μ. Βούλγαρη, Ν. Σκιαδά, Ν. Κουρκουός, Μ. Παπαδάκης, Δ. Ρόνη, Α. 'Αδης. (Παίζεται από 8 'Ιουνίου στο Θέατρο 'Εβέρτου, Καρόλου 18, τηλ. 523-453. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΔΟΜΑ - του Γιάννη Κουντούρη με σκηνικά Α. Χατζηγεωργίου, από τον θίασο των 'Ενων Καλλιτεχνών. Παίζουν οι: Α. Παγκάλου, Π. Φυρίου, Τ. Καλλιγεράκη, Μ. Σακελλάριος, Γ. Φύσιος, Π. 'Ιωαννίδης. Την Τετάρτη, Πέμπτη, Σάββατο και Κυριακή απογευματινές παραστάσεις με ελληνικές και ξένες κωμωδίες. (Παίζεται από 10 'Ιουνίου στο Θέατρο 'Ελληνικό, πρώην 'Ερανός, Λεωφόρος 'Αλεξάνδρας 128, τηλ. 33-368. 'Απογ. 8 μ.μ., δραδ. 10 μ.μ.).

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΘΑΡΩΝ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ - του Φρέντρικ Νότ, από το 'Αθηναϊκό Θέατρο. Μετάφραση Μαίρης Βεάκη. Σκηνικά Αλφας Ζαΐμη, μουσική Γ. Δασκαλοπούλου, σκηνοθεσία Τίτου Φαυμάκη. Πρωταγωνιστούν οι: Μαίρη Χρονοπούλου, Λιάκος Χριστογιαννόπουλος, Γ. Καμπανέλλης. Δημ. Κουκής και Θάνος Μυλωνάς. ('Από 31 Μαΐου, 'Ελιδιόνας, 'Αμερικής 10, τηλ. 22-612. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΟΡΘΩ - του 'Αλ. Κασόνα, σε μετάφραση 'Ιουλίας 'Ιατρούδη, σκηνοθεσία Βασίλη Διαμαντόπουλου και σκηνικά Εύαγ. 'Ολυμπίου. Πρωταγωνιστούν οι: Μ. 'Αλκαίου, Β. Διαμαντόπουλος, Σ. Καλογεροπούλου, Π. Φυσούν. (Θεατρ. 'Νέο Θέατρο, Πατησίων 91, τηλ. 815-336. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΤΡΙΑΝΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ ΕΡΩΤΑ - του 'Αλντο Μπενεντέτι. Σκηνοθεσία Μάριου Πλωρίτη. Σκηνικά Γ. 'Ανεμογιάννη. Πρωταγωνιστούν οι: Κατερίνα, Αλέκος Κωνσταντάρας, Χρ. Τσαγανέας, 'Ηλίας Σταματίου κ.ά. (Παίζεται από 10 'Ιουνίου στο Θέατρο 'Κατερίνας, Γ' Σεπτεμβρίου 102, τηλ. 811-462. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

Γενικά τα αθηναϊκά θέατρα άρχουν τη Δευτέρα. 'Επίσης, επειδή είναι ενδεχόμενο ωρισμένα θέατρα να αλλάξουν πρόγραμμα εν τώ μεταξύ, καλό είναι το κοινό να επιβεβαιώνει τον άνωτέρω πίνακα παρακολουθώντας τον ημερήσιο τύπο.

Η ΜΑΙΡΗ ΤΑ ΛΕΕΙ ΟΛΑ... - του Δημήτρη Παδά. Σκηνοθεσία Κωστή Μιχαηλίδη και σκηνογραφίες Μαρίλένας 'Αραβαντινού. Πρωταγωνιστούν οι: Μαίρη 'Αρώνη, Μίμης Φωτόπουλος, 'Ανδρέας Φιλιππίδης, Λίλη Παπαγιάννη και 'Αλίκη Ζαθερδινού. ('Α. Κοροπόλε, 'Ιπποκράτους 9, τηλ. 614-481. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

«ΝΑΣΤΡΕΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑΣ» - του Γεο. Σταύρου, από το δίδιο του Λεονίδα Σολόδηφ. Σκηνοθεσία Μήτσου Αυγίζου και σκηνογρα-

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

φίες - κοστούμια Μ. 'Αγγελόπουλου. Παίζουν οι: Ν. Χατζίσκος, Χρ. Σύλβα, Δάνης, Ε. Προτοπαπιάς, Σ. Στριγγός, 'Αννα Φόνσου, Γ. Μετσός, Α. Προύσαλης, Κ. Ναός, Γ. Ρώης, Κονταρίνης. (Κηποθέατρο Ν. Χατζίσκου, Μαυροματάνων 26, τηλ. 614-592. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΧΟΡΟΣ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ - του 'Ωγκυστέν ντε Φοξά. Μετάφραση 'Ιουλίας 'Ιατρούδη, σκηνοθεσία Κωστή Λειβαδέα και σκηνικά - κοστούμια Γιώργου Βακαλό. Μουσική Ε. Σολωμονίδη, χορογραφίες Α. Δυρά. Παίζουν οι: Κ. 'Αναλυτή, Κ. Λειβαδέας, Τ. Βανδής, Α. Παίτη, Σ. 'Ανναίος, Κ. Ρηγάπουλος και άλλοι ηθοποιοί της 'Εκείας Σκηνής. (Παίζεται από 17 'Ιουνίου στο Θέατρο 'Εθνικού Κήπου, Λεωφ. 'Αμαλίας 1, τηλ. 32-142. 'Απογ. 6.45 μ.μ., δραδ. 9.45 μ.μ.).

ΔΕΚΑ ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ - των Ν. Τσιφώρου - Πολ. Βασιλειάδη. Σκηνοθεσία Ν. Τσιφώρου και σκηνικά Ι. Στεφανέλλη. Πρωταγωνιστούν οι: Δάφνη Σκούρα, Μάρω Κοντού, Νίκος Σταυρίδης και Διονύσης Παπαγιαννόπουλος. (Παίζεται από 26 Μαΐου στο Θέατρο 'Σμαρτζίρη, Καρόλου 1, τηλ. 524-755. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

«ΣΟΝΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ» - του Γιώργου Βίκα, σκηνογραφίες 'Αλέκου Μυράτ. Πρωταγωνιστούν οι: 'Ιορδ. Μαρίνος, Γ. Μιχαηλόπουλος, Γο. Βαφιάς, Σούλα 'Αθανασιάδου, Λιάνα Μιχαήλ, Πόπη Μένγκουλα, Χρ. Κατσιγιάννης, 'Ελένη Μοίνο, Τ. Κασολεαός, Χρ. Μπουμπούκης, 'Ανδρ. Βεντούρας. (Παίζεται από 16 'Ιουλίου στο Θέατρο 'Αστυνομική Αδελφών, πρώην 'Αστυνοπούλου, Ν. Νικοδήμου 3, τηλ. 26-246. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

'Επιθεωρήσεις

ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΚΙ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΝΑΠΟΔΗ - των Δ. Τσιφώρου - Δ. Βασιλειάδη. Σκηνοθεσία Δ. Τσιφώρου, μουσική Β. Λυκιασπιού, σκηνικά Β. Περακίτη, κοστούμια Γ. Μανουμάτη και χορογραφίες της 'Αλίκης Βέμπο. Παίζουν οι: 'Αννα Καλουτά, 'Οδύσσης Μακρής, Μαρίκα Νέζο, Μαρίκα Κοντατά, Γ. Γαβριηλίδης, Φ. Μανέλλης, Μ. Μολάγια, Ντενέγιας. 'Επίσης παίζει το συνολικό κομμάτι του Τσιγγάνου Μ. 'Αγγελόπουλου και τραγουδά ο ίδιος. (Παίζεται από 24 Μαΐου στο Θέατρο 'Επεροκέ, 'Οδυσσέως 2, τηλ. 529-730. 'Απογ. 6.45 μ.μ., δραδ. 9.45 μ.μ.).

ΚΑΘΕ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΚΑΡΥΔΙ - του Γιώργου Γιαννακόπουλου. Μουσική Ζάκ 'Ιακωβίδη, σκηνοθεσία - χορογραφίες Γιάννη Φλεφού, σκηνικά Γ. Στεφανέλλη και κοστούμια Σπύρου Λιντάρ. Πρωταγωνιστούν οι: Ρένα Βλαχοπούλου, Ζ. Σαπουντζάκη, Β. Αθωνίτης, Γ. Γκιωνιάς, Ν. Ρίξος, Τ. Μιλιάνης, Χρ. Γεωργίου, Αλντα 'Αλμα - Γιάννης Φλεφού και το μπαλέτο τους. Τραγουδούν η Ν. Κωνσταντοπούλου, ο Φώτης Δημάς και ο Ξενοφάνης Μ. Χιώτης και Μαίρη Αλντα. (Παίζεται από 3 'Ιουνίου στο 'Μετροπόλιταν, Λεωφόρος 'Αλεξάνδρας 16, τηλ. 810-966. 'Απογ. 6.45 μ.μ., δραδ. 9.45 μ.μ.).

ΦΕΡΡΥ - ΜΠΩΤ - επιθεώρηση των Νικολάου - Οικονομίδη - Λυμπεροπούλου - Μιχαηλίδη. Σκηνοθεσία 'Απ. Γαβριηλίδη. Μουσική Γ. Μουζάκη και σκηνικά Μ. 'Αγγελόπουλου. Πρωταγωνιστούν οι: Κ. Χατζή, Α. Λεοστάτος, Ρένα Ντόρ, Κ. Μελίνα, 'Αλέκος Λειβαδίτης, Κ. Δούκας, Κ. Ντινιτάκης. Χορεύει το μπαλέτο 'Εξόνσον Γκέοργιαν (Θέατρο 'Επικού, Λεωφ. 'Αλεξάνδρας 26, τηλ. 817-369. 'Απογ. 6.30 μ.μ., δραδ. 9.30 μ.μ.).

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Παιδικό θέατρο

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΥΤΟΥΣΗΣ - θερινές παραστάσεις, με έργα από μύθους του Αισώπου και παραμύθια. Κάθε Τρίτη 6.30 μ.μ. στη 'Μπομπονιέρα' Κηφισιάς και κάθε Πέμπτη 6.30 μ.μ. στην 'Αριάν' Γλυφάδας.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ - Παίζει ο καραγκιοζοπαίκτης Μιχάλης. Τετάρτη και Κυριακή Κουλοθέατρο. «Ματίνα» (Πατεία 'Αγίας Βαρβάρας, Καλλιθέα. Κάθε δρ. 8.15 μ.μ.).

ΧΟΡΟΣ

«ΛΑ-Ι-ΚΑ ΜΠΑΛΛΕΤΑ» - της Ντόρας Στράτου. Χορεύουν χορούς από όλα τα μέρη της 'Ελλάδας. Συμπράττουν διάφοροι δμιοι λαϊκών χορευτών και 25μελής όμάς του 'Κερκυραϊκού 'Ομίλου. Καλλιτεχνική διεύθυνση Φ. 'Αναγειαννάκη, σκηνηία Μιγάδη, κοστούμια Γιάννη Τσαρούχη και διδασκαλία χορών Καίτης Καμνηλά. ('Αρχαίο Θέατρο Πειραιώς, Φιλελλήνων 38, Πασαλιμάνι. Καθημερινώς 9.30 μ.μ. Τιμή εισιτηρίου δρχ. 10. Εισιτήρια παλύνονται και στην 'Αθήνα, Πραξιτέλους 5, Α' δροφος, τηλ. 32-612).

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΩΔΕΙΟΝ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 29 και 30 'Ιουλίου: Συναυλία της Συμφωνικής 'Ορχήστρας Δωματίου της Στουτγάρδης, με δύο διαφορετικά προγράμματα.

ΚΛΑΣΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ - από δίσκους με πρόλογο και ανάλυση. (Γκαλερί 'Εσολά, Κολοκοτρώνη 9, τηλ. 32-136, κάθε Παρασκευή 8.10 μ.μ., εισόδος έλευθερά).

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΦΩΣ - (Πνύκα). Κείμενο Σπ. Μελά, σκηνοθεσία Κ. Κροντήρη, μουσική Π. Πετρούδη και επιμέλεια του θεάματος Πιέρ 'Αρνό. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες 'Αννα Συνοδινού, Δέσπω Διαμαντίδου, 'Ελένη Νετανιέ, Μαρίνα 'Ανυσάκη, Πίτσα Καπιδόφωρος Μοσίδης, Βύσση Παλλής, 'Ιορδάνης 'Αθηνών. (Καθημερινώς τρεις παραστάσεις, 8.30 μ.μ. στην ελληνική γλώσσα, 9.30 μ.μ. στην αγγλική και 10.30 μ.μ. στη γαλλική). 'Η τιμή των εισιτηρίων για μέν τις ελληνικές παραστάσεις είναι 10 και 30 δρχ. και για τις ξενόγλωσσες 20 και 40 δρχ. 'Η μετάδοση γίνεται με τα λεωφορεία 'Θεσίου - Θών. Εισιτήρια παλύνονται στα κεντρικά γραφεία ταξιδίων, στα ξενοδοχεία, στο Γραφείο του Ε.Ο.Τ. ('Ε.Θ.Ε.Μ.Α.Τ.Ε. στην Πνύκα).

ΚΗΠΟΣ ΘΑΥΜΑΤΩΝ - (Λούνα Παρκ - Λεωφόρος Συγγρού, Κήπος Βαλλιάνου). Ξένες ατσαλές, ταχυδακτυλουργοί, ζογκλέρ, μ.μ., σε συνδυασμό με ποικίλα θεαματικά παιχνίδια. Πολυμελής δοχόστρα νέων, υπό καλλιτεχνικό πρόγραμμα πλασιάζουν ένα-ένα λασσάμενες τραγουδίστριες και επιθεωρήσεις κα νούμερα.

Ναί!
Τα άρώματα
ταιριάζουν
μέ τα χρώματα...

Διαλέξτε μέ προσοχή το άρωμά σας.
Είναι ή έκφρασις της προσωπικότητός σας.

Λεϊλά
Λιατρίς
Μανόμα
Μυρτιά

ή λοσιόν για μαύρα μαλλιά, σκούρα έπιδερμίδα, βαθύχρωμα μάτια.
ή διακριτική, φίνα λοσιόν της ξανθής όμορφιάς.
ή λοσιόν για το σταρένιο δέρμα και τα καστανά μαλλιά...
ή κολώνια για όλους τους τύπους της γυναικείας όμορφιάς.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Π. Α. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΩΝ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ-ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ι. Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΝΑΡΗ 20 - ΚΟΛΩΝΑΚΙ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ - Άθηνων, Σταδίου 29, και Πειραιώς, Πραξιτέλους 136. Άνοιχτές 9 π.μ. - 1 μ.μ. και 6 - 9 μ.μ. εκτός Τετάρτης και Σαββάτου. (Έχουν διδλία λογοτεχνικά, φιλοσοφικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά και ιστορικά).

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ - Πλ. Φιλολογίας 17. Άνοιχτή καθημερινώς 8 π.μ. - 1.30 μ.μ. Δευτέρα και Πέμπτη 5 - 8 μ.μ. Τό Σάββατο 8 π.μ. - 12.30 μ.μ. Διαθέτει διδλία επί γενικών θεμάτων.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - Πατησίων 47. Άνοιχτή 9.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. και 6 - 8 μ.μ. (Έργα Ίταλων συγγραφέων - λογοτεχνικά, θεατρικά, ιστορικά.)

ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ - Καποδιστρίου 28. Άνοιχτή καθημερινώς 8 π.μ. - 2 μ.μ. Δευτέρα και Τετάρτη 8 π.μ. - 2 μ.μ. και 5.30 - 8.30 μ.μ. (Βιβλία οικονομολογικά και σχετικά με την παραγωγικότητα. Ωρισμένα προσφέρονται δωρεάν).

ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ - Δημοκρίτου 14. Άνοιχτή καθημερινώς, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και τα απόγευματα Τρίτης και Παρασκευής από 5.30 - 7.30 μ.μ. (Βιβλία λογοτεχνικά, επιστημονικά, ιστορικά).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ομαδικές

ΑΦΡΙΚΑΝΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ. - Οι Ρ. Μπόντο, Ν. Καλάλα και Τ. Καμινάνα θα παρουσιάσουν 60 ελαιογραφίες με θέματα από τη ζωή των ιθαγενών του Κονγκό. (Γκαλερί «Τέχνης», Νίκης 2, από 8 'Ιουλ., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6 - 9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ - (Παρθένος, Λύτρας, Γαλάνης, Μάλας, Βολανάκης, Γεωμενής, Οθωνάκης, Γεωργιάδης, Μπισκίνης, Οικονόμου, Γιατάς, Ίακωβίδης). Μόνιμη έκθεση, «Γκαλερί «Ηλιάδα», Ακαδημίας 29, 9 π.μ. - 2 μ.μ. και 5 - 9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ - Με συμμετοχή των καλλιτεχνών: Άπόγγη, Χουτοπούλου (Γλυτική), Γαίτη, Κοντοπούλου, Κυριάκη, Μαργαροπούλου, Μηταράκη, Οικονομίδου, Πολυχρονιάδου, Σπυροπούλου, Χουτοπούλου (Ζωγραφική), Άντωνιάδου - Βασιλειάδη (Μινιατούρες), Βαλαμάνη, Κώστα, Πολυχρονιάδου (Κεραμική), Όσφρανου (Ψηφιδωτά), Δημακοπούλου (Μακέττες διακοσμητικές), Πλακοτάκη (Μεταξοτυπίες). (Γκαλερί «Νέες Μορφές», Βαλαωρίτου 9α, 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5 - 9 μ.μ. Κυριακή απόγευμα κλειστά).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ - σχέδια, κεντήματα, ξυλόγλυπτα, μετάλλια κ.ά. απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας. (Γκαλερί «Σαρά», Κολοκοτρώνη 9, από 28 'Ιουν., 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 5.30 μ.μ. - 9 μ.μ. Κυριακή κλειστά).

Προσέξτε
την προσφορά μας
ΤΟ «ΕΞΤΡΑ»

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

(Μέσω του Έθνικού Ίδρύματος Ραδιοφωνίας)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ α) Έργα για συμφωνική ορχήστρα. β) Κοντσέρτα (για πιάνο ή βιολί ή βιολοντσέλλο). γ) Έργα Μουσικής Δωματίου (Κουαρτέτο γχορδών). δ) Άπονεμηθούν 6 βραβεία συνολικά, σε δυο έργα από κάθε κατηγορία: α) Συμφωνικών έργων: Α' βραβείο (Προέδρου Κυβερνήσεως), δοχ. 35.000. Β' βραβείο δοχ. 20.000. β) Κοντσέρτα: Α' βραβείο δοχ. 30.000 (Έλληνικού Όργανισμού Τουρισμού), Β' δοχ. 18.000. γ) Έργα Μουσικής Δωματίου: Α' δοχ. 15.000, Β' δοχ. 9.000. Οι συνθέσεις που θα βραβευθούν θα εκτελεσθούν στα πλαίσια του Φεστιβάλ Άθηνων 1961, από την Συμφωνική Όρχήστρα του Ε.Ι.Ρ., θα ηχογραφηθούν και θα μεταδοθούν και σε ειδικά προγράμματα των ελληνικών και πολλών ξένων ραδιοφωνικών σταθμών. Προθεσμία υποβολής έργων: 28 Φεβρουαρίου 1961. Τό πλήρες κείμενο των όρων του διαγωνισμού δημοσιεύτηκε στο τεύχος του «Ραδιοπρογράμματος» της 11ης 'Ιουνίου. (Ε.Ι.Ρ., Πλατεία Ρηγίλλης).

(Μέσω της ΕΓλωσσικής Έταιρίας Άθηνων)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ - Η ΕΓλωσσική Έταιρία Άθηνων προκηρύσσει διαγωνισμό για τη συλλογή δημόσιων γλωσσικών υλικού από ιδιώματα και την κοινώς ομιλούμενη νέα ελληνική γλώσσα. Μπορούν να λάβουν μέρος όχι μόνο φιλόλογοι και δάσκαλοι, αλλά όλοι οι λόγοι και οπωσδήποτε εργάσιμοι. Συνιστάται ιδιαίτερα η συλλογή των εξής γλωσσικών μνημείων: 1) Τού λεκτικού ιδιώματος, ήτοι λέξεις και φράσεις από την καθημερινή ομιλία που να αναφέρονται στον καθ' ύλην δύν. 2) Τού Γοπωνυμικού, δηλαδή ονόματα άκρωτηρίων, όρων, δυνών, ποταμών, τοποθεσιών, χωριών κλπ., καθώς και σχετικές παραδόσεις της ονομασίας τους. 3) Λόγων ή διαλόγων σε συνέχεια, όπως λέγονται από τον λαό. 4) Τεχνικών, βιοτεχνικών και επαγγελματικών όρων σχετικών με τα διάφορα επαγγέλματα και κυρίως με την γεωργική, ποιμενική, αλιευτική και ναυτική ζωή. 5) Των σχετικών προς τό ιδίωμα μνημείων του λόγου (έγγραφα, δημοτικά τραγούδια, παροιμίες, αινίγματα, εύχες, παραδόσεις, παραμύθια). 6) Της γραμματικής του ιδιώματος (δηλαδή φωνητικής, τυπικού, παραγωγής, συνθέσεως, συντάξεως). 7) Γενικών κάθε μνημείο του λόγου που παρουσιάζει ιδιωματικό ή φραστικό ενδιαφέρον. Όλα τα λαογραφικά μνημεία πρέπει να καταγράφονται άκριτως, όπως προφέρονται από τό λαό. Οι συλλογές πρέπει να υποβληθούν χειρόγραφες ή δακτυλογραφημένες προς την ΕΓλωσσική Έταιρία Άθηνων (Μέγαρο Ακαδημίας Άθηνων) μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1960. Στις βραβευόμενες συλλογές θα άπονεμηθούν χρηματικά βραβεία.

(Μέσω του Ίδρύματος Προστασίας Χανσενικών, «Η Θεία Χάρις», Άναξαγόρα 11 - Άθήναι)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΚΛΑΪΚΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ - Τό Ίδρυμα Προστασίας Χανσενικών προκηρύσσει διαγωνισμό για τό έτος 1960 με θέμα: «Η Κοινωνική Αποκατάσταση των Χανσενικών» και υπό τους εξής όρους: 1) Οι υποβαλλόμενες μελέτες πρέπει να είναι σε γλώσσα απλή και εύληπτη, να μην υπερβαίνουν τις είκοσι (20) δακτυλογραφημένες σελίδες, ούτε να είναι λιγότερες από δεκαπέντε (15). 2) Τποβάλλονται τρία αντίγραφα των δοκιμών, σε φάκελλο, άνυπόγραφα και χωρίς κανένα σήμα. Τό όνομα και τό λοιπό στοιχείο ταυτότητος του συγγραφέα περιέχονται σε άλλο φάκελλο, κλειστό, μαζί με μία φάση της ποστιμήςσεως του συγγραφέα. 3) Προθεσμία υποβολής των δοκιμών ορίζεται ή 15/12/1960. 4) Από τις μελέτες που θα υποβληθούν θα βραβευθούν δύο με δοχ. δύο χιλιάδες (2.000) ή πρώτη και χίλιες (1.000) ή δεύτερη, θα άποτελούν δε περιουσία του Ίδρύματος. Η άνακοίνωση των άποτελεσμάτων και ή δαράβευση θα γίνη κατά τον επίσημο έορτασμό της «Ημέρας των Χανσενικών», την τελευταία Κυριακή του Ίανουαρίου 1961.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

(Μέσω της Έλληνικής Φωτογραφικής Έταιρίας, Βουκουρεστίου 28α, τηλ. 611-485)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - (Άύγουστος 1960). Τρεις κατηγορίες φωτογραφιών: Μονόχρωμες, διαφάνειες και Sterboslides. Θέμα ελεύθερο. Προθεσμία υποβολής μέχρι της 23ης 'Ιουλίου. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να γράφουν στη διεύθυνση: C/o Club Fotografico de Mexico, Ave. San Juan de Letran 30, 1er Peso Mexico I.D.F. Mexico.

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ - Espana (Σεπτέμβριος 1960). Δύο κατηγορίες φωτογραφιών: Μονόχρωμες και έγχρωμες. Θέμα ελεύθερο. Δικαίωμα συμμετοχής ένα δολάριο για κάθε κατηγορία. Προθεσμία υποβολής μέχρι της 25ης 'Ιουλίου. Διεύθυνσις: Apartado de Correos 18, S. Adrian de Besos (Barcelona) Espana.

INTERNATIONALER PHOTO CLUB SALON (Οκτώβριος 1960). Δύο κατηγορίες φωτογραφιών: Μονόχρωμες και έγχρωμες. Θέμα ελεύθερο. Προθεσμία υποβολής μέχρι της 1ης Σεπτεμβρίου. Διεύθυνσις: Wien 1, Postgasse 7, Austria.

ANNUAL INTERNATIONAL ZOO PHOTO CONTEST - (1 - 31 Οκτωβρίου 1960). Δύο κατηγορίες φωτογραφιών: Μονόχρωμες και έγχρωμες Slides. Θέμα ορισμένο. Άνευ δικαιώματος συμμετοχής. Προθεσμία υποβολής μέχρι της 10ης Σεπτεμβρίου 1960. Διεύθυνσις: Chicago Zoological Society, Brook Field, Illinois U.S.A. ή Nocture Camera Club, Chicago, Illinois U.S.A.

1960 NEWCASTLE UPON TYNE INTERNATIONAL EXHIBITION OF PHOTOGRAPHY - (Νοέμβριος 1960). Δύο κατηγορίες φωτογραφιών: Μονόχρωμες και διαφάνειες. Θέμα ελεύθερο. Δικαίωμα συμμετοχής ένα δολάριο για κάθε κατηγορία. Προθεσμία υποβολής μέχρι 14ης Σεπτεμβρίου. Διεύθυνσις: 47 Newminster Road: Newcastle Upon Tyne, 4 - England.

VISAPHON

Επισκεφθείτε μας

για να γνωρίσετε

ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΠΛΗΡΗΣ ΣΕΙΡΑ

14 δίσκοι 33 στρ. - Πολυσέλιδα βιβλία - 7.000 λέξεις
Γραμματική
ΜΟΝΟ ΜΕ 1.680 ΔΡΧ.

ΚΑΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΕΣ
ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Για τους προχωρημένους είδική μηνιαία έκδοσις ΟΜΙΛΟΥΣΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ

ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΙ 1 ΔΙΣΚΟΣ 33 ΣΤΡΩΦΩΝ

Μόνον 50 ΔΡΧ. τόν μήνα

ΑΘΗΝΑΙ: Πανεπιστημίου 18
Τηλ. 24.241 (έντός Στοάς Άλφειου)
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Αγίας Σοφίας 23
Τηλέφωνον 72.002

ΑΘΗΝΑΪΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

(Από τα ενδιαφέροντα προγράμματα που αναγγέλλονται για τό δεκαπενθήμερο 17 - 31 'Ιουλίου)

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Θέατρο

«ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ» - του Σ. Κινγκσλεϊ. Μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή Μαρίας Καρπαναγιώτου. Μουσική επιμέλεια Σοφίας Μιχαλίτση. Ραδιοσκηνοθεσία Κώστα Κροντηρά. (Τετάρτη 20 'Ιουλίου, 20.30').

«ΑΝ ΔΟΥΛΕΨΗΣ ΘΑ ΦΑΣ» - κωμωδία του Νίκου Τσεκούρα. Ραδιοφωνική διασκευή Γεωργίου Καρακωντά. Ραδιοσκηνοθεσία Γεωργίου Νταϊφά. (Κυριακή 24 'Ιουλ., 21.15').

«Ο ΡΙΝΟΚΕΡΩΣ» - του Ίονέσκο. Μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή 'Ιουλίας 'Ιατρούδη. Μουσική επιμέλεια Άργυρώς Μεταξά. Ραδιοσκηνοθεσία Μήτσου Αυγίτσου. (Τετάρτη 27 'Ιουλίου, 20.30').

«Ο ΕΡΩΣ ΘΕΛΕΙ ΞΥΛΟ» - κωμωδία του Παυλίδη Καγιά. Ραδιοφωνική διασκευή Κυδελής Μυράτ. Ραδιοσκηνοθεσία Γεωργίου Νταϊφά. (Κυριακή 31 'Ιουλίου, 21.15').

Ομιλίες

«ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ» - Ομιληται οι λατοί: Ν. Τεπερλίδης, Κ. Μητρόπουλος, Γ. Τσουκαντάς. (Τρίτη 19 'Ιουλίου, 18.02').

«ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ» - Ομιληται οι: Κ. Δημαράς, Π. Χάρις, Α. Καραντώνης, Α. Σαλίνης, Μ. Κλάρας. (Τρίτη 26 'Ιουλίου, 18.02').

Μουσική

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ. - Διευθύνει ο Άντιόχος Εὐαγγελίδης. Σολιστ ή πιανίστα Μ. Χυιογιώργου - Σινάρα. Έργα: Κερονυμίνι, Μπετόβεν, Φωρέ. (Πέμπτη 21 'Ιουλίου, 21.15').

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ - Με τό κουαρτέτο έγχόρδων Στέφ Μπλάν. Έργα: Μορίς Ραβέλ (Παρασκευή 22 'Ιουλ., 20.35').

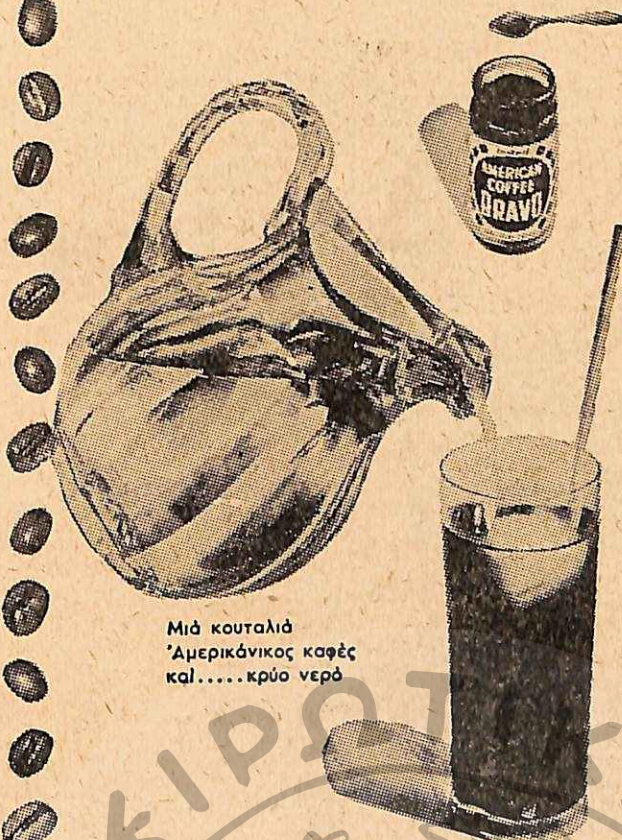
ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ Ν. ΥΟΡΚΗΣ - Διευθύνει ο Λέοναρντ Μπερνστάιν. Έργα Μπετόβεν: Μίσα Σολέμνις. (Κυριακή 24 'Ιουλίου, 11.02').

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ. - Διευθύνει ο Κώστας Κυδωνιάτης. Έργα: Βιδάλνι, Θέμα, Μόσον, Γκρήνκ. Νττόρζακ. (Πέμπτη, 28 'Ιουλίου, 21.15').

ΡΕΣΙΤΑΛ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ - Της ύψιφώνου της Άνν. Σκονής Έλένης Γκάγκα - Σπυροπούλου. Έργα: Μότσαρτ, Ντονιτσέτι (Παρασκευή, 29 'Ιουλίου, 20.35').

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ - Διευθύνει ο Λέοναρντ Μπερνστάιν. Έργα Ντεμπνυσό, Τσαϊκόφσκυ, Κόπλαντ. (Κυριακή 31 'Ιουλίου, 11.02').

Ο υαρός υαφές είναι τέχνη
Ο υαρός υαφές είναι BRAVO

Μιά κουταλιά
Άμερικάνικος καφές
και.....κρύο νερό

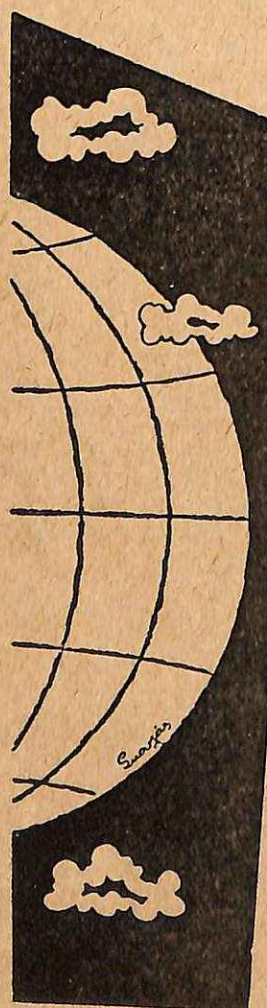
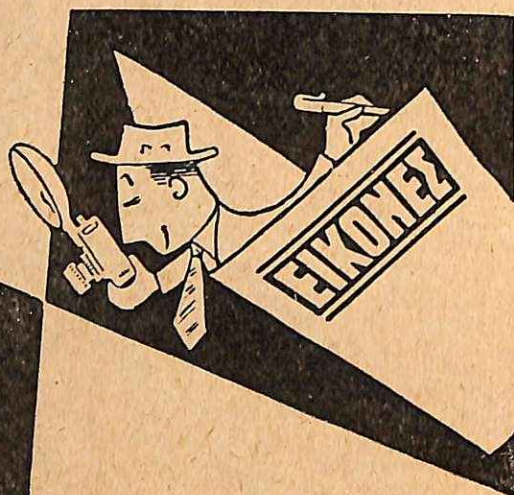
Παγωμένος καφές.
Η μεγαλύτερη καλοκαιρινή
άπόλαυσις.

BRAVO

ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΦΕΩΝ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

...Τὸ ἐπίκαιρο.
ὕπεύδυνο.
ζωντανό

ρεπορτάζ
μέ τις ὠραιότερες πάντο
φωτογραφίες
ὕπάρχει κάθε ἐβδομάδα στίς

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΑΤΡΑ

«ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ» - (τοῦ Ἀσημακόπουλου - Σπυροπούλου - Παπαδοῦκα). Πρωταγωνιστοῦν: Κούλης Στυλίου, Μπέμπα Δόξα, Σοφία Βερώνη, Νικήτας Πλατῆς, Νίκος Σιράκος κ.ά. (Ἐστρατιωτικὸν Θερινόν, ὁδὸς Δεσπερῆ. Ἀπογ. 7 μ.μ., δοῦδ. 9 μ.μ.).

«ΕΥΡΥΔΙΚΗ» - (τοῦ Ζάν Ἀνουῖ). Θίασος Θεάτρου Τέχνης. Τὸν ὅλο τοῦ Ὁσφέα θά ὑποδυθῇ ὁ νέος μαθητὴς τῆς Σχολῆς Κούν, Φαίδων Γεωργιάδης. Συμμετέχουν ἐπίσης καὶ οἱ: Θ. Κατσαρδάκης, Μαριμαροῦ, Κωνσταντίνου, Ψαρράς, Κούρος κ.ά. (Ἀθηνοτικὸν Θέατρον).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

«ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ» - (Σδορῶνος, Σαλῆνης, Μοσχίδης, Πεντζίκης, Δημητριάδου - Νάτσι, Ἰατροῦ, Λογοθέτης, Γέσιος κ.ά.). Ὁργανώνεται τακτικὰ κάθε χρόνον ἀπὸ τὸ Δῆμο Θεσσαλονικῆς στὸ μέγαρο τῆς ΧΑΝΘ. Ἀνοικτὴ καθημερινῶς, πρωὶ καὶ ἀπόγευμα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ - (Μέγαρον ΧΑΝΘ). Ἀνοικτὴ καθημερινῶς 8 - 1 καὶ 4.30 - 8.30, ἐκτὸς τοῦ Σαββάτου, ὅποτε λειτουργεῖ μόνον τὶς πρωινὲς ὥρες.

«ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ» - (ὁδὸς Ἀγ. Σοφίας 5). Ἀνοικτὴ καθημερινῶς 9 - 1 καὶ 4 - 8 ἐκτὸς τοῦ Σαββάτου, ὅποτε λειτουργεῖ μόνον τὸ πρωῒ. (Βιβλία, περιοδικὰ, ἐφημερίδες).

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

(Κέντρα με δρχήστρα)

ΠΑΛΛΑΣ - (τηλ. 81.204). Ὁ Σταύρος Γραμματικόπουλος παρουσιάζει ἕνα διεθνὲς πρόγραμμα: Τὸς ἀκροβάτες «Τοῖο Χοιρίτινα Ἀτλάντις», τοὺς ἰσορροπιστὲς ποδηλάτων «Ντοῦ Τσόνγκας», τὴν Ἰσπανικὴ χορευτικὴ ἀτтраξιὸν «Καρρέτι καὶ Μαρίνα», τὸν ταχυδακτυλουργὸ «Ρέξ Ρέγκις», τὸν ἑλλήνα μίμο Χάρη Κλίν, καὶ τὴν συμπαθέστατη Μαρίνα Καραῆ. Παίξει ἡ δρχήστρα «Ἐπὶ Ἀστέρων» καὶ τραγουδοῦν ὁ Π. Ἰατροῦ καὶ ἡ Δούκισσα... ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ - Τραγουδοῦ ἡ Ἄννα Τζάνετ.

(Χωρὶς δρχήστρα)

«ΡΕΜΒΗ» - Χορεύετε με δίσκους... «ΧΡΥΣΟ ΠΕΤΑΛΟ» - χορεύετε με δίσκους... «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ», χορεύετε με δίσκους...

(Διανυκτερεύοντα)

«ΝΤΟΡΕ» - (Καφενεῖο) Πλατεῖα Λευκῆ Πύργου. «ΩΜΕΓΑ» - (Καφενεῖο) Τσιρογιάννη 9... «ΙΛΙΟΝ» - (Καφενεῖο) Ἀγίας Σοφίας 8...

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΕΚΛΟΓΗΣ» ἐνδιαφέρονται νὰ δέξουν τεύχη τους σὲ τόμους, μποροῦν νὰ ἀποταθοῦν στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς

«ΕΚΛΟΓΗΣ»

(Σωκράτους 57, 1ος ὁρφος)
Παραδίδοντας τὰ τεύχη τους καὶ 30 δρχ., παίρνουν ἕνα δεμένο τόμο.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

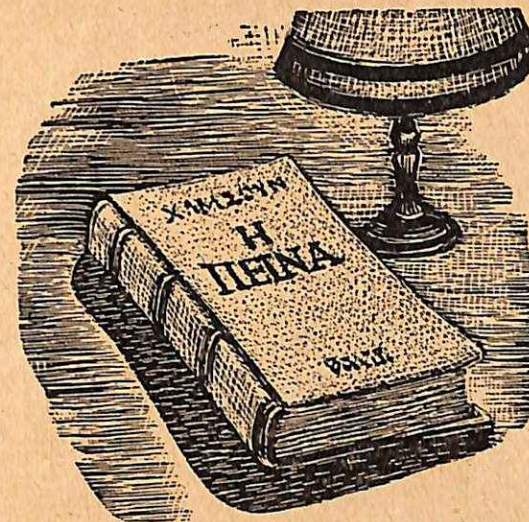
ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΚΕΝΤΡΑ

(Με δρχήστρα)

«ΑΣΤΕΡΙΑ» - (Ἀκτὴ Γλυφάδας, τηλ. 04-175). Κέντρο μοντέρνο καὶ πολυτελὲς λειτουργεῖ τὴν ἡμέρα ὡς ἐστιατόριο. Τὸ βράδυ, καὶ τὴν Κυριακὴ ἀπόγευμα καίθουν οἱ δρχήστρες Luciano Davi καὶ Τέλη Ἀποστολάκου. Ἡ χορευτικὴ ἀτтраξιὸν «Champs Eysées Ballet». Τραγουδοῦ τὸ «Τοῖο Καντσόνε»... «ΑΘΗΝΑΙΑ» - (Ἰππόδρομος, τηλ. 968-802). Ἡ δρχήστρα Λέβ. Κανακάκη προσφέρει πάντα θαυμάσια μουσικὴ στοὺς θαμῶνες τοῦ κέντρου. Καλὴ κουζίνα καὶ τιμὲς λογικὲς. Λειτουργεῖ ἀπὸ 9 μ.μ. ὡς τὸ πρωῒ... «ΚΟΡΟΝΕΤ» - (Πανεπιστημίου 2, τηλ. 28-956). Μεταφέρθηκε στὴν ταράτσα τοῦ «Kings Palace Hotels» δπου προσφέρει καλὴ κουζίνα καὶ εὐχάριστη μουσικὴ με πιάνο... «ΜΟΚΑΜΠΟ» - (Πανεπιστημίου 10, τηλ. 20-236). Πλούσιο διεθνὲς πρόγραμμα πού δρχίζει στίς 12.30 μ.μ. Παίξει ἡ δρχήστρα Λασκαρίδου καὶ χορεύει ἑλληνικὸ μπαλέτο... «ΦΛΑΜΙΓΚΟ» - (Ὁδὸς 6, τηλ. 33-592). Ἀνανεωμένο με τὴν δρχήστρα Γιούργα καὶ ἕνα Γερμανικὸ μπαλέτο προσφέρει καλὴ κουζίνα καὶ ἕνα νοῦμερ... «ΣΠΗΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ» - (Καστέλλα, τηλ. 42-885). Ἀνανεωμένη ἡ γυάλινη αἴθουσα τῆς σπηλίας, προσφέρει ἕνα ἑλληνικὸ πρόγραμμα με τὸν Χιώτη, τὴν Ἄννα καὶ τὸ συγκρότημά τους... «ΒΑΜΒΟΟ VILLAGE» - (Καδούρι - Βουλιαγμένη, τηλ. 23-703). Ἀνακαινισμένο, σὲ μαγευτικὴ τοποθεσίᾳ. Παίξουν τὸ Ἰταλικὸ Κουιντέτο Giacomino Romano, ἡ δρχήστρα Κ. Ποῆντα καὶ τραγουδοῦ ὁ Τόνυ Βαβατσίκο... «ΜΟΝΤΕ ΚΑΡΛΟ» - (Ἀνα Βούλα, τηλ. 046-800). Ἡ δρχήστρα Μπάμπη Μαυρομάτη καὶ ἡ τραγουδίστρια Ἑδὴ Μυλοπούλου, προσφέρουν μοντέρνους ρυθμοὺς καὶ τραγουδιὰ μέχρι τὸ πρωῒ... «ΚΑΛΑΜΠΟΚΑΣ» - (Κηφισιά, τηλ. 01-164). Παίξει ἡ δρχήστρα τοῦ Γ. Κατσαρού. Τραγουδοῦν οἱ Γιάννα καὶ Φοιβερίκο... «ROMANTICA» - (Ἀκτὴ Γλυφάδας, τηλ. 04-122). Νέο καὶ ὠρεῖο κέντρο πού προσφέρει φαγητὸ καὶ χορὸ. Παίξει ἡ δρχήστρα Lu... καὶ τραγουδοῦ ὁ Jimmy... «CHEZ LAPIN» - (Καστέλλα, τηλ. 42-825). Παίξει ἡ δρχήστρα Ε. Σταυράκη καὶ τραγουδοῦν ὁ Ν. Γούναρης καὶ ἡ Ντίνα Γκραβι... «ΤΡΟΚΑΝΤΕΡΟ» - (Παλαιὸ Φάληρο, τηλ. 99-220). Ὁ Γ. Οικονομίδης ὁ Τ. Μαρούδας ἡ Ν. Μούσχουσιάνη, τὸ χορευτικὸ Μηνά Γιῶτη - Ρέας Μανέλη, ὁ Τίτακης καὶ ἡ δρχήστρα Ρουχωτά σκοροῦν τὸ κέφι στοὺς θαμῶνες μέχρι ἡ δρχήστρα Ἀλ. Σπάθη, τὸ λαϊκὸ συγκρότημα Γιαννάκη Ἀγγέλου καὶ τραγουδοῦ ἡ Νάχη... «ΚΟΜΠΑΡΙΤΑ» - (Ν. Φιλαδέλφεια, τηλ. 89-128). Παίξει ἡ δρχήστρα Α. Μαρκέλα καὶ τραγουδοῦ ἡ Νάντια Κωνσταντοπούλου, ὁ Βάσος Σεττανίδης καὶ ὁ Μάνος Σιάς, τηλ. 01-828). Τραγουδοῦν οἱ Κορῶ Χριστοπούλη... «ΦΛΟΙΣΒΟΣ» - (Παλαιὸ Φάληρο, τηλ. 99-245). Παίξει ἡ δρχήστρα Γ. Μυσογιάννη καὶ τραγουδοῦ ὁ Φῶτης Πολυμέρης...

(Χωρὶς δρχήστρα)

«ΚΑΛΑΜΑΚΙ No 2» - (Λευτέρω στάσις Καλαμάκι). Χορευτικὸ, πολυτελὲς καὶ διανυκτερεύον... «ΣΙΑΒΕΡ ΧΑΟΥΖ» - (Γλυφάδα). Πολυδύναμο καὶ νεανικὸ. Οἱ θαμῶνες χορεύουν με ἀτ-οικ μπῆς... «ΛΕΛΦΙΝ» - (Βάρκιζα). Ἡ νεολαία θαυθεῖ, χορεύει φινά. Ἐνα ἑλλήνο σπῆτι στὴν πλαγιά τῆς ἑνα φιλικὸ περιβάλλον... «ΩΡΕΒΟΥΡ» - (Παροισίων 186). Διακοιτικὴ καὶ πολιτισμένη ατμόσφαιρα με χαμηλὰ φῶτα καὶ σιγανὴ μουσικὴ ἀπὸ μαγνητόφωνο... «ΣΕΒΕΝΤΗΝ» - (Βουκουρεστίου). Συναπτὲ καὶ ἀλλόκοτο με βιβλία καὶ περιοδικὰ γιὰ δσοὺς κατεβαί-

Ἔχετε
διαβάσει
τὴν «Πεῖνα»
τοῦ Κνουτ
Χάμσουν;

Βιβλίον ἐφιαλτικὸ, πού περιγράφει τὸ φυσικὸ μαρτύριον ἑνὸς πεινασμένου ἀνθρώπου...

Τὸ μεγάλο μειονέκτημα τῆς διαίτης γιὰ ἀδυνατίσμα εἶναι τὸ ἀφόρητὸ αἶσθημα τῆς πείνας.

Με τὴ διαιτητικὴ τροφή CARRUGAN μπορεῖτε νὰ χάσετε πολλὰ περιττὰ κιλά, χωρὶς οὔτε μιὰ στιγμὴ νὰ νιώσετε πεινασμένος!

Σπουδαῖο ἐπίτευγμα τῆς σουηδικῆς Διαιτητικῆς, τὸ CARRUGAN προστίθεται σὲ γάλα καὶ δίνει στὸν ὅργανισμό τὰ ἀπαραίτητα θρεπτικὰ στοιχεῖα, ἀντικαθιστώντας τὶς ἄλλες παχυντικὲς τροφές, σὲ τροπὸν ὥστε νὰ ἐξουδετερωθοῦν τὰ περιττὰ λίπη.

Τὸ CARRUGAN δὲν εἶναι φάρμακο, ἀλλὰ τροφή, πού ἐπιτρέπει τὸ φυσιολογικὸ ἀδυνατίσμα δίνοντας συγχρόνως τὸ αἶσθημα τοῦ χορτασμοῦ.

Με τὸ CARRUGAN ἀδυνατίζετε χωρὶς νὰ δεινοπαθῆτε.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

νουν μόνοι... «ΜΠΑΜΠΥ'Σ ΜΠΑΡ» - (Πανεπιστημίου 7). Εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα με ἡμίφως καὶ μαγνητόφωνο... «CLUB KATIN» - (Π. Φάληρο). Μουσικὴ ἀπὸ μαγνητόφωνο...

(Ζάππειο, τηλ. 30-939). Παίξει ἡ δρχήστρα Μπάμπη Μπερζέτη.

(Λαϊκὰ)

«ΑΚΤΑΙΟΝ» - (Ν. Φάληρο, τηλ. 483-848). Παίξει τὸ συγκρότημα τοῦ Τσιγγάνου Μ. Ἀγγελόπουλου καὶ τραγουδοῦ ἡ Γιῶτα Λάδια... «ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ» - (Τερά ὁδὸς 172, στάσις Ἀγ. Γεωργίου, τηλ. 581-839). Παίξει τὸ συγκρότημα Μπαδικώτης - Ζαμπέτα καὶ τραγουδοῦ ὁ Π. Ἀναγνωστάκης... «ΠΙΝΔΟΣ» - (Πίνδου καὶ Τυανών, Ν. Φιλαδέλφεια, τηλ. 89-058). Ὁ Λασκαρίδης μετὰ τὸ συγκρότημά του... «ΚΟΥΛΟΥΡΙΩΤΗΣ» - (Παράλια Μοσχάτου, τηλ. 482-028). Παίξει τὸ συγκρότημα Στέλιου Καζαντζίδου καὶ τραγουδοῦ ἡ Μαρινέλλα, ἡ Πόλη Πάνου, ὁ Παντέλος καὶ ὁ Μπέμης Βουγᾶς...

(Διανυκτερεύοντα)

«ΜΕΤΡΟ» - (Τρόγια στοὰ Ὁμονοίας)... «ΠΡΕΣΤΟ» - (Πατισίων 14)... «ΟΛΥΜΠΙΑ» - (Πατισίων Ὁμονοίας)... «ΓΑΛΛΙΑ» - (Σταδίου 61)... «ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ» - (Ματ. Κολωνάκου)... «ΕΡΜΗΣ» - (Πίνου 90)... «ΚΑΝΑΡΙΑ» - (Λεωφ. Ἀλεξάνδρου 227)...

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΜΟΥΣΕΙΑ

ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ - Άνοικτο καθημερινώς 9 π.μ. - 5 μ.μ. Τρίτη 12 μ. - 5 μ.μ. Κυριακή 9 π.μ. - 2 μ.μ. Εισιτήριο δρχ. 10 και για τὸν χρόν τῆς Ἀκροπόλεως. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ πρὸς δὲ ἑξῆς πάντα στὴν Ἀκρόπολιν. Συλλογὴ ἀρχαίων ἔργων (Κόρες) καὶ ἀνάγλυφα ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα, Ἐρχεῖο καὶ Ναὸ Ἀπτείου Νίκης, τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος).

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟ - (Γουδί). Άνοικτο Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή 9 π.μ. - 12 μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. (Σκελετοὶ ἀνθρώπων Νεολιθικῆς ἐποχῆς. Μοῦμιες καὶ κέρνα ὁμοιώματα διαφόρων ἐθνολογικῶν τύπων).

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ - (Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας 22). Άνοικτο καθημερινώς 8 π.μ. - 2 μ.μ. καὶ 3 - 6 μ.μ. Δευτέρα 3 - 6 μ.μ. Κυριακή 9 π.μ. - 1 μ.μ. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη, τὶς ἄλλες ἡμέρες εἰσόδος δρχ. 5. Τὶς Κυριακὰς τὸ Βασιλικὸ Ἱδρυμα κάνει συνήθως ξαναγῆσεις. (Ἔργα Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς τέχνης, εἰκόνες καὶ μικροτεχνήματα, ἀντίγραφα μωσαϊκῶν καὶ τοιχογραφιῶν, ἱστορημένα χειρόγραφα, ἔργα γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Τρεῖς αἰθούσες εἶναι διασκευασμέναι σὲ ἐκκλησίες, Παλαιοχριστιανικὴ - Βυζαντινὴ - Μεταβυζαντινὴ).

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟ - (Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον, Ἀκαδημία 38). Άνοικτο Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή 10 π.μ. - 1 μ.μ. (Μεταλλεύματα, ἀπολιθώματα κλπ.).

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ - (Πατησίων). Άνοικτο καθημερινώς 8.30 π.μ. - 2 μ.μ. καὶ 3 - 6 μ.μ. Κυριακή 9 π.μ. - 2 μ.μ. Δευτέρα κλειστό. Εἰσιτήριο δρχ. 10. Πέμπτη καὶ Κυ-

ριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Συλλογὴ ἔργων Μυκηναϊκῆς τέχνης, γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ, συλλογὴ ἐπιτηδίων στηλῶν, ἐπιγραφῶν, νομισμάτων, ἀγγείων, ἀναθηματικῶν ἀναγλύφων, κοσμημάτων, χαλκίων ἀγαλμάτων - Ποσειδῶν, Ἐρμῆς τῶν Ἀντικυθήρων κλπ.).

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - (Πλ. Μοναστηρακίου). Άνοικτο καθημερινώς 9 π.μ. - 2 μ.μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. Τετάρτη κλειστό. (Βυζαντινὰ κεραμεϊκὰ, ἔργα ἐκκλησιαστικῆς τέχνης, κοσμήματα, ῥοδιακὴ κεραμεικὴ, κειμήλια Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως, ξυλόγλυπτα λαϊκῆς τέχνης. Κοπτικὰ ὑφάσματα καὶ 7ου αἰῶνος, κεντήματα ἀπὸ τὴν Ἥπειρον, Ἀράχθον, Λειβαδιά, Τανάγρα, Κυκλάδες, Κρήτη, Σκύρο, Μυτιλήνη, Δωδεκάνησον).

ΖΩΟΛΟΓΙΚΟ - (Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον, Ἀκαδημία 43). Άνοικτο Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο καὶ Κυριακή 9 π.μ. - 12 μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. (Ζῶα τῆς Ἑλλάδος, τῶν γειτονικῶν τῆς χώρας καὶ τῶν τροπικῶν. Ἐρπετὰ, ἔντομα, πούλια, κοχύλια καὶ ψάρια τῶν ἑλληνικῶν θαλασσῶν).

ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ - (Λεωφ. Ἀμαλίας 38). Άνοικτο καθημερινώς 9 π.μ. - 1 μ.μ. Εἰσόδος δρχ. 5. Κυριακή 10 π.μ. - 2 μ.μ. Εἰσόδος ἐλευθέρη. Τρίτη καὶ Σάββατο κλειστό. (Ἱστορικὰ κειμήλια καὶ ἐνθυμήματα τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821).

ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ - (Χῶρος Κεραμεικοῦ). Άνοικτο καθημερινώς 9 π.μ. - 5 μ.μ. Εἰσιτήριο δρχ. 5. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Σειρὰ ἐπιτηδίων ἀναγλύφων καὶ ἀγγείων ἀπὸ τάφους).

ΜΠΕΝΑΚΗ - (Κουμπάρη 1). Άνοικτο καθημερινώς 9.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. καὶ 4.30 - 7.30 μ.μ. Κυριακή 9.30 π.μ. - 1.30 μ.μ.

μόνο τὸ πρωί. Εἰσιτήριο δρχ. 5. Τρίτη κλειστό. Δευτέρα εἰσόδος ἐλευθέρη. (Βυζαντινὰ καὶ Μεταβυζαντινὰ ἔργα τέχνης, ὑφάσματα κοπτικῆς καὶ μουσουλμανικῆς τέχνης, ἔργα κεραμεικῆς, ὑαλουργίας, μεταλλοτεχνίας, ξυλόγλυπτικῆς, φορεσιῆς, κεντήματα κ.ά.).

ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ - (Ἀκτὴ Το. Μουσουλίου 1, Πειραιεύς). Άνοικτο καθημερινώς πλὴν Τετάρτης καὶ Κυριακῆς 9 π.μ. - 1 μ.μ., Τετάρτη καὶ Παρασκευή 6 - 9.30 μ.μ. καὶ Κυριακὴ 10 π.μ. - 1 μ.μ. καὶ 6 - 10 μ.μ. Εἰσιτήριο δρχ. 2. Τρίτη καὶ Παρασκευή εἰσόδος ἐλευθέρη. (Ἐκθέματα σχετικὰ μὲ τὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἐπὶ τὴν σήμερον. Μικρογραφίες πλοίων, κειμήλια τοῦ 1821, τῶν ἀγώνων τοῦ 1912 καὶ 1940).

ΣΤΟΑ ΑΤΤΑΛΟΥ, ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ - (Θησεῖον). Άνοικτο καθημερινώς, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Εἰσιτήριο δρχ. 10 καὶ γιὰ τὸν χρόν τῆς Ἀγορᾶς. Πέμπτη καὶ Κυριακὴ εἰσόδος ἐλευθέρη. (Ἐκθέματα ἀπὸ τὸν χρόν τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς, ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ὡς καὶ τοὺς τελευταίους ὁμαϊκοὺς. Γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ, ἀγγεία καὶ χάλκινα εὐρήματα).

ΞΕΝΑΓΗΣΙΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ - κάθε Κυριακὴ 11 π.μ. καὶ 3 μ.μ. γίνονται ξαναγῆσεις στὰ Μουσεία : Ἀκροπόλεως, Βυζαντινόν, Ἐθνικόν, Ἀρχαιολογικόν, Ἑλληνικὴς Λαϊκῆς Τέχνης, Ἐθνολογικὸ καὶ Ἱστορικόν, Κεραμεικοῦ, Μπενάκη καὶ Στοᾶς Ἀττάλου. Ἐπίσης στοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους : Κεραμεικόν, Θησεῖον, Ἀρχαία Ἀγορά, Ἀκρόπολη, Σούνιον, Ἐλευσίνα καὶ Στύλους Ὀλύμπου Διός. Ξεναγοῦν οἱ : Θ. Κερασιόπουλος, Ἀγγελίδου, Τ. Σεραδάκη, Ε. Βασιλικιώτη, Ε. Λυκούρη, Κ. Πετροπούλου, Α. Ποταμιάνου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΟΥΛΗΣ - Παλαιὰ Ἀνάκτορα 9 π.μ. - 1 μ.μ. (Πλουσιώτατο τμήμα πολιτικῶν - νομικῶν βιβλίων, πλήρης σειρὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ 1901 - 1937, πλήρης σειρὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως).

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ - Σουηδίας 61, 9 π.μ. - 2 μ.μ. καὶ 5 - 8 μ.μ. Σάββατο ἀπόγευμα κλειστό. (Πλουσιώτατη ἱστορικὴ βιβλιοθήκη γιὰ τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Ἑγγύς Ἀνατολή, ἰδίως τὴν παλαιὰ καὶ νεώτερη Τουρκία. Ἀπαράμιλλη συλλογὴ βιβλίων τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ νεώτερης ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Πρῶτες ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Μικροσκοπικὴ παλαιὰ βιβλιοθήκη σπουδαίων ἔργων. Πρωτότυπα ἔργα χειρογράφου, τὰ ἔργα τοῦ Ζωγράφου ποῦ ἐγίναν κατ' ὑπόδειξιν τοῦ Μακρυγιάννη, χειρόγραφα, συλλογὴ τῶν ἔργων τῶν περιηγητῶν ποῦ ἦσαν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν 15ο - 19ο αἰῶνα, καὶ κειμήλια τοῦ Βύσσου).

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ - Μέγαρον Δημοσίου, 8 π.μ. - 3 μ.μ. (ὄχι ἐνημερωμένη).

ΕΘΝΙΚΗ - Καθημερινὸς ἀνοικτὴ, 9 π.μ. - 1 μ.μ. καὶ 5 - 8 μ.μ. (Πλὴν τῶν βιβλίων περὶ Ἑλληνικῆς μεσαιωνικῆς καὶ νεώτερης φιλοσοφίας, ἱστορίας, θεολογίας, πλουσιώτατο τμήμα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, σπάνια γειωγραφικὰ χάρτες, εἰκονογραφημένα παλαιὰ βιβλία, σπάνιες ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, χαλκογραφίες, βυζαντινὰ χειρόγραφα, ἀρχαῖον ἐγγράφων τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1921).

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΣ - Παλαιὰ Βουλὴ, Ἀνθίου Γαζή 2, 9 π.μ. - 1 μ.μ. καὶ 5 - 8 μ.μ. Σάββατο ἀπόγευμα κλειστό. (Πλὴν ἄλλων ἔργων, πλήρη σειρὰ δλων τῶν ἐφημερίδων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ 1822 - 1900 καὶ ἀπὸ τὸ 1937 ἕως σήμερον).

ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑΝ

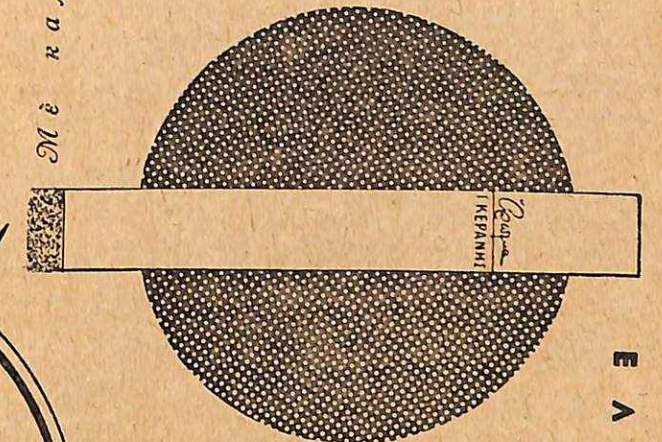
ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΑΠΝΙΣΤΗΝ ΕΧΕΙ

Η ΣΤΑΘΕΡΑ ΚΑΙ ΑΜΕΤΑ-

ΒΛΗΤΟΣ ΠΟΙΟΤΗΣ ΚΑΠΝΟΥ

"ΑΛΕΚΤΩ"

Μὲ καλοκαίρινὸ χαρμάνι

ΕΛΛΑΦΡΑ

ΜΕ...

...ΜΗΔΕΝ

ΟΞΥΤΗΤΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εὐχαρίστως γνωστοποιούμεν εἰς τοὺς ἀσφαλῶς πολλοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἀποκτήσουν θεωρητικὰς, πρακτικὰς καὶ τεχνολογικὰς γνώσεις διὰ τὰς πάσης φύσεως καὶ παντὸς τύπου ΨΥΚΤΙΚΑΣ ΜΗΧΑΝΑΣ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΨΥΚΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ (Ἡλεκτρικὰ Ψυγεία, οἰκιακῆς, ἐπαγγελματικῆς, βιομηχανικῆς χρήσεως, πλοίων καὶ λοιπῶν μεταφορικῶν μέσων καὶ ὅτι ἄλλο ἀφορᾷ τὴν ΨΥΚΤΙΚΗΝ ΤΕΧΝΗΝ) ὅτι ἤρχισαν καὶ λειτουργοῦν Τμήματα ἀπογευματινὰ καὶ νυκτερινὰ, 3μήνου, 4μήνου καὶ 6μήνου διδασκαλίας. Διδάσκουν οἱ μόνοι ἐν Ἑλλάδι ἐλάχιστοι πεπεραμένοι ἐιδικευμένοι Τεχνολόγοι τῆς ΨΥΞΕΩΣ καὶ Ψυχρολόγοι Μηχανικοὶ τῆς Πράξεως διὰ τῶν πολυετῶν ἀτομικῶν τῶν γνώσεων κατὰ τὸ πρότυπον σύστημα τοῦ μοναδικοῦ καὶ παγκοσμίως γνωστοῦ Ἀγγλικοῦ Ἰνστιτούτου «LONDON INSTITUTE».

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΓΓΡΑΦΑΙ : Καθ' ἐκάστην ἀπὸ 7 - 9 μ.μ.

Γ.Α. ΚΕΡΑΝΗΣ Α.Ε.

ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΝΟ «ΓΚΡΑΝ-ΠΡΙ»

Ἐπῆρξε τὸ Βατερλῶ ἐνὸς δυνατοῦ ἀλόγου
καὶ ἀνέτρεψε τὰ προγνωστικά τῶν εἰδικῶν

Τὸ ἐφετεινὸ θερινὸ «Γκράν-Πρί» τῶν καθαροσάιμων—δηλαδή τὸ «Μέγα ἔπαθλον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν», ὅπως εἶναι τὸ ἐπίσημο ὄνομα του—σημείωσε μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον ἀπὸ κάθε ἄλλη χρονιά, ἀπὸ τὰ 1952, ποὺ καθιερώθηκε. Καὶ πραγματικά τὸ ἀποτέλεσμά του ἦρθε νὰ ἀνατρέψῃ δύο «ταμπού» τῶν εἰδικῶν περὶ τὰ ἵπποδρομικά: τοὺς χρόνους τῶν προπονήσεων καὶ τὸν ἰσοζυγισμό.

‘Ο ίσοζυγισμὸς ιδιαίτερα, ποὺ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς εὐνοίας του γίνονται μάχες μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων — ἰδιοκτητῶν καὶ προπονητῶν — καὶ κοῦρρες ὄχι λίγες ἔχουν χαθῆι στὴν προσπάθεια μερικῶν ἀναβατῶν νὰ νικήσουν ὅσο μποροῦν μὲ μικρότερη διαφορά ἀπὸ τᾶλλα ἄλογα γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ πολὺ ὁ νικητῆς ἀπὸ τὸν ἰσοζυγιστὴ, ὑπέστη τὴν Κυριακὴ τὸ Βατερλόυ του. Γιὰ τὸ νικητῆς τοῦ Γκράν-Πρί, ὁ Μπλενχάϊμ, ποὺ ἐπιβλήθηκε μᾶλλον εὐκολα, ἀποκλειόταν χωρὶς συζήτηση ἀπὸ τὸν δυσμενέστατο ἰσοζυγισμό του. Συγκεκριμένα οἱ ὅροι τῆς κλασικῆς αὐτῆς ἵπποδρομίας τὸν ἀνάγκαζαν νὰ χαρίζῃ δεκάδες (!) ὀλόκληρες κιλῶν σὲ ἄλογα, ποὺ ἔχουν σημειώσῃ πολὺ περισσότερες ἀπ’ αὐτὸν νίκες στὸν Φαληρικό ἵππόδρομο. Γι’ αὐτὸ καὶ ἦταν μαζί με τὸν Πύραυλο καὶ τὸν ‘Ηρακλῆ ἕνα ἀπὸ τὰ τρία μεγάλα ἀουτσάϊντερ τῆς διαδρομῆς καὶ πολὺ ἐλάχιστοι ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ πίστευαν στὴ νίκη του, παρ’ ὅλον ὅτι ἵππευόταν ἀπὸ ἕνα ἀπὸ τοὺς δυο πρώτους ἀναβάτες τοῦ Δέλτα. “Ἀλλωστε, στὴν ἴδια ἵπποδρομίᾳ ἔτρεχε ὁ πολὺς Ζεὺς, ποὺ ὠδηγήθηκε στὴν ἀφετηρία τῆς ἐπίπονης αὐτῆς διαδρομῆς μὲ τὴ θεβαϊότητα ὅλων τῶν εἰδικῶν τοῦ ἵπποδρόμου καὶ

των μεγίστης πλειοψηφίας των φιλίππων πώς δεν θα «χάση». Καί πολύ δικαιολογημένη ή πεποίθηση: Στίς δοκιμές αὐτὸ τὸ ὑπεράλογο εἶχε «σπάσει τὰ ρολόγια», κατὰ τὴν ἵπποδρομική ἀγκῶ, σημειώνοντας 1' καὶ 32'' στὸ γύρο (!), χρόνο δηλαδὴ ποὺ πραγματοποιεῖται γιὰ πρώτη φορὰ στὸν ἑλληνικὸ ἵπποδρόμο. Πῶς νὰ νικηθῇ λοιπὸν ἓνα τέτοιο ἄλογο καὶ μάλιστα ὅταν ἔχῃ στὸ ἐνεργητικὸ του πρόσσαςτες εὐκολώτατες νίκες σ' ὅλες τίς ἀποστάσεις; Ἡ τελευταία μάλιστα ἐπιτυχία του δὲν ἦταν σὲ μικρὴ ἀπόσταση, ποὺ κατὰ γενικὴν ἐντύπωση εὐνοεῖ τὰ «σπρίντερ» ἄλογα, ἀλλὰ στὸ ἔπαθλο Ἐκλίψ, σὲ ἀπόσταση δηλαδὴ 2.400 μέτρων, ὅπου κυριολεκτικὰ εἶχε ἐξευτελίσει τοὺς ἀντιπάλους του. Προηγούμενός ἀκόμη εἶχε ἀποδείξει πῶς μπορεῖ μὲ πολλὴ ἄνεση νὰ νικήσῃ καὶ ὅταν δὲν κατορθώσῃ νὰ κάμῃ κούρσα

ἐπὶ κεφαλῇς, ποὺ τὸν εὖνοεῖ. Συγκριμένα εἶχε κατατροπώσει μὲ ἓνα μεγαλοπρεπὲς καὶ παρατεταμένο «φίνις» τὸν Ἄνδρος Σύγνιει, τὸ ταχύτερο ἄλλο του Δέλτα, ποὺ εἶχε τομῇσει νὰ τοῦ πάρῃ τὴν πρωτοβουλία στὰ 1.800 μέτρα. Ὅσο γιὰ τὸν ἰσοζυγισμό, αὐτὸς εὖνοοῦσε σκανδαλωδῶς τὸν Δία, χάρῃ στοὺς ὄρους τῆς κλασικῆς αὐτῆς ἵπποδρομίας. (Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὰ βάρη στὶς ἵπποδρομίες τοῦ Ντέρμπυ καὶ τοῦ Γκράν-Πρι καθορίζονται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ γενικὸ ἰσοζυγισμό τῶν ἀλόγων). Δηλαδὴ ὁ Ζεὺς ἐχάριζε μόνο ἓνα μέχρι ἑπτὰ κιλά σὲ ἀντιπάλους ποὺ ἂν ἔτρεχε μαζί τους σὲ ἵπποδρομία ἰσοζυγισμὸ θὰ τοὺς ἐχάριζε ἀπὸ δέκα μέχρι σαραντὰ! Πῶς νὰ χάσῃ λοιπὸν αὐτὸ τὸ «κράκι»;

Ετσι σίγουρα σκέφτηκαν όλοι οι πο-
λυτάλαντοι του Δέλτα που έτρεχαν, λί-
γο πριν δοθῇ ἡ ἐκκίνηση τῆς μεγάλης
ἵπποδρομίας, νὰ τὸν φορτώσουν μὲ δε-
κάδες πεντακοσάρικα στὸ γκανιὰν καὶ
μὲ ἑκατοντάδες σύνθετα καὶ δίδυμα. Γι'
αὐτὸ καὶ ξεκίνησαν μέγα φαβορί μὲ ἐν-
δεχόμενη ἀπόδοση 16 μόνο δραχμὲς
στὸ δεκάδραχμο. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι πι-
στεύουν πῶς τὰ ἄλογα δὲν εἶναι μηχαν-
νὲς καὶ πῶς ὁ Ζεὺς θὰ μπορούσε νὰ
χάσῃ, ἔστρεψαν τὴν προτίμησή τους
ὄχι βέβαια στὸν νικητὴ Μπλενχάιμ, ἀλ-
λὰ στὸν τριτεῖς, πού γιὰ πρώτη φο-
ρὰ ἀντιμετωπίζαν τοὺς τετρατεῖς καὶ
συγκεκριμένα στὸν Τζέτ πού εἶχε χά-
σει τὸ Ντέρμπυ μὲ βραχεῖα κεφαλὴ στὸ
Ἀργοστόλι, τὸν νικητὴ τοῦ Ντέρμπυ,
καθὼς καὶ στοὺς δυὸ καθαρῶαιμους
ἀλλοδαπῆς, τῇ Ρόδο καὶ τὸν Ἄνδρος
Φλάυερ, πού καὶ κατάρθωσαν νὰ κατα-

λάβουν τις δύο τιμητικές θέσεις του
πλασέ.

Βέβαια, ὁ «κακὸς δαίμων» τοῦ Δία ἦταν τὸ Ἀργοστόλι, ποὺ τὸν ἀνάγκασε νὰ καταβάλῃ σημαντικὴ προσπάθεια στὰ πρῶτα 500 μέτρα γιὰ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῇ. Ἔπειτα ὁμως ὁ Ζεὺς ὠδήγησε σταθερὰ τὴν κούρσα μέχρι τὰ 2.000 περίπου μέτρα, γιὰ νὰ ὑποκύψῃ ἀρχικὰ στὴν ἐπιθεσὴ τῆς Ρόδου, ποὺ ἔδωσε στὴν ἀρχὴ τῆς εὐθείας ἐντύπωσιν νικητηρίας, καὶ τοῦ Μπλενχάιμ, ποὺ τελικὰ νίκησε, γιὰ νὰ δῇ σὲ λίγα δευτερόλεπτα νὰ ὑπερφαλαγγίζεται ἀπὸ ὅλους τοὺς συναγωνιστάς του καὶ νὰ τεματίξῃ ἀκριβῶς τελευταίος. Γιὰ πρῶτη φορὰ αὐτὸ τὸ ὑπεράλογο, ὁ Ζεὺς, ὑπέστη τέτοιο Βατερλῶ!

Ας σημειωθεί δὲ πὼς τὸ χρηματικὸ ποσὸν τοῦ ἐπάθλου — 100.000 δραχμὲς — μαζί μὲ τὴν αἴγλη ποῦ συνδέει τὸν τζοκεῦ καὶ τὸν προπονητὴ τοῦ νικητῆ, ἀποκλείει ἀκόμα καὶ τὴν ὑπόψια τῆς «κομπίνας», ποῦ κάνει ἀρκετὲς... διακριτικὲς ἐμφανίσεις τελευταῖα στὸ Φαληρικὸ Δέλτα.

Ὁ νικητὴς Μπλενχάϊμ, ποὺ μέχρι τότε δὲν εἶχε κερδίσει οὔτε ἓνα σημαντικὸ ἔπαθλο ἀλλὰ εἶχε νικήσει μονάχα σὲ κοινὲς ἵπποδρομίες, κατέχει ἀπὸ δικαιωματικὰ ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τὸν τίτλο τοῦ ἰσχυρότερου καθαροάιμου τοῦ ἵπποδρόμου. Γιατὶ δὲν εἶναι μόνο ἡ νίκη του στὸ Γκραν - Πρί. Εἶναι καὶ ὁ καταπληκτικὸς χρόνος ποὺ πραγματοποίησε, δημιουργώντας νέο ρεκόρ γιὰ τοὺς ἑλληνοκύριους καθαροάιμους. Συγκεκριμένα διέτρεξε τὴν ἐπίσημη ἀπόστασι τῶν 2.800 μέτρων σὲ 3 πρῶτα καὶ 12 δευτέρα λεπτά. Ἐνῶ ὁ Ἀτίλλας ποὺ νίκησε στὸ περισυνὸ Γκραν - Πρί πέτυχε 3 πρῶτα καὶ 17 δευτέρα καὶ ὁ Γράμμος, ποὺ νίκησε πρότερου, 3 πρῶτα καὶ 14 περίπου δευτέρα. Μόνο ὁ Ἰντερμέτζο, τὸ ἰσχυρότατο αὐτὸ ἐγγλέζικο ἄλογο, ποὺ βρίσκεται κι αὐτὸ στὴ κορυφὴ τοῦ ἰσοζυγισμοῦ τῶν καθαροάιμων, πέτυχε τὸ 1958, ποὺ κέρδισε τὸ Γκραν - Πρί, 3 πρῶτα καὶ 11 δευτέρα.

Ἄλλὰ ἡ νίκη τοῦ Μπλενχάϊμ δὲν ἦταν ἡ μοναδική νίκη αὐτοαίτην στὴν ἵπποδρομιακή συγκέντρωση τοῦ Γκράν Πρί. Λὲς καὶ παρακίνησε ὅλα τὰ αὐτοαίτην τῆς ἡμέρας νὰ βγοῦν στὴν ἐπιφάνεια. Γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Μάινλαμ πού ἦταν τὸ φαβορί καὶ τὸ νούμερο 1, πού ἦταν δεύτερο στὶς ἄλλες ἵπποδρομίες, ἐπέπλευσαν ἄλλα πού εἶχαν καμιά ἐνδεικτικὴ ἐπίδοση τὸν τελευταῖο καιρό. Καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ἡ διαπρεπὴς πεταλοσυλλέκτρια Σούλα, πού ἔδωσε τὸ σημαντικώτερο ὄνομα γκαμιαν τῶν 353 στὸ δεκάδραχμο. Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν αἰτίαι νὰ δημιουργηθοῦν πλούσιες ἀποδόσεις, πού ὡς τὶς καρπώθηκαν ἐκεῖνοι οἱ φιλιππῖνοι πού βασίζονται περισσότερο στὴν παράγοντα τύχη καὶ λιγώτερο στὴν πληροφορίαι τῶν εἰδικῶν.

—ΤΣΙΛΑΓΓ

M' ENA ΥΠΟΚΑΜΙΣΟ STOFFELS...

κερδίζετε
τὸν τίτλο τῆς
κομψότητος

Σας εγγυάται δροσερά
υφάσματα «MERCERISÉ»
«INFROISSABLES», έπεξ-
εργασμένα τέλεια στά-
μεγάλα Έλβετικά έργο-
στάσια «STOFFELS»

Ζητήστε επίμονως στο υποκάμισο την ετικέτα
LIGHTEX και ARIELLO, με το σήμα "ΨΑΡΑΚΙ,,

Με υποκάμισα STOFFELS, πάντοτε αισθάνεστε άνετα.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΣΤΙΒΟΣ - Παναθηναϊκό Στάδιο. ΜΣΤ' Πα-
νελλήνιοι 'Αγώνες, Προτάθλημα 1960. 22
'Ιουλίου, α' ήμερα. Δρόμοι: 100 μ., 400
μ., 800 μ., 5.000 μ. (άνδρων), 100 μ.
(γυναικών). 'Εμπόδια: 40 μ. και 400 μ.
δεκάθλου (άνδρων). Σκυταλοδρομία: 4Χ
100 μ. (γυναικών). 'Αλματα: 'Τφος και
γυναικών, δεκάθλου (άνδρων), Μήκος (γυ-
ναικών). Ρίψεις: 'Ακοντισμός, Σφαιροβο-
ναϊκόν. Δευτέρα ήμερα, 'Ακοντισμός (γυ-
νη 20.000 μ., Στάδιον - 'Αγ. Παρ-
κευή - Στάδιον. Δρόμοι: 400 μ., 3.000
μ. μετά φασίαν, ευποδίων, 1.500 μ. δε-
κάθλου (άνδρων), 400 μ. (γυναικών). 'Εμ-
βλόν (άνδρων), 80 μ. (γυναικών), 110 μ. δεκά-
(άνδρων). Σκυταλόδρο.: 4Χ100 μ.
(άνδρων). 'Αλματα: Μήκος, επί κοντώ
σκαβολία, 'Τφος (γυναικών). Ρίψεις: Δι-
σχυροβολία (γυναικών). Τρίτη ήμερα, 24
000 μ. (άνδρων). Δρόμοι: 200 μ., 1.500 μ., 10.
κόν. 'Εμπόδια: 200 μ., 800 μ. (γυναι-
κόδρο. 4Χ400 μ. (άνδρων). Σκυτα-
λοδρομ. τριπλούν (άνδρων). 'Αλματα: 'Επί
κοντώ (άνδρων), Δισκοβολία (γυναικών).

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ - Τελικοί αγώνες πρωταθλή-
ματος: Α' Εθνικῆς Κατηγορίας:
17 'Ιουλίου, 5.30 μ.μ. Α.Ε. Νικαίας —
'Ολυμπιακός, ΠΑΟΚ — ΠΑΟ, ΑΕΚ — 'Α-
πόλλων Καλαμαριάς, Παναγιάλειος — 'Α-
πόλλων 'Αθηνών, Παναγιάλειος — Παγκοριν-
θιακός, 'Εθνικός — Προοδευτική, Πανφί-
λιος — Δόξα, Μέγας 'Αλέξανδρος — 'Α-
πόλλων.
24 'Ιουλίου, 5.30 μ.μ. 'Ολυμπιακός —
ΠΑΟ, Πανιώνιος — ΑΕΚ, Παγκορινθιακός —
Προοδευτική, Παναγιάλειος — 'Εθνικός,
'Απόλλων — Α.Ε. Νικαίας, ΠΑΟΚ —
Παναγιάλειος, Καλαμαριάς — 'Ηρακλής — Μέ-
γας 'Αλέξανδρος, Δόξα — 'Απόλλων 'Α-
θηνών.

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ (Βόλλευ μπάλ) - Πρωτάθλη-
μα Α΄ κατηγορίας (Β΄ γύρος).
18 'Ιωάννου: Πανελληνίου. — Τρίτων, γή-
πεδο Πανελληνίου. 'Ιωνικῶς — Μίλων, γή-
πεδο 'Ιωνικῶς.
19 'Ιωάννου: Π.Α.Ο. — 'Αττικῶς, γήπεδο
Π.Α.Ο. Πανελληνίου. — Νήσοι 'Ηστ., γή-
πεδο Πανελληνίου.

20 'Ιουλίου: Ἐθνικός — Ἀμπελόκηποι, γήπεδο Ἐθνικοῦ, Τρίτων — Μίλων, γήπεδο Τρίτωνος.
21 'Ιουλίου: Πανελλήνιος — Παγκράτι, γήπεδο Πανελληνίου, Ἰωνικός — Ἀττικός, γήπεδο Ἰωνικοῦ.
22 'Ιουλίου: Νῆαρ Ἥστ — Ἐθνικός, γήπεδο Νῆαρ Ἥστ. Π.Α.Ο. — Ἀμπελόκηποι, γήπεδο Π.Α.Ο.
25 'Ιουλίου: Παγκράτι — Νῆαρ Ἥστ, γήπεδο Ν. Βύρωνος. Ἰωνικός — Π.Α.Ο. γήπεδο Ἰωνικοῦ.
26 'Ιουλίου: Μίλων — Ἀμπελόκηποι, γήπεδο Μίλωνος. Τρίτων — Ἐθνικός, γήπεδο Τρίτωνος.
27 'Ιουλίου: Πανελλήνιος — Ἀττικός, γήπεδο Πανελληνίου, Ἰωνικός — Παγκράτι, γήπεδο Ἰωνικοῦ.
28 'Ιουλίου: Νῆαρ Ἥστ — Ἀμπελόκηποι, γήπεδο Νῆαρ Ἥστ. Π.Α.Ο. — Μίλων, γήπεδο Π.Α.Ο.
29 'Ιουλίου: Ἰωνικός — Τρίτων, γήπεδο Ἰωνικοῦ. Ἐθνικός — Ἀττικός, γήπεδο Ἐθνικοῦ.

ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ — Κολυμβητήριο Σχολῆς Ναυ-
τικῶν Δοκίμων. Κάθε Κυριακὴ 11 π.μ. κο-
λυμβητικὰς ἡμερίδας με ἀγώνες κολυμβή-
σεως καὶ γυνώθεο πόλο.
᾽Ολυμπιακὸν Κολυμβητήριον Ἀθηνῶν (Ἐναν-
τι Ζαπτείου). Γ' Διασυλλογικαὶ ἀγώνες κο-
λυμβήσεως μεταξὺ τῶν συλλόγων τοῦ Κέν-
τρου.
21 ᾽Ιουλίου, 7—9 μ.μ., Α.Ο.Π., Φαλήρου
— Παναθηναϊκός, ᾽Ολυμπιακός — Ν.Ο.
Καλαμαρίου. Ἀγωνίσματα 400 μ., ἔλευθ.
ἀνδρῶν, 50 μ., πεταλούδα γυναικῶν, 200
μ. πρόσθιο ἀνδρῶν, 100 μ. ὕπτιο γυναι-
κῶν, 100 μ. ἔλευθ. ἀνδρῶν, 100 μ. πο-
σθιο γυναικῶν, 100 μ. ὕπτιο ἀνδρῶν, 100
μ. ἔλευθ. γυναικῶν, 100 μ. πεταλούδα
ἀνδρῶν 100 μ. ὕπτιος ἀνδρῶν, 4Χ50 μ.
μικτῇ ἀνδρῶν, 4Χ100 μ. σκυταλοδρομία μ.
κτῇ ἀνδρῶν. Οἱ ὥρες λειτουργίας τοῦ ᾽Ο-
λυμπιακοῦ κολυμβητηρίου ἀριστὰν ὡς ἔ-
ξῃς: Καθημερινὰ 10 π.μ. μέχρι 4 μ.μ.
καὶ τίς Κυριακὰς ἀπὸ 9 π.μ. μέχρι 2 μ.μ.
Τιμὴ εἰσιτηρίου γιὰ τὸ κοινὸν 8 δοχ., τοῦς
μαθητὰς, σπουδαστὰς, φοιτητὰς καὶ στρα-
τιώτες γενικά, δοχ. 4.

ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ - 17 'Ιουλίου, 5 μ.μ. Σκα-
ραμαγκά. Παναντικοί άγώνες Ιστιοπλοΐας
μέ «Φλαινίδες», 16 κώπους και «Λάιτ-
νινγκ».

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

ΥΠΟΤΡΟΦ'ΕΣ ΓΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ - Τὸ Ἰνστι-
τούτο «Γκαίτε» Μονάχου χορηγεῖ υποτροφί-
ας διαρκείας ἐνὸς ἐτους εἰς νέους Ἑλλήνες γε-
ρανομαθεῖς, ἀποφοίτους Ἀνωτάτων Σχολῶν,
οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν, μετεκταδευόμενοι στη
Γερμανία, νὰ γίνουν διδάσκαλοι τῆς γερ-
μανικῆς γλώσσης. Προτιμῶνται φιλόλογοι καὶ
γνώστες ἑνῶν γλωσσῶν ἡ διετηρηεῖς. Ὁ-
ροί: 1) Ἐπὶ τῆς γνῶσεως τῆς γερμανικῆς
γλώσσης καὶ γραμματικῆς, 2) ἡλικία μέχρι
30 ἐτῶν καὶ 3) διετής διδακτικὴ πείρα. Ὁ
ἐνδιαφερόμενος μποροῦν ν' ἀποταθῇ γιὰ
περισσότερες πληροφορίες στὸ Ἰνστιτούτο
«Γκ-ίτε» Ἀλμάνου (Οὐλφου 13), Θεσσαλο-
νίκης (Ἐφεῦ 41) καὶ Πατρῶν (Κορίνθου
255).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΤΙΚΟΣ ΟΥΜΑΝΙΣΜΟΣ - 'Ο Δήμος Βενετίας, με συνεργασία του Κέντρου Πολιτικής και Πολιτισμού του 'Οργανισμού 'Επείξεοις Τόινς, οργανώνει από την 1η Σεπτεμβρίου μέχρι την 1η 'Οκτωβρίου στο νησί Σάν Γιορτζιό Ματζιόρε μαθήματα και ασκήσεις ύψιστου μορφωτικού επιπέδου με θέμα: «Ευρωπαϊκός και 'Ενετικός Ουμανισμός». Οι εγγραφές που γίνονται δωρεάν θα διαρκέσουν ως την 1η Σεπτεμβρίου. Θα χορηγηθούν 10 υποτροφίες βίστερα από διαγωνισμό και δάσκει τίτλων σπουδών σε όσους υποβάλουν αίτηση μέχρι της 15ης Αύγουστου 1960. (Περισσότερες πληροφορίες δίδονται από την Γραμματεία του Corso Internazionale d' Alta Cultura, Fondazione Giorgio Cini, Isola di San Giorgio Maggiore - Venezia).

«ΙΡΑΝΔΑ»,

τὸ σεντόνι τοῦ καλοκαιριοῦ

Τὸ ἔργο τῶν χειρῶν μας εἶναι πάντα πρὸ ἀγαπητῆ, πρὸ οἰκείου. Γι' αὐτὸ καὶ ποτὲ ἡ μηχανὴ δὲν κατάφερε νὰ στοματήσῃ τὸ χειροτέχνημα. Ὅπως ποτέ, τὰ τόσα πολλὰ κέτοισιν ποιοῦντα, ποὺ κυκλοφοροῦν στὴν ἀγορά, δὲν ἐμπόδισαν τίς γυναῖκες νὰ ράθουν, νὰ πλέκουν, νὰ κεντοῦν μονάχες ὠρισμένα ρούχα τοῦ σπιτιοῦ, σφραγίζοντάς τα μὲ τὸ προσωπικὸ τους γούστο.

Το κέντημα του σεπτιονίου είναι συνήθως απλό. Κατά ποιο γίνεται το πρωί στη δροσιά της θέραντας ή το απόγευμα στο παραλόχο κέντρο, όπου δύο - τρεις κυρίες μαζί επιδίδονται στην ανάλαφρη κουβεντούλα της έзоχης. Κι όμως: Τα σεπόντια της καλής Νοικοκυράς, με το λεπτό άσπρο κέντημα στην άκρη τους, εγχειρίζουν άψογα!

Οι γυναίκες το έφروσαν καλά· και γι' αυτό, μαζί με τα θιβάλα και το πλέξιμο, κάποιο σεντόνι για κέντημα θα έχουν έτοιμάσει στην ταξιδιωτική τσάντα τους. Σ' αυτή τους τη φροντίδα δεν έχει κανείς τίποτα να προσθέσει. Μόνο πώς το κέντημα των έπιθεσίων χειρών τους, πρέπει να γίνει σε στενόνυχνο καλής ποιότητας.

Το σεντόνιόπανο «ΙΡΛΑΝΔΑ», της Πειραικής - Πατραϊκής, δίνει σεντόνι πάντα χιονάτο και έγγυημένα στερεό, φτιαγμένο 100% από ελληνικό θαμβάκι, έτσι που το κέντημα σ' αυτό δεν κινδυνεύει να πάη χαμένο.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τοὺς χασέδες Νο 333 καὶ τὰ περκάλια Νο 33, εἰδικὰ γιὰ μαξιλαροθῆκες.

Ἀπὸ τῆ μιᾶ γενιᾶ ἕως
τὴν ἄλλη σεντόνια γερά,
ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ - ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ

ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ - ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΣΟΥ

Δέκα χρόνια!
Πότε κιόλας έπεράσαν δέκα χρόνια!
Εικοσάχρονο σε διάβαζα παιδί
κι' όπου νάναι στα μαλλιά θάρουν τα
χιόνια.

Δέκα χρόνια,
στις σελίδες σου και τί δεν έχω δη...

Συντροφιά μοναδική μου κάθε μήνα,
σοβαρή - συνεσταλμένη - δροσερή,
σε περίμενα ναρθής απ' την 'Αθήνα,
στολισμένη στα καινούργια πουχες βρή.

Δέκα χρόνια!
Πότε κιόλας έπεράσαν δέκα χρόνια!
'Απ' το πρώτο σου το τεύχος σε κρατώ.
Την εύχη μου θα στήν πούν τα χελιδόνια :
«Δέκα χρόνια!»
Σου το εύχομαι να γίνουν εκατό.

Σταύρος Γραμματικόπουλος
Θεσσαλονίκη

● Αυτό το ποιηματάκι πήρε η «Εκλογή» για τη συμπλήρωση 10 χρόνων της 'Ελληνικής της έκδόσεως.

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

'Αγαπητή «Εκλογή»,

'Επειδή ξέρω το ενδιαφέρον με το οποίο εξετάζεις τις αντιδράσεις του κόσμου στις προσπάθειές σου, αποφασίζω να σου γράψω τις παρακάτω σκέψεις μου, σχετικά μ' ένα θέμα με το οποίο καταπίπτω συστηματικά. Το θέμα που ύπονω είναι η ραδιοφωνία και η συστηματική σου προσπάθεια - η καθιέρωση της στήλης ή «Κριτική» του Ραδιοφώνου στην «Εκλογή». 'Εκείνο, τώρα, που με παρακινεί να σου γράψω είναι οι αντιδράσεις που βλέπω, τόσο στους επαγγελματικούς κύκλους, όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό μου περιβάλλον. Και επειδή κρίνω ότι και στους μόν και στους δε διαφορώνονται αντιλήψεις που μπορούν να γίνουν επιζήμιες στην περαιτέρω πρόοδο της Ραδιοφωνίας, που σήμερα, ιδιαίτερα, βρίσκεται σε πολύ καλό δρόμο, θεώρησα χρέος μου να σε καταστήσω, έστω και απρόσκλητος, κοινωνό των σκέψεών μου.

Διαβάζοντας, κανείς, τις κριτικές της «Εκλογής», το πρώτο πράγμα που διαπιστώνει είναι ότι ακολουθούν (άκόμα και στις λεπτομέρειες) τα «χνάρια» θάλεγα των τυποποιημένων για το θέατρο, τον κινηματογράφο κλπ. δημοσιογραφικών κριτικών.

Αυτός όμως ο «τύπος» της κριτικής, έχει σαν συνέπεια να κρίνονται κάθε φορά και κατ' επιλογήν 2-3 μόνον απ' τις 200 και πλέον εκπομπές που περιλαμβάνει το εβδομαδιαίο «πρόγραμμα» της Ραδιοφωνίας. 'Ετσι είναι φυσικό (ή μάλλον αναγκαστικό) ψυχολογικά, η «κρίση» για τις 2-3 αυτές εκπομπές να διαμορφώνεται και την γενική κρίση του αναγνώστη σου για το όλον πρόγραμμα της Ραδιοφωνίας και αυτό ακριβώς είναι το «λεπτό» σημείο του θέματος, που μπορεί όχι μόνον να γεννήσει τους κινδύ-

νους για τους οποίους σου μίλησα πιο πάνω, αλλά και να αποτελέσει την λυδία λίθο για την αξιολόγηση της ίδιας της κριτικής και της γενικότερης σημασίας της.

Το πρόγραμμα μιάς Ραδιοφωνίας, που είναι το μέσον με το οποίο αυτή εκπληρώνει την κοινωνική αποστολή της, δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται να κριθεί και αξιολογηθεί από 2 ή 3 εκπομπές που εξετάζονται μεμονωμένα και τούτο, γιατί όπως καταλαβαίνεις, το πρόγραμμα δεν είναι το απλό άθροισμα ανεξαρτήτων και αβυσσώδων στοιχείων καθένα από τα οποία επιτελεί 'ίδιον σκοπό, αλλά ένα «όλο» στο οποίο το κάθε μέρος, το κάθε στοιχείο που το συνθέτει είναι όργανο και δεμένο με τα πολλά άλλα μέρη που το «είδη», οι «μορφές», τα «περιεχόμενα» και οι «σκοποί» καθορίζονται με λογική αναγκαιότητα από την γενικότερη κοινωνική αποστολή του «όλου».

Μία κριτική, λοιπόν, εκπομπών, που δεν γίνεται κατά πρώτον και κύριο λόγο σε άναφορά προς τις γενικές αρχές και τους σκοπούς του προγράμματος ως όλου, αγνοεί αναγκαστικά την πραγματική ουσία, και το πραγματικό νόημα της εκπομπής και μοιάζει με την εξέταση ενός μέλους κάποιου ακρωτηριασμένου σώματος του οποίου αγνοούμε την ανατομία και τη φυσιολογία. Αυτό δε ακριβώς το βασικό μειονέκτημα παρουσιάζει η ραδιοφωνική κριτική της «Εκλογής» καθώς εξετάζει την κάθε εκπομπή σαν ένα αυτότελο έργο που καθορίζεται από τον δικό του σκοπό και μόνο. Το μειονέκτημα όμως αυτό μπορεί να οδηγήσει σε παρανοήσεις πάνω σε θεμελιώδη ραδιοφωνικά θέματα, ιδιαίτερα στον τόπο μας όπου λείπει έντελως, αν όχι η ραδιοφωνική παιδεία, τουλάχιστον, η συστηματική δημόσια προβολή της - πράγμα που έρχεται να καλύψει η προσπάθειά σου αυτή, για την οποία αξίζεις πολλά-πολλά συγχαρητήρια.

Με τα όσα ως τώρα σου ανέφερα, θέλω να επισημάνω την προσοχή σου, στο ότι είναι ανάγκη η ραδιοφωνική κριτική έστω και στη δημοσιογραφική της μορφή, να θεμελιώσει τις δικές της αρχές, τον δικό της «τύπο», και να πάψει να είναι μία θεατρική, λογοτεχνική ή μουσική κριτική που ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με τα θεατρικά, λογοτεχνικά ή μουσικά έργα που μεταδόθηκαν από το ραδιόφωνο.

Πέρα όμως από τα σημεία αυτά, θα ήθελα να σημειώσω και μερικές ουσιαστικές λεπτομέρειες: διαπίστωσα ότι και στην «τυπική» - όπως θα την αποκαλούσα - αυτή κριτική της «Εκλογής», ο συντάκτης της, εκφράζει απόψεις που θα μπορούσαν (όπως π.χ. στα περί μορφής του ραδιοχρονικού) να θεωρηθούν ως μη ορθόδοξες. Όσοι είναι ενήμεροι της σχετικής ραδιοφωνικής διδωλογραφίας γνωρίζουν ότι ο όρισμός του ραδιοχρονικού είναι έντελως διαφορετικός απ' αυτό που ύπονοει η στήλη της κριτικής. Βέβαια, οι όρισμοί δεν είναι ταμπού και καθένας έχει το δικαίωμα να τους μετατρέψει, να

τους ερμηνείη ή να τους περιορίσει· είναι όμως ανάγκη να αναφερθεί σε όσα ισχύουν μέχρι σήμερα, να υποδείξει τα κενά του παλιού όρισμού και να θεμελιώσει λογικά τον καινούργιο, έτσι ώστε και την συνεννόηση να διευκολύνει και τον «διάλογο», που θα ανοίξει ο νέος όρισμός, να καταστήσει γόνιμο.

Παρατήρησα επίσης και μερικές άλλες ενδείξεις (π.χ. μουσικές επενδύσεις κρίνονται χωρίς αναφορά στους ειδικούς σκοπούς που υπηρετούν «γέφυρες», «προεκτάσεις συναισθήματος», «περιγραφή ψυχικής καταστάσεως», «ατμόσφαιρα» κλπ.) οι οποίες είναι δυνατόν να εμφανίσουν τις «κρίσεις» της «Εκλογής» μάλλον σαν υποκειμενικές εντυπώσεις καλλιτεργημένου ακροατού παρά σαν εξαγόμενα αναλύσεως ώρισμένου ραδιοφωνικού ακροάματος, με βάση ραδιοφωνικούς κανόνες, όρους και στοιχεία - και αντικειμενικά δηλαδή συμπεράσματα «ειδικού».

Με συγχωρείς πολύ, που φλυάρησα τόσο· αλλά πιστεύω ότι το ζήτημα αξίζει μεγάλη προσοχή. 'Η Ραδιοφωνία κλείνει μέσα στη φύση της μία βαθειά αντίνομία (αντίθεση κοινωνικής και ατομικής ανάγκης) που δημιουργεί κατά τη λειτουργία της ένα βαθύ χάσμα ανάμεσα στον παραγωγό και τον ακροατή. 'Η προσπάθεια για τη γεφύρωση αυτού του χάσματος δημιούργησε τη φιλοσοφία, την κοινωνιολογία και την ψυχολογία του ραδιοφώνου από τις οποίες και άπορρέουν ή θεωρία και η τεχνική του προγράμματος και των εκπομπών - οι ραδιοφωνικοί δηλαδή κανόνες, όροι και στοιχεία.

'Η αποτελεσματικότητα της θεωρίας και της τεχνικής δοκιμάζεται κάθε στιγμή και η έκταση της δοκιμασίας αυτής εξαρτάται απ' ενός μόν από την ορθή προσαρμογή τους από τους παραγωγούς στα δεδομένα εκάστοτε τεχνικά μέσα και κοινωνικές ανάγκες, και απ' έτερου από την κατανόηση του ρόλου και του έργου της Ραδιοφωνίας, από τους ακροατές.

Νομίζω ότι τώρα εμφανίζεται ανάγλυφα η τεράστια σημασία και σπουδαιότητα της ραδιοφωνικής κριτικής που ή ορθή ή όχι εκπλήρωση του ρόλου της ξεπερνά τα όρια της εύθυνης ενός ατόμου επωνύμου ή ανωνύμου - για μένα δεν έχει καμιά σημασία αυτό - και βαρύνει όχι μόνον τους φορείς της διαμορφώσεως της κοινής γνώμης, αλλά (δεδομένης της σημασίας του ραδιοφώνου) και αυτής της πνευματικής υγείας του τόπου.

Και πάλι με θερμούς χαιρετισμούς.
Μ. Γ.

● Δημοσιεύουμε το γράμμα αυτό μόνο με τα αρχικά του αποστολέα, σεβόμενοι την παράκλησή του. Ξέρουμε ποιός είναι και ξέρουμε επίσης ότι οι γνώσεις του για το Ραδιόφωνο γενικά, δίνουν στα λεγόμενά του ξεχωριστή εγκυρότητα.

'Αγαπητή «Εκλογή»,

Νομίζω ότι είμαι υποχρεωμένος, ως πανταχού αναγνώστης σου, να σε συγχαρώ δια τη νέαν σου εμφάνιση και δια το καθόλου περιεχόμενό σου. Μία παράκληση έχω να σου είπω μόνον. Θα ήθελα, σε κάθε τεύχος σου σχεδόν, αν ήτο δυνατόν, μία ολοκληρωτική παρουσίαση ενός κλασικού αγνώστου μουσουργού ή ζωγράφου και την κριτική των σοβαρών θεατρικών έργων, την οποίαν τελευταίως παρημέλησες.

Θόδωρος Ι. Παναγόπουλος
Χολαργός - 'Αθήνα

● Προσπαθούμε να έχουμε και τα δύο χωράς να γινώμαστε μονότονοι.

Π/ο

Δροσιά!

Το ακριβώτερο αγαδό του καλοκαιριού...

'Η ανάπαυσις είναι πλήρης,
ο ύπνος δροσερός και ξεκούραστος,
σε σεντόνια ΙΡΛΑΝΔΑ
Πειραιϊκής - Πατραϊκής

● ΙΡΛΑΝΔΑ: Στερεό, λουσατό σεντόνι, πάντοτε χιονάτο.

● ΒΙΚΤΩΡΙΑ: Λεπτό και φινό σεντόνι πολυτελείας,
τηλα χρώματα.

Με ό,τι θάζει ο νοῦς σε θαμδακερά ύφασματα ή

Αυτό το σήμα έγγυαται
ότι αγοράζετε γνήσιον
ύφασμα
ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ - ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ

ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΑΜΒΑΚΟΥ ΑΕ

ντύνει, στολίζει, νοιουσινεύει!

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Από ένα παλιό τεύχος του «Ραδιοπρογράμματος», αντιγράφω εδώ, ένα μικρό απόσπασμα κάποιου άρθρου του, κι αυτό γιατί ειπώθηκε, ή μάλλον γράφηκε, από επιτολογόγραφο μας, ότι «ο κρίνων μίαν ραδιοφωνικήν δημιουργίαν πρέπει να κρίνει ταύτην ως σύνολον προσφοράς και όχι ως αποκλειστικήν δημιουργίαν του συγγραφέως, σκηνοθέτου και ήθοποιου. Διότι ο παραγωγός όλων των έκπομπών του ΕΙΡ, είναι αυτό το ΕΙΡ».

Νά, λοιπόν, τί δημοσιεύτηκε πρό καιρού στην επίσημη έκδοση της ραδιοφωνίας μας σχετικά με τη ραδιοφωνική κριτική: «Πρώτο κρινόμενο πρόσωπο είναι ο ραδιοσυγγραφέας. Ο ραδιοσκηνοθέτης είναι το πιο υπεύθυνο σε ό,τι αφορά τη ραδιοφωνική απόδοση. Ο ήθοποιος έμψυχνει το λόγο των ήρώων του συγγραφέα και ο επιμελητής του ήχου είναι ο ειδικός αναδιοργάνωσης καλλιτέχνης που η ραδιοκριτική πρέπει να τον προσέξει... Αυτά είναι τα κύρια πρόσωπα που περιμένουν να κριθεί η τέχνη τους σε μία καλλιτεχνική έκπομπή».

Για φανταστήτε τώρα μία κριτική παραστάσεως του Έθνικού Θεάτρου, στην οποία να κρίνεται ο Όργανισμός του Έθνικού Θεάτρου και να άγνοούνται οι καλλιτεχνικές προσφορές του συγγραφέα, του σκηνοθέτη, των ήθοποιων, του σκηνογράφου κλπ. Υπάρχει τάχα λογική που θα μπορούσε να υποστηρίξει κάτι τέτοιο; Ο κριτικός του όποιουδήποτε είδους τέχνης, κρίνει μόνον ό,τι βλέπει ή ό,τι ακούει. Κρίνει το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα. Για την κρίση των παρασκηνίων δεν είναι ο αρμόδιος.

Την Κυριακή στις 3 Ιουλίου ακούσαμε στην «Ωρα της Ελληνικής σκηνής» την κωμωδία του Χρ. Γιαννακόπουλου και Άλ. Σακελλάριου «Ο Ήλιος του 16ου».

Πρόκειται για ένα από κείνα τα έργα που η θεατρική τους αξιοποίηση στηρίζεται αποκλειστικά στην έρμηνεία των κεντρικών ήρώων. Ο ρόλος των συγγραφέων σ' αυτές τις περιπτώσεις περιορίζεται θεληματικά στην επινοήση μίας πλοκής πάνω στην οποία ο ήθοποιος κινείται και δημιουργεί πλέον αυτός, μόνος του, το ενδιαφέρον της παραστάσεως. Αυτό ακριβώς έγινε με τον «Ήλιο» του Λογοθετίδη στο θέατρο και του Χατζηχρήστου στον κινηματογράφο. (Αν και στον κινηματογράφο παρεμβαίνουν και άλλα στοιχεία που διαμορφώνουν ένα έργο). Ο-

μως όταν λείπει εκείνη ή παρουσία του «ήθοποιου», τότε η συγγραφική εργασία απογυμνώνεται και είναι εύκολο στον καθένα να την βαθμολογήσει...

Η ραδιοφωνική μετάδοση του «Ήλίου του 16ου» με τον κ. Πρωτοπαππά στο βασικό ρόλο, μείωσε σε αφάνταστο βαθμό την έντύπωση που είχαμε σχηματίσει γι' αυτή την κωμωδία. Ο κ. Πρωτοπαππάς - χρόνια δίπλα στον Λογοθετίδη - προσπάθησε πολλές φορές να τον μιμηθεί μ' έξωτερικά μέσα κι αυτό ήταν σε βάρος και της υπο-

κριτικής του προσωπικότητας και της ραδιοφωνικής γενικά έρμηνείας, αφού και ο αξέχαστος κωμικός ήταν μάλλον ακατάλληλος για το ραδιόφωνο. Έπειτα και οι περισσότεροι νομίζω ήθοποιοι που ακούστηκαν, ήταν αυτοί που κράτησαν τους ίδιους ρόλους στο θέατρο. Πράγμα που θα αντιμετώπιζε με δυσχέρεια ο ραδιοσκηνοθέτης κ. Ίων Νταϊφάς για την μικροφωνική απόδοση.

Ακόμα και η μουσική επιμέλεια της δίδος Μιχαλίτη, με κείνο το γνωστό κάν-κάν του Όφφενπαχ που χαρακτηρίζει τόσο έντονα εποχή και τοπικό χρώμα, φάνηκε έντελως αταίριαστη με το ύφος του... «Ήλίου».

Γενικά, μία έκπομπή χωρίς αξιώσεις.

Την ίδια μέρα, ύστερα από μία ώρα περίπου, το έθνικό ραδιοφωνικό δίκτυο, παρουσίασε στους ακροατές του, με κατ' ευθείαν σύνδεση από το Αθλητικό περίπτερο του Φαληρικού Ιπποδρόμου, το Β' Φεστιβάλ ελαφρού ελληνικού τραγουδιού που καθιέρωσε και οργανώνει το ΕΙΡ.

Είναι αλήθεια, πώς το ελληνικό ελαφρό τραγούδι, ανέκαθεν επηρεαζόμενο από ξένους ρυθμούς και μελωδίες,

σπάνιες φορές κατάφερε να δώσει κάτι από τη δική του πατρίδα. Όμως τα μεταπολεμικά χρόνια, με την πλαστική διάδοση του ξένου τραγουδιού, στην οποία συνέβαλε ο δίσκος και το ραδιόφωνο, είχε απομακρυνθεί έντελως από τις ελληνικές έμπνευστικές του πηγές και με φυσική συνέπεια να κατεβή σε μία ποιοτική στάθμη επικίνδυνα χαμηλή. ...Και το ελαφρό τραγούδι είναι ή μουσική μόδα που διατηρεί, κατά κάποιον τρόπο, την ευδιαθεσία και την ευαισθησία του λαού...

Γι' αυτό, ήταν επιτακτική ανάγκη να βρεθεί κάποιο μέσο να αφυπνίσει τη μουσική συνείδηση των συνθετών και το ενδιαφέρον του κοινού για το ελαφρό μας τραγούδι. Την πρωτοβουλία αυτή ανέλαβε το ΕΙΡ, μέσα στα πλαίσια της έθνικής του αποστολής, με την σύσταση ενός επίσημου Φεστιβάλ, που να γίνεται κάθε χρόνο, ανάλογο με κείνα που καθιερώθηκαν σε διάφορες ξένες χώρες με τον ίδιο σκοπό. Πέρισι έγινε κι ένας ακόμα ένας δολέκληρος χρόνος και αντιλήφθηκε καθένας τα ευεργετικά του αποτελέσματα. Οι συνθέτες μας άρχισαν να ανανεώνουν την έκφρασή τους και το ελαφρό μας τραγούδι ξεκίνησε να βρή - και σε ώριμες περιπτώσεις βρήκε - την ελληνική του προσωπικότητα. Μια προσωπικότητα απαλλαγμένη από τις φθηνές μιμήσεις και τις επιδράσεις, μία προσωπικότητα άγνη, παιδική θα λέγαμε, με ελληνική ποιητική διάθεση.

Πα' όλα αυτά, οι καρποί του έφειντο Φεστιβάλ, δεν μπορούμε να πούμε πώς ήταν απολύτως ικανοποιητικοί. Αν εξαιρέσουμε τα τραγούδια του πρώτου κυρίου και του δεύτερου βραβείου, στα υπόλοιπα έλλειπε ό,τι αποζητά ο διαγωνισμός. Η «ελληνική» ανανέωση Σίγουρα τα άλλα βραβεία και οι επαινοί θα δόθηκαν όχι τόσο για τα διαγινόμενα τραγούδια, αλλά για την όλη προσφορά των συνθετών τους στην ελαφρή ελληνική μουσική.

Η ραδιοφωνική μετάδοση του Φεστιβάλ, έξ' άλλου, παρουσίασε μερικές τεχνικές αδυναμίες. Συγκεκριμένα, η πρώτη μισή της μεταδόσεως, ή τότε θέτηση των μικροφώνων ή κάποια μικροφωνική βλάβη, έδινε μιάς κακής ποιότητας έκπομπή, με απομακρυσμένα ήχητικά πλάνα και θορύβους. - από την άποψη της μεταδόσεως - λαν πήγαν καλά.

Καλός ο έκφωνητής του Φεστιβάλ με άνεση και με ραδιοφωνική αντίληψη. Ακόμα έχουμε τη γνώμη, πώς τα αυτά τραγούδια που φθάνουν μέχρι τελική κρίση, θα έπρεπε κατά τη

κεία του Φεστιβάλ, να επαναλαμβάνονται τουλάχιστο δυο φορές, ώστε η κριτική επιτροπή να έχει την ευκαιρία να διαμορφώσει πιο άνετα και πιο θετικά τη δική της απόφασή της. Στο Θέατρο του Δημαρχιακού Καζίνο του Σάν Ρέμο, π.χ., το Φεστιβάλ του ελαφρού ιταλικού τραγουδιού κρατάει τέσσερις μέρες και το κάθε τραγούδι παίζεται από δύο ορχήστρες και έρμηνεύεται από δύο ή τρεις τραγουδιστές. Μια τρίτη ορχήστρα, στα ενδιάμεσα, παίζει τα μοτίβα των τραγουδιών. Έπειτα υπάρχουν εναλλασσόμενες επιτροπές σε διάφορες πόλεις που παρακολουθούν το Φεστιβάλ από την τηλεόραση και οι οποίες στέλνουν άμεσως τις αποφάσεις τους στην κεντρική επιτροπή του Σάν Ρέμο που αποτελείται συνήθως από 70 άτομα. Όταν ανακοινωθούν τα αποτελέσματα, τα τραγούδια παρουσιάζονται πάλι κατ' αντίστροφη σειρά έπιτυχίας, όπως έγινε έφέτος και στο δικό μας Φεστιβάλ, το οποίο από οργανωτική πλευρά ήταν πολύ καλύτερο από το πρώτο. Και έχουμε έλπίδες πώς με τις ευόαινες προοπτικές του, μάς έγγυάται ότι χρόνο με το χρόνο θα φθάσει σε επίπεδα παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Άς είναι αυτό και μία εύχη!

— ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΙΖΑΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕ ΣΚΙΤΣΟ - ΣΧΕΔΙΟ - ΧΡΩΜΑ ΣΑΝ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

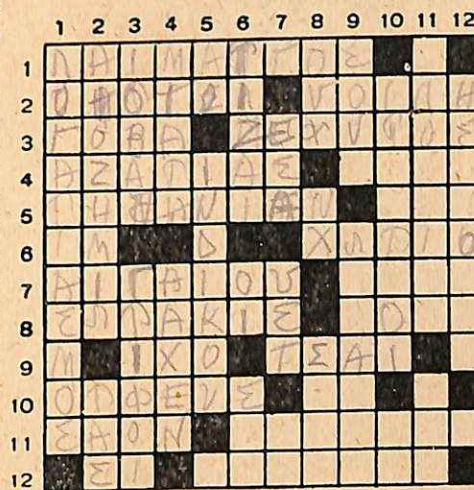
Σκίτσο μαθητού μας εκ του φυσικού.

Όπως οι δεκάδες χιλιάδες μαθηταί της Α.Β.Σ. που σπουδάζουν κάθε χρόνο στα Ιδρύματά της όλου του κόσμου (κεντρικό Ίδρυμα στο Παρίσι). Σπουδή στίτι σας, όπου και αν μένετε, όποια και αν είναι η ηλικία σας. Για πληροφορίες και αναλυτικό τεύχος δωρεάν, έπισκεφθήτε μας το ταχύτερο. Αν έμποδίζεσθε ή μένετε στην έπαρχία, γράψτε μας, χωρίς υποχρέωσή σας, να σας στείλουμε το αναλυτικό μας τεύχος άρ. 8, με κάθε πληροφορία.

ΣΧΟΛΗ Α.Β.Σ.

Πανεπιστημίου 10. Τηλ. 21-473

Σ Τ Α Υ Ρ Ο Λ Ε Ξ Ο

πιφανής Τσέχος διηγηματογράφος (σημαίνει γερμανικά: ρύζι!).

9. Άρνησις (αντίστρ.) — Άφέψημα.

10. Κινηματογράφος Α' προβολής — Άντιστροφή άρθρου.

11. Βουνό της Σαμοθράκης (αίτ.) — Η του ντυσίματος προδίδει καλό γούστο.

12. Νότα — «Τών... ή γιορτή λίγο καιρό κρατεί» (παροιμ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. Με το μέτρημα, άρίθμηση, σχετική λέξις.

2. Ρήμα που περιέχει ύλικήν ή ήθικην ικανοποίησιν — Πούρος Άδυσσινός.

3. Υπό του Μισισιπή διαρρεομένη πολιτεία των ΗΠΑ (αίτ.) — Πνευματικές σπαζοκεφαλίες.

4. Άκάθαρτη, μεμολυσμένη — Δυτικώς της Κολωνίας πόλις της Γερμανίας, όπως την λένε οι Γερμανοί.

5. Προηγούνται αυτόνομων οργανισμών — Ένας ώκεανός (γεν.).

6. Άπασχολούν μαθηματικούς καί... οδοντίατρος — Άρθρον — Σκακιστικός όρος.

7. Έκτελει έλεγchon στρατιωτικόν — Η γραφή του 406 — Δύο συνεχόμενα σύμφωνα, ένα, ήχητικώς, θερμότατον ρήμα.

8. Έπιφώνημα δυσαρσεκείας — Τόσες όμάδες είχε ή έθνική κατηγορία ποδοσφαίρου — Πόλις και λιμνή του Μαρόκου ή... κλητική ενός μαρού.

9. Ποδοσφαιρικός όρος — Οι πιο επικίνδυνοι έχθροί.

10. Αι κάτοικοι Άσιατικού κράτους — Άρθρον.

11. Το βλέμμα των έμπνέει φόβον — Άρθρον.

12. Είδος δόρατος των αρχαίων Μακεδόνων, ενάρθρας.

I. X.

(Λύσεις στη σελίδα 64)

Έκλογή

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΣΩ ΚΡΑΤΟΥΣ 57

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Έτησία : δρχ. 192
Έξωτερικου Έτήμην : δρχ. 96

Έτησία : \$ 9
£ 3.4.0.

(Άεροπορικές συνδρομές κατόπιν συνεννόησεως)

521-065, 10.00 - 12.00

Παίρνοντας αυτόν τον αριθμό, αυτές τις ώρες, μπορείτε να συνδεθίτε με την «Έκλογή» και χωρίς άλλο κόπο να έγγραφίτε συνδρομητής.

Ἡ σειρά τῶν λευκῶν νὰ παίξουν

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γενέθλια

ΣΑΝ ΣΗΜΕΡΑ πρὶν δέκα χρόνια... Ἀρχίζε ὁ πόλεμος τῆς Κορέας... Πρωθυπουργὸς στὴν Ἑλλάδα ὁ Νικόλαος Πλαστήρας... Ὁ γενικὸς γραμματέας τοῦ ΟΗΕ συναντοῦσε στὴ Μόσχα τὸν Στάλιν... Ὁ Τζεῆλ Μπάγιάρ στὴν Τουρκία παρελάμβανε τὴν προεδρία τῆς Δημοκρατίας ἀπὸ τὸν Ἰσμέτ Ἰνονού... Ἕνας Κρητικὸς ἔστελνε στὸν πρόεδρο Τρούμαν ἓνα κρὶ-κρί...

Αὐτὰ μαζί με ἄλλα πολλὰ γίνονταν τὸν Ἰούλιο τοῦ 1950, ὅταν κυκλοφοροῦσε ἡ νέα, ἡ ἐλληνικὴ «Ἑκλογή». Τώρα, Ἰούλιος τοῦ 1960, κυκλοφορεῖ ἄλλη μιὰ νέα «Ἑκλογή». Ὅση συμπάθεια καὶ ἂν μᾶς συνδέη με τὴ μορφή που κράτησε μιὰ δεκαετία, δὲν μπορούμε νὰ μὴ βλέπουμε ὅτι τὸ σημερινὸ περιοδικό, διαφέρει ἀπὸ τὸ μικρό, ὅσο ἡ λαμπερὴ πολύχρωμη πεταλούδα ἀπὸ τὴ σεμνὴ τῆς χρυσαλλίδα.

Ἡ «Ἑκλογή», με τὸ ἐξώφυλλο ζωγραφισμένο ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ξένους ζωγράφους, (πρῶτο περιοδικὸ που προσφέρει τὴν πολυτέλεια αὐτῆς τῆς πρωτοτυπίας), με ὁλόκληρο ἐπιτελεῖο ἀπὸ ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων που διαλέγουν, συντάσσουν, μεταφράζουν καὶ διορθώνουν γιὰ νὰ δώσουν αὐτὴ τὴ γλωσσικὴ ὁμαλότητα (που παρουσιάζεται γιὰ πρώτη φορὰ σὲ ἐλληνικὸ περιοδικό), με συνεργασία τῶν καλύτερων σκιτσογράφων τοῦ κόσμου, με μυθιστορήματα καὶ διηγήματα καὶ ποιήματα ἐκλεκτὰ καὶ σύγχρονα, με τὸ «Ἀθηναϊκὸ Ἡμερολόγιο», πολύτιμη προσφορά πληροφοριῶν, με τὶς στήλες τῆς κριτικῆς, (καὶ ἰδίως τὶς νέες — τοῦ Ραδιοφώνου — που πρώτη φορὰ παρακολουθεῖται με προσοχή) καί, ἀπὸ τὸ τεύχος αὐτό, με τὸ «ΕΞΤΡΑ», τὴ νέα μιγρὴ ἐφημερίδα καλλιτεχνικῶν πληροφοριῶν, που, ἐπικαιρὴ, διαστικὴ, θὰ καλύψῃ (θὰ ἐπαναλάβουμε τὸ γιὰ «πρώτη φορὰ»), ἀκόμη ἓνα τομέα τοῦ κόσμου τῆς τέχνης, τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κινηματογράφου, που δὲν γνώρισε στὴν Ἑλλάδα παρὰ τὴ σποραδικὴ καὶ ἄτακτῃ παρακολούθησιν τοῦ καθημερινοῦ τύπου. Ἡ «Ἑκλογή» μέ... Ἀλλὰ ἂς μὴ συνεχίσουμε τὸν αὐτοθαυμασμὸ καὶ ἂς μοι-

ραστοῦμε μιὰ εὐχή — νὰ σᾶς ποῦμε περισσότερα σὲ ἄλλα δέκα χρόνια, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1970.

Προεκλογικά

ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ οἱ Ρεπουμπλικάνοι ἐτοιμάζονται στὶς 25 Ἰουλίου νὰ ἀναδείξουν τὸν ὑποψήφιό τους που θὰ διεκδικήσῃ τὴν προεδρία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν στὶς ἐκλογές τοῦ φθινοπώρου. Τὰ προγνωστικὰ μέχρι στιγμῆς εἶναι ὑπὲρ τοῦ Νίξον. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀντιπροέδρου λένε φυσικὰ τὰ δικά τους. «Ὁ Ρουζβέλτ μᾶς ἀπέδειξε ὅτι ἓνας ἄρρωστος ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ εἶναι σινάμα καὶ πρόεδρος», διαβάσαμε κάπου. «Ὁ Τρούμαν ἀπέδειξε ὅτι ὁποιοσδήποτε μπορεῖ νὰ γίνῃ πρόεδρος. Ὁ Ἀϊζενχauer ἀπέδειξε ὅτι εἴτε ἔχουμε πρόεδρο εἴτε δὲν ἔχουμε εἶναι τὸ ἴδιο. Τώρα ὁ Νίξον θὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι πολὺ καλύτερο νὰ μὴν ἔχουμε».

«Κατς»

ΕΙΣ ΑΓΟΝΑ ΚΑΤΣ ὁ Βραζιλιανὸς πρωταθλητὴς Μικέλε ἐνίκησε εἰς τὴν Ρόδον τὸν Ἑλληνα συνάδελφό του Καρπόζηλο εἰς τὸν τέταρτο γύρο. Οἱ 3.000 θεαταὶ που παρηκολούθησαν τὸ μάτς ἠθέλησαν νὰ λυντσάρουν τὸν

Βραζιλιανὸ ὅταν αὐτὸς μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἀγώνος ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ Καρπόζηλου καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ ρίχνῃ χῶμα στὰ μάτια. Τότε ἐπενέβη ὁ Ἕλληνας πρωτοπαλαιστής Λαμπράκης ὁ ὅποιος εὐρίσκετο μεταξύ τῶν θεατῶν καὶ εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ ἐλευθερώσῃ

τὸν Καρπόζηλο ἔδειρε τὸν Βραζιλιανὸ μέχρι ἀναισθησίας.

Διαβάσαμε τὴ συναρπαστικὴ αὐτὴ εἰδηση στὸ «Ἄθηνς Νιὸς» καὶ ζητήσαμε νὰ βροῦμε λεπτομέρειες. Δυστυχῶς οὔτε οἱ ἡμερησίαις ἀθηναϊκὲς οὔτε οἱ ἀθλητικὲς ἐφημερίδες ἀνέφεραν τὸ γεγονός.

«Τὸ κατς δὲν ἀποτελεῖ ἀθλητικὴ ἐκδήλωση», μᾶς ἐξήγησε φίλος ἀθλητικὸς συντάκτης στὸν ὁποῖο καταφύγαμε. «Αὐτὸ τὸ παραδέχεται καὶ ἡ Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ που τὸ κατέταξε πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ μεταξύ τῶν θεαμάτων. Οἱ ἀγῶνες του εἶναι σχεδὸν πάντοτε φτιαχτοί.»

«Τί ἐννοεῖς ὅταν λὲς φτιαχτοί;» ρωτήσαμε. «Θέλεις νὰ πῆς ὅτι δέρνουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο στὰ ψέματα;»

«Ἀκριβῶς», μᾶς ἀπάντησε.

«Καλὰ» καὶ τὸ κοινὸ δὲν τὸ καταλαβαίνει αὐτό;»

«Τὸ καταλαβαίνει ἀλλὰ τοῦ ἀρέσει νὰ βλέπῃ στὸ ρίγκ νὰ πέφτῃ ξύλο. Δὲν ἔχει σημασία ἂν αὐτὸ γίνεταί ἀλήθεια ἢ ψέματα. Ἐκεῖνο που ἔχει σημασία εἶναι νὰ τρῶν κάποιος ξύλο.»

«Ποιὸς τὸ τρῶει συνήθως;»

«Οὔτε αὐτὸ ἔχει σημασία. Βέβαια, τὸ ἐλληνικὸ κοινὸ φεύγει πρὶν εὐχαριστήμενα ὅταν αὐτὸς που ἔδωσε τὸ ξύλο ἦταν Ἕλληνας καὶ αὐτὸς που τὶς ἔφαγε ξένος. Ἐτοῖς ἱκανοποιεῖται καὶ τὸ ἐθνικὸ φιλότιμο. Εἶναι παρατηρημένο, ἄλλωστε, ὅτι οἱ ἐμπορικότεροί μας ἀντίπαλοι στὸ κατς εἶναι οἱ Τούρκοι. Τὸ κοινὸ χαίρεται πολὺ ὅταν τοὺς δέρνουν οἱ δικοὶ μας.»

«Τί γίνεται ἂν συμβῇ κανένα λάθος καὶ ἀντὶ νὰ τοὺς δειροῦμε μᾶς δειροῦν;»

«Ὁ συνάδελφος κοντοστᾶθηκε ἓνα λεπτὸ γιὰ νὰ σκεφθῇ.»

«Ἄν θυμᾶμαι καλὰ αὐτὸ δὲν συνέβη ποτέ», εἶπε.

«Δὲν νομίζεις ὅτι τώρα που ἔπεσε ὁ Μεντερὲς θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ πάρουν κανένα μάτς;» εἶπαμε. «Εἶναι ἴσως κάτι που θὰ δοθοῦσε πολὺ τὸ ὑπουργεῖο μας τῶν Ἐξωτερικῶν.»

Τὸν εἶδαμε νὰ κουνᾷ τὸ κεφάλι του με ἀμφιβολία.

«Μπορεί, αλλά θα ήταν αντιεμπορικό», είπε. «Ίσως μία ιστορία να ήταν, τι έπρεπε τη στιγμή αυτή. Το κοινό μας βλέπει δεν είναι προετοιμασμένο για να δει ένα Τούρκο παλαιστή νικητή και μπορεί να ζητάει τα λεπτά του πίσω.»

«Πάντως», κατέληξε ο συνάδελφος, αν θέλετε τη συμβουλή μου μη γράψετε τίποτα για το κάτς.»

«Γιατί;» ρωτήσαμε με άπορία.

«Ο συνάδελφος ξερόθηκε άμχανα.

«Οι παλαιστές δεν θέλουν να τους κακομεταχειρίζεται ο τύπος και καμιά φορά, όταν δεν παλεύουν μεταξύ τους, δέρνουν και στ' αλήθεια», είπε.

Εθιξίες

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΜΕΡΙΔΑ του γαλλικού τύπου ξεπάθωσε έναντιον της Μελίνας. Αίτια: το έθνικό φιλότιμο. Παιζόταν σε ένα κινηματογράφο των Ήλυσίων Περίων το «Μοντεράτο Καντάμπιλε», η πρωταγωνίστρια του οποίου Ζαν Μορώ μοιράστηκε με τη Μελίνα το πρώτο βραβείο των Καν-

νών. Ένα απόγευμα της περασμένης εβδομάδος η Μελίνα και ο Ντασσέν μπήκαν στον κινηματογράφο για να δουν την ταινία. Το κοινό που τους άνεγνώρισε ξεσπάσε σε χειροκροτήματα και ο διευθυντής του κινηματογράφου έβαλε στο διάλειμμα τα τραγούδια του «Ποτέ την Κυριακή». Η ατμόσφαιρα ήταν πολύ φιλική και ευχάριστη, αλλά όταν έσβησαν τα φώτα η Μελίνα και ο Ντασσέν σηκώθηκαν και βγήκαν άθροβα από την αίθουσα. «Δεν παρακολούθησαν ούτε μισή ώρα έργο», δήλωσε ο διευθυντής του κινηματογράφου. Η εξήγηση που δόθηκε από την πλευρά του ζεύγους Μελίνας - Ντασσέν ήταν ότι μέσα στην αίθουσα έκανε πολύ ζέστη. «Μας ήταν αδύνατο να μείνουμε περισσότερο», είπαν. Άλλα ένας Γάλλος δημοσιογράφος, ύστερα από έρευνα επί τόπου, απέδειξε ότι μέσα στον κινηματογράφο η θερμοκρασία ήταν χαμηλή στα ψυκτικά μηχανήματα κατά δεκά τουλάχιστον βαθμούς χαμηλότερη απ' έξω... Τώρα όλοι περιμένουν την αντίδραση της Ζαν Μορώ. Άλλα αυτή δεν φαίνεται διατεθειμένη να μιλήσει. «Ετσι οι φίλοι και των δύο έλπίζουν ότι το μικρό έπεισόδιο θα λήξει εκεί.

Θαλασσόλυκοι

ΜΙΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ μονομαχία τελειώνει τις ημέρες αυτές - ίσως να τελειώσει κιόλας. Οι αντίπαλοι ήταν δύο μικρά σκάφη με πανιά, το Τσέστερ και η Τζίψιου. Ένω ο κόσμος συζητούσε ακόμη γεμάτος ανησυχία για την άποτυχία της Διασκέψεως Κορυφής, δύο Άγγλοι ιστιοπλόοι, ο Φράνσις Τσίτσεστερ και ο Μπλόντυ Χάσλερ έδιναν τα χέρια στην αποβάθρα του Πλύμουθ και ξεκινούσαν για ένα άγωνα δρόμου στον Ατλαντικό με τέρμα τη Νέα Υόρκη.

«Θα ακολουθήσω τη βορεινή γραμμή», δήλωσε πριν να φύγει ο κυβερνήτης του Τσέστερ, Χάσλερ. «Ελπίζω αυτό να μου εξασφαλίσει καλούς ανέμους». Ο Τσίτσεστερ, της Τζίψιου, είπε: «Θα ακολουθήσω την ευθεία γραμμή. Δεν είναι πολύ γρήγορη, αλλά την βρίσκω ασφαλέστερη». Η τελευταία ημέρα που ιδώθηκαν οι δύο αντίπαλοι ήταν το Σάββατο, 11 Ιουνίου.

Το χαρακτηριστικό της μονομαχίας αυτής είναι ότι οι δύο ανταγωνιστές αγνοούν ο ένας τις κινήσεις του άλλου. Ο Χάσλερ και ο Τσίτσεστερ ξεκίνησαν μαζί από το Πλύμουθ, αλλά ύστερα από λίγες ώρες χώρισαν. Οι τελευταίες πληροφορίες είναι ότι βρίσκονται στο ίδιο γεωγραφικό μήκος, αλλά σε απόσταση 500 μίλια ο ένας από τον άλλο. Είναι μία περιεργή μονομαχία. Οι δύο αντίπαλοι αγωνίζονται στήθος με στήθος και ταυτόχρονα μένουν άορατοι. Δεν ξέρουν τίποτα ο ένας για τον άλλο. Το μόνο που ξέρουν είναι ότι κάπου στον Ατλαντικό ένα παρόμοιο σκάφος, με ένα μοναχικό επιβάτη και αυτό, παλεύει με τα κύματα. Ο νικητής θα μάθει ότι νίκησε μόνο τη στιγμή που θα μπαίνει στο λιμάνι της Νέας Υόρκης. Αυτό είναι κάτι συναρπαστικό για το φιλάθλο κοινό της Αγγλίας που παρακολουθεί τις κινήσεις των δύο αντιπάλων δια μέσου των τηλεγραφημάτων που στέλνουν στα πλοία τους συναντούν στο δρόμο τους. Θέλετε μερικά δείγματα; «Το Τσέστερ συνάντησε όμιχλη». «Η Τζίψιου μένει πίσω». «Ο Χάσλερ κοντεύει να τελειώσει τα περιοδικά που έχει πάρει μαζί του. Τώρα διαβάζει το προτελευταίο». «Ο Τσίτσεστερ άφησε μία κατάλευκη γενειάδα που τον κάνει να φαίνεται ολόιδιος ο Χεμίνγουεϊ». κ.λ.π.

Ποιός θα έρθει πρώτος; Η Τζίψιου βρίσκεται κατά 130 μίλια κονύτερη στην Αμερική από το Τσέστερ, αλλά το τελευταίο φαίνεται ότι βρήκε τον άνεμο που περίμενε και αναπτύσσεται ταχύτητα. Άλλωστε, στον Ατλαντικό δεν ισχύουν ποτέ προγνωστικά. ειδικός έγραψε ότι οι άγωνα μοιάζουν με κάτι επιτραπέζια παιχνίδια, που αληθινά συναρπάζουν τα παιδιά. Εκεί που έρχεται πρώτος, πέφτει στο μοιραίο άριθμό και γυρίζει

τετράγωνο πίσω. Στην περίπτωση του Τσέστερ και της Τζίψιου, ο μοιραίος άριθμός είναι τα παγόβουνα, που θα συναντήσουν λίγο πριν φθάσουν στις Αμερικανικές ακτές. Θα μπορέσουν να τα προσπεράσουν; Τη στιγμή που διασβάζονται οι γραμμές αυτές η απάντηση θα έχει ίσως δοθεί. Οι αθλητικοί κύκλοι υπολογίζουν ότι ο νικητής θα μπει στο λιμάνι της Νέας Υόρκης στις 16 Ιουλίου.

Πώς να τρώτε τα μακαρόνια

Η ΣΟΦΙΑ ΛΟΡΕΝ δήλωσε κάποτε: «Τα μακαρόνια δεν είναι απλή υπόθεση. Απαιτούν αυτοσυγκέντρωση. Είναι απαραίτητο όταν τρώτε το φαγητό αυτό να μην σκέπτεστε τίποτα άλλο και για το λόγο αυτό πρέπει να αποφεύγετε τα μακαρόνια όταν είστε έρωτευμένοι ή όταν πρόκειται να δηλώσετε το εισόδημά σας στην έφορία.»

Κάθε γνήσιος Ιταλός πιστεύει περίπου τα ίδια πράγματα. Έτσι, όταν ο σινιόρ Βιτσέντζο Άνέζι δήλωσε πριν από δυο χρόνια ότι σκοπεύει να ιδρύσει ένα «Διεθνές Μουσείο Μακαρονίων» δόλοι χειροκρότησαν την ιδέα του. Το Μουσείο άνοιξε (βρίσκεται στο Ποντετάσιο, μία μικρή πόλη της Ιταλικής Ριβιέρας) και λειτουργεί με μεγάλη επιτυχία. Το μήνα αυτό συμπληρώνει δύο χρόνια ζωής.

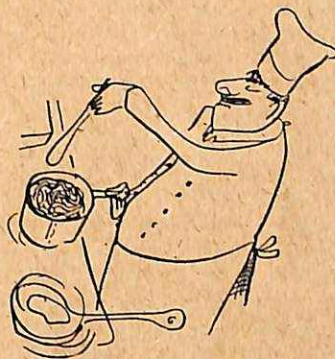
Από τότε χρονολογείται η λατρεία των μακαρονίων στην Ιταλία; Αυτό είναι το επίμαχο έρώτημα στο οποίο θέλει να απαντήσει ο σινιόρ Άνέζι με την προσπάθειά του. Η αντίληψη που επικρατούσε ως τώρα ήταν ότι ο Μάρκο Πόλο έφερε τα πρώτα μακαρόνια στην Ευρώπη από την Κίνα. «Αυτό είναι ιστορική πλάνη», λέει ο Άνέζι. «Οι Ιταλοί έτρωγαν μακαρόνια πριν ακόμη γεννηθεί η λύκαινα, από την οποία θήλασαν ο Ρωμύλος και ο Ρώμος.» Αυτό όμως είναι κάτι που δεν το καταλαβαίνουν οι Αμερικανοί τουρίστες που συνωθούνται στους διαδρόμους του Μουσείου, και τότε ο Άνέζι εξηγεί υπομονετικά ότι οι Έτρούσκοι κατασκεύαζαν τα πρώτα μακαρόνια στον κόσμο. «Δηλαδή τότε;» ρωτά το άκροατήριο. «Ο Άνέζι απαντά: «Τουλάχιστον 3.000 χρόνια πριν γεννηθεί ο Χριστός.» Και τους δείχνει διάφορες πρωτόγονες συσκευές της εποχής εκείνης, που πείθουν ότι το μακαρόνι γεννήθηκε στην Ιταλία.

Αυτά για την ιστορία. Τώρα μένει το ουσιαστικότερο. Πώς πρέπει να τρώμε τα μακαρόνια; Η απάντησή δεν είναι πολύ εύκολη. Υπάρχουν πολλές σχολές και πολλές αντιλήψεις. Πάντως οι κυριώτεροι τρόποι είναι οι εξής τρεις:

1) Παίρνετε μία πηρούνια μακαρόνια και μετά υψώνετε άργα το πηρούνι ώσπου να φθάσει πάνω από το κεφάλι σας. Κατόπιν ανοίγετε το στόμα σας

και αρχίζετε να ρουφάτε τα μακαρόνια. Αυτό δεν είναι πολύ εύχρηστο για τους διπλανούς σας, αλλά η Σοφία Λόρεν που ακολουθεί αυτή τη μέθοδο, βεβαιώνει ότι είναι πολύ πρακτική.

2) Ο άλλος τρόπος επιβάλλει τη χρήση και κουταλιού. Το πηρούνι τσιμ-

πά τα μακαρόνια, ενώ το κουτάλι τα τυλίγει γύρω από το πηρούνι. Το μεγάλο μειονέκτημα αυτής της μεθόδου είναι ότι μετέχουν πολύ οι άγκωνες. Αυτό είναι επίσης κάτι που δημιουργεί προβλήματα για τους διπλανούς σας.

3) Το ίδιο με το προηγούμενο, αλλά χωρίς κουτάλι. Τα μακαρόνια τυλίγονται γύρω από το πηρούνι με μία γρήγορη και επιδέξια κίνηση και καταποντίζονται μέσα στο στόμα που περιμένει ανοιχτό. Αυτός θεωρείται σήμερα ο σωστότερος τρόπος.

Πάντως, όποιος σύστημα και αν ακολουθήσετε, έχετε υπ' όψη σας ότι εκείνο που πρέπει να προσέξετε ιδιαίτερα είναι να μην πέση κανένα μακαρόνι από το πηρούνι σας. Οι Ιταλοί το προσέχουν ιδιαίτερα αυτό. Κάποτε ένας νεαρός Ιταλός που έτρωγε στο άρχοντικό μίας κόμησας δρέθηκε πεταγμένος έξω πριν προλάβει να αντιληφθεί τί συνέβαινε. «Μα τί έκανα;» ρώτησε την επομένη την κόρη της κόρησας. Το κορίτσι άναστέναξε. «Εκείνο το μακαρόνι που έπεσε από το πηρούνι σου τα χάλασε όλα», ψιθύρισε. «Η μαμά πιστεύει ότι ένας Ιταλός που δεν ξέρει να τρώει μακαρόνια, καλά θα κάνει να αλλάξει ύψηκότητα.»

Απρόοπτα

Η ΡΟΜΥ ΣΝΑΪΝΤΕΡ και ο Άλβιν Ντελόν, που πέρασαν μερικές μέρες στην Ελλάδα, δεν είναι παντρεμένοι. Φαίνεται όμως ότι ο Τουρισμός που τους κάλεσε είχε αντίθετη γνώμη και η είδηση που δόθηκε την παντρεμένους. Το νέο δημοσιεύτηκε και τότε άκούστηκαν οι πρώτες αντιρρήσεις απ' αυτούς που ανακατεύονται κάπως περισσότερο με τον κινηματογράφο.

«Τί είναι αυτά που γράψατε; Θα γίνετε ρεζίλι.»

«Όστε δεν είναι παντρεμένοι;»

«Και βέβαια δεν είναι. Δεν άποκλεί-

εται μάλιστα να μην παντρευτούν ποτέ, γιατί η μαμά της νύφης. (ή άλλοτε περίφημη Μάγδα Σναΐντερ) φαίνεται κάπως διστακτική...»

Ο ίδιος ο Ντελόν δήλωσε μόλις κατέβηκε από το αεροπλάνο ότι ο γάμος του είναι ζήτημα ώρων. Αυτό όμως σε τελευταία άνάλυση επιβεβαιώνει το τρομερό γεγονός: ακόμη δεν ήταν παντρεμένοι. Γιατί τρομερό; Για τον πολύ απλό λόγο ότι όλες οι έκδηλώσεις που είχαν προγραμματισθεί μέσα στα πλαίσια της επίσκεψης ξεκινούσαν από τη βάση ότι το νεαρό ζευγάρι είχε χορέψει τον Ησαΐα. Και το χειρότερο από όλα: στο ξενοδοχείο του Ναυπλίου όπου θα διανυκτέρευαν το Σάββατο είχε κρατηθεί ένα μόνο δωμάτιο — για τον κ. και την κ. Ντελόν. Τώρα τί γίνεται; Να αλλάξει το πρόγραμμα, διέταξε ο άρμόδιος. Και την ώρα που το ζεύγος έπινε το ούισκυ του στο «Κίνγκ Τζώρτζ» και κουβέντιαζε κεφάλτα με τους αντιπροσώπους του Τύπου, μια δάμαδα υπαλλήλων του Ε.Ο.Τ. αγωνιζόταν καθόληρ να σταματήσει τη γκάφα. Τελικά δέβαια όλα τακτοποιήθηκαν, αλλά αποδείχθηκε για μια ακόμη φορά ότι δεν υπάρχει επίσκεψη που να μην παρουσιάσει ένα (τουλάχιστον) άπρόοπτο.

Πανικός στη Ρώμη

ΕΝΩ Η ΡΩΜΗ ζή από τώρα τον πυρετό των Ολυμπιακών άγώνων αρχίζουν να φαίνονται τα πρώτα σύννεφα στον όρίζοντα. «Θα είμαστε έτοιμοι;» ρωτούν με πολλή ανησυχία οι Ιταλικές εφημερίδες. Όταν δόθηκε πριν από μερικούς μήνες το σύνθημα για την έναρξη της προετοιμασίας, όλοι ρίχτηκαν στην προσπάθεια με ένθουσιασμό. Οι ξένοι ανταποκριτές παρατηρούν ότι σπάνια είδαν τους Ιταλούς να άφοσιώνονται τόσο θερμά σε κάτι όσο στους Ολυμπιακούς του '60. Το φαινόμενο έχει την εξήγησή του: Οι Ολυμπιακοί άγωνα είναι ένα γεγονός σύνθετο. Είναι θέμα γοήτρου, όπως είναι επίσης και θέμα συναλλαγμάτων. Κατά σύμπτωση είναι και θέμα άθλητικού ενδιαφέροντος.

Έτσι η Ιταλική μηχανή, μοναδική στο να δημιουργεί αυτό που λέμε τουριστική ατμόσφαιρα, άρχισε να παράγει, τι χρειαζόταν για την άθλητική διακόσμηση της πόλης. Οι ύφαντουργίες δεν πρόφθαιναν να τυπώνουν μαντήλια και φορέματα με το άθλητικό σήμα και η βιομηχανία «Αλντζίντα» λανσάρησε το άθλητικό παιχνίδι «Ολύμπια». Όλα έδειχναν ότι οι Ιταλοί πήραν πολύ σοβαρά την υπόθεση των άγώνων. Ίσως από εκεί άκριδώς να ξεκινά όλο το κακό. Ο Τζαν Στάινμπεκ γράφει κάπου για ένα ζωγράφο που ήταν τόσο άπασχολημένος με το ποιά τεχνοτροπία έπρεπε να ακολουθήσει, ώστε δεν εύρισκε καθόλου καιρό να ζωγραφίσει. Κάτι παρόμοιο έ-

παθαν και οι Ιταλοί. Θέλησαν να παρουσιάσουν μία σειρά έργων που θα έκαναν τους ξένους να μείνουν με το στόμα ανοιχτό και μέθυσαν τόσο πολύ με τα ίδια τους τα όνειρα, ώστε όταν θυμήθηκαν ότι έπρεπε να στρωθούν στη δουλειά, είχε περάσει πολύτιμος καιρός. Έπρεπε να διασπαστούν. Μία πόλη για έπτά χιλιάδες αθλητές, έξη γήπεδα, γέφυρες και υπογείους διαδρόμους για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής ασφυξίας που απειλείται, (αυτά είναι μερικά μόνο από κείνα που προέβλεπαν τα σχέδια) είναι πράγματα που δεν γίνονται από τη μία μέρα στην άλλη. «Ως τα Χριστούγεννα θα είναι όλα έτοιμα», έγραψε ειρωνικά ο Αμερικανός δημοσιογράφος Μπάρρετ Μάκ Γκάρντ.

Αλλά αυτά δεν είναι άστεια για τους Ιταλούς. Οι Ολυμπιακοί αρχίζουν στις 26 Αυγούστου. Πρέπει ως τότε να έχουν τακτοποιηθεί τα πάντα. Οι μηχανικοί ξευχτούν στα γραφεία τους και οι εργάτες δουλεύουν υπερωρίες ως τα μεσάνυχτα. Και μία απρόοπτη συνέπεια: έξ αιτίας των έργων χρειάστηκε να διακοπεί η παροχή του

νερού επί τρεις ημέρες. Τα βυτιοφόρα γύριζαν από το ένα ξενοδοχείο στο άλλο. Οι κάτοικοι έκαναν ουρές κρατώντας από ένα τενεκέ στο χέρι. Δεν έλειψαν φυσικά και τα έπεισάδια που τα βοηθεί πάντα ο μεσογειακός ήλιος. Ο συνοπτικός απολογισμός των ημερών αυτών είναι τρεις νεκροί και οκτώ τραυματίες. «Πάλι καλά», είπε ένας θυμόσοφος Ρωμαίος. «Στον πόλεμο τα πράγματα ήταν χειρότερα».

Το χειρότερο όμως, αυτό που ο Ιταλικός τύπος το παρομοίασε με γροθιά στο στομάχι, ήταν η περίεργη συμπεριφορά των Αμερικανών. Ως πριν από δύο μήνες οι ειδήσεις από την απέναντι ακτή του Ατλαντικού ήταν ότι: «Έρχονται χιλιάδες, εκατομμύρια - ετοιμασθήτε να τους υποδεχθήτε». Και οι Ιταλοί ξενοδοχοί ακόνισαν τα मुτερά τους δοντάκια και ετοιμασθήκαν να τους υποδεχθούν. Οι τιμές έφθασαν σε αστρονομικά ύψη. Η διαμονή σε ένα ξενοδοχείο πολυτελείας στοιχίζει 1.500 δραχμές την ημέρα. «Είναι σκότισμο κατά τη γνώμη σας αυτό;» ρώτησε ένας δημοσιογράφος ένα ξενοδόχο. «Γιατί όχι;» απάντησε κυνικά εκείνος. «Οι τιμές αυτές είναι για τους σνόμπ

που επιθυμούν να μάθουν ο κόσμος ότι τους γδέρνουμε ζωντανούς.»

Αλλά τη φορά αυτή φαίνεται ότι οι ξενοδοχοί λογάρισαν χωρίς τον ξενοδόχο. Οι Αμερικανοί αντέδρασαν περίεργα. Χίλιες θέσεις ακυρώθηκαν τις ημέρες αυτές στα ξενοδοχεία της Ρώμης. Δύο Ολυμπιακές κρουαζιέρες, ή μία με το «Βικτώρια» και η άλλη με το «Όσσεαν Μόναρκ» ματαίωσαν τα δρομολόγια τους. Το βενζινόπλοιο «Ιταλία» που έχει μεταβληθεί σε πλωτό ξενοδοχείο έχει κλεισμένες μόνο τις 130 από τις 800 θέσεις που διαθέτει. Ποιός φταίει; Η ακρίβεια, τα διεθνή προβλήματα ή το κυκλοφοριακό πρόβλημα της Ρώμης που έφθασε ως τις στήλες του Αμερικανικού τύπου; Ίσως κάτι από όλα αυτά και ίσως όλα μαζί. Έν τω μεταξύ οι Ολυμπιακοί πλησιάζουν...

Συγκρίσεις

ΕΝΩ Η ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ ξεκουράζεται στην κρουαζιέρα του Κ. Ωνάση, η αντίπαλός της Τεμπάλντι σημείωσε ένα άνευ προηγουμένου θρί-αμβό στη Γαλλική Όπερα έρμηνεύοντας την «Τόσκα». Η γνώμη των μουσικών κύκλων του Παρισιού είναι ότι η Τεμπάλντι ήταν ανώτερη από την Κάλλας που είχε τραγουδήσει «Τόσκα» στο ίδιο θέατρο το 1958.

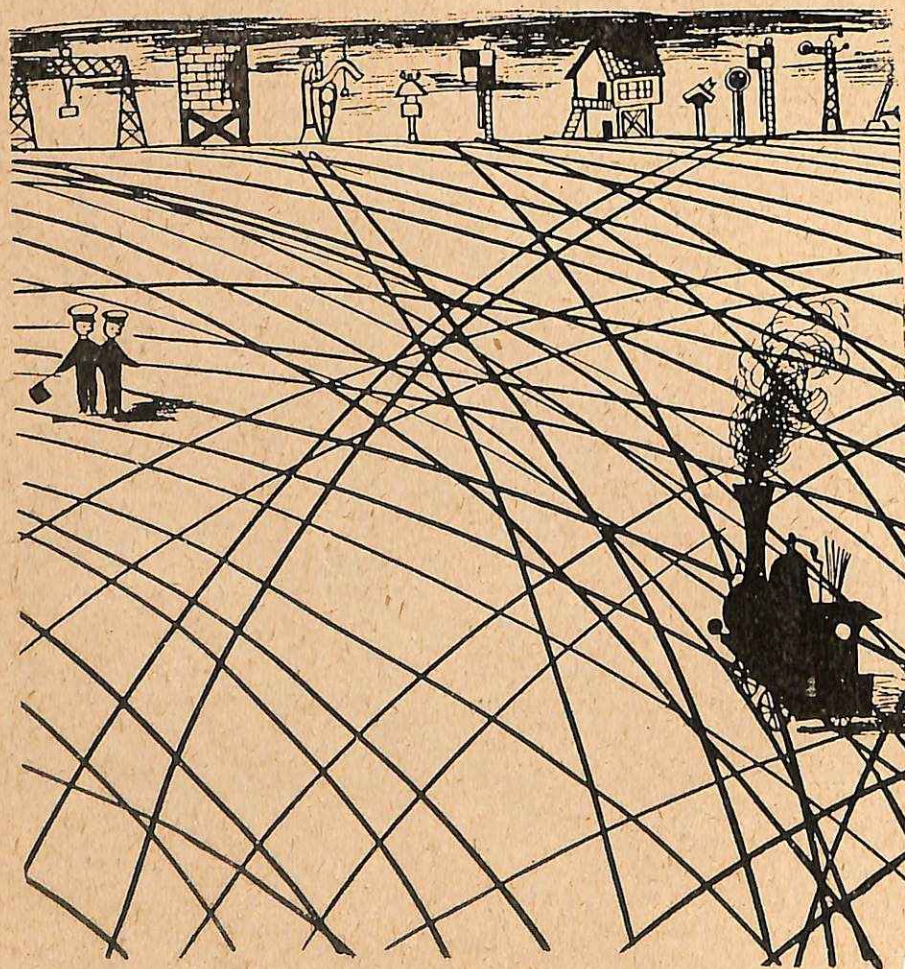
Μία γαλλική έφημερίδα δημοσίευσε με την ευκαιρία αυτή μερικά ονόματα διασημοτήτων που παρευρέθησαν στις δύο παραστάσεις, αφήνοντας στους αναγνώστες της να συμπεράνουν ποια από τις δύο είχε μεγαλύτερη (κοσμική) επιτυχία.

«Τόσκα» με τη Μαρία Κάλλας: Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Ρενέ Κοτύ. Ο στρατηγός Νόρσταντ. Ο κ. Ρομπέρ Σουμάν. Ο δούξ και η δούκισσα του Ουίνδσορ. Η Μπεγκούμ και ο Άλφ Χάν. Ο Αντρέ Μαρουά, ο Ζωρς Ντυαμέλ, ο Ζαν Κοκτιά, ο Ρομπέρ Κέμπ, ο Τσάρλντ Τσάπλιν, ο Μωρίς Σεβαλιέ, η Ολίβια ντε Χάιλλαντ, η Μπριζίτ Μπαρντό, η Σοφία Λόρεν, ο Ζεράρ Φιλίπ και ο Ζαν Μοναί.

«Τόσκα» με την Τεμπάλντι: Οι ύπουργοι κ.κ. Κουθ ντε Μυρβίλ και Αντρέ Μαυλώ. Οι πρεσβευτές της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, της Γερμανίας, της Αυστρίας, της Ολλανδίας, του Καναδά και της Ελβετίας. Ο πρίγκιψ Αλέξανδρος της Γιουγκοσλαβίας. Ο κ. Πιέρ Μπαλμαίν.

Μποστ (Αντζόγλου)

ΑΚΟΜΗ δύο λόγια σχετικά με τα γενέθλια της «Εκλογής». Στο πρώτο τεύχος του Ιουλίου του 1950, το έξιτο φύλλο, ένα ήρεμο караβάκι, το ζωγραφίζει ο Μέντης Μποστάντζόγλου. Σ' αυτό το τεύχος... Αλλά ως έχουμε τον τέως Μποστάντζόγλου και τον Μποστ να μάς τα πη μοναχός του...

«Μου φαίνεται πως ο οδηγός μπερδεύτηκε»

ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΙΤΑΙ Η ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡ ΕΒΑΝΣ

ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΜΥΚΗΝΕΣ

Η κριτική των απόψεων που υποστήριξε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης κ. Α. Πάλμερ.—Ποιά κεφάλαια της προϊστορίας του Έλληνικού Έθνους ανατρέπονται αν επικρατήσουν οι απόψεις του.

ΟΙ τελευταίες ανακοινώσεις του καθηγητή του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Α. Ρ. Πάλμερ στο Ίνστιτούτο Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, με τις οποίες κατηγορήσε τον κορυφαίο αρχαιολόγο σέρ Άρθουρ Έβανς, — που πέθανε το 1941 σε ηλικία 90 χρόνων — για διαστρεβλωτική παρουσίαση των σαφών τεκμηρίων που είχαν προκύψει από τις ανασκαφές του στην Κνωσό κατά τις αρχές του 20ού αιώνα, ανατρέπουν την επιστημονική βάση όλων εκείνων που γράφονται στα ιστορικά συγγράμματα της εποχής μας και διδάσκονται σήμερα στα Πανεπιστήμια και όλα τα σχολεία για την άφιξη των πρώτων Έλλήνων στην περιοχή του Αιγαίου και για την ανάπτυξη των πρώτων σημαντικών πολιτισμών στην ήπειρωτική Ελλάδα και την Κρήτη. Το θέμα που έχει θέσει ο καθηγητής της Συγκριτικής Φιλολογίας Πάλμερ έχει ζωτικό ενδιαφέρον για την εποχή μας, γιατί αναφέρεται στη γένεση του πολιτισμού που επικρατεί ως σήμερα σε όλο τον κόσμο.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το έθνος μας έχει η προσπάθεια του καθηγητή Πάλμερ να ανατρέψει τα επίσημα επιστημονικά πορίσματα που προέκυψαν με την αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Γραφής Β από τον Μιχαήλ Βέντρινς. Σύμφωνα με αυτά οι Έλληνες δε βρίσκονται στην περιοχή του Αιγαίου από το 1.000 π.Χ. — όπως αναφέρει το Λεξικό Κλασικής Φιλολογίας της Οξφόρδης, που εκδόθηκε το 1949 — αλλά από την αρχή της 2ης χιλιετηρίδας π.Χ. Η άποψη αυτή βασίζεται στη διαπίστωση του Έβανς ότι οι εν επίγραφες πήλινες πινακίδες με την Έλληνική Γραμμική Γραφή Β, που είχαν βρεθεί στα ανάκτορα της Κνωσού, είναι της περιόδου 1450-1400 π.Χ. Τώρα όμως υποστηρίζεται ότι είναι νεότερες από τις πινακίδες της Πύλου, που χρονολογούνται γύρω στο 1200 π.Χ. Έπομένως, κατά τον καθηγητή Πάλμερ, έφ' όσον δεν έχουμε καμιά γλωσσική ένδειξη ότι υπήρχαν Έλληνες στην περιοχή του Αιγαίου πριν από τον 13ο π.Χ. αιώνα, πρέπει να άπορρίψουμε τη σημερινή γενική πίστη των ειδικών επιστημόνων ότι οι πρώτοι Έλληνες έφθασαν στο νότιο άκρο της χερσονήσου του Αΐμου γύρω στο 1900 π.Χ. και να παραδεχθούμε ότι βρίσκονταν στην Πελοπόννησο μόνο από τον

16ο π.Χ. αιώνα. Ο καθηγητής Πάλμερ υποστήριξε ότι οι Έλληνες είχαν στον έλεγχο τους την Κρήτη μετά το 1400 π.Χ. και άντέκρουσε την άποψη του

Έβανς ότι ήταν κύριοι της Κνωσού κατά την περίοδο 1450-1400.

Πόσο μεγάλη ανατροπή επέρχεται στην Προϊστορία της Ελλάδας, αν άμφοισθηθούν τα πορίσματα του Έβανς, μπορούμε να κατανοήσουμε αν παρακολουθήσουμε περιληπτικά τις έπίσημες άποψεις που υποστηρίζουν σήμερα οι ιστορικοί για την άφιξη των πρώτων Έλλήνων στην περιοχή του Αιγαίου και για τον χαρακτήρα της εξέλιξής του Μινωικού πολιτισμού κατά τις τελευταίες περιόδους της εποχής του Χαλκού.

Οι Έλληνες και οι Προέλληνες

Ιδιαίτερα πρέπει να τονίσουμε ότι παρά τις αντίρρήσεις ώρισμένων Έλλήνων έπιστημόνων, οι ξένοι συνάδελφοί τους επέμεναν πάντοτε να χαρακτηρίζουν ως πρώτους Έλληνες της χώρας μας τους Δωριείς, που έφθασαν από βορειότερες περιοχές γύρω στα 1100 π.Χ., και να αποκαλούν «Προέλληνες» τους Ίωνες και τους Αιολείς («Αχαιοί») που βρίσκονταν στην Ελλάδα περίπου από το 2000 π.Χ. Οι φορείς του Μεσοελλαδικού πολιτισμού (2000-1600 π.Χ.) και του Μυκηναϊκού (1600-1100 π.Χ.) υποστηρίζονταν ότι δεν ήταν Έλληνες και όλοι όσοι στον τόπο μας τολμούσαν να έχουν αντίρρήσεις χαρακτηρίζονταν μη σοβαροί έπιστήμονες. Το 1949, όταν ο Άλαν Ουέις εξέδωσε το συγγράμμα του «Μυκήναι», διστακτικά διατύπωσε έπίσημα την άποψή του ότι οι Μυκηναίοι ήταν Έλληνες.

Τα πορίσματα των ανασκαφών Παπαδημητρίου

Σταθμό για την αναγνώριση της ελληνικότητας των κατοίκων της χώρας κατά τη δεύτερη χιλιετηρίδα π.Χ. άποτελέσαν οι ανασκαφές του έξωτερικού ταφικού περιόλου των Μυκηνών από τον ήδη διευθυντή της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, καθηγητή Παπαδημητρίου, ο οποίος από το 1952 διακήρυξε ότι οι τάφοι των δύο περιόλων ανήκουν σε Έλληνες, όχι μόνον της Μυκηναϊκής περιόδου, αλλά και της προηγούμενης, δηλαδή της Μεσοελλαδικής. Κατά τα πορίσματα των ανασκαφών αυτών, τίποτα δεν προδίδει άπότομη μεταβολή του πολιτισμού μεταξύ της Μεσοελλαδικής (2000-1600) και της Μυκηναϊκής περιόδου.

Χρειάστηκε όμως να γίνει η αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Γραφής Β από τον Μιχαήλ Βέντρινς για να διαπιστωθεί ότι άποδίδει προομνηρική μορφή της Έλληνικής γλώσσας και να αναγνωρισθεί έπίσημα ότι οι Μυκηναίοι ήταν Έλληνες.

Έτσι έφ' όσον — σύμφωνα με τα πορίσματα του Έβανς στην Κρήτη άποδίδον με γραφή ή ίδια γλώσσα και κατά την περίοδο 1450-1400 π.Χ., καμιά σοβαρή αντίρρηση δεν μπορούσε να προβληθεί για την ελληνικότητα

εκείνων που κατοικούσαν στη χώρα μας κατά τους πρώτους αιώνες της 2ης χιλιετηρίδας π.Χ.

Την πεποίθηση όμως αυτή ήρθαν τώρα να ανατρέψουν οι ανακρινόμενοι του καθηγητή Πάλμερ, ο οποίος επιδιώκει όμως, όχι μόνον να παρουσιάσει αναξιόπιστο τον Έβανς, αλλά και να καθορίσει την άφιξη των πρώτων Ελλήνων στην Πελοπόννησο μετά το 1600 π.Χ.

Οι νεώτερες απόψεις του καθηγητή κ. Σπ. Μαρινάτου

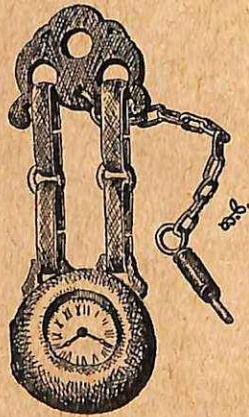
Επάνω στα θέματα της Ελληνικής προϊστορίας, που θίγει ο καθηγητής Πάλμερ, έχει εκθέσει τελευταία τις απόψεις του ο καθηγητής Σπ. Μαρινάτος, υποστηρίζοντας ότι τα πρώτα ελληνικά φύλα έφθασαν στην ηπειρωτική Ελλάδα στις αρχές της 2ης χιλιετηρίδας π.Χ., όταν θεμελιωνόταν τα πρώτα ανάκτορα της Κρήτης. Το 1959 ο ίδιος έγραψε σχετικά στο βιβλίο του «Κρήτη και Μυκηναϊκή Ελλάδα»: «Επί μακρόν ενομόσθη, ότι ο Μυκηναϊκός πολιτισμός ήτο απλή μινωϊκή αποικία επί του εδάφους της Ελλάδος, αλλά τούτο δεν αληθεύει. Οι Μυκηναίοι παρέλαβον δεσφαιώς εις γενικώς γραμμάς τον Μινωϊκόν πολιτισμόν, αλλά διεφύλαξαν την ιδιοτυπίαν του ιδιού των... Την μινωϊκήν τέχνην, από απόψεως περιεχομένου, προσήρμοσαν προς την πολεμοχαρή φύσιν της φυλής των».

Την επίδραση που είχαν στην επίσημη οί ανακαλύψεις του Έβανς πριν από το 1920, εκθέτει ο καθηγητής Μαρινάτος μ' αυτά τα λόγια: «Οι λόγιοι τότε είδον, ότι η τέχνη των Μυκηναίων ήτο Κρητική. Οι ιστορικοί συλλογισμοί ήρχισαν να εκθέτουν κατόπιν, πως οι Άχαιοι της Ελλάδος έσύλησαν τα ανάκτορα της Κρήτης, οι θησαυροί των οποίων εύρέθησαν εις τους τάφους των Μυκηναίων. Ακόμη και σήμερα επαναλαμβάνουν μερικοί την έρμηνείαν ταύτην. Δεν είναι όμως δυνατή. Τα κρητικά ανάκτορα καταστράφησαν όχι ακριβώς τότε, άλλ' ένωρίτερον, υπό φυσικών δυνάμεων. Δι' αυτό ήρχισαν να ανακτιζονται και πάλιν άνευ όχυρώσεων. Οι θησαυροί των Μυκηναίων δεν είναι «γνησίως μινωϊκής» τέχνης, και τέλος δεν είναι πιθανόν, ότι τα κρητικά ανάκτορα είχαν ποτέ τόσους θησαυρούς πολυτίμου μετάλλου». Ο ίδιος καθηγητής υποστηρίζει την υπόθεση ότι τα 15 κιλά χρυσού που βρέθηκαν στους βασιλικούς τάφους των Μυκηναίων προήλθαν από ανταμοιβή πολεμικών υπηρεσιών που προσέφεραν οι Μυκηναίοι στους Αιγυπτίους. Μεγάλη καταστροφή της Κρήτης αποδίδει ο καθηγητής Μαρινάτος σε έκρηξη του ήφαιστείου της Θήρας, περί το 1520 π.Χ.

Ενδιαφέρον για το θέμα που έχει θίξει ο καθηγητής Πάλμερ έχουν και όσα γράφει εν συνεχεία ο Έλλην καθηγητής: «Σχεδόν βέβαιον πρέπει να θεωρηθ

ρηθ ότι περί το 1500 πολλοί Κρήτες μετηνάστευσαν προς την Ελλάδα και τας νήσους. Έν τούτους ή Κνωσός εξακολουθεί να ύπαρξη, ισχυρά και πλούσια, κατά τον 15ο αιώνα, από του 1500 μέχρι του 1400. Ο Έβανς έχαρακτήρισε την τέχνην, ιδίως την κεραμεικήν τέχνην του δευτέρου ήμισους της περιόδου ταύτης (1450 - 1400 π.Χ.), ως ανακτορικόν ρυθμόν. Σήμερον ύπάρχει ή τάσις να χαρακτηρισθή ή ρυθμός ούτος ως επίδρασις της Μυκηναϊκής Ελλάδος εις την Κρήτην... Ο ρυθμός ούτος δεν είναι ταυτοσημος προς τον της ηπειρωτικής Ελλάδος. Μετά το 1400 εκφυλίζεται περαιτέρω και τούτο συμπίπτει προς την έναρξιν της τρίτης και τελευταίας φάσεως του Μινωϊκού πολιτισμού, (1400 - 1100 π.Χ.). Μέχρι τέλους αυτής, περί το 1100 π.Χ. ή ένιαχού και ακόμη δραδύτερον, ή εξέλιξις ή ίσως ή εκφυλισμός πλέον της τέχνης ακολουθεί τον ίδιον αυτού κρητικόν δρόμον, ή οποίος μένει αρκετά ανεξάρτητος από την ανάλγον εξέλιξιν εις την κυρίως Ελλάδα».

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν έπίσης όσα πίστευε για την Κνωσό ο καθηγητής Άλαν Ουέις, τον όποιο ή καθηγητής Πάλμερ παρουσίασε ότι βρίσκóταν σε όξεία αντίθεση με τον Έβανς. Πριν από τον θάνατό του, το 1957, ή Ουέις είχε γράψει ότι ενώ στη Νεολιθική εποχή ύπήρχαν στην Κνωσό μικρές καλύβες, οι συνθήκες ζωής βελτιώθηκαν κατά το 3.000 π.Χ. στην αρχή της εποχής του Χαλκού, ήρχη στην έπαφή που είχαν οι κάτοικοί της με την Αίγυπτον και τη Μικρά Ασία. Κατά τον Ουέις, το Άνάκτορον της Κνωσού καταστράφηκε και πάλι γύρω στα 1400 π.Χ. από φωτιά, που προκλήθηκε ή από ένα ακόμη μεγάλο

σεισμό της Κρήτης ή από επίθεση έχθρών. Στην τελευταία φάση της εποχής του Χαλκού το Άνάκτορον κατοικήθηκε μόνον σε ώρισμένα τμήματά του, και από την αρχή της εποχής του Σιδήρου (1100 π.Χ.) ή θέση του έρημώθηκε, ώσπου αργότερα πάνω από τα ερείπιά του χτίστηκε ένας Έλληνικός

ναός. Ο Ουέις παραδεχόταν επίδραση της Κρήτης στην ηπειρωτική Ελλάδα κατά τις δύο πρώτες φάσεις της τελευταίας περιόδου του Χαλκού, που αντιστοιχεί με τη Μυκηναϊκή, δηλαδή από το 1600 ως το 1400 π.Χ. Το 1949 ή Ουέις έγραφε: «Μερικοί νομίζουν ότι οι Κρήτες κατά τη βασιλεία του Μίνωα είχαν κατακτήσει και είχαν αποικίσει μέρος της ηπειρωτικής Ελλάδας και ότι οι Μυκήνες ήταν Μινωϊκή αποικία. Όπωςδήποτε, στην Έλληνική Μυθολογία οι Μυκήνες δεν παρουσιάζονται να έχουν σχέση με την Κρήτη και ή Μινωϊκή επίδραση στην ηπειρωτική Ελλάδα δεν ήταν πιο μεγάλη από ότι ή Έλληνική στην Έτρουρία κατά τους ιστορικούς χρόνους.»

Οι πρώτοι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στην Κρήτη — κατά τον Ουέις — πριν από το 3000 π.Χ. και ήρθαν πιθανώς από τα νοτιοδυτικά παράλια της Μικράς Ασίας. Νέο κύμα κατοίκων ήρθε στην Κρήτη στις αρχές της εποχής του Χαλκού, επίσης από τη Μικρά Ασία, και σιγά-σιγά οι εγκαταστάσεις άρχισαν να προχωρούν και προς τα δυτικά του νησιού. Η Κρήτη εύτύχησε κατά τις δύο πρώτες φάσεις της τελευταίας περιόδου του Χαλκού (1600 - 1400 π.Χ.), όποτε τα ανάκτορα και οι κατοικίες έγιναν πιο πολυτελή και ή εμπόριο που ύπήρχε προηγούμενος με τα νησιά του Αιγαίου, την Αίγυπτον και την Άνατολή επέξετάθη και στην ηπειρωτική Ελλάδα. Ο Ουέις συνεχίζει: «Γύρω στα 1400 τα ανάκτορα του νησιού καταστράφηκαν και ή δύναμη της Κρήτης κατέρρευσε. Οι μεγάλες πόλεις καταστράφηκαν και τη θέση τους πήραν μικρές πόλεις, αλλά σημειώθηκε διακοπή του πολιτισμού. Από τότε άρχισαν εγκαταστάσεις και στη δυτική Κρήτη. Το τέλος του παλιού συστήματος μπορεί να προήλθε από σεισμό ή από πολιτικές αναστατώσεις που ώφείλονται σε έπίδρομες Έλλήνων από την ηπειρωτική χώρα.»

Ποιά είναι τα κυριώτερα σημεία της ιστορίας της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Κρήτης, που ανατρέπονται σε περίπτωση που θα δικαιωθή ή καθηγητής Πάλμερ, ή άπρόοπτος αυτός πολέμιος της αξιοπιστίας του σέρ Άρθουρ Έβανς; Τα δίνουμε βασίζόμενοι στην ιστορία του Χάμμουτ «A history of Crece to 322 B.C.», που κυκλοφόρησε το 1959:

Οι πρώτοι κάτοικοι της ηπειρωτικής Ελλάδας έφθασαν κατά το τέλος της 4ης χιλιετηρίδας π.Χ., φέρνοντας μαζί τους εξέλιγμένα στοιχεία του Νεολιθικού πολιτισμού. Σάν πιθανώτατα τόπο της προέλευσής τους ή Χάμμουτ θεωρεί το έσωτερικό της Μ. Ασίας ή Συρία. Στη Μακεδονία όμως και ήρωισμένα μέρη της Θεσσαλίας ύπήρχαν την εποχή εκείνη κάτοικοι που ήσαν από το βορρά. Περί το 2500 π.Χ. έγκαινιάσθηκε ή Πρωτοελλαδική

δος της εποχής του Χαλκού με νέο κύμα άποίκων που ήρθαν πιθανώς από τη δυτική Μικρά Ασία. Κατά την πρωτοελλαδική περίοδο, πριν από το 1900 π.Χ., μπήκαν στα όρια της ηπειρωτικής Ελλάδας, και ιδίως στη Μακεδονία και την Ήπειρο, λαοί προερχόμενοι από το βορρά, οι όποιοι κατά τη διάρκεια της Μεσοελλαδικής (1900 - 1600 π.Χ.) και Ύστεροελλαδικής — Μυκηναϊκής περιόδου (1900 - 1100 π.Χ.) προχώρησαν προς νότον με κινήσεις ανάλογες με παλίρροια και άμπωτι, ως το 1100 π.Χ.

Αν και οι ένδειξεις είναι ισχνές, ή Χάμμουτ διακρίνει δύο κύριες ομάδες κατοίκων της Ελλάδας κατά την εποχή του Χαλκού: εκείνους που προέρχονταν από την ανατολική περιοχή της Μεσογείου και εγκαταστάθηκαν στις Κυκλάδες, στην ανατολική Ελλάδα και στην Κρήτη, και εκείνους που προέρχονταν από το βορρά, πιθανώς από την κοιλάδα του Δούναβη, εγκαταστάθηκαν στη Μακεδονία περίπου από το 2500 π.Χ., και εισέδυσαν από εκεί στη Θεσσαλία και στην Ήπειρο ως το 1900 π.Χ. Οι δύο αυτές ομάδες των βορείων και των Μεσογειακών αναμίχθηκαν στη βόρεια και στην κεντρική Ελλάδα, ενώ στις άλλες περιοχές έμειναν ακόμη χωρισμένες και «καθαρές».

Για πρώτη φορά, από το 1600 ως το 1450 περίπου, τα κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας δέχτηκαν έντονη την επίδραση του Μινωϊκού πολιτισμού, αλλά διατήρησαν ακόμη τους ανεξάρτητους χαρακτήρες τους, λέει ή λέγει ή Χάμμουτ, και συνεχίζει: Στις Μυκήνες ή περίοδος 1500 - 1400 π.Χ. χαρακτηρίζεται έντονα από τη συγχώνευση του Μινωϊκού και του Μυκηναϊκού πολιτισμού, ενώ ως τότε ή πολιτισμός των Κρητών είχε ακόμη τα πρωταρχικά ή η ηπειρωτική Ελλάδα άντλούσε πολλή δύναμη από την Κνωσό, που κατείχε τότε προνομιακή θέση στον έμπορικό κύκλο της περιοχής του Αιγαίου.

Περί το 1450, λέει ή Χάμμουτ, «έγκυκαταστάθηκε στην Κνωσό Έλληνική δυναστεία, που άπλωσε την κυριαρχία της σε όλη την Κρήτη, όπου έπινοήθηκε ή Μυκηναϊκή Γραμμική Γραφή, πιθανώς από Κρήτες λόγιους, για να αποδίδει την Έλληνική γλώσσα».

Οι βασιλείς των Μυκηναίων, όπως φαίνεται από τους τάφους τους, είχαν καθάρει με υπερπόντιο έμποριο και ήρχισαν να ανταγωνίζονται σ' αυτόν τον τομέα τους δυνατότες της Κνωσού και της Μινωϊκής Κρήτης κατά την περίοδο 1450 - 1400 π.Χ. Κατά την εποχή του Χαλκού όπλα μεταφέρονται από την ανατολική περιοχή της Μεσογείου στην Εύρωπη από τρεις δρόμους. Μέσω Τροίας προς την κοιλάδα του κάτω Δούναβη, μέσω ηπειρωτικής Ελλάδας προς την Ιταλία και την κεντρική Εύρωπη και μέσω Ισπανίας προς τη βορειοδυτική Εύρωπη.

Η Κρήτη και ή ηπειρωτική Ελλάδα, κατά τον 15ο αιώνα π.Χ. δεν ώφειλαν την εύτυχία τους στην έκμεταλλευση δικών τους μεταλλείων. Οι Κρήτες της Μινωϊκής εποχής και οι Μυκηναίοι ήταν τότε μάλλον μεσάζοντες και έκμεταλλεύονταν τη διαμετακόμιση του έμπορίου μεταξύ Άνατολής και Δύσης.

Η Κρήτη είχε πολύ εύνοϊκή θέση. Η ίδια, και οι περιοχές που εξαρτιώνταν απ' αυτήν άσκούσαν έλεγχο στους κυριώτερους έμπορικούς δρόμους της Μεσογείου ώσπου ή Μυκηναϊκή δύναμη ώρίμασε και άξίωσε να πάρη κυρίαρχη θέση γύρω στα 1450 π.Χ. «Ξαφνικά, κατά το 1400 π.Χ. ή ναυτική υπεροχή της Κνωσού καταστράφηκε. Τα ανάκτορα και οι θησαυροί της Κρήτης λεηλατήθηκαν και ή πολιτική της όργάνωση παρέλυσε.» Η καταστροφή αυτή δεν έπηρέασε τις πηγές από τις όποιες άντλούσε τον πλούτο της ή Κρήτη, αλλά συνετέλεσε ώστε να περιέλθουν οι πηγές αυτές στους Μυκηναίους, που κληρονόμησαν την προνομιακή θέση που είχε ως τότε ή Κνωσός στο νότιο Αιγαίο.

Κατά τα τέλη του 14ου αιώνα σημαντικός αριθμός κατοίκων της ηπειρωτικής Ελλάδας εγκαταστάθηκε στην Κρήτη. Αυτοί έκτισαν σπίτια κατά τον τύπο του Μεγάρου (χαρακτηριστικός τύπος σπιτιού των από βορρά καταλεθάντων Έλλήνων) και «πιθανώς άσκησαν κυριαρχική έξουσία πάνω στον Μινωϊκό πληθυσμό του νησιού, που είχε στο μεταξύ αποκτήσει και πάλι αρκετά πλούτη και ήταν κατάλληλος να κινήσει το έμποριο με την Αίγυπτον.»

Η Έλληνική γραφή της Κρήτης

Πρέπει να τονισθή ότι ή περίοδος ακμής της Κρήτης είναι από το 1600 ως το 1400 π.Χ. Τότε αναπτύσσεται (1450 - 1400 π.Χ.) ένας ιδιαίτερος πολιτισμός, ή λεγόμενος Ύ-

στερομινωϊκός II, με τον όποιο συνδέεται ή έπιμόνηση της Γραμμικής Γραφής Β. «Η υπόθεση ότι οι Μυκηναίοι είχαν τότε τον έλεγχο της περιοχής του πολιτισμού της Κνωσού έχει πιά επιβεβαιωθή με την αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Γραφής Β. Είναι τώρα γνωστό ότι ή γλώσσα της Γραμμικής αυτής Γραφής είναι Έλληνική. Η γλώσσα της Γραμμικής Γραφής Α είναι προφανώς όχι Έλληνική και μπορεί να άποκαλείται «Μινωϊκή» παρ' όλο ότι ή Μινωϊκή γλώσσα δεν έχει ακόμη αποκρυπτογραφηθή. Η άλλαγή από τη Μινωϊκή Γραμμική Γραφή στη Μυκηναϊκή Γραμμική Γραφή αποδεικνύει ότι οι κυβερνήτες της Κνωσού, από το 1450 περίπου ως το 1400 π.Χ., μιλούσαν Έλληνικά.

Στην ηπειρωτική Ελλάδα ή γραφή παρέμεινε σε χρήση περίπου ως το 1200 π.Χ. τουλάχιστον, και τα σημεία της, που είναι 200, ήταν ακόμη στατικά και άμετάβλητα. Τούτο σημαίνει ότι το γράψιμο ήταν συντηρητική τέχνη που απέδλεπε σε είδικό σκοπό.

Η άλλαγή των κυβερνητών της Κνωσού μπορεί να ώφειλόταν μάλλον σε ένα ήγεμονικό γάμο παρά σε ένα κατακτητικό πόλεμο. Όπωςδήποτε, δεν μετέβαλε τον χαρακτήρα του πολιτισμού της υπόλοιπης Κρήτης, ή όποια εξακολουθήσε να χρησιμοποιή τη Μινωϊκή Γραφή ως το 1400 π.Χ.»

Η καταστροφή του πολιτισμού της Κρήτης

Πάντως οι Έλληνες κυβερνήτες έλεγχαν την Κνωσό με στρατιωτικές μεθόδους και διατήρησαν τη ναυτική ύπεροχή στο νότιο Αιγαίο. Κάποτε όμως «μία άνοιξιάντικη μέρα κατά το 1400 π.Χ. το άνοχύρωτο Άνάκτορον της Κνωσού λεηλατήθηκε και πυρπολήθηκε... Μερικοί αποδίδουν την καταστροφή σε επανάσταση των νησιωτών έναντίον των Έλλήνων κυβερνητών της Κνωσού. Άλ-

λά δὲν καταστράφηκε τότε μόνον ἡ Κνω-
σός. Ἡ ἔκταση τῆς καταστροφῆς φαίνε-
ται πολὺ μεγάλη καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπο-
ρεῖ νὰ αἰτιολογηθῇ ἀπὸ ἐμφύλιο πόλε-
μο. Ἄλλοι τὴν ἀποδίδουν σὲ εἰσβολή
δυνάμει των Μυκηναίων ποὺ ἔρριπον
ἐνῶπιον τὴν ἡπειρωτικὴν χώραν. Εἴ-
ναι πιὸ πιθανὸ ὅτι ἡ καταστροφή τῆς
Κνωσοῦ καὶ ἄλλων θέσεων τῆς Κρή-
της, ὅπως καὶ οἱ μεταγενέστερες κατα-
στροφές τῆς Τροίας, τῶν Μυκηνῶν καὶ
τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου, ὤφειλονταν σὲ
μεγάλῃ ἐχθρικῇ ἐπιδρομῇ ἀπὸ τῆ θά-
λασσα. Κατὰ τὴν ἐπιδρομὴ αὐτὴ οἱ
πειρατικὲς δυνάμεις τῆς ἀνατολικῆς Με-
σογείου εἶχαν συνενωθῇ γιὰ νὰ κατα-
στρέψουν τὴ ναυτικὴ ὑπεροχὴ τῆς Κρή-
της, νὰ λεηλατήσουν τὸ νησί, καὶ νὰ
ἀποχωρήσουν μὲ τὰ λάφυρά τους. Ἄν
πραγματικὰ συνέβησαν ἔτσι τὰ γεγο-
νότα γύρω στὸ 1400 π.Χ., τότε ἔχουμε
στὴν περίπτωσιν τῆς Κνωσοῦ τὴν πρῶ-
τὴν καταστροφὴν ποὺ προανήγγελε τὴ
βαθμιαία παρακμὴ τοῦ μεγάλου πολι-
τισμοῦ ποὺ γνώρισεν ὁ Μεσογειακὸς κό-
σμος κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁρειχάλκου.

Οἱ ἀπόψεις τοῦ καθηγητοῦ
Πάλμερ

Κατὰ τὶς ἀνακοινώσεις ποὺ ἔκανε ὁ καθηγητὴς τῆς Ὁξφόρδης κ. Λ. Πάλμερ στὸ Ἰνστιτοῦτο Κλασικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου, ἰσχυρίσθηκε ὅτι διαπίστωσε διαφορὲς μετὰ τὶς ἐκείνων ποὺ ἔγραψε ὁ Ἐβανς στὸ βιβλίο του «Τὸ Ἀνάκτορο τοῦ Μίνως» καὶ τοῦ ἡμερολογίου του κρατοῦσε κατὰ τὴ διάρκειά τῶν ἀνασκαφῶν, ὡς βοηθός του, ὁ ἀρχαιολόγος Μακένζυ. Στὶς διαφορὲς αὐτὲς βάσισε τὸν ἰσχυρισμό του, ὅτι ὁ Ἐβανς παρερμήνευσε τὰ δεδομένα τῶν ἀνασκαφῶν του καὶ θέλησε νὰ ἐπαληθεύσῃ τὶς θεωρίες του «ἐκ τῶν προτέρων» εἶχε ἐπινοήσῃ γιὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Μινωικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς πρώτους Ἕλληνας ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῇ στὴν Κρήτη.

Τὸ κυριώτερον σημεῖον τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ καθηγητῆ Πάλμερ ἀφορᾷ στὴ χρονολόγησιν τῶν Ἑλληνικῶν πινακίδων τῆς Κνωσοῦ τὶς ὁποῖες τοποθετεῖ ὀχι στὴν περίωδον 1450 - 1400 ὅπως εἶχε ὑποστηρίξει ὁ Ἐβάνς, ἀλλὰ μετὰ τὸ 1200 π.Χ. Ἔτσι, κατὰ τὸν Πάλμερ,

ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει τεκμήριο τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας ἀρχαιότερο ἀπὸ τὸ 1200 π.Χ., πρέπει νὰ παραδεχθούμε ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔφθασαν στὴν Πελοπόννησο μετὰ τὸ 1600 π.Χ. καὶ ὀχι γύρω στὸ 2000, ὅπως πιστεῦεται τώρα.

'Ο Πάλμερ υποστήριξε ότι η χρονολόγηση της Αΐθουσας του Θρόνου του 'Ανακτόρου της Κνωσού στην περίοδο που τελείωσε γύρω στα 1400 π.Χ. έγινε από τον Έδωας χωρίς καμία ούσιαστική απόδειξη. 'Ο καθηγητής της 'Οξφόρδης ανέπτυξε την άποψη ότι οι πολιτισμοί της Κρήτης και της ήπειρωτικής 'Ελλάδας ήκμασαν συγχρόνως. Κατά την γνώμη του, στην περίοδο 1400 - 1200 π.Χ. η Κρήτη ήταν μία δύναμη που συγκαταλόταν σε λαμπρότητα τα σύγχρονα της βασίλεια της ήπειρωτικής 'Ελλάδας.

Ὁ καθηγητὴς Πάλμερ, ὅπως ἀνακοίνωσε, ἀποφάσισε νὰ δημοσιεύσῃ τὸ πρόχειρο ἡμερολόγιο τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κνωστοῦ ποὺ εἶχε κρατήσῃ ὁ Μακένζυ, καὶ θὰ συνεργασθῇ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ μὲ τὸν φιλόλογο καὶ ἀρχαιολόγο κ. Τζῶν Μπόρντμαν. Μὲ τὴ δημοσίευση τοῦ ἡμερολογίου αὐτοῦ θὰ ἐξакριβιῶθῃ ἂν μὲ τὰ ὅσα ὑποστηρίξῃ ὁ κ. Πάλμερ διαστρεβλῶνεται ἢ ἀλήθεια καὶ ἂν στὶς ἀπόψεις του ὑπάρχουν πολλὲς ἐσφαλμέναι λεπτομέρειες, ὅπως ὑποστήριξε κορυφαῖος σύγχρονος Ἀγγλος ἀρχαιολόγος.

Ἡ κριτικὴ τῶν ἀπόψεων τοῦ
Πάλμερ

Απὸ τοὺς πιὸ ἀρμόδιους νὰ ἐλέγξουν τὶς ἀπόψεις τοῦ καθηγητῆ Πάλμερ εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Μ. Σ. Χούντ, ὁ ὁποῖος διευθύνει καὶ τὶς τελευταῖες ἀνασκαφές τῆς Κνωσοῦ ποὺ ἄρχισαν μετὰ τὸν 2ο Παγκόσμιον πόλεμο.

Ο κ. Χούντ υποστήριξε, με συντριπτικά επιχειρήματα ότι οι νεώτερες ανασκαφές της Κνωσού δικαιώνουν τα πορίσματα του Έθανς και ανατρέπουν εντελώς όσα ισχυρίσθηκε ο καθηγητής Πάλμερ. Ένεπιγράφες πινακίδες με τα κείμενα που αποδίδουν την «Ελληνική γλώσσα» βρέθηκαν και πάλι σε στρώματα έρειπιών που αναμφισβήτητα α-

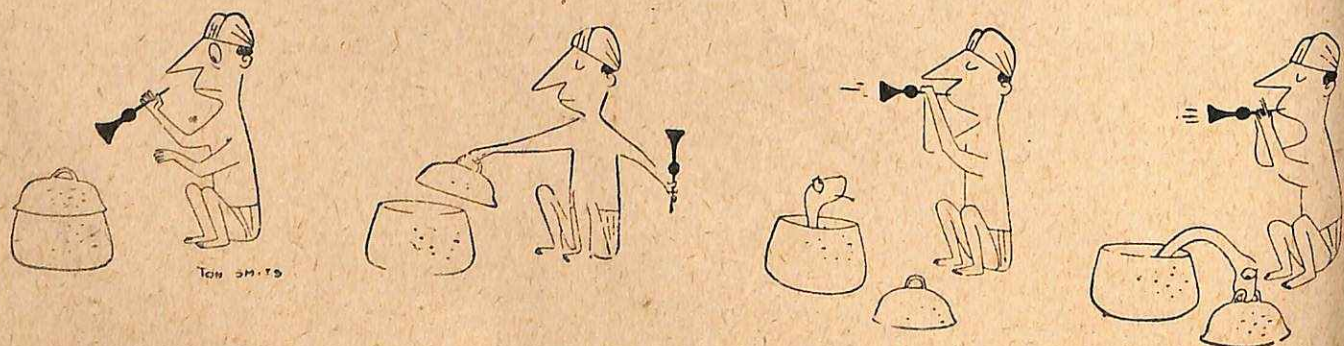
νήκουν στην περίοδο 1450 - 1400 π.Χ.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸν κ. Χούντ, ὅλες σχεδὸν οἱ Ἑλληνικὲς πινακίδες τῆς Κνωσοῦ εἶχαν βρεθῇ ἀπὸ τὸν Ἐβανς σὲ στρώματα ἔρειπίων ποὺ ἀναμφισβήτητα ἀνήκουν στὸν 15ο π.Χ. αἰῶνα. Ἡ χρονολόγησή τους εἶχε προκύψει, ὁ-
πως βεβαιώνει σήμερα ὁ διάδοχος τοῦ Ἐβανς, ἀπὸ πλήθος τεκμηρίων. Ὁ κ. Χούντ δὲν ἀποκλείει τὴν περίπτωση νὰ ὑπάρχουν καὶ ἐνδείξεις πινακίδων τῆς Κνωσοῦ ποὺ ἀνήκουν στὴν περίοδο 1400 - 1200 π.Χ. Τὸ ἴδιο ὁμως τὸ εἶ-
χε σκεφθῇ καὶ ὁ Ἐβανς, ὅπως ἀπο-
δεικνύει ἡ ἔκθεσή του γιὰ τὶς ἀνα-
σκαφὲς τοῦ 1905. Στὴν ἔκθεση αὐτῇ ἔγραψε ὅτι μὲ νέα τεκμήρια ποὺ ἤρθαν τὸν φῶς τῇ χρονιᾷ ἐκείνῃ, φαίνεται ὅ-
τι ἡ πλήρως ἐξελιγμένη Γραμμικὴ Γρα-
φὴ τῆς Μινωικῆς Κρήτης ἐξακολούθησε
νὰ χρησιμοποιεῖται, τουλάχιστον μερι-
κῶς, καὶ κατὰ τὴν περίοδο 1400 -
1200 π.Χ. Ὁ Ἐβανς στὴν ἔκθεσή του
συνεχίζει ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ ἀνα-
κτόρου τῆς Κνωσοῦ γύρω στὰ 1400
π.Χ. φαίνεται ὅτι δὲν προκάλεσε καὶ
τὴν ἀπόλυτη ἐξαφάνιση τῆς γραφῆς
καὶ ὅτι δὲν εἶχαν ἐπέλθει ἀκόμη τότε
οἱ πραγματικοὶ σκοτεινοὶ αἰῶνες τῆς
Κρήτης.

‘Ο κ. Χούντ πιστεύει ότι μετά την καταστροφή του 1400 π.Χ. χτίστηκε στη θέση του παλιού ‘Ανακτόρου άλλο ‘Ανάκτορο, που ήταν εύτελες και φτωχό παραβαλλόμενο με εκείνο που υπήρχε προηγουμένως. ‘Επίσης πιστεύει ότι η περίοδος 1400 - 1200 π.Χ. υπήρξε περίοδος γενικής φτώχειας και παρακμής σε όλο των τότε πολιτισμένων κόσμο. ‘Ο ίδιος τονίζει, σύμφωνα με τα γενικά πορίσματα και των τελευταίων ανασκαφών, ότι πιθανώς το πιο μεγαλοπρεπές ανάκτορο της Κνωσού δεν ήταν εκείνο που καταστράφηκε περί το 1400 π.Χ., της ‘Υστερομινωικής ΙΙ περιόδου, αλλά εκείνο που ανήκει στην Μεσομινωική ΙΙΙ περίοδο και κατέπεσε από σεισμό περί το 1600 π.Χ.

Ἡ ὑπόθεση ἀμφισβητήσεως τῆς ἀξιο-
πιστίας τοῦ Ἑβάνς θά κριθῇ ὀριστικά
ὅταν ὁ καθηγητὴς Πάλμερ, μὲ τὴ δη-
μοσίευσή τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Μακέν-
ζυ, προσκομίσῃ πρὸ πιστικὰ καὶ πρὸ
λεπτομερῆ στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑπόστηρί-
ξη τῶν ἰσχυρισμῶν του.

—ΜΙΛΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΤΟΣΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ:

Η γῆ τρέμει: Τί σημαίνει αυτό; 'Η
 γῆ τρέμει τέσσερες φορές τὴν
 ἡμέρα στὴ Χιλή, τρεῖς φορές τὴν ἡμέ-
 ρα στὴν Ἰαπωνία, μία φορά κάθε δυὸ
 ἄστειεύεται ὁ Βρεταννὸς ἐπιστήμων
 Μίλν, τρέμει κανεὶς τὸ πρωτὶ, τὸ μεση-
 μέρι καὶ τὸ βράδυ... Γιατί ὅλοι αὐτοὶ
 οἱ σεισμοί;

Η γῆ τρέμει λίγο παντού και συνε-
χώς. Οἱ δονήσεις εἶναι ὅλων τῶν ἐντά-
σεων και ὅλων τῶν ἐκτάσεων. Μερικές
καλύπτουν ἓνα χωριό (Μελούζα 1960),
και ἄλλες συγκροτῆματα χωρῶν (Ἀσ-
σάμ 1897 : 4.500.000 τετραγ. χλμ.).
Ὡρισμένες φθάνουν τὴν ἐξφραγνική ἐνέ-
ργεια τῶν 10,25 ἔργων (πόλεις ἰσοπε-
δωμένες, λόφοι βουλιαγμένοι, φλοιὸς
τῆς γῆς σχισμένοι) και ἄλλοι μόλις
ποῦ μποροῦν νὰ κουνήσουν ἓνα πολυ-
ελαίο ἢ νὰ περάσουν ἓνα φράγμα. Ὡ-
ρισμένες ἀκόμη σβήνουν ὕπερα ἀπὸ
τρεις ἢ τέσσερες σπασμωδικές ἐκδηλώ-
σεις (μία κύρια δόνηση ποῦ ἀκολου-
θεῖται ἀπὸ δευτερεύουσες δονήσεις πε-
λοῖ, ποῦ δὲν ἐννοοῦν νὰ τελειώσουν
(5238 διαδοχικές δονήσεις καταγράφη-
καν στὸ Ἀσσάμ). Τί σημαίνει αὐτό;
ἔγραψε : « Ἄν μετροῦσαμε νὰ ἀλλά-
ξουμε τὰ χρονολογικὰ κλίμακα, θὰ ἐλέπα-
μια». Τί συμβαίνει λοιπὸν κάτω ἀπὸ τὰ
πόδια μας;

κάθε γή, πού συνολικά, ἐλευθερώνει
δύναμη ἴση μὲ δέκα ἑκατομμύρια κι-
λοβάτ, φαίνεται νὰ ἔχη κουρασθῇ στὴ
δυτικὴ τῆς πλευρά. 52,6% ἀπὸ τοὺς
σεισμούς πού μποροῦν νὰ μετρηθοῦν,
ἐγίναν μέσα σὲ ἕνα αἰώνα στὸν Μεσο-
γειακὸ Κύκλο (ἐναντι 38,5% πού ἐγι-
ναν στὸν Εἰρηνικὸ Κύκλο). 612 κατα-
στρεπτικοί σεισμοὶ σάρωσαν κατὰ τὸ
ἴδιο διάστημα τὴν Ἱταλία, καὶ 1.478
τὴν Ἑλλάδα (Ἰαπωνία: 271). Πολύ
πρόσοφατά ἀκόμη, πετρελαιοφόρες ἐκτά-
σεις ἀναστατώθηκαν στὴ Ρουμανία,
ἡμεῖς καταστράφηκαν στὸ Ἰόνιο πέλα-
γος. Ἡ Ὁρλεανσιβὶλ καταστράφηκε,
ἀποδοχὴ κλόνησε, μιὰ ὑπόγειε
δυναμείας, ἡ θάλασσα τραβήχθηκε γιὰ
δύο λεπτὰ στὸ Μπίέργκεν (Νορβηγία)
καί, σὲ λιγώτερο ἀπὸ εἴκοσι δευτερό-
λεπτα, 90% τῶν κτιρίων τοῦ Ἀγαθὶρ
κατέρρευσε σκεπάζοντας χιλιάδες θύ-
ματα... Ἡ Δύση βρίσκεται ἄραγε στὴν
παράμονὴ τεραστίων γεωλογικῶν ἀνα-
στατώσεων;

Καὶ

Και γιατί ή καταστροφή διαλέγει
 σχεδόν πάντοτε τις ίδιες περιοχές;
 Πριν από λίγο καιρό, ή Λάρ, στην Περ-
 σία, ήταν μιὰ πόλη που άνθιζε. Ό
 σεισμός του Νοεμβρίου 1956 φαινό-
 ταν νά έχη ξεχαστή. Και νά πού ξανά

οι άκτες του Περσικού Κόλπου ταρα-
ζονται ξαφνικά. Ή λάρ τρέμει, καταρ-
ρέει. Τò φώς σθηνει, μιὰ κόκκινη σκό-
νη άγκαλιάζει τὰ έρείπια, 40.000 άν-
θρωποι δρίσκονται ξαφνικά άπομονωμέ-
νοι στους έξοκόμενους δρόμους. Νε-
κροί! Νεκροί! Γιατί αύτή ή μοίρα;

Σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, ὅπως καὶ σὲ κείνες ποὺ ἀφοροῦν τὴν πιὸ φοινικὴ ἀπὸ ὅλες τὶς θεομηνίες (Μεσσήνη, 1907: 80.000 νεκροί. Τόκιον, 1923: 150.000 νεκροί), ἡ σεισμολογία, ποὺ δὲν διαθέτει ἀκριβεῖς πληροφορίες καὶ

Ενας φιλόσοφος δὲν πιστεύει ποτὲ
ἐκεῖνο ποὺ βλέπει, γιατί πάντα εἶναι
πολὺ ἀπησχολημένος μὲ ἐκεῖνο ποὺ
δὲν βλέπει.

ΦΟΝΤΕΝΕΛ

ΦΟΝΤΕΝΕΛ

μεθοδικές μελέτες αναφερόμενες σὲ περισσότερο ἀπὸ πενήντα χρόνια πίσω, καὶ πού τὰ καλύτερα μέσα γιὰ τὴν ἔρευνα τοῦ ὑπεδάφους ἀντιπροσωπεύονται ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς σεισμούς, δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαντήσῃ παρὰ μὲ τοπικὲς καταγραφὰς μιάς ποικιλίας συχνῶν καταπληκτικῆς καὶ μὲ γενικεύσεις τελείως ὑποθετικῆς.

Τίποτε τὸ συγκεκριμένο στὴ σεισμολογία!

Ἡ ἐπιστημονικὴ δόξα τῆς νεώτερης γνώσης τῶν σεισμῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τῇ λεγόμενῃ Φυσικῇ τῆς γῆϊνης σφαίρας. Τί περίεχῃ ἡ γῆ; Εἶναι κοῦφια ἢ γεμάτῃ; Ὁ πυρῆνας τίς εἶναι ρευστὸς ἢ συμπαγής; Καυτὸς ἢ παγωμένος; Ἀμετάβλητος ἢ μεταβλητός; Ποιά εἶναι ἡ ἔσωτερικὴ τῆς πυκνότης; Ποιᾶ κινήσεις διασχίζουν τὴ μάζα τῆς; Ποιᾶ κοσμικὰ ἐπιδράσεις ρυθμίζουν τὴ συμπεριφορὰ τῆς;

Ἀντιλαμβάνεται κανείς, ὅτι ἀνάλογα μὲ τὶς ἀπάντησεις ποὺ δίδονται σ' αὐτὸ τὸ σύνολο τῶν ἐρωτήσεων, ὁ σεισμολόγος τροποποιεῖ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ καὶ κατευθύνει τοὺς συλλογισμοὺς του. Ἄρα λίγες εἶναι οἱ ἐρωτήσεις στὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ δοθῇ κατηγορηματικὴ ἀπάντηση. Ἡ ἀνθρώπινη γνώση παραπαίει ἀνάμεσα σὲ μυστικά ποὺ κρύβει ἡ γῆ ποὺ πατέϊ. Τὸ ταξίδι στὸ κέντρο τῆς γῆς εἶναι ἡ μόνη προφητεία τοῦ Ἰουλίου Βέρνερ ποὺ δὲν πραγματοποιήθηκε. Κάτω ἀπὸ 11 χιλιόμετρα (ρεκόρ ποὺ πέτυχε τὸ ἀμερικανικὸ βαθυσκάφος), ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀτέθηκε ποτέ. Εἶς καταλόγουμε σημεῖα σ' αὐτὸ τὸ ἐκπληκτικὸ, τὸ παράματι παράδοξο. Ἡ ἐπίσημή της εἶναι εἰσὶν αἰματωμένη μετατρέψῃ τὴ Σελήνη σὲ αἰματωμένη (σὲ 380.000 χιλιόμετρα ὕψος), ὡς δὲν κατάφερε ἀκόμη νὰ διαπεράσῃ

τὸν λεπτὸ φλοιὸ τοῦ γρανίτη καὶ τοῦ
 βασάλτη, ποὺ ὑποβαστάζει τὴν ἀνθρω-
 πότητα... Ὁ Ἰκαρος εἶχε δίκην!

“Ας δοκιμάσουμε να ξεκαθαρίσουμε
πότητα... ‘Ο Ίκαρος είχε δίκιο!

1. Ποιὰ εἶναι τὰ φυσικὰ συστατικὰ τῆς Γῆς;

Σύμφωνα με τη μελέτη του Αυστριακού επιστήμονα Σούες, η γήινη σφαίρα συνίσταται από τρία διαφορετικά μέρη. Στο κέντρο, το Νιφέ, (από τα αρχικά των λέξεων *nicelium* και *ferrum*), πυρήνας πολύ πυκνός αποτελούμενος κυρίως από νικέλιο και σίδηρο, υπό πίεση 1.600.000 ατμοσφαιρών και θερμοκρασία 300.000 βαθμών περίπου. Τα περισσότερα μέταλλα έχουν ξεπεράσει την κρίσιμη θερμοκρασία τους και τα μόρια και τα άτομα τους έχουν διαλυθῇ. Έτσι ἡ ὕλη τοῦ κέντρου τῆς γῆς πρέπει νὰ παρουσιάξῃ τὴ μορφὴ γιγαντιαίου νέφους ὁμίχλης, μὲ πάχος 4.000 χιλιόμετρα. Πάνω ἀπὸ τὸ Νιφέ, συναντοῦμε τὸ Σιμά (*cilicium* — *magnesium*), γλοιώδες στρώμα 1.500 χιλμ., μὲ θερμοκρασία τοῦλάχιστον 6.000 βαθμοῦς. Αὐτὸ τὸ ἐνδιάμεστο στρώμα τῆς σφαίρας, περισσότερο στερεὸ παρὰ ὑγρὸ, διασχίζεται ἀπὸ ἰσχυρὰ ρεύματα, κατευθυνόμενα πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τόσο ταχύτερα, ὅσο βαθύτερα εἶναι ἡ πλησιέστερα πρὸς τοὺς Πόλους. Τέλος, πάνω ἀπὸ τὸ Σιμά, ἐκτείνεται ἓνα εἶδος πέπλου ἐξαιρετικὰ λεπτοῦ, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ ἐλαφρὰ οὐσία ἀπὸ ἀλουμί-νιο : τὸ Σιάλ (*cilicium* — *aluminium*). Αὐτὸ τὸ λεπτὸ στρώμα, ποὺ ὑποβα-τάξῃ τὴν κρούσα τῆς γήινης σφαί-ρας, ἡ ὁποία κατὰ μερικοὺς ἐπιστή-μες, θὰ ἰσοπεδωνόταν στὸ βάθος τῶν ποδορυχίων λάκκων, ἔπρεπε νὰ εἶναι γρὸ κατὰ τὶς πρῶτες περιόδους τοῦ λανήτη. Ἐπειθὲ ἀργότερα καὶ ἀπὸ τό-τε παρουσιάζεται μὲ σύσταση στερεά, ἐντῶνιμό καὶ τρυπημένο σὲ μερικὰ ση-εῖα ὑπὸ τὴν ἐπίδραση κατωτέρων ρευ-μάτων. Τὸ σύνολο αὐτῶν τῶν τριῶν τρωμάτων, ὅταν τὸ μετρήσουμε μὲ βάρη τὴν ἀκτῖνα τῆς γῆς, ἀντιπροσωπεύει ἄραχον λίγο μεγαλύτερο ἀπὸ 6.340 χι-όμετρα.

2. Ἡ γενικὴ πλαστικότητα τῆς γῆς εἶναι ἡ βασικὴ αἰτία τῶν γῆϊνων κινήσεων;

Ας σταθούμε πρώτα στο γεγονός
ὅτι ἡ γῆ δὲν εἶναι ἀκαμπτὴ καὶ οὔτε ἡ
σύνταξίς της (λαμβανομένης ὑπ'
τῆς τῆς τεραστίας μάζας τοῦ Νιφέ),
καὶ πολὺ πλησιέστερη πρὸς τὴν ρευ-
τὴν κατάστασιν, παρὰ πρὸς τὴ στερεά-
ν. ἀπὸ τῆ στιγμῆ ποὺ θὰ παραδεχθούμε

αυτή τη γενική έννοια, που στην πραγματικότητα έρχεται σε αντίθεση προς αυτά που πιστεύουν οι άνθρωποι, αίσθανόμαστε ακόμα μεγαλύτερη τάση να αποδώσουμε στους σεισμούς τον «φυσιολογικό» χαρακτήρα που τους αποδίδουν οι επιστήμονες.

Ο άνθρωπος δεν εμφανίστηκε πάνω σε μια γή τελειωμένη: η σκηνογραφία εξακολουθεί να γίνεται μπρος στα ίδια μας τα μάτια.

Η εποχή των μεγάλων αναστατώσεων δεν συμπληρώθηκε... Όπως παρατήρησε ο καθηγητής του Στρασβούργου και διευθυντής του Παγκόσμιου Γραφείου Σεισμολογίας Ζαν Ροζέ. Οι περισσότεροι σεισμοί συνδέονται άμεσα με τις κυριότερες κινήσεις του φλοιού της γής.

Τα παλαιότερα γεωλογικά σύγλυνα (πτυχές που έχουν τα νεώτερα στρώματα στον πυρήνα τους) και τα αρχαιότερα στην κορυφή τους), και οι μεγάλες ηπειρωτικές περιοχές που ποτέ δεν υπέστησαν μεγάλες μεταβολές (Μαδχασκάρη, Αυστραλία, Σιδηρία, Βραζιλία, Σκανδιναβία) είναι η έδρα περιορισμένου αριθμού σεισμών (3 το χρόνο κατά μέσον όρο στη Σουηδία). Αντίθετα, οι περιοχές της γήινης σφαίρας που αντιπροσωπεύουν στους μεσοζωικούς σχηματισμούς, είναι το θέατρο των περισσότερων σεισμικών δονήσεων («Αλπεϊς, Ωτ - Βαλλέ ντε λα Ντυράνς, Προβηγκία, και ιδίως τα Απέννινα, ή πιο νέα όροσειρά του κόσμου, που οι πτυχώσεις της έχουν βάθος από 30 έως 50 χιλμ., προς μεγάλη ζημία των γύρω χώρων: Ιταλία 230 σεισμοί το χρόνο).

Γενικά, δεν νομίζουμε πια σήμερα ότι τα θουνά δημιουργήθηκαν μονομιάς. Πιστεύουμε μάλλον ότι δεν παύουν να δημιουργούνται και να καταστρέφονται.

3. Η γήινη σφαίρα λειτουργεί σαν μια υπερσυμπιεσμένη αποθήκη ατομικής ενέργειας.

Οι τελευταίες ανακαλύψεις της θερμοδυναμικής και της Ραδιολογίας ωδήγησαν τους επιστήμονες να εγκαταλείψουν την παλιά θεωρία της ψύξεως και της προοδευτικής συστολής της γής και να αναθεωρήσουν τη βολική, αλλά λανθασμένη εικόνα του μήλου που ζαρώνει. Υποθέτουμε τώρα ότι ο πλανήτης στην πραγματικότητα χάνει πολύ λίγη από τη θερμότητά του με την εξάτμιση, και ότι, μόνη η ραδιενέργεια των βράχων του φλοιού (γρανίτης) αρκεί για να αντισταθμίσει (13 εκατομμυρίων αντισταθμίσει (13 εκατομμυρίων αντισταθμίσει) θερμότητας κατά λεπτό ελευθερώνει κάθε τόννο) την κοσμική ακτινοβολία των κατωτέρων στρωμάτων (1 βαθμό άπώλεια κατά μέσον όρο κάθε δυο εκατομμύρια χρόνια). Μ' αυτό τον τρόπο, η γή θα διατηρούσε σχεδόν όλο της το δυ-

ναμικό. Ακόμη περισσότερο, κατά τη γνώμη ώρισμένων επιστημόνων, θα την αύξανε. Κάτω από το κάλυμμα του γήινου φλοιού, που έχει πάχος 20 χιλμ., τεράστιες ποσότητες θερμότητας, ελευθερωμένες από τα ραδιενεργά συστατικά του Νιφέ, του Σιμά και του Σιάλ, συσσωρεύονται προκαλώντας, με τις διαφορές της θερμοκρασίας των ρευμάτων που είναι ικανά να παρασύρουν το μάγμα(*) με ταχύτητα 1 εκατοστό του μέτρου κατ' έτος, φαινόμενα διαστολής (γήινες παλίρροιες) ή ρήγματα, και τότε έχουμε τους σεισμούς και τις εκρήξεις των ήφαιστίων. Οι πιέσεις που δημιουργούνται είναι τόσο σοβαρές, ώστε αν υπολογίσουμε ότι εξ αιτίας τους η ακτίνα της γής επιμηκύνεται κατά 7 εκατοστά σε 10.000 χρόνια, θα καταλάβαινε και την «ανεξήγητη» καθυστέρηση του ρυθμού της περιστροφής της κατά 6 δευτερόλεπτα κάθε 100 χρόνια.

4. Οι Ηπειροί έπιπλούν σαν σχεδίες...

Πριν από 48 χρόνια, ο Γερμανός επιστήμων Βέγκενερ παρουσίαζε για πρώτη φορά την φημισμένη θεωρία της «επιπλεύσεως» των ηπείρων, την «Ισοστασία». Τα πάνω από τη θάλασσα έδάφη δεν είναι ακίνητα. Βυθίζονται μέσα σε ένα γλοιώδες μάγμα που τα υποδοσάξεί και παρεκκλίνουν το ένα από το άλλο προς δυσμάς και προς τον Ισημερινό.

Διαθέτοντας σήμερα ακριβέστερα μέσα μετρήσεως δεν αμφισβάζουμε πια ότι η Γροιλανδία απομακρύνεται από την Εύρώπη με ταχύτητα 36 μέτρα το χρόνο, ότι η Ουάσιγκτον απομακρύνεται από το Παρίσι 4 μέτρα το χρόνο: επίσης, από το 1926 ως το 1933 το Μπουένος Άϊρες προχώρησε 15 μέτρα προς την κατεύθυνση του μεσημβρινού της Σαγκάης. Άλλα διδακτικά φαινόμενα: Το σκανδιναβικό δάθρο, ελαφρώς από το κάλυμμα των μεγάλων πάγων που το σκέπαζαν πριν από 20.000 χρόνια, ανυψώνεται από τότε

με κανονικό ρυθμό, ένα μέτρο το χρόνο, ενώ κάτω από το βάρος της λάσπης του ποταμού Ρόν, ακούραστου φορέα προσχώσεων, η Μασσαλία, και ο Κόλπος του Λέοντος, κατεβαίνουν όλο και πιο χαμηλά από το αρχικό τους «έπιπέδο»... Χωρίς αμφιβολία καμιά απ' αυτές τις έκτενεις ηπειρωτικές μεταβολές δεν είναι αίσθητη στον άνθρωπο.

(*) Μάζα διάπυρη, διαποτισμένη από αέρια και αποτελούμενη από σύντηγμα πυρηνικό, εύρισκόμενο στα έγκυα της γής.

πο, και δεν θα καταλάβουμε σωστά την επίδρασή της στους σεισμούς αν έστω και για μια στιγμή ξεχάσουμε ότι πρόκειται για μια γενική ισορροπία του πλανήτη.

5. Τί είναι ο σεισμός;

Η απάντηση είναι τώρα πιο εύκολη, αν και δεν είναι καθόλου ακριβής. Οι σεισμοί είναι το αποτέλεσμα βαθύτατων μεταβολών και σοβαρών διαταράξεων που η καταγωγή τους πρέπει να αναζητηθεί στα κατώτερα στρώματα της Σφαίρας. Πρόκειται τις περισσότερες φορές για μια βίαιη απελευθέρωση ενέργειας, αποθηκευμένης «υπό πίεσης» μέσα σε έδαφη αποτελούμενα από κρυσταλλώδεις βράχους με υψηλή ραδιενέργεια. Η εκκένωση προκαλεί μια δόνηση και αυτή δημιουργεί μηχανικά κύματα που η μεταβίβασή τους γίνεται από το ένα στο άλλο με τη μέση ταχύτητα των 6 χιλμ. το δευτερόλεπτο. Τέλος, η αρχική δόνηση ακολουθείται συνήθως από διάφορες δευτερεύουσες δονήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων η κλονισθείσα μάζα προσπαθεί να ισορροπήσει.

Το επίκεντρο των σεισμών προδίδει τη βαθειά καταγωγή τους. Τοποθετείται συνήθως σε βάθος μεταξύ 8 και 30 χιλμ. Άλλα μερικοί κατεβαίνουν και μέχρι τα 600 και ακόμη τα 720 χιλμ. (ρεκόρ που κατέχει η περιοχή του Ειρηνικού).

Οι πιο καταστρεπτικοί σεισμοί είναι εκείνοι που το επίκεντρό τους βρίσκεται πιο κοντά προς την επιφάνεια του εδάφους. Τα κύματα κτυπούν με την πρώτη τους δύναμη. (Παράδειγμα το Άγαθίρ).

Αντίθετα με τις εκρήξεις των ήφαιστίων, πριν από τους σεισμούς δεν ακούγονται υπόκωφοι κρότοι ή προειδοποιητικές δονήσεις. Η καταστροφή δεν προειδοποιεί. Έναντιον της «ένιας μιάς» άμυνας υπάρχει: η φυγή. Μόνον τρόπος προστασίας: οικοδομήματα με πολύ χαμηλά το κέντρο βάρους και με μικρή περίοδο αντηχήσεως (κυμάτων). Το Λος Άντζελες και η Κερντινθος ανοικοδομήθηκαν σύμφωνα με τους αντισεισμικούς κανόνες.

Στατιστικές τρομακτικές: 261.000 άτομα βρήκαν τον θάνατο από σεισμούς που έγιναν τα τελευταία 60 χρόνια.

Ενα συμπέρασμα σχετικά αίσιο: πολλές δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι συγκλονίζονται τη γήινη σφαίρα πέρασε χρόνο. Αυτά είναι τα λύτρα πληρώνουν όλοι οι ζωντανοί πλανήτες. Η γή είναι ακόμη νέα.

—LOUIS PLOUZE

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

Το σύνταγμά μας είχε την έδρα του στην πόλη Ν... Η ζωή ενός αξιωματικού στο στρατό είναι σ' όλους γνωστή. Το πρωί, ασκήσεις και σχολή ιππασίας: γεύμα με το συνταγματάρχη ή σε κάποιο έδραϊκό εστιατόριο: και το βράδυ, πόντος και χαρτιά. Στην πόλη Ν... δεν υπήρχε ούτε σπίτι ανοικτό, ούτε μια κοπέλλα της παντρείας. Μαζευόμαστε στα δωμάτια μας — τότε στο ένοξ πότε στο άλλο — και δε βλέπαμε τίποτε άλλο παρά άνδρες με στολή.

Μόνον ένας πολίτης ήταν δεκτός στη συντροφιά μας. Ήταν καμιά τριανταπενταριά χρονών και, έπομένως, τον βλέπαμε σ' α γέρο. Η πείρα του έδρασε μεγάλη ύπεροχη απέναντί μας, και η συνηθισμένη του μελαγχολική διάθεση, ή αυστηρότητα και ή καυστική του γλώσσα έκαναν βαθειά εντύπωση στα νεανικά μυαλά μας. Κάποιο μυστήριο τύλιγε τη ζωή του: έμοιαζε Ρώσος μ' όλο που τ' όνομά του ήταν ξενικό. Άλλοτε είχε υπηρετήσει, και διακριθή μάλιστα, στους Ουσσάρους. Κανένας δεν ήξερε τους λόγους που τον είχαν αναγκάσει να παραιτηθεί από το στρατό και να εγκατασταθεί σε μια άθλια πόλη, δούλη, από μια πλευρά, θα μπορούσε να πής. Δεν είχε άμαξι, ούτε άλλο και φορούσε ένα τριμμένο μαύρο παλτό, οι αξιωματικοί όμως του συντάγματος μας ήταν πάντα ευπρόσδεκτοι στο τραπέζι του. Η αλήθεια είναι πως τα δείπνα του συνήθως περιωρίζονταν σε δυό-τρία φαγητά που μαγειρεύε ένας παλιός στρατιώτης, με ή σαμπάνια κυλούσε σ' α νερό. Κανένας δεν ήξερε τίποτα για την κοινωνική του θέση και για το εισόδημά του, με ούτε και κανένας τολμούσε να τον ρωτήσει σχετικά. Είχε μια ωραία βιβλιοθήκη, γεμάτη βιβλία στρατιωτικά και μυθιστορήματα.

Τα δάνειζε πρόθυμα σε όποιον τα ζητούσε για να τα διαβάσει και δεν τα έπαιρνε ποτέ πίσω: ούτε και ο ίδιος έπείσσεφες όμως τα βιβλία που συνέβαινε να δανειστή από άλλους. Η μεγαλύτερη διασκέδασή του, ήταν να σκοπύει και να πυροβολή μ' ένα πιστόλι. Οι τοίχοι της κάμαράς του ήταν κόσκινο από τις τρύπες. Μια περίφημη συλλογή από πιστόλια ήταν ή μοναδική πολυτέλεια του ταπεινού έξοχικού σπιτιού όπου έμενε. Η δεξιοτεχνία του στη χρήση του αγαπημένου του όπλου, ήταν άπιστευτη και κανένας στο σύνταγμά μας δε θ' άρνιόταν να του προσφέρει στόχο το κεφάλι του για μια δημόσια επίδειξη σκοπευτικής τέχνης, ή για ένα στοίχημα.

Πολύ συχνά στις συζητήσεις μας μιλούσαμε για μονομαχίες. Ο Σίλβιο — έτσι θα τον λέω — ποτέ δεν έπαιρνε μέρος σ' αυτές. Κάθε φορά που τον ρωτούσαν αν είχε μονομαχήσει, απαντούσε πως ναι, είχε, με δεν προχωρούσε ποτέ σε λεπτομέρειες, και ήταν φανερό πως αυτές οι έρωτήσεις του ήταν δυσάρεστες. Φανταζόμαστε, πως ίσως να θάραινε τη συνείδησή του ή θύμηση κάποιου άτυχου θύματος της δεινής δε-

ξιοτεχνίας του. Ούτε και είχε περάσει απ' το μυαλό μας ή υποψία πως ήταν δειλός. Υπάρχουν πρόσωπα που και μόνο ή όψη τους διώχνει μακριά κάτι τέτοιες υπόνοιες. Κάποιο αναπάντεχο περιστατικό μ' ας ξάφνιασε ωστόσο όλους.

Μια μέρα, κάπου δέκα αξιωματικοί, είχαμε δειπνήσει στο σπίτι του Σίλβιο. Ήπιαμε όπως συνήθως, δηλαδή από τον οικοδεσπότη ν' αναλάβει τη μπάγκα για μια παρτίδα φαραώ. Στην αρχή αρνήθηκε γιατί έπαιζε πολύ σπάνια, στο τέλος όμως είπε να φέρον τράπουλες, κάθισε στο κέντρο του τραπεζιού κ' έβαλε μπροστά του πενήντα χρυσά νομίσματα. Πήραμε κ' έμεις θέσεις ολόγυρά του, και το παιχνίδι άρχισε. Ο Σίλβιο έπαιζε αμίλητος. Ποτέ δε συζητούσε, ποτέ δεν έδινε ούτε δεχόταν εξηγήσεις. Αν εκείνος που έγραφε τους πόντους έκανε κάποιο λάθος στο λογαριασμό, ο Σίλβιο πλήρωνε αμέσως, ή σημείωνε τη διαφορά. Την ξέραμε πια αυτή του τη συνήθεια, και τον αφήναμε πάντα να παίζει όπως του άρεσε. Έκείνο το βράδυ όμως έτυχε να είναι μαζί μας ένας αξιωματικός που είχε μετατεθεί τον τελευταίο καιρό στο σύνταγμά μας. Σε μια στιγμή, πάνω στο παιχνίδι, αυτός ο αξιωματικός έγραψε αφηρημένος έναν πόντο περισσότερο. Ο Σίλβιο πήρε την κιωλία και, όπως συνήθιζε, σημείωσε το σωστό αριθμό. Ο αξιωματικός νομί-

ζοντας πως είχε γίνει κάποιο λάθος, ζήτησε εξηγήσεις, ο Σίλβιο όμως εξακολούθησε να παίζει αμίλητος. Ο αξιωματικός έχασε την υπομονή του, πήρε το σφουγγάρι κ' έσβησε τον λανθασμένο — όπως νόμιζε — αριθμό. Ο Σίλβιο πήρε την κιωλία και τον ξαναδιόρθωσε. Ο αξιωματικός, ξαναμμένος από το κρασί, από το παιχνίδι και τα γέλια των συναδέλφων του, φαντάστηκε πως ο Σίλβιο τον είχε προσβάλει σοβαρά, άδραξε έναν μπρούτζινο κηροστάτη από το τραπέζι, και του τον πέταξε. Ο Σίλβιο, μόλις πρόλαβε ν' αποφύγει το χτύπημα. Όλοι κερώσαμε. Ο Σίλβιο σηκώθηκε, κάτασπρος από θυμό. Τα μάτια του πετούσαν σπίθες.

«Αγαπητέ μου κύριε», είπε, «ας παρακαλώ ν' αποσυρθείτε. Και να ευγνωμονήτε το Θεό που αυτό που έγινε, έγινε στο σπίτι μου.»

Κανένας από μ' ας δεν άμφέβαλε στιγμή για τις συνέπειες που θα είχε το έπεισόδιο: όλοι θεωρούσαμε κιόλα τον καινούργιο μας συνάδελφο πεθαμένο. Ο αξιωματικός έφυγε, δηλώνοντας πως ήταν έτοιμος να δώσει όποιονδήποτε ικανοποιήσει θα του ζητούσε ο Σίλβιο. Η παρτίδα συνεχίστηκε λίγα λεπτά ακόμα, με καταλαβαίνοντας πως ο οικοδεσπότης ήταν πολύ έκνευρισμένος και δεν είχε το νου του στο παιχνίδι, φύγαμε ένας-ένας και πήγαμε στα σπίτια μας αφού μιλήσαμε λίγο για το έπεισόδιο. Είμαστε όλοι δέδαιοι πως γρήγορα το σύνταγμά μας θα είχε μια θέση κενή.

Την άλλη μέρα, στην ιππευτική σχολή, είχαμε κιόλα αρχίσει ν' αναρωτιόμαστε, αν ο δυστυχισμένος υπολοχαγός ήταν ακόμα ζωντανός, όταν τον είδαμε άσφαινα μπροστά μας. Τον ρωτήσαμε όλοι μαζί, και μ' ας αποκρίθηκε πως δεν είχε ακόμα καμιά είδηση απ' το Σίλβιο. Ξαφνιαστήκαμε. Πήγαμε στο σπίτι του Σίλβιο και τον βρήκαμε στην αυλή να κάνει σκοποβολή με στόχο ένα τραπουλόχαρτο — έναν άσσο — κολημένο σ' ένα θυρόφυλλο. Μ' ας υποδέχτηκε όπως πάντα, με την ελπίδα για το χθεσινό βραδυό περιστατικό. Πέρασαν άλλες τρεις μέρες και ο υπολοχαγός ήταν ακόμα ζωντανός. Κατάπληκτοι ρωτούσαμε ο ένας τον άλλο: «Είναι δυνατόν να μη μονομαχήσει ο Σίλβιο;»

Ο Σίλβιο δε μονομάχησε. Έμεινε ικανοποιημένος με μια εξήγηση της κακής ώρας και συμφιλιώθηκε με τον άνθρωπο που είχε επιχειρήσει να τον χτυπήσει.

Αυτή ή ιστορία τον έριξε πολύ χαμηλά στην εκτίμηση των νεαρών συναδέλφων μου. Η έλλειψη θάρρους είναι το τελευταίο που συγχωρούν οι νέοι, γιατί νομίζουν πως ή γενναϊότητα είναι ή πρώτη απ' όλες τις ανθρώπινες αρετές, και δικαιολογεί κάθε σφάλμα. Σιγά-σιγά, όμως, όλα ξεχάστηκαν και ο Σίλβιο ξαναπήρε την παλιά του θέση ανάμεσα μας.

Μόνο εγώ δεν τον έβλεπα πια με τα

ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΦΙΛΟΙ

Ίδια μάτια. Προικισμένος από τη φύση με ρομαντική φαντασία, είχα άφοσιωθή περισσότερο από όλους τους άλλους σ' αυτόν τον άνθρωπο με την αινιγματική ζωή, που μου θύμιζε ήρωα μιάς ιστορίας γεμάτης μυστήριο. Μ' άγαπούσε κι αυτός πολύ — μόνο μ' έμένα τουλάχιστον άφηνε το συνηθισμένο του σαρκαστικό τόνο, και μιλούσε απλά και εξαιρετικά ευχάριστα για κάθε λογής ζητήματα. "Υστερα όμως από την άτυχη εκείνη βραδυά, ή σκέψη πώς ή τιμή του είχε χάσει την αίγλη της, και πώς από δικό του λάθος ή κηλίδα έμενε ακόμα άσβηστη, δεν έλεγε να φύγει απ' το μυαλό μου και δεν με άφηνε να του φέρωμαι όπως πριν. Ντρεπόμουν να τον κοιτάζω στα μάτια. "Ο Σίλβιο ήταν έξυπνος και άνθρωπος με μεγάλη πείρα τής ζωής. Φυσικά, πρόσθεσε αυτή την αλλαγή, και δε δυσκολεύτηκε να μαντέψει την αίτια της. Είχα την έντύπωση πώς αυτό τον στενοχώρεσε γιατί μιιά δυο φορές μου φάνηκε σά να ήθελε να εξηγηθί μαζί μου. "Εγώ όμως απέφευγα αυτές τις ευκαιρίες, και ο Σίλβιο δεν επέμενε. "Από τότε τον έβλεπα μονάχα όταν ήταν κι άλλοι συνάδελφοι μπροστά και οι παλιές εγkάρδιες κουβέντες μας πήραν τέλος.

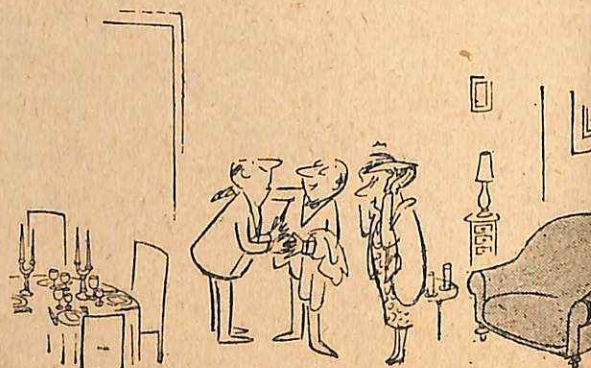
"Όσοι ζούν μέσ' στην κίνηση και τις συγκινήσεις τής πρωτεύουσας, δεν έχουν ιδέα για τα άσημνα ενδιαφέροντα των κατοίκων μιάς μικρής πολιτείας. "Ένα απ' αυτά είναι και ή άφιξη του ταχυδρομείου. Κάθε Τρίτη και Παρασκευή το γραφείο του συντάγματος μας γέμιζε άξιωματικούς: άλλοι περίμεναν χρήματα, άλλοι γράμματα, μερικοί έφημερίδες. Τα δέματα άνοιγονταν συνήθως επί τόπου, οι άξιωματικοί έλεγαν ο ένας στον άλλο τα νέα τους, και στο γραφείο βασίλευε μεγάλη ζωηρότητα. "Ο Σίλβιο, έπαιρνε κι αυτός τα γράμματά του στο σύνταγμα μας, κ' έτσι ήταν πάντα εκεί την ώρα του ταχυδρομείου.

Μιά μέρα τον είδα να ξεχωρίζει ανάμεσα απ' τα γράμματα που είχε λάβει ένα φάκελλο και να τον άνοίγει με πρόδηλη άνυπομονησία. Μόλις διάβασε το γράμμα, τα μάτια του σπίθισαν. Οι άξιωματικοί, άπασχολημένοι με το δικό του το ταχυδρομείο ο καθένας, δεν τον πρόσεξαν.

"Κύριοι, είπε ο Σίλβιο, «κάποια υπόθεση με αναγκάζει να φύγω άμέσως. Θα σάς αφήσω άπόψε. "Ελπίζω να μην άρνηθήτε να δειπνήσουμε όλοι μαζί για τελευταία φορά. Θα σάς περιμένω κ' έσάς», πρόσθεσε γυρίζοντας προς το μέρος μου. "Θά σάς περιμένω δίχως άλλο.»

Κ' έφυγε διστακός. "Εμείς οι άλλοι, άφου συμφωνήσαμε να συναντηθούμε στο σπίτι του Σίλβιο, σκορπίσαμε ο καθένας στο κατάλυμά του.

"Εφτασα στο σπίτι του Σίλβιο την άρισμένη ώρα και βρήκα εκεί ολόκληρο το σύνταγμα. Οι άποσκευές του ήταν κιόλας έτοιμες: δεν άπόμεναν πιά παρ ά μόνο οι γυμνοί, χιλιотруπημένοι από τις σφαίρες, τοίχοι. Καθήσαμε στο τραπέζι. "Ο οίκοδεσπότης ήταν πολύ ευδιάθετος, και ή ευθυμία του μεταδόθηκε γρήγορα στη συντροφιά. Μπουκάλες άνοιγαν με κρότο, ποτήρια άφρίζαν άδιάκοπα. Ευχρηθήκαμε πολύ θερμά στο φίλο μας που έφευγε καλό ταξίδι και

Εκλογή

κάθε λογής εύτυχία. "Όταν σηκωθήκαμε από το τραπέζι, ήταν πιά νύχτα. "Αφού καληνύχτισε τους άλλους, ο Σίλβιο μ' έπιασε απ' το χέρι και με κράτησε τη στιγμή ακριβώς που ήμουν έτοιμος να τον άποχαιρέτησω και να φύγω.

"Θέλω να σάς μιλήσω, μου είπε σιγανά.

Οι καλεσμένοι έφυγαν και μείναμε μόνοι. Καθήσαμε ο ένας αντίκρυ στον άλλον και ανάψαμε τις πίπες μας άμílητοι. "Ο Σίλβιο φαινόταν πολύ ταραγμένος. Τίποτε δεν είχε άπομείνει από την πυρετώδη ευθυμία του. "Η χλωμάδα του προσώπου του, τα μάτια του που σπίθιζαν, ο καπνός που έδγαινε από το στόμα του, του έδιναν μιιά πραγματικά διαβολική εμφάνιση. Πέρασαν έτσι μερικά λεπτά. Τελικά ο Σίλβιο έσπασε τη σιωπή.

"Ίσως να μην ξαναϊδωθούμε ποτέ», μου είπε, «πριν όμως χωρίσουμε, θα ήθελα να εξηγηθώ μαζί σας. Θα προσέξω άσφαλώς πώς πολύ λίγο μ' ένδιαφέρει ή γνώμη των άλλων. "Εσάς όμως σάς συμπαθώ και δε θα ήθελα να σάς αφήσω με μιιά λανθασμένη έντύπωση για το χαρακτήρα μου.»

Σώπασε και ξαναγέμισε την πίπα του. "Εγώ κοίταξα σιωπηλός το δάπεδο.

"Σάς φάνηκε παράξενο», έξακολούθησε ο Σίλβιο, «το ότι δε ζήτησα ίκανοποίηση από κείνον το μεθυσμένο ήλίθιο, τον Ρ... Πρέπει να παραδεχτήτε ωστόσο πώς μιιά και είχα το δικαίωμα τής εκλογής των όπλων, ή ζωή του ήταν στα χέρια μου, ενώ ή δική μου δεν κινδύνευε σοβαρά. Θα μπορούσα να ίσχυριστώ πώς άρνήθηκα να μονομαχήσω μαζί του επειδή είμαι μεγαλόψυχος, δε θέλω όμως να σάς πω ψέματα. "Αν μπορούσα να τιμωρήσω τον Ρ... χωρίς ή δική μου ή ζωή να κινδυνέψει καθόλου, ποτέ δεν θα τον είχα συχωρέσει.»

Κοίταξα τον Σίλβιο ξαφνιασμένος. "Η όμολογία του αυτή με είχε συγκλονίσει. "Ο Σίλβιο συνέχισε:

"Έτσι είναι. Δεν έχω το δικαίωμα να πεθάνω. Πριν από έξη χρόνια κάποιος με χαστούκισε. Κι αυτός ο κάποιος ζή ακόμα.»

"Η περιέργειά μου είχε φουντώσει.

"Δε μονομαχήσατε μαζί του;» ρώτησα. "Ασφαλώς θα σάς έμπόδισαν οι περιστάσεις.»

"Μονομαχήσα μαζί του», είπε ο Σίλβιο. «Καί νά, ένα άναμνηστικό τής μονομαχίας μας.»

Σηκώθηκε, και από ένα χαρτονένιο κουτί, έβγαλε ένα κόκκινο πηλήκιο με χρυσό λοφίο και το φόρεσε. Μιά σφαίρα το είχε τρυπήσει ένα έκατοστό ψηλότερα από το μέτωπο.

"Ξέρετε», έξακολούθησε ο Σίλβιο, «πώς υπηρέτησα άλλοτε σ' ένα σύνταγμα Ουσσάρων. Και ξέρετε επίσης καλά το χαρακτήρα μου. Είμαι συνηθισμένος να έχω εγώ την πρωτοβουλία σε όλα. Αυτό ήταν το πάθος μου απ' τα πρώτα μου νιάτα. Το ρεμπελιό και ή άσυνδοσία ήταν τότε τής μόδας και ήμουν ο πιό άσύδοτος μέσα σ' ολόκληρο το στράτευμα. Οι φίλοι μου κ' εγώ καμαρώναμε για τα μεθύσια μας. "Εγώ προσωπικά ξεπέρασα στο πιωτό και τον περίφημο Μπ... (*) που τον τραγούδησε ο Ντ. Νταβύντοβ. Στο σύνταγμα μας οι μονομαχίες δεν έλειπαν και σ' όλες ήμουν ή ο πρώτος ή ο δεύτερος. Οι συνάδελφοί μου με λάτρευαν και οι διοικητές, που άλλαζαν συχνά, μ' έδλεπαν σαν άναγκαίο κακό.

"Απολάμβανα ήσυχος κ' ευχαριστημένος τη φήμη μου, όταν κάποιος νέος από πλούσιο και άριστοκρατικό σπίτι — δε θα πω τ' όνομά του — ήρθε μιιά μέρα στο σύνταγμα μας. Ποτέ στη ζωή μου δεν είχα συναντήσει άνθρωπο πιό τυχερό: νιάτα, έξυπνάδα, όμορφιά, κέφι, άπίστευτη παληκαριά, σπουδαίο όνομα και άνείπωτα πλούτη. Φαντασθήτε τα όλ' αυτά και θα σχηματίσετε μιιά ιδέα για την έντύπωση που προκά-

(*) Σημ. Μεταφρ.: Μπαρτζόβ, άξιωματικός των Ουσσάρων, έακουστός για το πιωτό και τις τρέλλες του.

λεσε ανάμεσά μας. "Η ύπεροχή μου κλονίστηκε. Θαμπωμένος από τη φήμη μου, εκείνος προσπάθησε να κερδίσει τη φιλία μου. "Εγώ όμως τον δέχτηκα ψυχρά, κι αυτός άποτραβήχτηκε χωρίς λύπη από κοντά μου. "Αρχισα να τον μισώ. Οι έπιτυχίες του στο σύνταγμα και οι έρωτικές περιπέτειές του μ' έφεραν σε άπόγνωση. "Εψαχνα να βρω άφορμή για να τσακώθω μαζί του. Στα πειράγματά μου άπαντούσε με άλλα πειράγματα που τα έβρισκα πιό αυθόρμητα και πιό έξυπνα από τα δικά μου, και που άσφαλώς ήταν πιό διασκεδαστικά. Γιατί αυτός έπαιζε κ' εγώ έβραζα απ' τη φούρκα μου. Στο τέλος, σ' ένα χορό στο σπίτι κάποιου Πολωνού γαιοκτήμονα, βλέποντας πόσο τον πρόσεχαν όλες οι κυρίες και ιδιαίτερα ή γυναίκα του οίκοδεσπότη, που είχα κάποιον δεσμό μαζί της, δεν κρατήθηκα και του ψιθύρισα στ' αυτή μιιά χοντρή βρισιά. "Αναψε από θυμό, και μου έδωσε ένα χαστούκι. Τραβήξαμε και οι δυο τα σπαθιά μας. Οι κυρίες λιποθύμησαν. Μάς χώρισαν και την ίδια νύχτα άποφασίσαμε να μονομαχήσουμε.

"Μόλις χάραξε. Στεκόμενου στην ώριστη θέση με τρεις τρεις μάρτυρες μου. Περίμενα με άπερίγραπτη άνυπομονησία τον αντίπαλό μου. "Ο άνοιξιάτικος ήλιος πρόβαλλε στην άνατολή. "Εκανε κιόλα ζέστη. Τον είδα νάρχεται από μακριά. Φορούσε τη στολή του κ' είχε μαζί του ένα μόνο μάρτυρα. Προχωρήσαμε να τον προϋπαντήσουμε. "Ηρθε κοντά μας με το πηλήκιο του γεμάτο κεράσια. Οι μάρτυρές μας μέτρησαν δώδεκα δήματα. "Εγώ έπρεπε να πυροβολήσω πρώτος, μα ή ταραχή μου ήταν τόσο που καταλάβαινα πώς το χέρι μου θα έτρεμε. Του παραχώρησα το δικαίωμά μου μα ο αντίπαλός μου δεν το δέχτηκε. "Αποφασίσαμε να ρίξουμε κλήρο. "Η συνηθισμένη του τύχη τον δόθηκε κ' έδω: θα πυροβολούσε πρώτος. Σημάδεψε και ή σφαίρα του μου τρύπησε το πηλήκιο. Τώρα ήταν ή σειρά μου. "Η ζωή του ήταν επί τέλους στα χέρια μου. Τον κοίταξα με περιέρ-

Senipé

(Copyright «Punch»)

γεια, πασχίζοντας ν' ανακαλύψω στο πρόσωπό του έστω και το παραμικρό σημάδι φόβου ή ταραχής. Τίποτα. Στεκόταν αντίκρυ στο πιστόλι μου διαλέγοντας τα πιο ώριμα κεράσια και φτύνοντας τα κουκούτσια που έπεφταν σχεδόν στα πόδια του. 'Η άδιαφορία του μ' έκανε έξω φρενών.

»Τί ωφελεί να του στερήσω τη ζωή — συλλογίστηκα — αφού της δίνει τόσο λίγη σημασία;

»Μιά πονηρή σκέψη πέρασε σαν αστραπή απ' το μυαλό μου. Χαμήλωσα το πιστόλι μου.

»Δε σάς βλέπω ακόμα έτοιμο για το θάνατο — του είπα — όπως καταλαβαίνω, θέλετε να πάρετε το πρωινό σας. 'Ας μη σάς έμποδίσω.»

»Δε μ' έμποδίζετε καθόλου», μου αποκρίθηκε. «'Αν θέλετε πυροβολήτε. Είσαστε ελεύθερος να κάνετε ό,τι σάς αρέσει. Πάντως μου χρωστάτε μια πιστολιά. Θά είμαι πάντα στη διάθεσή σας.»

»Γύρισα στους μάρτυρες, τους εξήγησα πως δεν είχα διάθεση για μονομαχίες εκείνη την ημέρα και ή ιστορία σταμάτησε εκεί.

»Παρατήρηκα από την υπηρεσία μου κι αποτραβήχτηκα σε τούτη τη μικρή πόλη. 'Από τότε δεν έπαυσα ούτε στιγμή να συλλογίζομαι την εκδίκησή μου. Και τώρα έφτασε ή ώρα μου.»

»Ο Σίλβιο έβγαλε από την τσέπη του το γράμμα που είχε πάρει το πρωί και μου το έδωσε να το διαβάσω. Κάποιος (ίσως ο διαχειριστής του), του έγραφε από τη Μόσχα, πως κάποιος πρόσ-σώπιο, έπρόκειτο να παντρευτεί μια όμορφη νέα.

»Μαντεύετε βέβαια», μου είπε ο Σίλβιο, «ποιο είναι αυτό το πρόσωπο. Θα πάω στη Μόσχα. Θα ιδούμε αν τώρα που πρόκειται να παντρευτεί, θ' αντικρύσει το θάνατο με την ίδια ξενεισιά που τον αντίκρυζε τότε, τρώγοντας τα κεράσια του.»

Σηκώθηκε, πέταξε το πηλήκιο στο πάτωμα κι άρχισε να κόβει βόλτες μέσ' στην κάμαρα, σαν τίγρις στο κλουβί της. Τον είχα ακούσει αμίλητος, ένα πλήθος παράξενα, αλληλοσυγκρουόμενα αισθήματα με αναστάτωναν.

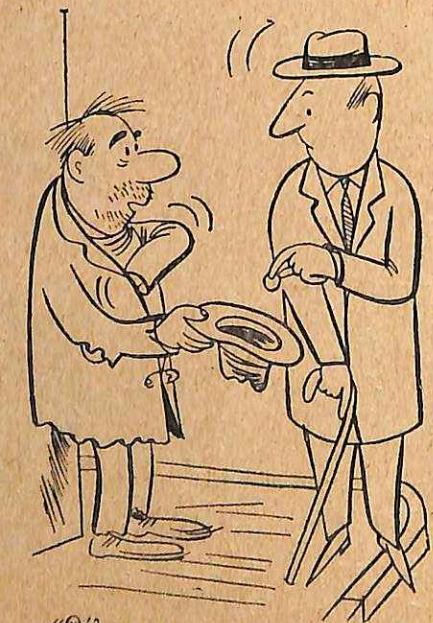
»Ο υπρέτης παρουσιάστηκε και τον είδοποίησε πως τα άλογα ήταν έτοιμα. 'Ο Σίλβιο μου έσφιξε το χέρι και αγκαλιαστήκαμε. 'Ανέθηκε στην άμαξά του. Είχε μαζί μου δυο βαλίτσες, μια με τα πιστόλια και μια με τα ρούχα του. 'Αποχαιρετήσαμε άλλη μια φορά, και τ' άλογα ξεκίνησαν καλπάζοντας.

Πέρασαν αρκετά χρόνια. Λόγοι οικογενειακοί με είχαν αναγκάσει να εγκατασταθώ σ' ένα φτωχό χωριουδάκι της έπαρχίας Ν... Είχα άφοσιωθή στο αγρόκτημά μου, μέσα μου όμως δεν είχα πάψει να νοσταλγώ την παλιά δραστηριότητα και ξενειοστη ζωή μου. Το πιο δύσκολο απ' όλα ήταν να συνηθίσω να

περνάω ολόμοναχος τις χειμωνιάτικες και τις ανοιξιάτικες βραδιές. 'Ως την ώρα του βραδυνού φαγητού κατάφερνα να σκοτώνω όπως — όπως τις ώρες μου κουβεντιάζοντας με τον έπιστάτη μου κάνοντας καμιά βόλτα με το άλογο να δώ πως προχωρούσε ή δουλειά, ή πηγαίνοντας να δώ τα καινούργια κτίρια. Μόλις όμως άρχιζε να σκοτεινιάζει, δεν ήξερα πια τί να κάνω. Τα λιγοστά βιβλία που είχα βρή, τα είχα κιάλα αποστηθίσει. 'Ολες τις ιστορίες που ήξερε ή υπρέτριά μου, ή Κυρίλδονα, τις είχα ακούσει ξανά και ξανά. Τα τραγούδια της μου έφερναν μελαγχολία. 'Αρχισα να πίνω, μα το ποτό μου έφερνε πονοκέφαλο. 'Εξ άλλου στο βάθος, φοβόμουν μην καταντήσω μεθύστακας από θλίψη, σαν τους αξιολύπητους μπεκρήδες που έβλεπα συχνά στην έπαρχία μας. Δεν είχα κοντινούς γείτονες, εκτός από δυο — τρεις μεθυστους που ή κουβέντα τους δεν ήταν άλλο παρά λόξυγκες και αναστεναγμοί.

Τέσσερα βέρστια μακριά από το σπίτι μου ήταν το πλούσιο ύποστατικό της κόμησας Β..., κανείς όμως δεν έμενε εκεί. Μονάχα ένας έπιστάτης. 'Η κόμησσα δεν είχε έρθει στο κτήμα της παρά μόνο μια φορά, την πρώτη χρονιά μετά το γάμο της. 'Αλλά και τότε μόνον ένα μήνα είχε μείνει. Τη δεύτερη όμως άνοιξη της άσκητικής ζωής μου, άκουσα πως ή κόμησσα με τον άντρα της θα περνούσαν ολόκληρο το καλοκαίρι στο κτήμα τους. Πραγματικά ήρθαν στις άρχες 'Ιουνίου.

»'Η άφιξη ενός πλούσιου γείτονα είναι γεγονός σημαντικό στη ζωή των ανθρώπων ενός μικρού χωριού. Οι γαιοκτήμονες και το προσωπικό τους, μιλούν γι' αυτό δυο μήνες πριν και τρία χρόνια μετά. 'Όσο για μένα, πρέπει να

«Θέλετε απόδειξη για την έφορία;»

όμολογήσω πως ή είδηση του έρχομού μιας νέας και όμορφης γειτόνισσας με συγκίνησε πολύ. 'Ανυπομονούσα να την δώ. Και την πρώτη Κυριακή ύστερα από τον έρχομό της, ξεκίνησα μετά το μεσημεριανό φαγητό για το χωριό Α... να καλωσορίσω την κόμησσα και τον άντρα της, σαν ο πιο κοντινός τους γείτονας και ταπεινότατος δούλος τους.

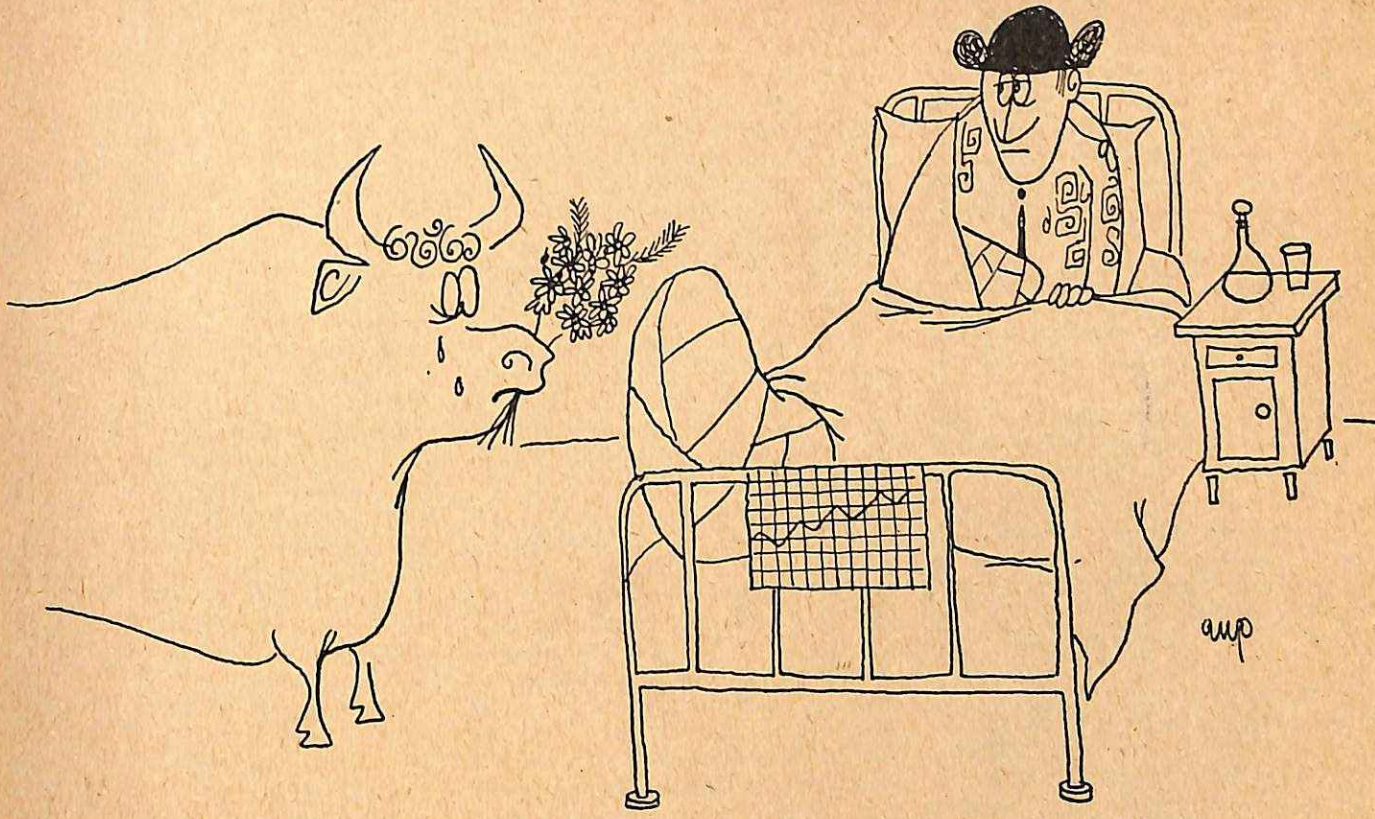
»Ένας υπρέτης με λιβρέα με ώδηγησε στο γραφείο του κόμη κ' ύστερα πήγε να με αναγγείλη. Το εύρύχωρο δωμάτιο ήταν έπιπλωμένο με κάθε δυνατή πολυτέλεια, οι τοίχοι ήταν σκεπασμένοι με βιβλιοθήκες και πάνω στην καθεμιά ήταν από ένα μπρούτζινο άγαλμα. Πάνω από το μάρμαρο του τζακιού κρεμόταν ένας μεγάλος καθρέφτης και το δάπεδο ήταν στρωμένο μ' ένα μεγάλο πράσινο χαλί και πολλά χαλάκια, σκόρπια έδώ κ' εκεί. Στη μικρή, φτωχική γωνιά μου, είχα ξεσηπθίσει την πολυτέλεια και είχα καιρό να δώ τόσα πλούτη. 'Ετσι λοιπόν περίμενα τον κόμη άνήσυχος και κάπως ταραγμένος, σά να ήμουν κανένας έπαρχιώτης που είχε έρθει να υποβάλει ένα αίτημα στον ύπουργό και κάθεται σ' αναμμένα κάρβουνα στον προθάλαμο του ύπουργείου. 'Η πόρτα άνοιξε κ' ένας όμορφος άντρας που δε θάταν πάνω από τριανταδύο χρόνων, μπήκε στο δωμάτιο. 'Ο κόμης ήρθε κοντά μου μ' εγκάρδιο και φιλικό ύφος. Προσπάθησα να φανώ ψύχραιμος και άνοιξα το στόμα μου ν' αυτοσυστηθώ, μα εκείνος με πρόλαβε. Καθήσαμε. 'Η όμιλία του, άνετη και εύχρηστη, σκόρπισε γρήγορα την άδέξια άμηχανία μου. Άρχισα κιάλα να ξαναβρίσκω την αυτοπεποίθησή μου όταν μπήκε άξαφνα ή κόμησσα. Και τότε ήταν που τα έχασα ολότελα. 'Ηταν άληθινά πανέμορφη. 'Ο κόμης με σύστησε. 'Ηθελα να φανώ φυσικός και άπροσποίητος, μα όσο πιο πολύ προσπαθούσα, τόσο πιο άδέξιο γινόταν το φέρεσίμο μου. Για να μου δώσουν τον καιρό να συνέρθω και να συνηθίσω στο καινούργιο περιβάλλον, άρχισαν να μου μιλούν οι δυο τους φιλικά και χωρίς έθιμοτυπίες, σά να είχαν να κάνουν μ' έναν παλιό, καλό γείτονα τους.

Στο μεταξύ, έγω τριγύριζα στο δωμάτιο και κοίταζα τα βιβλία και τους πίνακες. Δεν είμαι τεχνοκρίτης, μα πράσεξα ξεχωριστά μια από τις εικόνες. 'Ηταν ένα τοπίο της 'Ελβετίας. 'Εκείνο όμως που μου έκανε εντύπωση δεν ήταν ή ζωγραφιά, αλλά δυο τρύπες άπο σφαίρες, ή μια πάνω στην άλλη κριβώς στο κέντρο της.

»Θα πρέπει να ήταν σπουδαίος σκοπευτής, αυτός που τρύπησε τον πίνακα έτσι», είπα στον κόμη.

»Ναί», είπε, «σπουδαίος... Σκοπεύετε κ' εσείς καλά;»

»'Υποφερτά», αποκρίθηκα, εύχαριστημένος που ή κουβέντα γύριζε σ' ένα θέμα γνωρίμο για μένα. «Μπορώ να πετύχω ένα τραπουλόχαρτο από τριάντα

θήματα απόσταση μ' ένα πιστόλι που το έχω συνηθίσει, φυσικά.»

»'Αλήθεια;» είπε ή κόμησσα με μεγάλο ενδιαφέρον. «'Εσύ, αγάπη μου, μπορείς να πετύχης ένα τραπουλόχαρτο από τριάντα θήματα απόσταση;»

»Θα δοκιμάσουμε κάποια μέρα», είπε ο κόμης. «Στον καιρό μου δεν σκόπευα άσχημα, μα τώρα, έχω τέσσερα χρόνια ν' άγγιζω πιστόλι.»

»'Ω!» έκανα. «Τότε, στοιχηματίζω, πως ή 'Εξοχότης σας δε θα πετύχη το χαρτί ούτε από εικόνα θήματα. Το πιστόλι θέλει καθημερινή εξάσκηση. Το έβρω από πείρα. Στο σύνταγμά μου ήμουν ένας από τους καλύτερους σκοπευτές. Κάποτε, έτυχε να μην άγγιζω πιστόλι έναν ολόκληρο μήνα, γιατί είχα στείλει το δικό μου για επιδιόρθωση και, πιστέψτε με, 'Εξοχώτατε, την πρώτη φορά που δοκίμασα να σκοπεύω ξανά, δεν κατάφερα, τέσσερες φορές συνέχισα, να χτυπήσω μια μπουκάλια από είκοσι θήματα απόσταση. 'Ο λοχαγός μας, ένας έξυπνος και διασκεδαστικός τύπος, που ήταν μπροστά, μου είπε: «Είναι φανερό, φίλε μου, πως το χέρι σου αρνιέται να χτυπήσει μια μπουκάλια!...» 'Ετσι είναι, 'Εξοχώτατε, δεν πρέπει να παραμελήτε την εξάσκηση, αλλιώς το χέρι σας θα χάσει όλη του τη σταθερότητα. 'Ο καλύτερος σκοπευτής που γνώρισα ως σήμερα, γυμναζότανε τουλάχιστον τρεις φορές την ημέρα πριν από το γεύμα. Του είχε γί-

νει συνήθεια, όπως και το καθημερινό του κονιάκ.»

»Και ήταν καλός σκοπευτής;» ρώτησε ο κόμης.

»Θα σάς πω άμέσως, 'Εξοχώτατε. Μόλις έβλεπε μια μύγα καθισμένη στον τοίχο — χαμογελάτε, κόμησσα, μα όρκίζομαι πως σάς λέω την καθαρή αλήθεια — μόλις έβλεπε λοιπόν μια μύγα, φώναζε: «Κούζκα, το πιστόλι μου!» 'Ο Κούζκα του έφερνε ένα γεμάτο πιστόλι. Καί, μπάμ! Πάει ή μύγα!»

»Καταπληκτικό!» είπε ο κόμης. «Και πως τον έλεγαν τον περίφημο αυτόν σκοπευτή;»

»Σίλβιο, 'Εξοχώτατε.»

»Σίλβιο!» αναφώνησε ο κόμης εξαφνισμένος. «Είναι γνωστός σας ο Σίλβιο;»

»Δεν είναι άπλως γνωστός μου, 'Εξοχώτατε, είμαστε στενοί φίλοι. Στο σύνταγμά μας τον δεχόμαστε σαν άγαπημένο συνάδελφο. Μα έχω πέντε χρόνια να πάρω ειδήσεις του. Τον γνωρίζετε λοιπόν κ' εσείς, 'Εξοχώτατε;»

»Ναί, τον γνωρίζω καλά. Μήπως σάς μίλησε ποτέ για ένα πολύ παράξενο περιστατικό της ζωής του;»

»Μήπως, ή 'Εξοχότης σας, θέλει να πη για το χαστούκι που του έδωσε ένα παλιόπαιδο σε κάποιο χορό;»

»Σας είπε το όνομα αυτού του παλιόπαιδου;»

»'Οχι, 'Εξοχώτατε, ποτέ δεν μου είπε τ' όνομά του... 'Αχ! 'Εξοχώτατε,

έξακολούθησα μαντεύοντας την αλήθεια, «συχωρώστε με... δεν ήξερα... είναι δυνατόν να είσατε εσείς εκείνος που...;»

»Ναί, εγώ ο ίδιος», αποκρίθηκε ο κόμης, με πρόδηλη στενωχώρα. «Κι αυτή ή τρυπητή εικόνα, είναι ένα άναμνηστικό από την τελευταία μας συνάντηση.»

»'Αχ, αγάπη μου», είπε ή κόμησσα, «για τ' όνομα του Θεού, μη μιλάς γι' αυτό. Είναι τόσο τρωμερό. Δεν άντέχω να τ' ακούσω.»

»Σε παρακαλώ, άφ'σέ με να διηγηθώ την ιστορία», είπε ο κόμης. «'Ο κύριος ξέρει πόσο είχα προσβάλει το φίλο του, και είναι δικαίωμά του να μάθω πως πήρε την εκδίκησή του ο Σίλβιο.»

»'Ο κόμης έσπρωξε μια καρέκλα προς το μέρος μου και άκουσα με το πιο ζωηρό ενδιαφέρον την ακόλουθη ιστορία:

»Παντρεύτηκα πριν από πέντε χρόνια. Τον πρώτο μήνα μετά το γάμο μου τον πέρασα σ' αυτό το χωριό. Σε τούτο το σπίτι χρωστώ τις πιο εύτυχησμένες στιγμές της ζωής μου, μα και μια από τις πιο όδυνηρές της άναμνησεις. Τον βράδυ είχαμε βγή οι δυο μας με τ' άλογα για έναν περίπατο. Το άλογο της γυναίκας μου άγρίεψε. 'Εκείνη φοβήθηκε, μου έδωσε τα χαλινάρια και γύρισε πεζή στο σπίτι. 'Εφτασα πρώτος. Στην αυλή είδα μια ταξιδιωτική άμαξα και οι άνθρωποί μου

μου είπαν πώς στο γραφείο μου με περίμενε κάποιος που δεν είχε θελήσει να δώσει τ' όνομά του. Είχε πη μόνο πώς έχει κάποια υπόθεση να τακτοποιήσει μαζί μου. Μπήκα στο δωμάτιο και είδα στα σκοτεινά έναν άνθρωπο, κατασκονισμένο και άξυριστο. Έστεκε εκεί, κοντά στο τζάκι. Τον πλησίασα προσπαθώντας να θυμηθώ τα χαρακτηριστικά του.»

«Δε με θυμόσατε, κύριε;» μου είπε και η φωνή του έτρεμε.

«Ο Σίλβιο!» φώναξα. Και όμολογώ πώς ένιωσα τις τρίχες μου να σηκώνονται όρθιες.»

«Ακριβώς», εξακολούθησε. Μου χρωστάτε μια πιστολιά και ήρθα ν' αδειάσω το πιστόλι μου. Είσατε έτοιμος;»

«Το πιστόλι του φούσκωνε την πλαϊνή του τσέπη. Μέτρησα δώδεκα βήματα, στάθηκα σ' εκείνη εκεί τη γωνιά, και τον παρακάλεσα να τελειώνει γρήγορα, πριν έρθει η γυναίκα μου. Δίστασε και ζήτησε φως. Μας έφεραν κεριά. Έκλεισα τις πόρτες, έδωσα έντολη να μη μας ενοχλήσουν κανείς, και τον παρακάλεσα πάλι να πυροβολήσει. «Εβγαλε το πιστόλι του και σημάδεψε... Έγώ μετρούσα τα δευτερόλεπτα... Συλλογίζομαι τη γυναίκα μου... Πέρασε ένα τρομερό λεπτό! Ο Σίλβιο κατέβασε το χέρι του.»

«Λυπάμαι που δεν είναι το πιστόλι μου γεμισμένο με κουκούτσια από κεράσια», μου είπε. «Η σφαίρα είναι πιο επικίνδυνη από τα κουκούτσια... Μου φαίνεται πώς δεν πρόκειται για μονομαχία, αλλά για δολοφονία. Δεν έχω συνηθίσει να σκοπεύω άοπλους ανθρώπους. Άς άρχισουμε από την άρ-

χή. Θα ρίξουμε κλήρο ποιός θα πυροβολήσει πρώτος.»

«Ζαλίστηκε... Θαρρώ πώς έφερα μερικές αντιρρήσεις... Στο τέλος γεμίσαμε άλλο ένα πιστόλι και γράψαμε τα ονόματά μας σε δυο χαρτάκια. Τα τύλιξε και τα έβαλε μέσα στο πληγικό του - το ίδιο που του είχα τυπώσει άλλοτε με μια σφαίρα - και πάλι τράβηξε τον κλήρο με τ' όνομά μου.»

«Έχετε διαβολεμένη τύχη, κύριε», μου είπε μ' ένα χαμόγελο που δε θα το ξεχάσω ποτέ.

«Δεν ξέρω τί έπαθα... Πυροβόλησα και χτύπησα τούτη την εικόνα.»

«Ο κύριος έδειξε με το δάχτυλο τον τυπωμένο πίνακα. Το πρόσωπό του είχε γίνει κόκκινο σαν τη φωτιά και της κόμης σπασε πιο άσπρο κι απ' το μαντηλάκι της.»

«Πυροβόλησα», εξακολούθησε ο κύριος, «κ' ευτυχώς έβαλε το χέρι του ο Θεός και δε βρήκα το στόχο μου. Τότε ο Σίλβιο... κείνη τη στιγμή ήταν πραγματικά τρομερός... Ο Σίλβιο λοιπόν, σήκωσε το χέρι του να σημάδεψει. Άξαφνα, η πόρτα ανοίγει, η Μάσσα μπαίνει σ' αίσφουνας στο δωμάτιο και με μια διαπεραστική κραυγή κρεμιέται στο λαιμό μου. Η παρουσία της μου ξανάδωσε όλο μου το θάρρος.»

«Χρυσή μου», της είπα, «γιατί τρώμαξες τόσο; Δε βλέπεις πώς άστειυόμαστε; Πήγαμε να πιής ένα ποτήρι νερό και έλα πάλι να σου συστήσω έναν παλιό μου συνάδελφο και φίλο.»

«Η Μάσσα έστεκε ακόμα διστακτική.»

«Πέστε μου, λέει ο άντρας μου την αλήθεια;» ρώτησε τον τρομερό Σίλβιο. «Είναι αλήθεια πώς άστειεύεστε;»

«Ο άντρας σας πάντα άστειεύεται, κύριε», της άποκρίθηκε ο Σίλβιο. «Στ' άστειά μου έδωσε κάποτε ένα χαρτούκι. Στ' άστειά τρύπησε κάποτε το πληγικό μου με μια σφαίρα. Και πριν από λίγο, στ' άστειά πάλι, πυροβόλησε και δε με πέτυχε. Τώρα όμως έχω διάθεση ν' άστειεύω κ' εγώ.»

«Σήκωσε ψηλά το πιστόλι του και με σκόπευσε... μπροστά της! Η Μάσσα σωριάστηκε στα πόδια του.»

«Σήκω γρήγορα, Μάσσα, δε ντρέπεται;» της φώναξα άγριεμένος. «Κ' εσείς, κύριε, πάψτε να διασκεδάσετε με μια δυστυχισμένη γυναίκα. Θα πυροβολήσετε ναί ή όχι;»

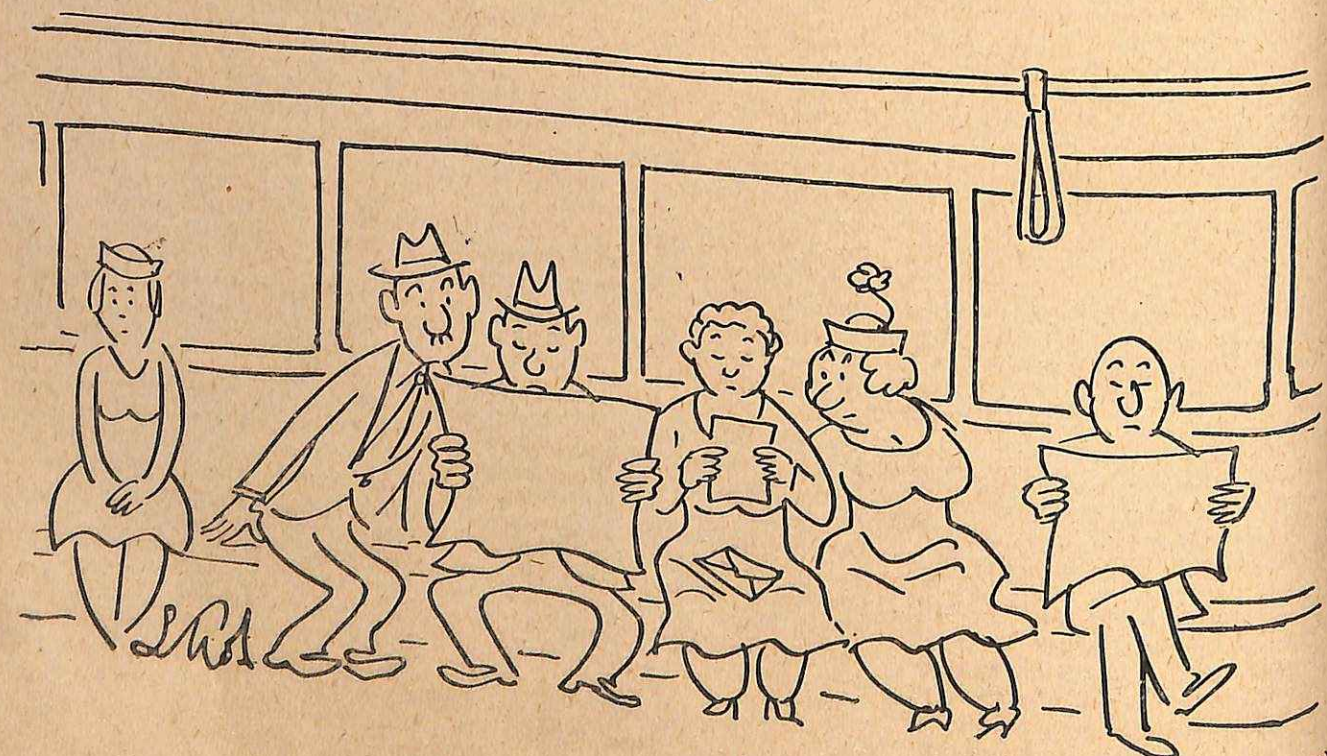
«Όχι», είπε ο Σίλβιο. «Την ίκανοποίησή μου την πήρα. Σας είδα τρομαγμένο. Σας άνάγκασα να με πυροβολήσετε. Μου φτάνει αυτό. Τώρα πιά δεν πρόκειται να με ξεχάσετε ποτέ!»

«Προχώρησε προς την πόρτα, μα στο κατώφλι στάθηκε, κοίταξε τον πίνακα που είχε τυπώσει η σφαίρα μου, πυροβόλησε, χωρίς σχεδόν να σκοπεύσει, και χάθηκε.»

«Η γυναίκα μου λιποθύμησε: οι ύπηρέτες δε σκέφτηκαν να τον κρατήσουν, γιατί τους τρόμαξε και μόνο η εμφάνισή του. Κατέβηκε τη σκάλα, φώναξε τον άμαξά του, κ' έφυγε πριν προφτάσω να συνέλθω.»

«Ο κύριος σώπασε. Έτσι έμαθα το τέλος της ιστορίας, που η αρχή της μου είχε κάνει κάποτε τόσο έντυπωσή. Τον ήρωά της δεν τον ξαναείδα ποτέ. Άργότερα άκουσα πώς ο Σίλβιο διοικούσε ένα άπόσπασμα στην επανάσταση του Άλεξάνδρου Ύψηλάντη, και πώς σκοτώθηκε στη μάχη του Σκουλενίου.»

—ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΟΥΣΚΙΝ

(Σκίτσο του Σ. Πολενόπουλου)

Η ΕΡΗΜΟΣ ΘΑ ΔΩΣΗ ΨΩΜΙ

Το ναυάγιο της Διασκέψεως Κορυφής και οι καταστροφές της Χιλής επισκίασαν την είδηση για ώριμες μελέτες που ώργάνωσε η Ούνεσκο και που σε άλλες συνθήκες θα έμπαιναν στην πρώτη σελίδα των εφημερίδων. Το θέμα είναι πώς θα τραφούν τα εκατομμύρια των υποσιτισμένων ανθρώπων και εκείνων που θα προστεθούν στο μέλλον στην ανθρωπότητα. Γιατί οι κάτοικοι της γής αυξάνουν κατά 120.000 την ημέρα, δηλαδή κατά 43 εκατομμύρια κάθε χρόνο.

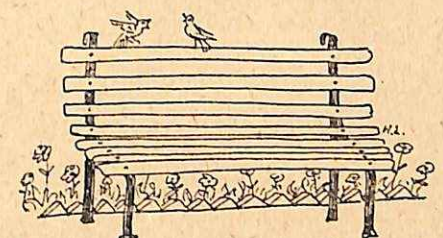
Για να απομακρυνθώ το φάσμα της πείνας από τους ανθρώπους, συγκεντρώθηκαν στο Βεβέ της Ελβετίας, και έπειτα στο Παρίσι, στο μέγαρο της Ούνεσκο, επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων για να συζητήσουν και να συντονίσουν τα περίσσματα της πείρας τους και τα μελλοντικά τους σχέδια. Ένα από τα θέματα που μελετήθηκαν ήταν η αξιοποίηση των ερήμων.

Εκτός από μερικές ζώνες έντελως άγονες - τουλάχιστον φαινομενικά - οι έρημοι δεν είναι έντελως άκατοίκτης. Οι άραίοι τους κάτοικοι βρήκαν τον τρόπο να προσαρμοστούν σε συνθήκες ζωής πολύ σκληρές χάρη στη φτωχική βλάστηση των άγονων αυτών περιοχών. Οι ειδικοί μελέτησαν τη βλάστηση αυτή και ζητούν να βρουν τρόπο να την αναπτύξουν και να αυξήσουν την άπόδοσή της.

Νιώθει κανείς έκπληξη και θαυμασμό όταν μαθαίνει με ποιο τρόπο τα φυτά αυτά των ερήμων πέτυχαν να προσαρμοστούν σε συνθήκες τόσο άντίξοες. Μερικά περικλείουν στο σπόρο τους μία χημική αντίδραση που παίζει το ρόλο ύγρας μερικής συσκευής: ο σπόρος δεν έδαφος δεν έχει άρκετη ύγρασία, ή χημική αντίδραση έμποδίζει τη παρική ή αντίδραση χάνεται και ο σπόρος βλασταίνει. Το καινούργιο φυτό έπιταχύνει την ανάπτυξή του με ίλιγγι ώδη ταχύτητα, θαρρείς και κάτι του λέει να έπωφεληθώ όσο γίνεται περισσότερο από τις έξαιρετικές συνθήκες που δεν πρόκειται να διαρκέσουν.

Τα φυτά «ούάντι» - που γεννιούνται σε μία καταιγίδα - είναι «ντυμένα» με ένα αληθινό βρόχινο μανδύα που μόλις έρθει σε έπαφή με το νερό εξαφανίζεται και αφήνει το σπόρο να βλαστήσει. Μερικά φυτά εκκρίνουν στο έδαφος που περιβάλλει τις ρίζες τους ένα χημικό προϊόν που έμποδίζει άλλους σπόρους να βλαστήσουν όσο ή ύγρασία είναι άνεπαρκής. Μόλις πέσει λίγη βροχή το προϊόν αυτό χάνεται. Τότε τα μεγαλύτερα φυτά συνεχίζουν τη βλάστησή τους που ήταν σε νάρκη και έπιτρέπουν στους γειτονικούς σπόρους να βλαστήσουν.

Η ύψη και η αναλογία άνάμεσα στο μήκος του μίσχου και στο μήκος των ριζών ποικίλλει κατά τις περιστάσεις. Άναφέρουμε για παράδειγμα το περίφημο δέντρο του Τενερέ, της έρήμου που βρίσκεται άνατολικά από τη Γαλλική Σαχάρα και είναι γεμάτη πέτρες και

άμμο. Το δέντρο αυτό που φτάνει τα τέσσερα μέτρα, άντλει το νερό που του χρειάζεται από βάθος 30 μέτρων.

Άντίθετα, ώριμα φυτά δεν χρειάζονται να άντλήσουν ύγρασία από το έδαφος: τα φύλλα τους άφομοιώνουν τη δροσιά. Μερικά μάλιστα έχουν τόσο πολύ αναπτύξει αυτή την ίκανότητα άπορροφής, ώστε ή ύγρασία που άντλείται έτσι από την άτμόσφαιρα είναι ύπερβολική και οι ρίζες τους θγάζουν το περίσσεμα στο έδαφος. Τώρα γίνονται πειράματα με σκοπό τα φυτά αυτά να έφοδιάζουν με νερό άλλα φυτά λιγώτερο προσαρμοσμένα στις δυσμενείς αυτές κλιματολογικές συνθήκες.

Όσπου να φθάσει ή ημέρα που τα φυτά της έρήμου θα μπορούν να καλλιεργηθούν μαζικά, οι ειδικοί προσπαθούν να εισαγάγουν στην έρημο κλασικές καλλιέργειες.

Ευτυχώς δεν λείπει ή γή στη Γαλλική Σαχάρα. Στο Τανεζούφ, τη χώρα της δίψας και του φόδου, οι επιστήμονες της Διευθύνσεως Ύδρολογικών έργων του Άλγερίου, ανακάλυσαν έκατομμύρια έκταρία γής γόνιμης, προστατευμένης από ένα στρώμα χαλικιών. Πριν από 5.000 - 7.000 χρόνια, το σκέπαζε βλάστηση μεσογειακού τύπου. Αυτό είναι βέβαιο γιατί βρέθηκαν σαφή ίχνη φυτικής ζωής, κυρίως γύρη. Οι τεράστιες αυτές έκτασεις που είναι φαινομενικά νεκρές, σε άπόσταση 2.000 χλμ. από τη θάλασσα, άποτελούσαν άλλοτε μια μεγάλη γόνιμη περιοχή. Ποιά μυστηριώδες φαινόμενο συνετέλεσε ώστε να καλυφθούν από έκατομμύρια τόνους χαλίκια; Οι επιστήμονες όμολογούν την άγνοιά τους. Όστόσο το γεγονός ύπάρχει: στην καρδιά της Σαχάρας προσφέρονται έκατομμύρια έκταρία γής με άπολιθώματα, που θα μπορούσαν να γίνουν εύφορα, φτάνει να μπορέσουν να άρδευτούν.

Οι έρευνήτες προσπαθούν λοιπόν να βρουν νερό σε έπαρκή ποσότητα για την άρδευση των έκτασεων αυτών.

Κάτω από τη Γαλλική Σαχάρα μα πιθανώτατα και κάτω από τις έρημες περιοχές του Μαρόκου, της Τυνησίας, της Λιβύης και της Άνω Αιγύπτου ύπάρχει μία μεγάλη έκταση νερού. Η τεράστια αυτή στέρνα τροφοδοτεί τις διατρήσεις για πετρέλαια που χρειάζονται πολύ νερό. Άπό την ίδια άποθήκη νερού έπωφελούνται μερικές όάσεις, όπου στη σκιά των φοινίκων, ή περιοχή της καλλιέργειας άπλώθηκε άρκετά. Άλλά, για όλες αυτές τις έργασίες χρειάζεται μεγάλη προσοχή γιατί δεν ξέρουμε μήπως τα νερά αυτά είναι πιά «άπολιθωμένα», μήπως δηλαδή κοιμούνται στο ύπεδαφος της Σαχάρας από έκατομμύρια χρόνια.

Όταν βρέχη στην έρημο, πράγμα που συμβαίνει πολύ σπάνια, ή άμμος συγκρατεί μεγάλες ποσότητες νερού από το όποιο, όσο δεν εξατμίζεται, θα πρέπει να πηγαίνει στα ύπογεια «ντεπόζιτα». Είναι άκόμη βέβαιο ότι όταν πέφτουν βροχές στα γύρω βουνά ένα μεγάλο μέρος τους που κυλά στις πλαγιές πηγαίνει στην ίδια άποθήκη νερού. Άλλά άκόμη δεν έχουμε άρκετες γνώσεις για την έκταση, τη δυνατότητα, τις πιθανότητες άναεώσεως της τεράστιας αυτής άποθήκης. Πάντως είναι γνωστό ότι κάτω από το Τανεζούφ, κάτω από το γόνιμο έδαφος που ανακαλύφθηκε τελευταία, το νερό ύπάρχει. Όσως ο συνδυασμός της εύφορης γής και του νερού θα μπορούσε να βοηθήσει στην άναγέννηση της νεκρής γής. Άλλά έπιβάλλεται μεγάλη σύνεση.

Προτού άρχισή ή έκμετάλλευση των νερών πρέπει να γνωστούν οι πιθανότητες άναεώσεως του άποθέματος και ή έκμετάλλευσή τους να γίνη με σύστημα. Θα πρέπει να γίνη ένα γενικό σχέδιο χρησιμοποίησε γιατί άλλωστε ή γόνιμη έρημος θα κινδύνευε να ξεραθώ πάλι μέσα σε λίγα χρόνια, και αυτή τη φορά όριστικά.

Ο Άμερικανός γεωλόγος δρ Λούνα Λέοπολντ κρούει τον κώδωνα του κινδύνου. «Δεν πρέπει να γίνη το σφάλμα που έγινε στην Άμερική με την έκμετάλλευση των ήμι-άγονων περιοχών: με την άρδευση των άγροκτημάτων, τη βιομηχανική ανάπτυξη, την επέκταση των πόλεων, τα ναυτικά σπόρ, άντλείται από τα ύπογεια άποθέματα νερό πολύ περισσότερο από όσο μπορεί να αναπληρωθεί ή φύση.»

Για τους λόγους αυτούς ή μελέτη των ύπογειων νερών της Σαχάρας γίνεται με προσοχή. Μελετάται και ή περίπτωση «ύδροπονικής» καλλιέργειας (δηλ. χωρίς έδαφος) με την όποια άποφεύγεται ή τρομερή ήλική έξατμιση.

Έτσι, με πολλή περίσκεψη άρχίζει ή μελέτη ενός μεγάλου σχεδίου, γιατί με την καλλιέργεια των ερήμων θα χαθεί το φάσμα της πείνας από τα μάτια έκατομμυρίων ανθρώπων.

—JEAN DES CHAUMES

ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΣΙΝΕΜΑ

Διακόσιοι εβδομήντα τρεις (273) κινηματογράφοι λειτουργούν αυτή τη στιγμή στο Αθηναϊκό λεκανοπέδιο, και σ' ακρογιαλίες, σε βουνά και σε προάστια, 200.000 άνθρωποι κάθε βρά-

δυ, λένε ταυτόχρονα «Αχ, μωρέ...» ή «ας το καλό» όταν κόβεται τρεις φορές ή ταινία στο πιο κρίσιμο σημείο, για να πουληθούν οι λεμονάδες και πορτοκαλάδες που θα διώξουν την αλμύρα του πασατέμπου.

Στις 273 μάντρες με τους ισάριθμους μπάσους μηχανικούς και τις καρδοκούσες ταξιθέτρες, βρίσκουν το καλοκαίρι δροσιά οι οικογενειάρχες, στίβο αγώνων οι μικροί άθληται και γέφυρες όμορφιάς οι καλλονές της περιοχής, που περιφερόμενες σφυγμομετρούν επιτοπίως τις αντιδράσεις της Κοινής Γνώμης. Από το υλικό αυτό θα βγούν οι αύριανες επικρατέστερες, που θα μάς αναγγείλουν τα «χόμπυ» τους και τις ίππασίες.

Δυστυχώς, απ' ότι φαίνεται, οι αϊθουσες προς το παρόν θα μείνουν 273, όχι διότι δεν υπάρχουν κεφάλαια — κεφάλαια βρίσκονται — αλλά διότι τίτλοι δεν υπάρχουν. Από τους 273, οι 145 έχουν ονόματα θηλυκά. Όλα τα γυναικεία και τα υποκοριστικά, έχουν εξαντληθεί. 52 πάλι είναι αρσενικά και τα υπόλοιπα ουδέτερα. Θανάσιμος αγών γίνεται για το γράμμα "Αλφα". Τα 102 είναι στριμωγμένα εκεί. Κάποτε ήταν πρώτη ή Αθηνά, ώσπου την έφαγε η Αγάπη. Στο τέλος επιστρατεύθηκε η Αβάνα και στρογγυλοκάθησε πρώτη, απωθώντας τις άλλες με τρόπο.

Το μάτι του αναγνώστη, λένε οι «ειδικοί», ψάχνει πρώτα στα Α. Γ. αυτό κι όλες οι κομπίνες κ' οι μικροπονηρίες διακρίνονται σ' εκείνη την ζωτική περιοχή. Π.χ. υπήρξε ΑΣΤΡΟΝ στη 15η σειρά. Ήρθαν μετά τα ΑΣΤΡΑ και πήραν την παραπάνω θέση. Χώθηκε διακριτικά η ΑΣΤΟΡΙΑ, αλλά κι αυτήν με τρόπο την έβγαλαν από κεί κάτι άλλα άστρα που λέγονται ΑΣΤΕΡΙΑ. Με τέτοιο αγώνα αλληλοεξοντώσεως το ΑΣΤΡΟΝ βρίσκεται σήμερα στην 46η θέση.

"Αν δεν υπήρχε αυτή η άκατανόητη προτίμηση για τα γυναικεία ονόματα, θα είχα να προτείνω ένα ασφαλέςτατο τρόπο σε κεφαλαίο, ώστε να πετάξω από τη θέση της κι αυτήν ακόμα την σίγουρη ΑΒΑΝΑ.

"Εχω βρή έναν τίτλο που θα κάνη «μπάμ!» Πώς σάς φαίνεται το ΑΑΡΩΝ; Θα μου πητε ότι θυμίζει λιγάκι Ισραήλ. Σύμφωνα... Σκεφθήκατε όμως ότι στην Αθήνα, κατοικούν τουλάχιστον 50.000 Ισραηλίτες και ότι αν αποφασίσω να παίξω και έργα αποκλειστικώς Σημιτικά — όπως την Ρεβέκκα, το Ημερολόγιο της Άννας Φράνκ, τη Σύλληψη του Αϊχμαν, τη Δίκη της Νυρεμβέργης — μπορεί κυριολεκτικά να θησαυρίσω; "Ας δώλη και μια διαφήμιση «ΑΝΕΥ ΤΑΞΙΘΕΤΡΙΑΣ», και θα δώ. Έρχονται, για δεν έρχονται.

Δεν νομίζω λοιπόν ότι άδασάνιστα μπορεί κανείς να άπορρίψη τον ώραίο μου αυτό τίτλο, για τον όποιο έκοπιασα πολύ, έκτος αν προτιμά να τον δγάλη ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ και ΦΡΟΣΩ. Αυτά είναι τα μόνα γυναικεία ονόματα που μέινανε, αλλά δεν ξέρω αν είναι «έμπορικά». Διότι όλα τα άλλα, από την έξωτική Αϊντα, τη ρομαντική Αμαρρυλίδα, τη μυστηριώδη Αναστάσια, τη φλογερή Αννίτα, την άκατανόητη Αρική ή Αρίκα, το τσαχπίνον Νινάκι και την φιλήδονο Ζαϊραν, τα πάντα έχουν χρησιμοποιηθί. Και Αλεξ υπάρχει και Αλίκη και Αλίντα και Νανά και Νινόν και Νανίτα και Νέλλη και Ρούλα και Ριρίκα και Βικτωρία και Βίκυ. Όλες οι παραλλαγές και βαριατισιόνες έχουν εξαντληθί.

Όρισμένοι επιχειρηματίες νόμισαν πως βρήκαν λύση, βαφτίζοντας τις μάντρες τους με τα τοπωνύμια της περιοχής που ανήκουν. Κ' έτσι βλέπουμε ΑΙΓΑΛΕΩ στο Αιγάλεω, ΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ στην Ηλιούπολη και ΚΑΛΛΙΘΕΑ στην Καλλιθέα, ώσαν να υπήρχε περίπτωση να ονομασθί κινηματογράφος στην Καλλιθέα ΠΑΓΚΡΑΤΙ.

Ένας άλλος πάλι ιδιοκτήτης — ριζοσπαστικώτερος και κοινωνικός επαναστάτης — προχώρησε περισσότερο και έφτασε τα όρια του ασύλληπτου. Είχε οικόπεδο στην οδόν Έρεχθείου, σκέφθηκε — σκέφθηκε, και το έδγαλε ΕΡΕΧΘΕΙΟΝ για να πρωτοτυπήσει. "Αν όμως το οικόπεδο βρισκόταν στη Λεωφόρο Αγίας Βαρβάρας, σκέπτομαι, θα τδγάζε άραγε «ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ»; "Αν και νομίζω ότι θα είχε τουριστικό ενδιαφέρον ένας τέτοιος κινημα-

τογράφος, αν έμπαινε καλόγρηνα στο Ταμείο, ρασοφόρες ταξιθέτρες με κεράκια και άτμόσφαιρα έπιταφίου και καμπάνα για την έναρξη της παραστάσεως. Και ή πρεμιέρα να γίνεται με την παρουσία του Αρχιεπισκόπου.

Το πιο περίεργο είναι, πως οι λαϊκώτερες συνοικίες διαλέγουν τα πιο τρανταχτά ονόματα σε χλιδή και πλούτο, ενώ οι κοσμικώτερες περιοχές, παραμένουν διακριτικές. Τα ΡΕΞ παίρνουν και δίνουν στους Ποδαράδες, στα Περιστέρια και στις Έρυθραίες. Έτου-άλ και Κρυστάλ στις Καλλιθέες, Πάλας όρθώνονται στα Παγκράτια και Μιραμάρε χρειάζονται οι Τζιτζιφιές για ν' άποδώσουν τα μηχανήματα, ενώ σε μνός και άχρωμος θα καταφύγη ό 'Ιάσων στην Κηφισιά με την ντεμοντέ Μπομπονιέρα. Εκείνος όμως που σπάει ρεκόρ, είναι ό "Αη Γιάννης ό Ρέντης. Έξακρίβωσε ό τι του λείπει το ΝΤΙΟΥΑΛ και το άπέκτησε, διότι "Αη Γιάννης άνευ ΝΤΙΟΥΑΛ δεν νοείται.

Υπάρχουν και τίτλοι δηλωτικοί του είδους που προσφέρεται π.χ. "Ανεσίς, Χαρά, Δροσιά. Άλλοι καλύπτουν άφελώς την προέλευση των κεφαλαίων. Αβάνα, Άτλάντα, Μαϊάμι, Φλωρίντα, Φοίνιξ, κ.λ.π.

Ρίξτε τώρα και μια ματιά στους τίτλους των έργων. Και μια απλή παράθεσή τους, άρκεί για να σάς καθιερώση δόκιμο συγγραφέα, με νευρώδες στυλ. Θέλετε να γράψετε «άστυνομικό»; μυστηριώδες και να το πάτε προς τδ Γκράν-Γκινιόλ; Έχετε έτοιμους τους διαλόγους του κειμένου:

—Γυναίκα με το φλογερδ κορμί. Κδδ δάντης περασμένα μεσάνυχτα;
—Θα πάω να φτύσω στους τάφους σας...

—Ήρθες πολυ άργά. Τους έσφαξαν μέχρις ενός.

—Νά έκδικηθής!!

—Τά έγκλήματα ήταν τέσσερα. Ένας μονάχα θα ζήση.

—Έρχεται ό Δράκουλας. Ξανάρχομαι κοντά σου κ.ο.κ.

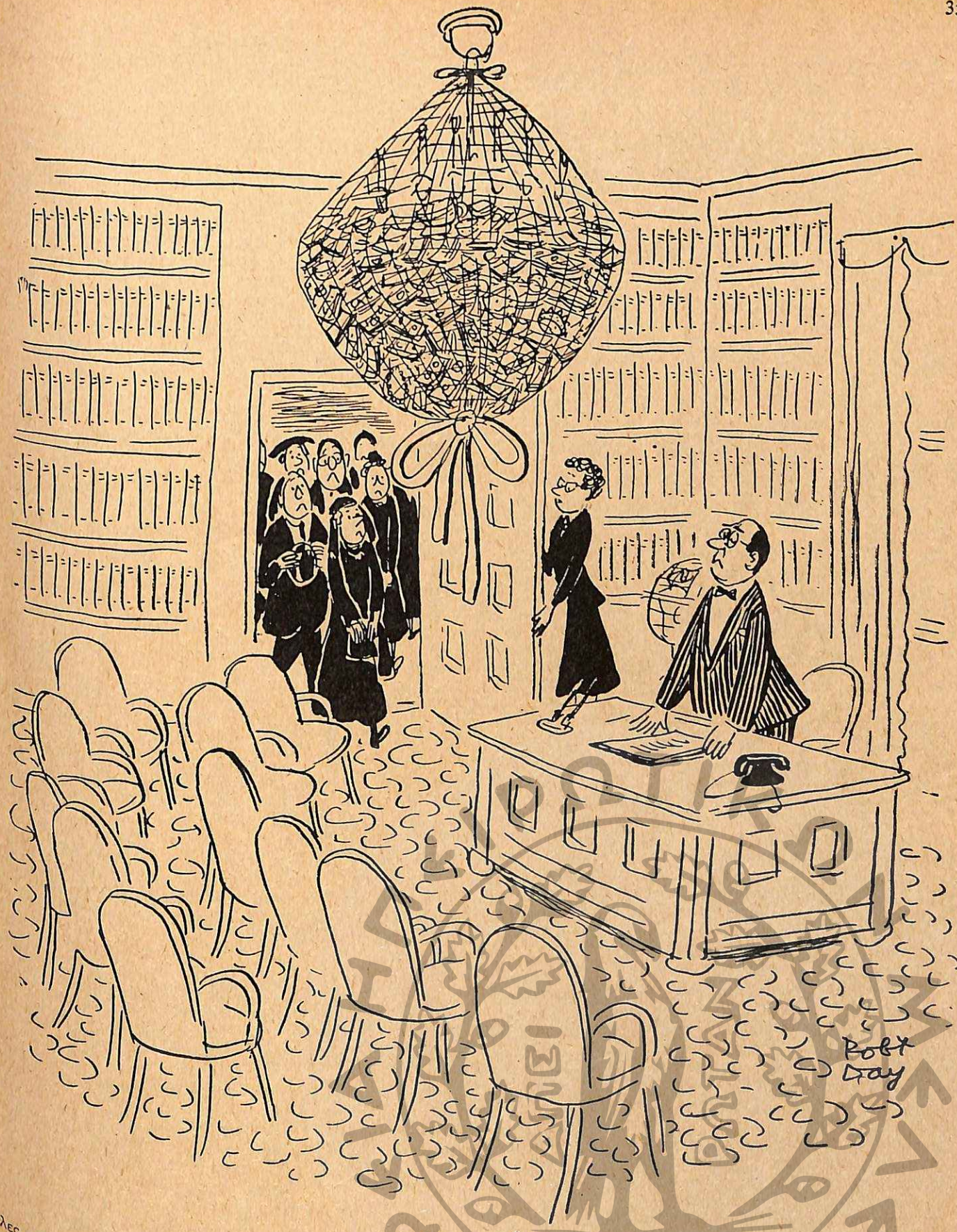
Θέλετε πολεμικό; Όρίστε!

—Ό Θύμιος τάκανε θάλασσα κατ' έντολήν του Ναυαρχείου, στο νησί των Γενναίων. Τδ όχυρο άμύνεται. Τδ όχυρό κινδυνεύει. Στρατιώτες!!! Δίχως στολή ή Μπαμπέτ πάει στον πόλεμο, γυμνή στον ήλιο, ή μουσίτσα...

Έχετε προτίμηση προς τα τολμηρά; Ίδού:

ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΤΗΣ ΚΡΕΒΑΤΟΚΑΜΑΡΑΣ.

Η θεία μου κ'έγώ, θα πέσουμε μέ-χρις ενός ένα Σαββάτοδραδο, στον άνεμοστρόβιλο των παθών. Έπιχείρησις Κομπινέζον και ζυπολήτο τάγμα. Έξομολόγησις... — Βαθείες είν' οι ρίζες. Κάθε έμπόδιο για καλό. Είσοδη από την Σελήνη. Έξαπολύσατε τις τορπί-

λες, μωρό μου. Αυτή είναι ή ζωή μου. Μωρά κατά παραγγελία, χωρίς κρεβάτια και πρόγευμα στη χλόη.

Βέβαια ή ανάπτυξις των όλίγων χωλαίνει, και παρουσιάζονται μερικά «ά-

σάφεια» διότι ακόμη ή «βιβλιογραφία» είναι λιγάκι πτωχή. Υπομονή όμως. Του χρόνου που τα σινεμά θάχουν γίνη 600, τα κείμενα θα «στρώσουν», και θα γίνουν περισσότερο υποδειγματικά. "Αν και φοβάμαι πως ή μεγάλη άφθο-

νία μπορεί να μάς οδηγήση εις «πλα-τιασμούς».

273 κινηματογράφοι όμολογουμένως είναι λίγοι. Άλλά τί τα θέλετε. Άλλη χάρη έχει το κείμενο όταν είναι «σφι-κτό».

Η «ΩΡΓΙΣΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ»

Τὸ προαιώνιο «κατηγορῶν» κάθε νέας γενεᾶς κατὰ τὸν παλαιότερον της ἦταν τὸ παράπονο ὅτι τὸ πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ καθεστὼς τῆς ἐποχῆς της δὲν τὴν «καταλαβαίνει». Ὅτι ὁ κόσμος τὸν μεγάλων καὶ τὸν καθιερωμένων δὲν μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ τὸν κόσμον τὸν νέων ιδεῶν καὶ αἰτημάτων πού φέρουν μαζί τους οἱ νέοι. Ἡ παλιά αὐτὴ ἀντιδικία δὲν εἶναι φαινομενικὴ γιατί, πραγματικά, οἱ «τὰ φαῖα φοροῦντες» κάθε κοινωνίας εἶχαν πάντοτε διαφορετικά standards ιδεῶν ἀπὸ τοὺς νεωτέρους τους. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος δηλαδὴ ἡ νέα γενεά, ἓνας κόσμος μικρῶν Ροβεσπιέρων πού βρίσκουν ὅτι ἡ γύρω τους κοινωνία σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις της, τὴν πολιτικὴ, τὴν τέχνη, τὶς ἐπιστήμες, ἔχει ξεπεραστῇ ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη καὶ χρειάζεται νὰ χτιστῇ ἐξ ἀρχῆς γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα μεγάλο νόημα ἢ ζωὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη πάλι πλευρὰ οἱ μεγάλοι, τὸ καθεστὼς, δὲν εἶναι διόλου παράδοξο γιὰ τὴν ἀρνούμενη νὰ παραδοθῇ στὰ κοσμοδιορθωτικὰ σχέδια τῆς νέας γενεᾶς, ὅταν κι αὐτοί, ὄντας κάποτε νέοι, εἶχαν τὸ ἴδιο ὑποχρεωθῇ ἀπὸ τοὺς μεγάλους τῆς ἐποχῆς τους νὰ περιμένουν ὑπομονετικὰ τὴ σειρά τους.

Μ' αὐτὴ τὴν κοινὴ ἀλήθεια γιὰ κριτήριο θάπρεπε νὰ κριθῇ μὲ σκεπτικισμό καὶ ἡ «ὀργή» τὸν σημερινὸν νέον σ' ὅλο τὸν κόσμο, πού ἐκφράζεται πότε μὲ φοιτητικὲς διαδηλώσεις, πότε μὲ μαφιόστα καὶ πότε μὲ πρωτοποριακά καλλιτεχνικὰ κινήματα. Σὲ μεταβατικὲς ὁμως ἐποχές καθὼς ἡ τωρινή, ὅταν ὁλόκληρη ἡ κοινωνικὴ δομὴ περνᾷ μιὰ γενικώτερη δοκιμασία, γεννιέται ἓνα πλήθος νέων παραγόντων πού φορτίζουν τὶς ἀνησυχίες τῆς νέας γενεᾶς μὲ μιὰ ἐκρηκτικὴ ἔνταση. Μιὰ συστηματικώτερη ἐρευνα θὰ μπορούσε νὰ κατατάξῃ αὐτοὺς τοὺς παράγοντες σ' ἓνα τρίπτυχο προβλημάτων: Τὸ βιοτικὸ πρόβλημα πρῶτα, τὸ ἐθνικὸ ὕστερα, τὸ ἠθικοπνευματικὸ τελευταία.

Γιὰ τὸ πρῶτο, πού εἶναι οὐσιαστικὰ πρόβλημα παραγωγικῆς ἀπορροφῆσεως τοῦ νέου αἵματος, ἔχουν παρομοιάσει τὴν εἴσοδο τῆς νέας γενεᾶς στὸν κοινωνικὸ στίβο μὲ τὴν ἐπιδρομὴ βαρβάρων στὴ ρωμαϊκὴ κοινωνία τῆς παρακμῆς. Οἱ ἀναλογίες δὲν εἶναι ἀσήμαντες. Ἄν ἡ κοινωνία πού ὑφίσταται αὐτὴ τὴν ἐπιδρομὴ «βαρβάρων» ἔχει ἔντονη ἀφομοιωτικὴ δύναμη, θὰ κατορθώσῃ τελικὰ καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐπίπονη ἐσωτερικὴ διεργασία νὰ τοὺς ἀπορροφήσῃ καὶ νὰ τοὺς συνδέσῃ ὀργανικά μὲ τὸν κορμὸ της. Ἄν, ἀντίθετα, ἡ κοινωνία θλίπῃ μὲ ἱπποκλειδεῖα ἀφροντισιὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνανεώσεως τὸν παραγωγικὸν της συντελεστῶν, τότε οἱ «δάρβαροι» μὲ εἰσαγωγικά ἐξελίσσονται σὲ βαρβάρους.

Χωρὶς εἰσαγωγικά, δηλαδὴ σὲ ἀρνητικὰ στοιχεῖα πού ἐπισπεύδουν μὲ τὸν κριτικισμό τους τὴν ἀποδιοργάνωσὴ της. Ἡ πρακτικὴ διαδικασία ἀφομοιώσεως τὸν νέων ἀπὸ τὴν κοινωνία δὲν ἔχει τὴν ἀπλότητα τοῦ παραπάνω θεωρητικοῦ σχήματος. Λίγους μῆνες πρὶν κηρυχθῇ ὁ τελευταῖος μεγάλος πόλεμος, μία παγκόσμια δόξα, ὁ κοινωνιοβιολόγος Οὐέλλς ἐπιχείρησε νὰ δείξῃ ὅλες τὶς δυνατὲς ἐφαρμογές τοῦ προβλήματος.

Ἐκινούσε τὸν συλλογισμό του κάνοντας τὴ θαρραλέα ἀναγνώριση ὅτι τὸ πρόβλημα τὸν νέων 20-30 ἐτῶν ἔχει πάρει πιά τὴ θέση τοῦ παλαιοῦ προβλήματος τὸν κοινωνικῶν τάξεων. Ἐξέπεσε ἐπιφανειακὴ τὴ συμβατικὴ ιδέα περὶ κοινωνικῆς στρωματοποιήσεως καὶ ἀπέδιδε τὴν ἐξασθένηση τῆς διαπάλης ἀνάμεσα στὴν ἀνώτερη, μέση καὶ κατώτερη τάξη, ἐννοεῖς κυρίαρχες τὸν περασμένο αἰῶνα, στὸν αὐξανόμενο πνευματικὸ καὶ τεχνικὸ συντελεστῇ πού ἄρχισε μὲ τὴ βιομηχανικὴ ἐπανάσταση καὶ κορυφώθηκε στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας, ὅταν ἡ μηχανικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ἐπανάσταση ἔβαλε πάνω σὲ νέα βάθρα τὶς μεθόδους παραγωγῆς. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ οἱ ἰδιότητες καὶ τὰ προνόμια «ἡλικίας» διαδραματίζουν τὸν σημαντικώτερο ρόλο. Τώρα πιά ὑπάρχει μεγαλύτερη συγγένεια ἀνάμεσα στὸ γιὸ ἐνὸς εὐγενούς, ἐνὸς μεταλλωρύχου καὶ ἐνὸς μπακάλη παρὰ ἀνάμεσα σ' ἓναν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὸν πατέρα του. Αὐτὸ ὀφείλεται στὴν κοινὴ σ' ὅλους τοὺς νέους κουλτούρα. Τὸ συμπέρασμα τοῦ μεγάλου σοφοῦ ἦταν ὅτι καθῆκον κάθε χώρας εἶναι νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ἀνώτερη τάξη της, τοὺς νέους, γιὰτὶ ἀλλοιῶς ἡ ἰσορροπία της θὰ διαταραχθῇ.

Στὶς πρῶτες κοινωνίες τὰ λίγα στρέμματα γῆς καὶ μιὰ γυναίκα ἦταν τὰ ἀπλοῖκά ἀλλὰ ἀσφαλὴ μέσα γιὰ νὰ κατασιγῇ ἡ ἀναταραχὴ τὸν νέον. Ὅταν ὑπῆρχαν ἐσωτερικὲς δυσκολίες ἀνέκυπταν δύο ἄλλες φυσικὲς συναρμογές γιὰ τὸν διακανονισμό τῆς κυκλοφορίας τὸν νέων: ὁ πόλεμος καὶ ἡ με-

τανάστευση. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Οὐέλλς προστέθηκε μιὰ τρίτη λύση: ἡ συστηματικὴ ἀνοδος τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τὸν μεγάλων μαζῶν, ἡ ἐνισχυμένη ἀπὸ τὴν τεχνικὴ πρόοδο, τὴ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη καὶ τὴ μεταρρύθμιση τῆς δημόσιας ἐκπαιδεύσεως καθὼς καὶ τὸν ἄλλων δημιουργικῶν παραγόντων πού σταθεροποιοῦν τὴν ὕλική ἀνέση καὶ διευκολύνουν τὴν ἀπορρόφηση. Ἀνάμεσα στὴν τελευταία λύση καὶ στὸν πόλεμο ἔβλεπε ὁ Οὐέλλς νὰ διοχετεύεται ὁ ἀνῆσυχος δυναμισμός τὸν νέων. Τὸν δικαίωσε, ὕστερα ἀπὸ μῆνες μόλις, ὁ μεγάλος πόλεμος. Σήμερα, ἔξω ἀπὸ τὴ λύση τοῦ πολέμου πού μόνο στὴν παγωμένη ἀτμόσφαιρα ἐνὸς ὁλοκληρωτικοῦ καθεστώτος μπορεῖ νὰ συζητηθῇ, δὲν ἀπόμεινε παρὰ ἡ ἐλπίδα τῆς οικονομικοτεχνικῆς ἀναπτύξεως σὰν πρακτικὴ διαδικασία κοινωνικῆς τακτοποιήσεως τῆς νέας γενεᾶς. Κι αὐτὴ φυσικὰ μόνο γιὰ τὶς χώρες πού συνηθίσαμε νὰ ὀνομάζουμε «ὑποανάπτυκτες».

Σ' αὐτὲς μάλιστα τὶς χώρες μὲ τὴν καθυστερημένη οἰκονομία καὶ τὸ ἀπαρχαιωμένο θεσμολογικὸ πλαίσιο, ἡ ἰδέα τῆς οικονομικοτεχνικῆς ἀναπτύξεως δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐπικρατέστερη μέθοδος γιὰ τὴ λύση τοῦ βιοτικοῦ προβλήματος τὸν νέων. Ἐγινε κάτι περισσότερο: ἔθνικὸ ἰδεώδες: μέθοδος γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ δευτέρου μεγάλου προβλήματος κάθε νέας γενεᾶς, τοῦ ἐθνικοῦ. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ τὸν δεδομένων, πού εἶναι ἓνα ἐντελὸς νέο στοιχεῖο στὸ πρόβλημα πού ἐξετάζουμε, δὲν ἔμεινε χωρὶς οὐσιαστικὲς συνέπειες. Ἡ πίεση τοῦ νέου κύματος πού εἶχε σ' ἄλλες ἐποχὲς διπλὸ μέτωπο γιὰ νὰ συναρμοσθῇ φυσιολογικὰ — τὸν πόλεμο καὶ τὴν ἐσωτερικὴ ἀνάπτυξη — περιωρίσθηκε τώρα σ' ἓνα μόνο. Αὐτὸ ἴσως ἐξηγεῖ ὡς ἓνα σημεῖο τὴν ὕψηλὴ ἔνταση ἀπὸ τὴν ὁποία δοκιμάζονται σήμερα οἱ κοινωνίες τὸν περισσότερο καθυστερημένων χωρῶν. Πραγματικά, μέχρι τὸν τελευταῖο μεγάλο πόλεμο, τοὺς ἐθνικοὺς ραματισμούς τὸν νέων στὶς πιὸ πολλές χώρες ἀναρρίπιζαν διάφορες «Μεγάλες Ἰδέες». Ἡ Κόκκινη Μηλιὰ γιὰ τοὺς δικούς μας, ἡ Ἀλσατία - Λωρραίνη γιὰ τοὺς Γάλλους καὶ Γερμανούς, οἱ Ἀποικίες γιὰ τοὺς Βρετανούς, εἶναι τυπικὰ παραδείγματα ἐθνικῶν ἰδανικῶν πού ἐδιναν ἀπάντηση στὴν ἀσίγαστη ζήτηση τὸν νέων γιὰ τὴν «Τουλὸν» τους. Στὴν ἐποχὴ μας ὁμως οἱ νέες κοινωνικοπολιτικὲς ἀντιλήψεις πού ἐπὶ ἐθνικὴς διακρατικῆς συνδέσεως μὲ τὰ δεσμὰ τὸν πιὸ ποικίλων συμμάχων καὶ κυρίως ἡ προοδευτικὴ ἐπικράτηση τῆς ιδέας τῆς αὐτοδιαθέσεως τὸν λαόν, πού γέννησε ἓνα πλήθος καινούργιων κρατῶν, εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα μιὰ διαφορετικὴ διαφοροποίηση τὸν δεδομένων τῶν

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
«ΕΞΕΤΡΑ», ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΛΟΓΗ»

ΕΞΕΤΡΑ

ΔΙΕΤΗΤΗΣΙΣ: «ΕΚΛΟΓΗ»
ΕΞΕΤΡΑ, ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57,
ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛΕΦ.: 527-081

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 1

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 185

ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

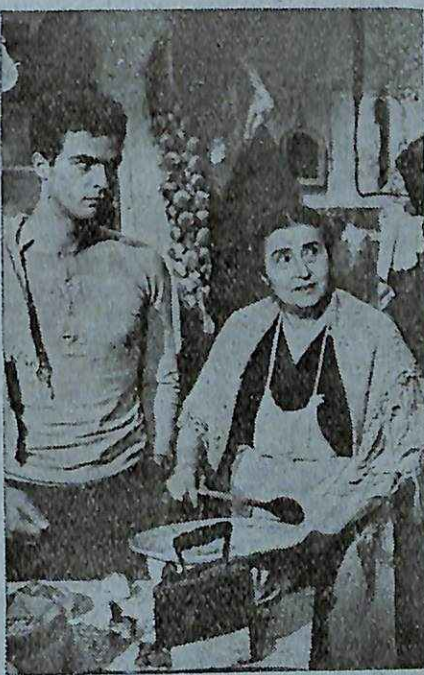
Τὸ μικρὸ τεύχος, πού ἀπὸ σήμερα συντροφεύει καὶ πλουτίζει τὴν «Εκλογὴ», ἔχει σὰν κύριον σκοπὸ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἑλληνικοῦ κινηματογράφου. Ὅλες οἱ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις, ἑλληνικὲς καὶ ξένες, ἔχουν τὸ ἐνδιαφέρον τους, ἀλλὰ ὁ κινηματογράφος ἔχει τὴν πρόσθετη ἀξία νὰ ἀποτελῇ συγχρόνως ψυχαγωγία καὶ βιομηχανία, ἐμπόριο καὶ στοιχεῖο ἐθνικῆς καὶ τουριστικῆς προπαγάνδας. Ἀντίθετα ἀπὸ τὸ θέατρο, πού δύσκολα ταξιδεύει, καὶ ὅταν ταξιδεύῃ σπάνια φέρνει χρήματα πίσω στὴν πατρίδα του, ὁ κινηματογράφος εἶναι ἡ μόνη ἐκδηλῶσις, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ μεταφέρει καὶ νὰ ἐξαγάγῃ ἐπιτυχῶς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς ἑλληνικοὺς οὐρανούς, τὴν ἑλληνικὴ ὁμορφιά καὶ τὶς ἑλληνικὲς παραδόσεις. Αὐτὸν τὸν τόσο πολύτιμον ἑλληνικὸν κινηματογράφον θέλουσε νὰ παρακολουθήσουμε μὲ περισσότερη προσοχὴ, τὰς καὶ συνέχεια, δίδοντας σὺν ἑλληνικὸν φιλμ τὴν ὅλο καὶ μεγαλυτέραν σημασίαν, πού ἀποκτᾷ μέρα μὲ τὴν ἡμέραν. Νὰ παρακολουθήσουμε τὸ ἑλληνικὸν φιλμ ἀπὸ τὴ γένεσίν του, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ πού ἓνας παραγωγὸς ἀποφασίζει νὰ ἀναθέσῃ σὲ ἓνα σκηνοθέτη νὰ εἰκονογραφήσῃ ἓνα σενάριο, ὡς τὴν ὥρα πού τὸ τελειωμένο ἔργο παρουσιάζεται σὺν τοῖς ἀλλήλοις. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ ἑλληνικὸς κινηματογράφος μόλις τώρα ἔχει ἀνδρωθῇ. Ἡ παρουσία πολλῶν ξένων ἑδῶσε στοὺς παντογνώστους μαθητάς, ἡθοποιούς, πολυτίμη καὶ μαθητὰς. Θελόντας καὶ μὴ —περισσότερο χρόνιαν ἔχουν διδασθῇ πολλὰ. Ἡ δεικνύσῃ ἡ τεχνικὴ εἶναι ἀναμφισβήτητη. Χανήματα ἔχουν γίνῃ στυλντίο. Μη-προσέχοντες νῆες πολυτίμες δυνατότητες. Ὁ κινηματογράφος παύει πλέον νὰ εἶναι μιὰ κερδοσκοπικὴ ἐπιχείρηση γιὰ τοὺς μὲν καὶ μιὰ καλλιτεχνικὴ ἀσχόληση γιὰ τοὺς δέ. Εἶναι βιομηχανία, ἐπιχείρηση, διοριστικὸ ἐπάγγελμα. Θὰ ὑπάρξουν νέοι Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι, ἔχοντας τώρα εἰσέλθει σὺν ἐλπίσιν τοῦ κινηματογράφου, θὰ κῶσιν. Ἡ παραδοχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ κινηματογράφου γεννᾷται τώρα καὶ ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του στὰ σοβαρά.

E.B.

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Ἐκ μέρους τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου Κινηματογράφου καὶ Θεάτρου (παράρτημα Ἀθηνῶν) πρόκειται νὰ διοργανωθῇ κατὰ τὸ πρότερον φθινόπωρον, ἐκδοχῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ κινηματογράφου. Στὴν ἐκδοχὴ θὰ λάβουν μέρος οἱ ἑλληνικὲς ἐταιρίες, τὰ στυλντίο, οἱ κινηματογραφικὲς ἐπιχειρήσεις, τὰ ἐργαστήρια καὶ οἱ σχετιζόμενες μὲ τὴν Ἑδῶν Τέχνη σχολαί. Καταβάλλεται προσπάθεια ὡς ἡ ἐκδοχὴ πραγματοποιηθῇ σὺν Ζάππειον.

«Ο ΡΟΚΟ ΚΑΙ Τ' ΑΔΕΛΦΙΑ ΤΟΥ»

Ἡ Κατίνα Παξινού ὅπως ἐμφανίζεται σὺν ρόλο τῆς μάνας στὴν ταινία «Ὁ Ρόκο καὶ τὰ ἀδελφία του», πού γύρισε ὁ Βισκόντι στὴ Ρώμη καὶ σὺν Μιλάνο. Μαζί μὲ τὴν Παξινού ὁ Σπύρος Φωκάς, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν ἔχει τώρα ἐγκαταστάθῃ στὴν Ἱταλίαν καὶ συμμετέχει σὺν γύρισμα ταινιῶν. Τὸ φιλμ τοῦ Βισκόντι ἔχει τελειώσει καὶ δὲν ἀπομένουν παρὰ ἐλάχιστες τεχνικὲς συμπληρώσεις γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ Κατίνα Παξινού θὰ μεταβῇ ἐκ νέου στὴν Ἱταλίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ σὺν Παρίσι.

ΜΙΝΩΙΚΑ...

ΠΡΟΧΩΡΟΥΝ ΑΙ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ Κ. ΝΙΚ. ΜΑΡΤΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΣΑΜ ΕΓΚΕΛ

Ὁ Ἀμερικανὸς παραγωγὸς Σάμ Ἔγκελ, ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ Ἰσπανίαν ὅπου μετέβη γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοποθεσιῶν σὺν ὁποῖες θὰ γυρισθῇ ἡ ταινία «Ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ πεθάνῃ» ἐπισκεφθῇ τὸν ὑπουργὸν Βιομηχανίας κ. Μάρτη καὶ εἶχε μαζί του μακρὰ συνομιλία. Ὁ κ. Ἔγκελ ἔμεινε κατενθουσιασμένος ἀπ' τὴν ὑπόδοχὴ καὶ τὴν ἐγκαρδιότητα μὲ τὴν ὁποία ἔγινε δεκτὸς καὶ τὶς διευκολύνσεις πού τοῦ παρεσχέθησαν. Ἐπίσης ἀπ' τὰ τοπία πού ἐπισκεφθῇ ἰδίως ἀπ' τὴν Καλλιθέα τῆς Ρόδου. «Εἶναι σὰν θαῦμα» εἶπε, «νόμιζα ὅτι δὲν ἔστιν Ἑλλάδα ἐξοχῶς μεταμορφωθῇ σὰν νὰ τὰ ἐγγίξει ἓνα μαγικὸ χέρι!». Ὁ κ. Ἔγκελ εἶπε ὅτι τὸ «Ὁ Βασιλεὺς πρέπει νὰ πεθάνῃ» θὰ εἶναι πολὺ δύσκολο καὶ πολυέξοδο φιλμ. Δύσκολο διότι δὲν πρόκειται αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ μιὰ συγχρονὴ ταινία ὅπως τὸ «Παῖδι καὶ τὸ Δελφίν» ἢ τὰ «Κανόνια τοῦ Ναβαρόν» ἀλλὰ γιὰ ἓνα φιλμ πού ἀπεικονίζει τὴν Μινωικὴ ἐποχὴ καὶ ἐπομένως θὰ χρειασθοῦν τεράστια ντεκὸρ (ὅπως τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Μίνωος καὶ ὁ Λαβύρινθος) χιλιάδες μεταμφιεσμένοι κομπάρσοι, κοστούμια, ἀρμάτα, σπῆτια κλπ. Ἀκόμη καὶ ἀρχαία πλοία. Ἐρώτησε δὲ ὁ κ. Ἔγκελ κατὰ πόσο αὐτὰ εἶναι δυνατόν νὰ κατασκευασθοῦν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἀνθρώπους ἐξειδικευμένους ὡς γίνονται στὴν Ἰσπανίαν. Πάνω σ' αὐτὸ ὁ κ. Μάρτης τὸν διεβεβαίωσε ὅτι διαθέτουμε ἀρίστους ἐιδικούς τεχνικούς πού θὰ τὸν ὑπερικρατοῦν. Ὁ κ. Ἔγκελ σκέπτεται ὅταν θὰ ἐπιστρέψῃ μὲ τοὺς τεχνικούς του συμδουλούς καὶ τὸν ἀρμόδιο ἐπὶ τοῦ σεναρίου, νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὴν νῆσον Θάσο γιὰ τὴν ὁποία ἔχει ἀκούσει πολλὰ καλὰ καὶ ὅπου δὲν ἀποκλείεται νὰ γυρίσῃ μερικὲς σκηνές.

ΟΜΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ΜΕ «ΑΣΤΕΡΑΣ» Ἡ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΑΣΤΕΡΑΣ;

Ὑπῆρξε ἡ ἐποχὴ τοῦ λίθου καὶ τοῦ κυνηγίου. Ὑπῆρξε ἡ ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς γεωργίας. Ὑπῆρξε ἡ ἐποχὴ τοῦ σιδήρου καὶ τῆς βιοτεχνίας. Τώρα, διανομέ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀτόμου καὶ τὸν φεστιβάλ... Κάθε μεγάλη ἢ μικρὴ πόλις τῆς Εὐρώπης ἢ τῆς Πολυνησίας θεωρεῖ πιά ἐθνικὸν καθῆκον νὰ ὀργανώσῃ καὶ ἓνα φεστιβάλ, γιὰ νὰ προβάλλῃ μιὰ τέχνη, ἓνα εἶδος καὶ τὸν αὐτὸ της. Καὶ ἔτσι, βομβαρδίζομαστέ ἀδιάκοπα μὲ φεστιβάλ μουσικῆς, φεστιβάλ θεάτρου, φεστιβάλ κινηματογράφου, φεστιβάλ κρασιῦ, φεστιβάλ σκόρδου...

Φυσικά, δὲν θὰ ἔμεινε πίσω καὶ ἡ Ἑλλάς — τόπος γνωστότατος γιὰ τὶς μιμητικὲς του ἱκανότητες. Καὶ τὰ φεστιβάλ διαδέχονται τὸ ἓνα τὸ ἄλλο, φεστιβάλ κάθε διαμετρήματος, ἀπὸ τὰ βαρέων βαρὼν τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τὸν Ἀθῶνιν ὡς τὰ κατηγορίας πετεινοῦ «φεστιβάλ νέων ταλέντων» τὸν συνοικιακὸν βαριετέ... Τώρα, ἀναγγέλλεται καὶ ἄλλο — πού

ἐλπίζομε καὶ πιστεύομε ὅτι θὰ διατηρηθῇ στὰ πλαίσια τῆς σοβαρότητας: τὸ Φεστιβάλ (ἢ Ἐβδομάς) Ἑλληνικοῦ Κινηματογράφου τὸν Σεπτέμβριον στὴ Θεσσαλονίκην, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Διεθνoῦς Ἑκθέσεως. Ἡ ἰδέα εἶναι ἐξαιρετικὴ — ἡ ἀμιλλή θάσῃ ὡς ἡ ἀμιλλή ἐπὶ ὕψους ἐπιπέδου δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δώσῃ ἀγαθὸς καρπός. Ἡ ὀργάνωσις φαίνεται ἐπίσης νὰ ξεκινᾷ μὲ προϋποθέσεις σοβαρότητας: ἐνδιαφέρθηκα γι' αὐτὸν τὸν Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Ν. Καμίνης καὶ ὁ Πρόεδρος καὶ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑκθέσεως κ.κ. Γεωργιάδης καὶ Βελλίδης. Βραβεῖα θὰ δοθοῦν σὲ ταινίες, σκηνοθέτες, ἡθοποιούς, σεναρίστες, μουσικούς, φωτογράφους κλπ. — καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Κινηματογράφος θ' ἀρχίσῃ ν' ἀποκτᾷ τὸ «Λίμπρο ντ' ὄρο» του.

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὡραία καὶ καλὰ καὶ ἀξιοπαινετά. Γεννοῦν ὁμως τρεῖς ἐπιφυλάξεις:

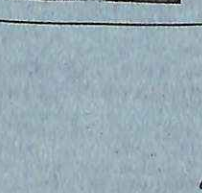
α) Τὸ Φεστιβάλ θὰ γίνῃ τὸν Σεπτέμ-

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΓΥΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Το Δελτίον Κινήσεως του Έλληνικού Κινηματογράφου θα δημοσιεύεται σε κάθε Τεύχος του ΕΞΤΡΑ και θα προσφέρει όλες τις ηλεγμένες πληροφορίες σχετικώς με την κίνηση των ελληνικών ταινιών.

Εβδομάς Γυρίσματος	ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙ- ΣΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΜ — ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΟΝΤΑΖ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΘΕΜΑ	ΟΠΕΡΑΤΕΡ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΑΚΙΓΙΑΣ ΝΤΕΚΟΡ	ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΙ
1η	Εύβοια, Αττική	 «ΜΑΛΑΜΩ» Σπύρος Ζιάγκος Μήτσος Αμελιδιώτης	«Ορίζων Φίλμ» Θεόδωρος Τέμπας	Γεώργιος Δελέρνος Δράμα Διασκευή του θρύλου της Μολάμω με βάση το ο- μώνυμο δημοτικό τραγούδι	Π. Ρηγινός Μουραμπάς Γεώργ. Ρώης (μόνον έξω- τερικά)	Σόνια Ζωίδου, Γιώρ- γος Καμπανέλης, Παμφίλη Σαντρι- ναίου, Περικλής Χρι- στοφορίδης, Αρτέμις Μάτσας, Διονυσία Ρώη.
2α	Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Στούντιο Κόσμος.	 «ΧΡΙΣΤΙΝΑ» Γιάννης Ντάλ	Αφοί Ρουσό- πουλοι Γ. Λα- ζαρίδης, Δ. Σαρής, Κ. Ψαρράς Α.Ε. Αδραμέας Καρούδης Φούξ	Σενάριο: Γιάννης Ντάλ Αισθηματικό κομεντί Διάφορες παρεξηγήσεις και το ειδύλλιο του δη- θεν κλέφτη με την αδελφή του ήρωα συνθέτουν την πρόθεση της αστυνομικο- αισθηματικής αυτής κωμω- δίας.	Δήμος Σκελ- λαρίου - Τά- κης Κολαυτζίς Μίμης Πλέσσας Μαλβίνα	Ξένη Καρέζη, Ήλιό- πουλος, Μπαρκογιάννης κ. ά.
3η	Αθήνα, Στούντιο Αλφά, Αττική.	«ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ ΤΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ» Ανδρέας Λαμπρινός	Ανδρέας Λαμπρινός Γιώργος Μαν- τικόπουλος Ανδρέας Λαμπρινός	Σενάριο: Ανδρέας Λαμ- πρινός Αισθηματικό δράμα Ερωτική ιστορία έμ- πνευσμένη από το ομώνυ- μο τραγούδι του Αττίκ.	Δήμος Σκελ- λαρίου - Κώ- στας Φιλίππου Καπνίσσης (επιξεργασία) Αλέκης Μελε- τόπουλος Τάσος Ζω- γράφος	Ορέστης Μακρής, Ή- λίας Σταματίου, Ντί- να Τριάντη κ. ά.
6η	Στούντιο Περγαντή, Αθήνα, Σπέντες, Ραφί- να.	«ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ» Γιώργου Διζι- κίρη	Περγαντής Φίλμ Κ. Θεοδωρί- δης - Γ. Δι- ζικίρης	Σενάριο: Κεχαΐδης Ρεμάντο Από τα ησιά έρχεται μια όμορφη νέα για να εργασθεί ως υπηρέτρια. Την διώχνουν γιατί είναι πολύ όμορφη, αναγκάζεται να καταφύγει σε τρεις νε- αρούς καλλιτέχνες που έ- γνώρισαν στο πλοίο και γί- νεται ντιζέ...	Κων. Θεω- ρίδης Μουραμπάς Τραγουδία Χατζηδόκι Κίμων Στα- θόπουλος Πέτρος Κα- πυράλης	Μιράντα Κουνελάκη, Νίκος Κούρκουλος, Θαϊάσης Βέγκος, Κα- λογιάννης και Δέσπω Δισμαντίδου
6η	Στούντιο Τζάλ Φίλμ, Αθήνα.	 «ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ» Τζάνης Αλιφέρης	Τζάλ Φίλμ Τάσος Κα- τράπας Τζάνης Αλι- φέρης	Σενάριο: Λυκιαρδόπουλος Δράμα κοινωνικό Διασκευή του ομώνυμου έργου που παιχθηκε στο παιδικό θέατρο.	Νίκος Μήλας Λυκιαρδό- πουλος Ν. Ζωγράφος Σταυρακάκης	Δημήτρης Μυράτ, Χρι- στόφορος Νέζερ, Α- θανασία Μουστάκα, Γιάννης Γκιωνάκης, Νάσος Κεδράκας, Γι- αννάκης και Μίρκα Καρατζοπούλου
6η	Αττική, Τζιά, Στούντιο Κόσμος.	 «ΦΛΟΓΕΡΑ ΚΑΙ ΑΙΜΑ» Βασίλης Γεωργιά- δης	Ευγένιος Καταπόδης Μορίνης Μαράτος Βασίλης Γε- ωργιάδης	Σενάριο: Νίκος Φώσκολος Αγροτικό περιπέτεια Ένας άδικος άρχοντας έχει από κληρονομιά στην κατοχή του τις μοναδικές πηγές νερού και δεν αφή- νει τους άλλους να ποτι- σουν. Οι φτωχοί ξεσηκών- ονται...	Ανδρέας Α- νιστάστας Κώστας Κα- πνίσσης Κίμων Σταθό- πουλος Τάσος Ζω- γράφος	Μάνος Κατράκης, Α- ντιγόνη Βολάκου, Κώ- στας Κακαβάς, Στέ- φανος Στρατηγός, Έλ- λη Ξανθάκη, Νίκος Ρίζος, Άλκα Στρα- τηγού
7η	Στούντιο Αλφά, Αθήνα.	 «ΤΟ ΧΑΜΙΝΙ» Οδυσσεύς Κω- στελέτος	Ρόδος Φίλμ Μιλτιάδης Ξένος Παπαδότος	Σενάριο: Οδυσσεύς Κω- στελέτος Αισθηματικό κομεντί Διασκευή τού γνωστού ομώνυμου μυθιστορήματος του Χρήστου Χαϊρόπουλου.	Ιωάννης Ασπιώτης Κώστας Κα- πνίσσης Γεώργιος Ρώης	Κάκια Αναλυτή, Νί- κος Κούρκουλος, Κα- ρυσός, Χρήστος και Νίσα Τσαγανέα κ. ά.

ΤΑΙΝΙΕΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ, ΣΚΗΝΟΘΕΤΑΙ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, ΣΥΝΘΕΤΑΙ, ΗΘΟΛΟΙΟΙ

8η	Αντίπαρος	 «ΜΑΝΤΑΛΕΝΑ» Κ. Δημόπουλος	«Φίνος Φίλμ» Μ. Ζέρβας Τσαούλης	Σενάριο: Γ. Ρούσσος Νησιώτικη ήθογραφία Η όρεξη ενός καπετανίου γίνεται ψαράς για να ζήσει η αδελφή της. Έχει αντίπαλο ένα νεαρό θαλασσοπόρο που τον συναγωνίζεται στο ψά- ρεμα...	Ούλ. Λάσαλ Χατζηδάκης Στ. Κελεσιδής Μ. Ζέρβας	Αλίκη Βουγιουκλάκη Δημήτ. Παπαμιχαήλ Παντελής Ζερβός Μάρω Στεφανίδου κ. ά.
8η	Ρόδος, Μαρεσσάνας, Στούντιο Τζάλ Φίλμ	 «ΤΣΑΚΙΤΖΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ» Κώστας Ανδρί- τσος	Τάσος Κα- τράπας Κ. Αδρίτσος	Σενάριο: Νίκος Φώσκολος Ιστορική περιπέτεια Διασκευή τού γνωστού λαϊκού μυθιστορήματος.	Νίκος Μήλας Γιώργ. Σταυ- ρακάκης Τάσος Ζω- γράφος	Νάσος Κεδράκας, Τά- κης Μηλιάδης
9η		«ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΣ» Γεώργιος Πα- πακώστας Γεώργιος Στυ- λιανός	Ε.Κ.Ο. Φίλμ Δημ. Μόλας Παύλος Φι- λίππου	Σενάριο: Γεώργιος Ολύμ- πιος Αγροτικό δράμα Έντονος δραματικές συγ- κρούσεις, δυο βασικά άν- τιθέτων τύπων, ενός κα- λού κ' ενός κακού, που στηρίζονται σε οξυγυνει- ακές διενέξεις.	Παύλος Φι- λίππου Κίμων Σταθό- πουλος	Ανδρέας Μπαρκο- γιάννης, Ζησιμάτος, Χρι- στίνα Σούδα, Θεόδω- ρος Μορίδης, Παντε- λής Ζερβός
10η	Αθήνα, Στούντιο Αλφά, Αθήνα, Πάρος.	 «ΜΙΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ» Δ. Ιωαννίνου Ανδρέας Ανδρε- αδάκης	Ιδα Φίλμ - Στούντιο Αλφά Ν. Βαρβέρης Σιάσας	Σενάριο: Δ. Ιωαννίνου Κωμωδία Διασκευή τού ομώνυμου θεατρικού έργου του Δ. Ι- ωαννίνου.	Παύλος Φι- λίππου Μίμης Πλέσσας Ν. Βαρβέρης Τάσος Ζω- γράφος	Γάκης Χόρν, Κάκια Αναλυτή, Παπαγιαννό- πουλος, Ρηγόπουλος, Αλίκη Ανδρέου
10η	Αθήνα, Στούντιο Αλφά, Αθήνα.	 «ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΧΗΝΙΑ» Ντίνος Κατσου- ρίδης Α. Μαρνέζος και Β. Αντωνάκης	Δαμασκηνός - Μιχαηλίδης Α. Ε. και Τέχνη Α.Ε. Μάριος Σταυ- ροπούλος Ντίνος Κατ- σουρίδης	Σενάριο: Γιάννης Μαρής Αστυνομικό δράμα Σ' ένα θέατρο δολοφ- νείται η πρωταγωνίστρια. Το κομμάτι της είναι κλει- δωμένο και ίχνη δεν υπάρ- χουν πειραμένα. Η αστυνο- μία θεωρεί υπόπτους γνω- στά μέλη του πνευματικού και καλλιτεχνικού κόσμου.	Καρούδης Φούξ Μίμης Πλέσσας Ηλ. Παρα- δάκης Μ. Λένα Αραβαντινού	Αλέκος Αλεξανδράκης, Γίτος Βανδής, Μάρω Κοντού, Ζωρζ Σαρή, Αλίκη Γεωργιάδου, Δ. Σταρένιος
11η	Αθήνα, Καβάλα, Θά- σος, Στούντιο Κόσμος.	 «Ο ΚΟΜΗΤΗΣ» Αίλιος Κουρεσ- λάκου Σπύρος Καλόκος και Δημήτρης Κορτάλης	«Μεσόγειος Φίλμ» Καίτη Γιαν- τοπούλου Γιώργ. Τσα- ούλης	Σενάριο: Βαγγέλης Χατζη- γιάννης Κοινωνική σάτιρα Ο κομήτης του Χάλεϋ, πρόκειται να συγκρουσθεί με τη Γη. Μία φανταστική ελληνική πόλη στις άγκυ- ρες του σώος μας, που ζει κι αυτή τον πανικό της κα- ταστροφής...	Κ. Φιλίππου Δισμαντίδης Δισμαντί- δης Γιώργος Σταυ- ρακάκης Τέλης Βεκα- λόπουλος	Αλίκη Ζαβερδινού, Μίμης Στεφανόπουλος, Μάρω Κοντού, Λυ- κία Ξυγιά, Καλέρης, Καλογιάννης, Αρτέ- μις Μάτσας και Χρι- στόφορος Νέζερ
3η	Κύπρος.	 «ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΑΡΧΙΣΕ Η ΑΓΑΠΗ ΜΑΣ» Ηλίας Παρρασκευάς	«Αρμα Φίλμ» Αιμίλιος Προδεδέγγιος	Σενάριο: Ηλίας Παρρα- σκευάς Πατριωτικό ρομάντσο Μία Έλληνίδα που έ- χει παντρευτεί Άγγλο τα- ξίαρχο βλέπει τον άγα- τον πατέρα της, εγκαταλεί- πει τον σύζυγό της και έ- κ λουθί έναν Έλληνα ά- γωνιστή...	Ευάγγ. Κα- ρυσανίδης Μίμης Μετα- ξάς - Γιώργ. Λαϊκός Ρούλα Νι- κόλας Πέτρος Κα- πουράλης	Γιώργος Καμπανέλης, Κική Διόγου, Στέλιος Βακογιάννης
7η	Στούντιο Αλφά, Αθήνα.	 «ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ ΘΕ- ΛΟΥΝ ΕΡΩΤΑ» Δημήτρης Σωλάδος	Δημήτρης Σωλάδος Καρούδης Φούξ	Σενάριο: Κώστας Ασημα- κόπουλος Αισθηματικό κομεντί Νεαρός φοιτητής ερω- τεύεται μια όμορφη αλλά φτωχή κοπέλα και παρά- λληλα φτωχός Έλληνας ά- γαπα Αμερικανίδα εκατομ- μύρια ύνο...	Καρούδης Φούξ Τάκης Μωράκης Γιώργος Ρώης	Κάκια Αναλυτή, Α- νδρέας Μπαρκογιάννης, Έφη Μελά κ. ά.

Η ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ» ΔΩΡΕΑ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ!

Εγνώσθη ότι η Μαρία Κάλλας, που θα τραγουδήσει στο αρχαίο θέατρο της Επιστάτης τρεις φορές τη «Νόρμα» του Μπελίνι, δικαιούται, κατά το συμβόλαιό της, για αμοιβή της ποσόν πέντε χιλιάδων δολλαρίων κατά παράσταση. Υπάρχει όμως παράλληλα διάχυτη η πληροφορία ότι η διάσπαση Έλληνίδα υψίφωνος το ποσό αυτό των 15 χιλιάδων δολλαρίων πρόκειται τελικά να το προσφέρει υπέρ της «Ελληνικής Λυρικής Σκηνής» και ότι δεν θα δεχθεί να λάβει χρήματα για τις εμφανίσεις της στην Ελλάδα. Πάντως, είναι βέβαιο ότι πρόκειται οπωσδήποτε για παρασημοφορητή. Προστίθεται ότι η Μαρία Κάλλας θα φθάσει στην Αθήνα στις 16 Αυγούστου. Θα

συνοδεύεται από τον πατέρα της και την γραμματέα της. Στις 17 Αυγούστου η Κάλλας θα βρίσκεται στην Επίδαυρο, όπου θα λάβει μέρος, μέχρι της προεμιέρας της 21, σε όλες τις εκεί δοκιμές. Προηγουμένως, στις 9 Αυγούστου, αναμένεται στην Αθήνα ο διαπρεπής Ιταλός μαέστρος Τούλιος Σεραφίνι, που θα άρχισι αμέσως τις δοκιμές εδώ, και μετά, στις 13 του μηνός, στην Επίδαυρο. Επίσης στις 13 Αυγούστου φθάνουν η μεσόφωνος Αντρίαν Λαζαρίνι, ο τενόρος Μίρτο Πίκι και ο βαθύφωνος Φερνάντο Μαντοσάλι, που θα συμπράξουν στις παραστάσεις της «Νόρμας» για τις οποίες η ζήτηση των εισιτηρίων είναι αφάνταστη.

Ο ΛΩΡΕΝΣ ΟΛΙΒΙΕΡ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ «ΙΛΙΑΔΟΣ»:

Ο «Αμερικανός σκηνοθέτης-παραγωγός» Εντουαρντ Έπσταϊν που βρίσκεται στην Αθήνα προχώρησε στις συνεννοήσεις του με τους αρμοδίους για την πραγματοποίηση του γυρίσματος της «Ιλιάδος» του Όμηρου. Η ταινία θα γυρισθεί στα «Στούντιο Αλφα», τα οποία ο Έπσταϊν μελετά να εφοδιάσει με όλα μηχανήματα τους χρειάζονται, για να μην αναγκασθεί να τελειώσει την επεξεργασία της ταινίας στην Αμερική. Πρωταγωνιστής της ταινίας πιθανολογείται ο σερ Λώρενς Ολίβιερ και Πηνελόπη ή κ. Έλσα Βεργύ. Επίσης πολλοί ρόλοι θ' ανατεθούν σε Έλληνες ηθοποιούς.

Το κρατικό ενδιαφέρον είναι μεγάλο για αυτή την Έγχρωμη ταινία, που θα διαρκεί πάνω από τρεις ώρες, και η Αρχαιολογική Υπηρεσία της Ελλάδας ανέλαβε την εποπτεία της. Ο παραγωγός κ. Έπσταϊν έχει εγκαταστήσει το συνεργείο του στο ξενοδοχείο «Κίγκ Τζώρτζ», όπου την προσεχή εβδομάδα θα δώσει «πρές - κόνφερανς», για να ανακοινώσει στον Τύπο περισσότερες λεπτομέρειες για την ταινία.

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΣΕΣΙΑ ΝΤΕ ΜΙΛ

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ. — Εγνώσθη, ότι ο μεγαλύτερος του κινηματογράφου Σέσιλ ντε Μίλ, ο οποίος απήθανε τον περασμένο Ιανουάριο σε ηλικία 77 ετών, άφησε κτηματική περιουσία 4.043.607 δολλαρίων, την οποία κληρονομεί η κόρη του κ. Καικιλία ντε Μίλ-Χάρτερ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΗΘΟΠΙΟΣ ΕΓΚΛΗΤΑΤΑΙ ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ

Ο «Αντονι Κουήν, ένας από τους πρωταγωνιστές της ταινίας «Τα κανόνια του Ναβάρρο», προχώρησε σε διαπραγματεύσεις για να αγοράσει ένα μεγάλο κτήμα στην Καλλιθέα Ρόδου και να κτίσει μία θύλα και ένα μικρό κινηματογραφικό στούντιο.

ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΤΟ «ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΑΙΡ» ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το γύρισμα και η προεργασία μιας ταινίας μικρού μήκους σχετικής με την Έκθεση Θεσσαλονίκης τελειώσε και προστέθηκε στο Παρίσι και η μουσική υπόκρουση. Ο ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει προκαλέσει η καινοτομία, η οποία συνδέει το φιλμ με το πλέον προχωρημένο είδος μοντέρνας μουσικής, την λεγόμενη ηλεκτρονική. Την μουσική αυτή συνέθεσε ο γνωστός Έλληνας μουσικός Ι. Ξενάκης.

ΜΕΣΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΤΑΤΙΘΕΤΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΞ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Κατ' ασφαλείς πληροφορίες τελειώσε προεργασία του Κώδικος του Ελληνικού Κινηματογράφου και θα κατατεθεί στην Επιτροπή Έξουσιοδοτήσεως περί τα μέσα του μηνός Αυγούστου. Για τη σύνταξη του εργάσθηκαν αρμόδιοι των Υπουργείων Προεδρίας, Οικονομικών, Βιομηχανίας, Δικαιοσύνης, οι οποίοι ήλθαν και σε επαφή με τους κυριώτερους ενδιαφερόμενους για μελετήσουν τα επαγγελματικά προβλήματα και να φροντίσουν για την καλύτερή τους λύση. Κύριο μέλημα του Κώδικος είναι να τακτοποιήσει τις οικονομικές σχέσεις κράτους και παραγωγής, να βοηθήσει όσο το δυνατόν γρηγορότερα πλοίο αποτελεσματικά την εξέλιξη του ελληνικού κινηματογράφου και να ανεβάσει και την ποιότητα της ελληνικής ταινίας. Ο νέος Έλληνας Κώδικς ακολουθεί, με ώριμες παραλλαγές, τον Ιταλικό Κώδικα του κινηματογράφου του 1956.

ΧΙΛΙΑ ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

Η ΣΤ' Πανελλήνιας Καλλιτεχνική Έκθεση, την οποία θα εγκαινιάσει ο Βασιλεύς στις 23 Οκτωβρίου, αποτελεί το μεγαλύτερο καλλιτεχνικό γεγονός του τρέχοντος έτους για τη χώρα μας. Θα διατεθούν για τη στέγαση της εκθέσεως και οι δύο πτέρυγες του ανακαινισμένου Ζαππειού Μεγάρου με κατάλληλο φωτισμό (8-10 αμβούρες). Η συμμετοχή θα είναι ευρύτερη. Θα εκτεθούν 1.200 έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής και διακοσμητικής. Πολλοί είναι οι θα μετασχουν 300 ζωγράφοι, 30 γλύπτες, 30 χαρακτές και 30 διακοσμητές.

ΘΑ ΜΕΤΑΒΗ Ο ΡΟΝΤΗΡΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ:

Ο «Όμιλος Αρχαίας Τραγωδίας του Δημήτρη Ροντήρη, που εμφανίζεται αυτό το Σάββατοκύριακο στον Πύργο, θα δώσει εν συνεχεία παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας σε πολλά αρχαία θέατρα των επαρχιών. Κατόπιν θα μεταβεί εκ νέου στο εξωτερικό. Της τελευταίας ημέρας αναφέρεται επίμονα ότι ο Δημήτρης Ροντήρης έχει την προοπτική να μεταβεί για παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας και στην Αμερική. Μέχρι στιγμής δεν έγινε γνωστό αν πρόκειται περί προσκλήσεως ή περί πρωτοβουλίας του οργανωτού των παραστάσεων του Όμιλου κ. Θ. Κρίτα. Επίσης δεν έχει αποφασισθεί ποτέ θα γίνει χρονικά, αν τελικά πραγματοποιηθεί αυτή η τουρνέ.

ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΙΛΙΑΝ ΧΑΡΒΕ-Υ

Η γνωστή παλαίμαχος και αγαπητή ηθοποιός του κινηματογράφου Λιλίαν Χάρβε επανέρχεται στην επικράτεια και στο θέατρο, ως παραγωγός και σκηνοθέτης. Θα εμφανισθεί στο «Θέατρο ντεζ άρ» των Παρισιών στις 13 Σεπτεμβρίου το γνωστό «Το Συνέδριον διασκεδάσεως» του Έρικ Σαρέλ. Το ίδιο έργο είχε γυρισθεί το 1932 σε κινηματογραφική ταινία με την ίδια ως πρωταγωνίστρια.

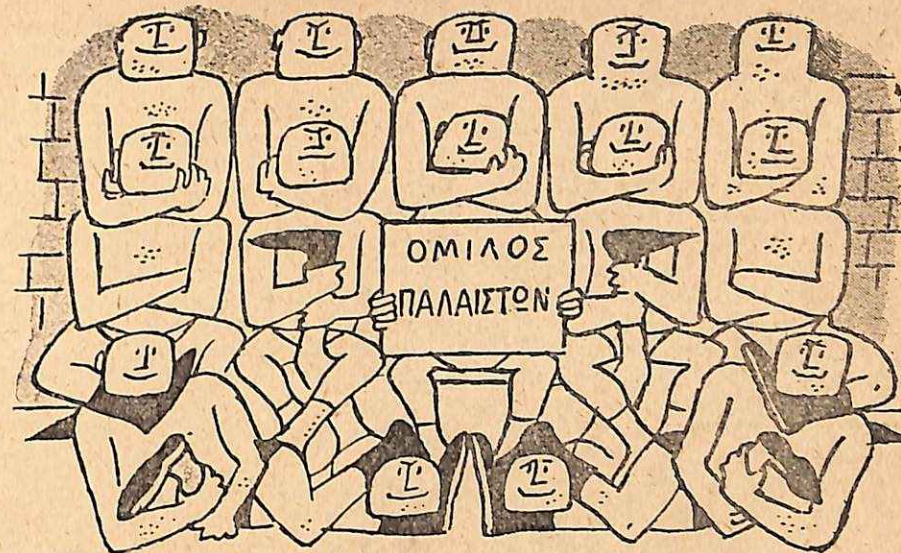
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Αφίξη εκ Πολωνίας ο πρόεδρος του διεθνούς κέντρου των σχολών κινηματογράφου και τηλεόρασης και πρόεδρος του Πανεπιστημίου του Κάνσας Σίτν, δρ Ουίλιαμς και θα συζητήσει με τον αρμόδιο υπουργό για την ίδρυση Ανωτάτης Κινηματογραφικής Σχολής.

εθνικού προβλήματος. Δηλαδή το κα-
τακτητικό στοιχείο κάθε Μεγάλης
Ιδέας άτονσε και γεννήθηκε ένα και-
νούργιο, το δημιουργικό, θα
μπορούσε να πη κανείς, στοιχείο. Προ-
τὸν τῆς γενικῆς τάσης τῆς ἐποχῆς μας
να μεταβάλλονται τὰ προβλήματα ἐπι-
φανείας σὲ προβλήματα βάθους, ἔχει
σὰν περιεχόμενο τὸ αἶτημα ὅτι κάθε
ἔθνος πρέπει, σύμφωνα μὲ τοὺς κανό-
νες τῆς σύγχρονης τεχνολογίας, ἀφή-
νοντας κατὰ μέρος τὶς «παραμεθόριες»
διαφορές, νὰ στρέψῃ ὅλες τὶς δυνάμεις
τοῦ στὴν καθολικὴ ἀξιοποίηση τῶν ἐ-
δαφῶν τοῦ. Τὸ ἐθνικὸ μεγαλεῖο τῶρα
δὲν ἐκφράζεται μὲ τὴν πάταξη τοῦ ἐ-
ξωτερικοῦ ἐχθροῦ μὰ μὲ τὴν ἐξουδετέ-
ρωση τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ, δηλαδὴ
τῆς μιζερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνι-
σότητας. Καὶ μὲν κατὰ περισσότερον. Ἡ
φρικτὴ πυρηνικὴ ἀπειλὴ τοῦ μᾶς ἔφε-
ρε στὴν παράδοξη ψυχολογία, «νὰ ἐλ-
πίσουμε κατὰ τρόπο ἀόριστο καὶ νὰ
φοβώμαστε κατὰ τρόπο συγκεκριμέ-
νο» — κατὰ τὴν διατύπωση τοῦ Καμὺ —
ἐσπρωξε ὅλα τὰ μικρὰ κράτη τοῦ ἱ-
δίου πολιτιστικοῦ κύκλου νὰ ἐνώσουν
τὴ μοίρα τοὺς σὲ μεγάλους πολυεθνεῖς
σχηματισμούς. Στὴν Εὐρώπῃ τουλάχισ-
στο ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχαν γίνῃ τόσα
πολλὰ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς
ἐνώσεώς της. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱ-
στορία τῆς ἡπείρου μας δρέθηκαν ἐνω-
μένοι στὴν ἴδια προσπάθεια — τὴν Εὐ-
ρωπαϊκὴ Ἑνότητα — καὶ οἱ τρεῖς πα-
ράγοντες — κλειδιά κάθε κράτους: οἱ
πολιτικοί, οἱ στρατιωτικοί καὶ οἱ οἰκο-
νομολόγοι. Καὶ δίπλα τοὺς ἕνας ἄλ-
λος τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, δουλεύουν
τὴν ἴδια ἰδέα μὲ ἕνα ρυθμὸ ποὺ πρέπει
νὰ γυρίσῃ κανεὶς αἰῶνες πίσω, στὴν
Ἀναγέννηση, γιὰ νὰ βρῇ τὸ ἀντίστοι-
χό του. Πραγματικά, ὅτι πέτυχαν ὅτι
θεωρητικὰ τῶν σπουδαστῶν στὶς Ἀν-
θρωπιστικὰς Σχολὰς τῆς Ἱταλίας ποὺ
μετὰ τὶς σπουδὰς γίνονταν στὶς πατρί-
δες τοὺς πυρῆνες ζωντανοὶ τῆς ἰδέας
τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Οὐμανισμοῦ, φαίνεται
νὰ προσπαθοῦν τῶρα σὲ πολλὴ μεγαλύ-
τερη κλίμακα νὰ πετύχουν οἱ λεγώμε-
νους σπουδαστῶν, ἐργαζομένων, ἐ-
πιστημόνων ἢ καὶ ἀπλῶν τουριστῶν ποὺ
κατακλύζουν τὶς σχολὰς, τὰ ἐργοστά-
σια ἢ τοὺς τουριστικὸς τόπους τῶν
εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Ἡ ἐκπληκτοτὴ τοῦ περιοδικοῦ «Time» τὸν περασμένο Ὀκτώβριο ἀπὸ τὸ στατι-
στικὸ πόρισμα μιᾶς ἐρευνᾶς τοῦ ποὺ
ἀνέβαζε τοὺς νέους ποὺ διακινούνται
στὸν εὐρωπαϊκὸν χῶρον σὲ «πολλὰ ἐκα-
τομμύρια», δὲν δίστασε νὰ πῇ ὅτι «οἱ
ἐνὶ Εὐρώπῃ τείνουν σταθερὰ πρὸς
ἕνα κοινὸ εὐρωπαϊκὸ χαρακτῆρα ποὺ
φτάνει μέχρι φυσιογνωμικῆς ὁμοιότη-
τος...».

Ἡ νῦν ὅμως στὶς ὑποανάπτυκτες χώρες
ὅ,τι τροφοδοτεῖ περισσότερο τὶς νεα-
ρὲς ἀνησυχίες εἶναι τὸ βιοτικὸ πρό-
βλημα, ποὺ ἀποκτᾷ μάλιστα μιὰ ἐκ-
ρηκτικὴ ἔνταση ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψη ὅτι
ἐθνικοῦ προβλήματος. Δηλαδή τὸ κα-
τακτητικὸ στοιχείο κάθε Μεγάλης
Ιδέας ἀτόνησε καὶ γεννήθηκε ἕνα και-
νούργιο, τὸ δημιουργικὸ, θὰ
μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς, στοιχείο. Προ-
τὸν τῆς γενικῆς τάσης τῆς ἐποχῆς μας
να μεταβάλλονται τὰ προβλήματα ἐπι-
φανείας σὲ προβλήματα βάθους, ἔχει
σὰν περιεχόμενο τὸ αἶτημα ὅτι κάθε
ἔθνος πρέπει, σύμφωνα μὲ τοὺς κανό-
νες τῆς σύγχρονης τεχνολογίας, ἀφή-
νοντας κατὰ μέρος τὶς «παραμεθόριες»
διαφορές, νὰ στρέψῃ ὅλες τὶς δυνάμεις
τοῦ στὴν καθολικὴ ἀξιοποίηση τῶν ἐ-
δαφῶν τοῦ. Τὸ ἐθνικὸ μεγαλεῖο τῶρα
δὲν ἐκφράζεται μὲ τὴν πάταξη τοῦ ἐ-
ξωτερικοῦ ἐχθροῦ μὰ μὲ τὴν ἐξουδετέ-
ρωση τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ, δηλαδὴ
τῆς μιζερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνι-
σότητας. Καὶ μὲν κατὰ περισσότερον. Ἡ
φρικτὴ πυρηνικὴ ἀπειλὴ τοῦ μᾶς ἔφε-
ρε στὴν παράδοξη ψυχολογία, «νὰ ἐλ-
πίσουμε κατὰ τρόπο ἀόριστο καὶ νὰ
φοβώμαστε κατὰ τρόπο συγκεκριμέ-
νο» — κατὰ τὴν διατύπωση τοῦ Καμὺ —
ἐσπρωξε ὅλα τὰ μικρὰ κράτη τοῦ ἱ-
δίου πολιτιστικοῦ κύκλου νὰ ἐνώσουν
τὴ μοίρα τοὺς σὲ μεγάλους πολυεθνεῖς
σχηματισμούς. Στὴν Εὐρώπῃ τουλάχισ-
στο ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχαν γίνῃ τόσα
πολλὰ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς
ἐνώσεώς της. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱ-
στορία τῆς ἡπείρου μας δρέθηκαν ἐνω-
μένοι στὴν ἴδια προσπάθεια — τὴν Εὐ-
ρωπαϊκὴ Ἑνότητα — καὶ οἱ τρεῖς πα-
ράγοντες — κλειδιά κάθε κράτους: οἱ
πολιτικοί, οἱ στρατιωτικοί καὶ οἱ οἰκο-
νομολόγοι. Καὶ δίπλα τοὺς ἕνας ἄλ-
λος τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, δουλεύουν
τὴν ἴδια ἰδέα μὲ ἕνα ρυθμὸ ποὺ πρέπει
νὰ γυρίσῃ κανεὶς αἰῶνες πίσω, στὴν
Ἀναγέννηση, γιὰ νὰ βρῇ τὸ ἀντίστοι-
χό του. Πραγματικά, ὅτι πέτυχαν ὅτι
θεωρητικὰ τῶν σπουδαστῶν στὶς Ἀν-
θρωπιστικὰς Σχολὰς τῆς Ἱταλίας ποὺ
μετὰ τὶς σπουδὰς γίνονταν στὶς πατρί-
δες τοὺς πυρῆνες ζωντανοὶ τῆς ἰδέας
τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Οὐμανισμοῦ, φαίνεται
νὰ προσπαθοῦν τῶρα σὲ πολλὴ μεγαλύ-
τερη κλίμακα νὰ πετύχουν οἱ λεγώμε-
νους σπουδαστῶν, ἐργαζομένων, ἐ-
πιστημόνων ἢ καὶ ἀπλῶν τουριστῶν ποὺ
κατακλύζουν τὶς σχολὰς, τὰ ἐργοστά-
σια ἢ τοὺς τουριστικὸς τόπους τῶν
εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

(Copyright «Punch»)

ἡ ἱκανότητά τοῦ συνδυάζεται πιά καὶ
μὲ τὴν ἱκανοποίηση τῆς ἐθνικῆς ὑπερη-
φάνειας, στὶς ἀνεπτυγμένες χώρες ἡ λύ-
ση τοῦ προβλήματος τῆς βιοτικῆς τα-
κτοποίησης τῶν νέων ἀποκάλυψε τὶς
ἀπύθμενες διαστάσεις ἐνὸς ἄλλου προ-
βλήματος, τοῦ ἠθικοπνευματικοῦ. Τὸ
πρῶτο σημάδι κινδύνου δόθηκε ἀπὸ τὴ
Σουηδία. Εἶναι πλατεῖα γνωστὸ ἀπὸ
τὶς διαφορές ἀνταποκρίσεις, πόσο ἡ
χώρα αὕτη ἔχει προωθήσει τὴν ἰδέα τῆς
κοινωνικῆς πρόνοιας καὶ τῆς ἰσόρροπης
οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὅλων τῶν τά-
ξεων καὶ ὅλων τῶν ἡλικιῶν. Οἱ νέοι, με-
τὰ ἀπὸ μιὰ ἀνατροπὴ μὲ ὅσο γίνεται
πιὸ χαλαροὺς οἰκογενειακοὺς ἢ σχολι-
κοὺς περιορισμούς, μὲ τὴν ἐνηλικίωσή
τους μεταπηδοῦν αὐτόματα σὲ ἕνα σύ-
στημα κρατικῆς ἀσφάλισις ἐναντίον
κάθε κινδύνου. Τὸ χρήμα καταντᾷ μιὰ
ἐννοια κενὴ σ' αὐτὴν τὴν ἀπίθανα ἐκλο-
γικευμένη χώρα ὅπου οἱ κοινωνικὲς δα-
πάνες καλύπτουν τὸ 35% τοῦ προϋπο-
λογισμοῦ της καὶ οἱ ἴδιες οἱ ἐρωτικὲς
ἀνησυχίες ἀπογυμνώνονται ἀπὸ κάθε
μυστηριακὴ προοπτικὴ γιὰ νὰ γίνουν
ὀρθολογιστικὴ γυμνασιακὴ διδασκαλία.

Κανονικὰ θὰ περίμενε κανεὶς ἀπὸ ἕνα
τέτοιο κοινωνικὸ σύστημα νὰ ἐκκολα-
φθοῦν ἂν ὄχι ἄγγελοι, πάντως θετικὰ
κοινωνικὰ στοιχεῖα. Καὶ ὅμως ξεπηδή-
σε μιὰ γενεὰ βάνουση καὶ μαλθακὴ
ποὺ διέψευσε ὅσα ἐγχειρίδια ἐγκλημα-
τολογίας ἐπιμένουν νὰ συνδέουν τὸν ἀλ-
κοολισμό καὶ τὸ ποσοστὸ αὐτοκτονι-
ῶν μὲ τοὺς χαμηλοὺς δρους διαβιώσεως.
Τὸ κακὸ δὲν ἐσταμάτησε ἐδῶ. Τὸ φαί-
νόμενο μιᾶς γενεᾶς «ἀνευρηρς, ἀμίλητης,
δίχως χρῶμα, μιᾶς γενεᾶς χωρὶς προ-
φίλ», ὅπως τὴν εἶπε ὁ Ἀρθούρος Κάις-
τλερ, ποὺ ἡ τυπικὴ στάση της ἀπέναν-
τι στὴ ζωὴ εἶναι ἕνα ἀνάσκημα τῶν
ῶμων, ἀπλῶθηκε σιγὰ-σιγὰ σ' ὅλες
τὶς χώρες μὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο ζωῆς. Στὴ
Γερμανία τὸ «Time» εἶδε τὰ 62% τῶν
νέων τελείως ἀδιάφορα γιὰ τὴν πολιτι-
κὴ τῆς χώρας τους καὶ τὰ 55% νὰ ἐκ-
κλησιάζονται κάθε ἐβδομάδα μὲ γνή-
σια συνείδηση μικροαστῶν. Στὴ Γαλ-
λία βρῆκε 19.000 τοὺς νέους ποὺ ἔκα-
ναν πεζὴ τὸ θρησκευτικὸ προσκύνημα
Παρίσι - Παναγία τοῦ Σάρτρ μέσα
σ' ἕνα καλοκαίρι. Καὶ στὴν Ἀγγλία
τὸ κύμα τοῦ ἀγέλαίου κονφορμισμού ἀ-

νάγκασε τον άπολογητή των «Ωργισμένων Νέων», τον Όσμπορν, να σαρκάσει: «Επί τέλους, το ναπολεόντειο σκώμμα έπαληθεύει: χωρίς άμφιβολία είμαστε ένας λαός καταστηματαρχών. Από την τωρινή δεκαετία αναδύθηκε ή ψευδαίσθηση της άνέσεως και έχουμε χάσει κάθε αίσθηση των δυσκολιών της ζωής». Το περίεργο αυτό φαινόμενο πρώιμου συντηρητισμού από μέρους του προοδευτικώτερου τμήματος της κοινωνίας δέχεται και ειδικές και γενικές εξηγήσεις. Ειδικές εξηγήσεις ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες κάθε χώρας. Στην Άγγλία λ.χ., δυό μέρες μετά τις τελευταίες εκλογές, πικραμένος ο Μπέβαν βγήκε και κατήγγειλε ως κύριο αίτιο της ήττας των «Εργατικών» τους νέους από 21 έως 30 ετών πού, όντας τον ίδιο καιρό ίκανοποιημένοι γιατί ή ύλική τους εύμάρεια διευρύνθηκε και άνήσυχοι γιατί αυτή ή εύμάρεια είναι εύθραυστη, είδαν στο Έργατικό Κόμμα την πρόσκληση για κοινωνικοπολιτικά πειράματα, άσυμβίβαστα με τη μικροαστική συνείδησή τους». Μία γενική όμως έρμηνεία θάπρεπε να λάβη ύπ' όψη της καθολικώτερα στοιχεία: Τό πρώτο είναι αυτό πού έπισημαίνει ο Σάρτρ: ότι δηλαδή ή πυρηνική άπειλή και ή πολιτική ένταση δημιουργούν μία κατάσταση γενικής ψυχολογικής άνωμαλίας με φυσικό έπακόλουθο τό φόβο ότι από στιγμή σε στιγμή μπορεί να

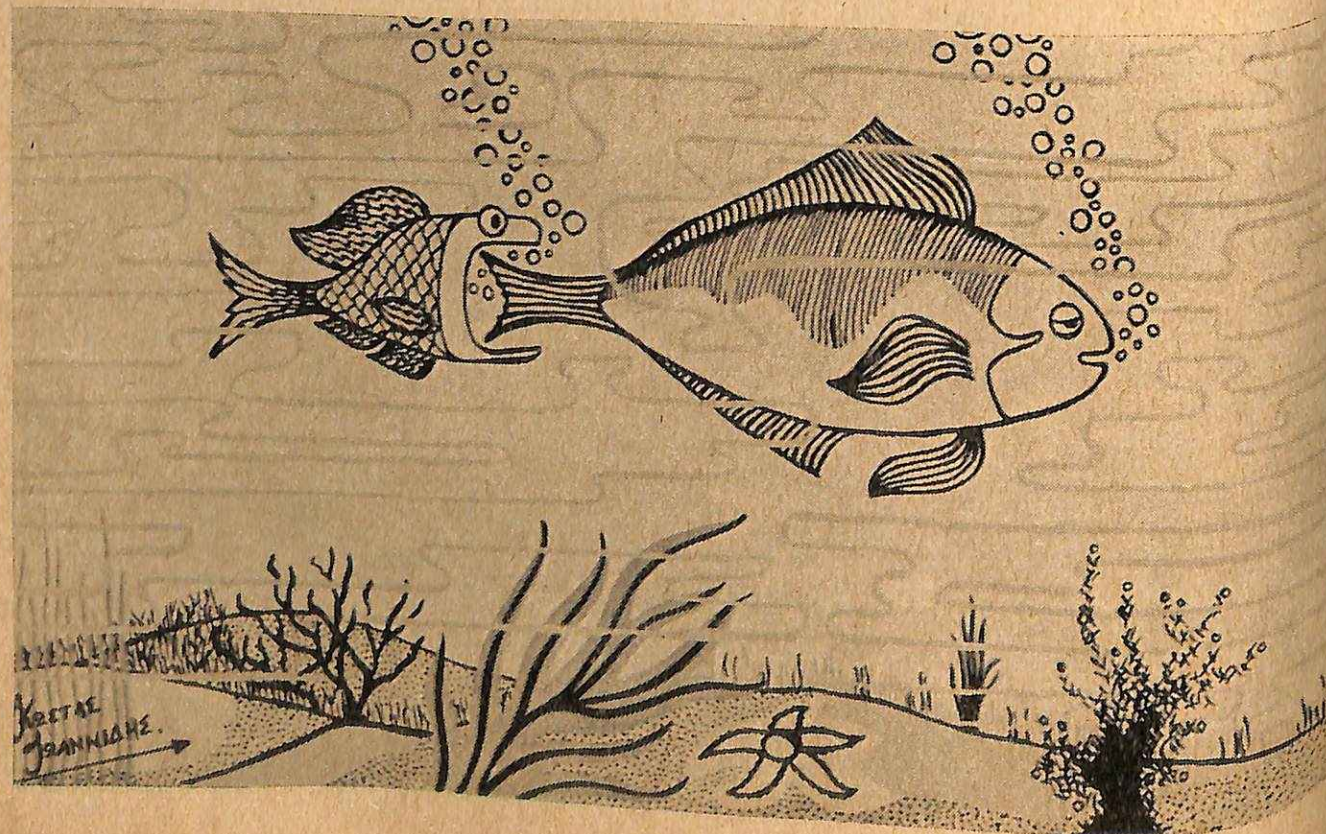
βρεθούν όλοι μπλεγμένοι σ' ένα πυρηνικό πόλεμο και συγχρόνως στό τέλος του κόσμου. Η φρικτή προοπτική να χάσουν τό πάν μέσα σε ώρες, παρασύρει τις μεγάλες μάζες των νέων στό γάντζωμα πάνω σε κάθε εύκαιρία άπολαύσεως και στην παραίτηση από κάθε προσπάθεια μακράς πνοής. Ένα άλλο στοιχείο είναι ή άπογοήτευση πού δοκιμάζουν οι νέοι των προωδευμένων χωρών της Δύσεως απ' αυτό πού ο Λίπμαν ώνόμασε «Άπουσία του Μεγάλου Σκοπού». Όταν δηλαδή αυτή ή γενεά κατάφερε να τακτοποιήση την κοινωνική της θέση και ζήτησε να τακτοποιήση και τό ιδεολογικό της έποικοδόμημα μ' ένα σύστημα ήθικοπνευματικής άρτιώσεως, βρέθηκε μπροστά σε θεωρητικά όργανα κοινωνικών άγώνων πού είχαν άχρηστευθή μαζί με τό σθήσιμο των άγώνων πού έρμήνευαν. Ο άπαράιτητος συντελεστής για να ένεργήση τό γνωστό διαλεκτικό σχήμα και να μετουσιωθή ή ποσότητα σε ποιότητα είχε φθαρή άνεπανόρθωτα. Ο καρπός του άδιέξοδου ήταν πρώτα αυτή ή αίσθηση ότι ή ιστορική λειτουργία των χωρών τους έξαντλήθηκε και ύστερα ή άδιάφορη παραίτηση σε μία κατάσταση «παλαιμάχων» απ' όπου, τρυγώντας τον άστείρευτο κοινωνικό τους πλούτο, παρακολουθούν νωθρά την ένέργεια του παλαιού ιστορικού νόμου πού βλέπει όλους τους πολιτισμούς να γεννιώνται

στωϊκοί και να πεθαίνουν έπικούρειοι...

Ο κίνδυνος είναι άμεσος σ' αυτή τη φάση κάθε νέας γενεάς. Κίνδυνος να νομίσουν για Μεγάλο Σκοπό της ύπολοιπης ζωής τους την έτοιμη συνταγή πού προσφέρουν οι μεσσιανισμοί. Η ιστορία των διαφόρων «-ισμών» του αίώνος μας είναι σε μεγάλο ποσοστό ή ιστορία του συνεταιρισμού της Ιερής «όργης» μιας νέας γενεάς με τον τερατώδη άκτιβισμό ένός πολιτικού κινήματος πού ύποσχόταν μια καινούργια αίσθηση της ζωής. Τα τελευταία πενήντα χρόνια είναι ή έποχή της άκμής του δολερου συνθήματος «όποιος έχει μαζί του τους νέους, έχει μαζί του τό παρόν και τό μέλλον». Ένας παγκόσμιος πόλεμος και άπειρα όλοκληρωτικά κινήματα κινήθηκαν με πρώτη ύλη τις μάζες των νέων πού κολάκεψαν οι διάφοροι «μεσσίες» μ' αυτό τό σύνθημα. Καί είναι σήμερα μία γενική διαπίστωση ότι όσον καιρό οι μεγάλες δημοκρατίες της Δύσεως δεν ζητούν να άνανεώσουν τη γενικώτερη κοινωνική ιδεολογία τους για να δώσουν περιεχόμενο στις δημιουργικές άνησυχίες των νέων τους, θα ύπάρχη ό φόβος να πέση ή «ώργισμένη γενιά» στην άγκαλιά κάποιου, παλαιού ή καινούργιου, μεσσιανισμού: μια άγκαλιά σαν εκείνη του Γάλλου τραγικού ήρωα πού «άγκαλιάζει για να πνίξη καλύτερα»...

—ΣΠ. ΖΟΥΡΝΑΤΖΗΣ

ΦΙΛΟΔΟΞΙΕΣ

Ένα κακό από τό όποιο ό άνθρωπος μπορεί εύκολα να άπαλλαγί

ΑΡΘΡΙΤΙΣ

Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο ύποφέρουν από αρθρίτιδα, αυτή την όδυνηρή άρρώστια πού χαρακτηρίζεται από την έναπόθεση μιας ουσίας σαν κιμωλίας στις αρθρώσεις. Είναι παράδοξο τό ότι ακόμα έξακολουθεί να είναι τόσο διαδεδομένη, άφου ή χημική της άτομικότητα την ξεχωρίζει σαφώς απ' όλους τους άλλους τύπους ρευματισμών, και ή έπιστήμη διαθέτει άποτελεσματικά μέσα για τη θεραπεία των τρομερών της πόνων και ένα ισχυρό προληπτικό κατά της περιοδικής έπιστροφής τους.

Ο λόγος για τον όποιο τόσοι άνθρωποι έξακολουθούν να ζουν με τό μαρτύριο αυτής της βασανιστικής άσθένειας, είναι χωρίς άμφιβολία τό ότι δεν ξέρουν ότι έχουν αρθρίτιδα. Πολλοί γιατροί νομίζουν ότι πρόκειται για μια σπάνια άσθένεια, ίσως έπειδή ή παλαιά Ιατρική παράδοση είναι πάντα ζωντανή. Σύμφωνα με μία θεωρία βασισμένη στην αντίληψη του κόσμου, οι αρθριτικοί είναι καλοφαγάδες και λάτρεις του καλού κρασιού. Μ' όλα ταυτα άνάμεσα τους βρίσκουμε πολλούς συχνά άνθρώπους έγκρατείς.

Είναι άκριβές ότι οι καταχρήσεις φαγητού και ποτών μπορούν να προκαλέσουν μία κρίση σ' ένα άτομο πού ό οργανισμός του έχει προδιάθεση. Άλλά μία όξεία μόλυνση, μία χειρουργική επέμβαση, μία συγκίνηση, οι ακοκαίριες, είναι κάποτε έξ' ίσου υπεύθυνες. Η πραγματική υπεύθυνη είναι ή κληρονομικότητα. Βρισκόμαστε εδώ έμπρός σε μία οικογενειακή μόλυνση πού χτυπά, σχεδόν πάντα, τό άνδρικό φύλο, άγνωστο γιατί.

Ο διάσημος Άγγλος γιατρός του 17ου αιώνα Τόμας Σύντενχαμ, αρθριτικός ό ίδιος, άφησε μία καταπληκτική περιγραφή του παροξυσμού: «Ο άσθενής άποκοιμάται κατά τα φαινόμενα ύγιής για να ξυπνήση στη μέση της νύχτας θύμα φοβερών πόνων πού έδρεύουν συχνά, όχι όμως πάντα, στό μεγάλο δάκτυλο του ποδιού. Οι πόνοι δυναμώνουν μέχρι να έπιφέρουν την πλήρη άναπηρία. Τό δέρμα πού καλύπτει την άρθρωση γίνεται κόκκινο, γυαλιστερό, τεντωμένο. Η κρίση συνοδεύεται συχνά από ρίγη, από πυρετό και από αύξηση των παλμών της καρδιάς.

Σε λίγες μέρες ό πόνος ύποχωρεί, έκτός αν γίνη χρόνιας. Οι όξείες κρίσεις επέρχονται γενικά μία ως δύο φορές τό χρόνο, την άνοιξη ή τό φθινόπωρο.

Εδώ και πολλά χρόνια μία άνακάλυψη έκανε να έλπίσουμε ότι θα μπορούσαμε να προλαμβάνουμε την αρθρίτιδα: οι ειδικοί κατάλαβαν ότι τα θύματά της παρουσίαζαν σχεδόν όλα μία άνωμαλία

του μεταβολισμού, μία αύξηση ύπερβολική του ούρικού όξέος στον όρρο του αίματος.

Είναι περίεργο τό ότι μία άσθένεια πού οι όξείες κρίσεις της είναι τόσο τρομερές και ή ύπαρξή της μπορεί να έπιβεβαιωθή από μία δόση ούρικού όξέος, είναι τόσο δύσκολο να διαγνωσθή από τό γιατρό. Τό 1935, ύπολόγισαν ότι περνούσαν πάνω από όκτώ χρόνια κατά μέσον όρο μεταξύ της έμφανίσεως των πρώτων συμπτωμάτων

και της σωστής διαγνώσεως. Άν πιστέψουμε ένα διάσημο ειδικό, ή κατάσταση δεν φαίνεται να άλλαξε πολύ από τότε.

Ίσως αυτό να όφείλεται στο ότι ό γιατρός περιμένει να δη τον τόφο για να άναγνωρίση την άρρώστια. Όταν λέμε τόφος έννοούμε τους κόμπους πού σχηματίζονται στις αρθρώσεις από την έναπόθεση αλάτων. Οι τόφοι δεν περιορίζονται πάντα μέσα στις αρθρώσεις αλλά έκτείνονται και έξω από την αρθρική θήκη. Άποτελούνται κυρίως από κρυστάλλους ούρικού όξέος από τό όποιο είναι κεκορεσμένος ό οργανισμός του αρθριτικού. Έν τούτοις πρέπει να ξέρη κανείς ότι οι τόφοι δεν έμφανίζονται παρά πολύ άργά κατά την εξέλιξη της άρρώστιας, ύστερα από χρόνια επανειλημμένων κρίσεων πού, κάθε φορά, συγχέονται με άλλα είδη ρευματισμών.

Υπάρχει ένα φάρμακο ειδικό για τις κρίσεις της αρθρίτιδος: ή κολχισίνη, ένα άλκαλοειδές εκχύλισμα ένός ιαματικού φυτού, του σκυλοδότανου, του όποιου οι άρετές είναι γνωστές έδώ και χιλιάδες χρόνια. Τό σκυλοδότανο του φθινοπώρου, του όποιου οι δολβοί περιέχουν την κολχισίνη, είναι ένα από τα πιό παλιά και τα πιό όνομαστά ιαματικά φυτά.

Η κολχισίνη έχει την ιδιότητα να μην έπιδρά, παρά μόνον στην αρθρίτιδα, και σε καμία άλλη άσθένεια. Όταν δίδεται στην κατάλληλη δόση, προκειμένου για μία όξεία κρίση, την σταματά σχεδόν πάντα. Άν και σήμερα κατέχουμε άλλα δραστικά φάρμακα, αυτό παραμένει άκόμα, κατά τους γιατρούς, τό πιό εύμεταχείριστο και τό πιό άποτελεσματικό.

Παρ' όλα ταυτα, τό φάρμακο έχει τα

όριά του. Ένεργεί επί της αρθριτικής κρίσεως αλλά δεν έμποδίζει πάντα την ύποτροπή. Μία πρώτη όξεία κρίση άκολουθείται γενικά από ένα διάστημα ήρεμίας πού μπορεί να διαρκέση πολλούς μήνες ή πολλά χρόνια: είναι ή μετά την κρίση περίοδος, και μέχρι πρότινος δεν ύπήρχε κανένα φάρμακο πού να έπιτρέπη την πρόληψη των ύποτροπών.

Άλλά, πριν από δέκα χρόνια τελειοποιήθηκε ένα άλλο χημικό σώμα, τό προμπενεσίντ. Χορηγούμενο σε κανονικά διαστήματα, σε δόσεις ύπολογισμένες και σε συνδυασμό με την κολχισίνη, έλαττώνει τη συχνότητα των κρίσεων. Έπί πλέον, σε μικρές και άδλαβεές δόσεις, κατεβάζει τό ύπερβολικά αύξημένο ούρικό όξύ στον όρρο του αίματος.

Οι γιατροί είχαν έτσι στα χέρια τους ένα όπλο πού είναι έναντίον της αρθρίτιδος, τι ή ίνσουλίνη έναντίον του διαβήτη. Η κλασική κολχισίνη σταματά τις όξείες κρίσεις και τό προμπενεσίντ την αύξηση του ούρικού όξέος στο αίμα. Δίνουμε αυτά τα δύο φάρμακα μαζί και συνεχώς, όπως την ίνσουλίνη στους διαβητικούς.

Η κολχισίνη και τό προμπενεσίντ δεν έπιδρούν με την ίδια ταχύτητα: ενώ ή κολχισίνη κόβει την όξεία κρίση της αρθρίτιδος σε λίγες ώρες ή σε μερικές ήμέρες, τό προμπενεσίντ, δεν έλαττώνει τό ούρικό όξύ παρά πολύ πιό άργά.

Έν τω μεταξύ ένας διάσημος ειδικός άναφέρει ότι ένα μέρος από τους άσθενείς του πού ύποβλήθηκαν σ' αυτή τη διπλή θεραπεία επί έννά χρόνια, δεν διέκοψαν την έργασία τους ούτε μία ήμέρα.

Η κανονική χρήση των δύο αυτών φαρμάκων περιορίζει σε δεύτερο πλάνο τις διαιτητικές συνταγές πού έδιναν παλιότερα οι γιατροί. Μόνο μία διατηρεί την άξία της: όλοι οι αρθριτικοί όφείλουν να άποφεύγουν τις τροφές πού είναι πλούσιες σε ύδατόνθρακες και άζωτο.

Μία από τις μεγαλύτερες άρετές του προμπενεσίντ είναι ότι μετατοπίζει τους κρυστάλλους του ούρικού όξέος των τόφων της προχωρημένης χρονίας αρθρίτιδος, και έπομένως έλαττώνει τις παραμορφώσεις πού άπαιτούσαν μερικές φορές χειρουργική επέμβαση.

Μία έκθεση συνταγμένη από δύο έξέχοντες ειδικούς στους ρευματισμούς τελειώνει πολύ έλπιδοφόρα: «Η θεραπεία της όξείας αρθρίτιδος έκανε τέτοιες προόδους ώστε σχεδόν όλοι οι άσθενείς μπορούν να άποφύγουν τις σοβαρές ένοχλήσεις της όξείας κρίσεως. Η έπιστήμη μας δίδει τό δικαίωμα να έλπίζουμε ότι μπορούμε να προλαμβάνουμε αν όχι όλες, τουλάχιστον τις περισσότερες και πιό όδυνηρές εκδηλώσεις της χρονίας αρθρίτιδος.»

—PAUL DE KRUIT

Ο ΕΧΘΡΙΚΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Νέα Υόρκη, 20 Μαΐου 2060

Η δημοσίευση αυτής της ιστορίας θα συγκινήσει ασφαλώς όλο τον κόσμο, γιατί δείχνει πόσο εύπιστο πλάσμα είναι ο άνθρωπος. Τα τελευταία εκατό χρόνια η Παγκόσμιος Κυβέρνησις προετοιμαζόταν για να προστατεύσει τη Γη από την εισβολή τεράτων από το Διάστημα. Σήμερα, αποκαλύπτουμε ότι τα τέρατα αυτά είναι φανταστικά και ότι την τελευταία εκατονταετία η ανθρωπότητα πάλευε έναντιον ενός ανύπαρκτου εχθρού. Η Παγκόσμιος Κυβέρνησις προδίνει σ' αυτή την αποκάλυψη επειδή η περίοδος της αδιάλειπτης ειρήνης που κράτησε έναν αιώνα αποτελεί μια ασφαλή εγγύηση ότι, τώρα, ο πόλεμος μεταξύ των λαών της γης είναι αδύνατος. Η αδελφοσύνη των ανθρώπων εδραιώθηκε τόσο σταθερά που τίποτε δε μπορεί πια να την υπονομεύσει: ούτε κι αυτή η αποκάλυψη πως τα θεμέλια της στηρίζονται σε μια κολοσσιαία απάτη που έγινε πριν από χρόνια πολλά, την εποχή που ένας ατομικός πόλεμος φαινόταν αναπόφευκτος.

Ο άνθρωπος που σοφίστηκε αυτή την απάτη ήταν ένας Ισλανδός, ο δρ Ντάνσον, ένας από τους μεγαλύτερους άνδρες του εικοστού αιώνα, που, όπως ξέρουμε όλοι, ανακηρύχθηκε αργότερα πρώτος Πρόεδρος της Παγκοσμίου Κυβερνήσεως. Ο δρ Ντάνσον, διάσημος επιστήμων, ήταν αυθεντία στα θέματα του Διεθνούς Δικαίου και ένας από τους επιφανέστερους ατομικούς επιστήμονες και αστρονόμους της εποχής του.

Για χρόνια πολλά ο δρ Ντάνσον έμεινε με τους λίγους βοηθούς και συνεργάτες του στο εργαστήριό του στην Ισλανδία, ψηλά πάνω στην απόκρημνη και απρόσιτη κορφή του βουνού Έκλα. Απομονωμένος εκεί, μελέτησε τ' άστρα με την ήσυχία του, ενώ οι ισχυροί λαοί του πολιτισμένου κόσμου αγωνίζονταν ποιος θα υποδουλώσει τον άλλο.

Όταν, μετά το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου ιδρύθηκε ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, ο δρ Ντάνσον πίστεψε πως μια νέα ειρηνική εποχή είχε αρχίσει για τη Γη.

Γρήγορα όμως κατάλαβε πως η ελπίδα του ήταν μάταιη. Η υποκρισία των εθνών, οι αδιάκοπες διαμάχες, τα αλληπάλληλα βέτο στις συνελεύσεις και ο δυσωϊσμός ψυχρός πόλεμος ανάμεσα στη Ρωσία και τη Δύση, έδειχναν κα-

θαρά πως τα Ηνωμένα Έθνη ήταν καταδικασμένα ν' ακολουθήσουν τα βήματα της άχρηστης Κοινωνίας των Εθνών.

Ο δρ Ντάνσον αποφάσισε να το έμποδισή αυτό με κάθε θυσία και κάθε μέσο. Σκέφτηκε πως ο μόνος τρόπος και η τελευταία ελπίδα της ανθρωπότητας να σωθή από τον επικείμενο αφανισμό ήταν ν' αλλάξει ο ανθρώπινος χαρακτήρας.

Ο δρ Ντάνσον κάλεσε το μικρό επίτελείο του σε σύσκεψη.

«Ο φόβος», είπε ο δρ Ντάνσον στους συναδέλφους του, «είναι το αίσθημα που κυριαρχεί στον κόσμο σήμερα, ο φόβος του ενός ανθρώπου από τον άλλο. Είμαι όμως βέβαιος πως ο φόβος του κακού που μπορεί ο ένας άνθρωπος να κάνει στο συνάνθρωπό του δε θα πείσει ποτέ τα έθνη να παραιτηθούν από την επιθυμία τους να επιβάλλουν με τη βία τη θέλησή τους στους πιο αδύνατους λαούς. Μόνον όταν ο άνθρωπος θ' αρχίσει να φοβάται πως κινδυνεύει να χάσει την κυριαρχία του στον μικροσκοπικό αυτό πλανήτη που κατοικούμε, θα δεχτή να υποκύψει στο θέλημα του δημιουργού του και να ζήσει ειρηνικά με τους αδελφούς του.

»Αλλά», δήλωσε ο δρ Ντάνσον, «δεν έχασα ακόμα τις ελπίδες μου στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών. Έχω ένα σχέδιο για να τον σώσω, ένα σχέδιο που η επιτυχία του εξαρτάται από απόλυτη μυστικότητα. Εκείνοι που θα εδραιώσουν την ειρήνη στον κόσμο πρέπει να το κάνουν ανωύμως και ο ρόλος τους δεν μπορεί να γίνει γνωστός στον κόσμο παρά μονάχα πολλά χρόνια μετά το θάνατό τους... Ίσως ποτέ.»

Ο δρ Ντάνσον πρότεινε στους συναδέλφους του να αποφασίσουν μόνοι τους. Δικαίωμά τους ήταν να άρνηθούν,

Μηστέια : Η περίοδος πριν από το γάμο, κατά την οποία και εκείνος και εκείνη αποκτούν συνήθειες, που δυστυχώς δεν θα τις χρησιμοποιήσουν αργότερα.

CHESTER DUNCAN

να τον βοηθήσουν, ή να αφιερώσουν τη ζωή τους στην πραγματοποίηση του σχεδίου του δίνοντας όρκο ιερό να το κρατήσουν μυστικό. Τόσο ήταν η έμπιστοσύνη τους στον αρχηγό τους, που και οι έξι έδωσαν τον όρκο και έργαστηκαν ως τη μέρα του θανάτου τους στην απομονωμένη πλαγιά του ήφαιστείου παίρνοντας το μυστικό μαζί τους

στον τάφο. Όταν όλοι ώρκίστηκαν, ο δρ Ντάνσον τους αποκάλυψε το σχέδιό του.

Ακριβώς την εποχή εκείνη η Βρετανική Διαπλανητική Έταιρία του Λονδίνου είχε αρχίσει μια σειρά από πειράματα, προσπαθώντας να επιτύχει επικοινωνία με τον Άρη. Τα μέλη της Έταιρίας έστελναν μηνύματα στο Διάστημα, με ισχυρότατους ραδιοπομπούς, ελπίζοντας να πάρουν απάντηση από τους Άρειους.

Έξινουσαν από τη θεωρία πως αν υπήρχαν στον Άρη όντα με διανοητική ανάπτυξη ανάλογη προς την διανοητική ανάπτυξη των ανθρώπων, οι Άρειοι θάπρεπε να ήταν σε θέση να αποκρυπτογραφήσουν τα μηνύματα που έπαιρναν. Οί σοφοί της Γης είχαν λύσει τόσα και τόσα αινίγματα, είχαν κατορθώσει να διαβάσουν τα ιερογλυφικά των Αιγυπτίων, και κείμενα γραμμένα σε νεκρές και ολότελα ξεχασμένες γλώσσες. Γιατί λοιπόν και οι Άρειοι δε θα μπορούσαν, αν ήταν πραγματικά έξελιγμένοι, να καταλάβουν τα σήματα που τους έστελνε η Γη;

Ο δρ Ντάνσον αποφάσισε να δώσει στη Βρετανική Έταιρία την τόσο ανυπόμονα αναμενόμενη απάντηση από τον Άρη. Στο άστεροσκοπείο του, πάνω στο βουνό Έκλα, μπορούσε δίχως δυσκολία να δέχεται τις ισχυρές εκπρομπές της Διαπλανητικής Έταιρίας. Έτσι λοιπόν του ήταν πολύ εύκολο να στείλει το μήνυμά του. Αποφάσισε να εφαρμόσει μια δική του μέθοδο. Θα έστελνε τις απαντήσεις του όταν ο Άρης και η Σελήνη θα βρίσκονταν στην ίδια πλευρά της Γης.

Χρησιμοποιώντας το φεγγάρι ως ανακλαστική επιφάνεια, θα κατάρθωνε να δώσει στο Λονδίνο την εντύπωση πως τα σήματα έρχονταν από τον Άρη.

Το μεγάλο πρόβλημά του ήταν να καθιερώσει μια κοινή γλώσσα ανάμεσα στον Άρη και τη Γη. Πώς μπορούσαν δύο πιθανότατα έντελως άνομοι όντα, που ζούσαν κάτω από συνθήκες διαφορετικές, να μεταδώσουν τις σκέψεις τους ο ένας στον άλλο;

Ο δρ Ντάνσον και οι συνεργάτες του συζητήσαν μια ολόκληρη νύχτα το θέμα. Τελικά, αποφάσισαν «ν' αρχίσουν τον ταύρο από τα κέρατα» και να παρουσιάσουν τους Άρειους ικανούς να μιλούν αγγλικά, ή, τουλάχιστον, να βέλωνται και να μεταδίδουν μηνύματα στα αγγλικά με τον κώδικα Μόρς.

Τη νύχτα της 29ης Μαρτίου εκείνης της χρονιάς, η Βρετανική Έταιρία του Λονδίνου έστειλε μηνύματα στον

Άρη στην αρχαία έδραϊκή γλώσσα. Έντεκα λεπτά μετά το τέλος του μηνύματος, ο Άγγλος χειριστής της συσκευής μουρμούρισε με δέος:

«Κάτι ακούω!»

Τα μέλη της Έταιρίας μαζεύτηκαν γύρω του και κοίταξαν τα σήματα που αποτυπώνονταν χοροπηδηχτά πάνω στον πίνακα. Στην αρχή νόμισαν πως ήταν τίποτε παράσιτα, γρήγορα όμως κάποιος πρόσεξε την όμοιότητά τους με τα σήματα Μόρς κι άρχισε να διαβάζει δυνατά: «... η-ς... Α-ρ-η-ς... Α-ρ-η-ς...»

«Μας απαντούν!» αναφώνησε.

Σε λίγο το σήμα από το Διάστημα σταμάτησε. Τα μέλη της Βρετανικής Έταιρίας αλληλοκοιτάχτηκαν με κατάπληξη.

«Επειτα, αφού σκέφτηκαν μερικά λεπτά, έστειλαν την απάντησή τους: «Γη προς Άρην. Έχουμε έπαφην.»

Στο άστεροσκοπείο της Έκλα οι συνεργάτες του Ντάνσον ήταν συγκεντρωμένοι γύρω από ένα άλλο δέκτη. «Εν τάξει», είπε ο δρ Ντάνσον.

«Στείλτε τους μίαν επανάληψη του έβραϊκού μηνυματός τους και θα σταματήσουμε γι' απόψε.»

Στο Λονδίνο, έντεκα λεπτά αργότερα, έπαιρναν το έβραϊκό μήνυμα που είχε στείλει πριν από λίγο, λέξη προς λέξη. Προσπάθησαν να πετύχουν ξανά έπαφή, αλλά δεν μπόρεσαν.

Όταν είδαν πως ο Άρης είχε διακόψει, τα μέλη της Έταιρίας κάθισαν να συζητήσουν το πράγμα. Ήταν φανερό πως έπρεπε ν' αναφέρουν το γεγονός στον πρωθυπουργό. Ετυχώς, έβρισκονταν κατά σύμπτωση εκεί. Ο σερ Τζών όμως, μολονότι είχε παρακολουθούσε τα σήματα είχαν έρθει από τον Άρη. Υποσχέθηκε ωστόσο πως, αν την επόμενη νύχτα το πείραμα πετύχαινε ξανά, θα έκανε μια αντικειμενική αναφορά στον πρωθυπουργό.

Την άλλη νύχτα, μια ώρα μετά τη στιγμή που ο Άρης πρόβαλε στον ορίζοντα του Λονδίνου, η Βρετανική Έταιρία έστειλε το ακόλουθο μήνυμα στον Άρη: «Καταλαβαίνετε αγγλικά;» Ο δρ Ντάνσον και το επίτελείο του αυτό θέσει ευνόικη και η απάντηση (μέσω Σελήνης) έφτασε στο Λονδίνο:

«Ναί, καταλαβαίνουμε αγγλικά. Χαιρετισμούς από τον Άρη στη Γη. Σηκώσαμε για πρώτη φορά μαγνητικά από 24 δικά μας χρόνια, δηλαδή το 1902 σύμφωνα με τις δικές σας χρονολογίες. Έχουμε ιστορία 15.000 ετών Γης και χρησιμοποιούμε μαγνητικά κύματα όλο αυτό το διάστημα. Λάβατε κανένα προηγούμενο μήνυμά μας;»

Το μήνυμα έγινε δεκτό με ένθουσιασμό στο Λονδίνο. Κάποιος υπογράμ-

μισε το γεγονός πως ο Μαρκόνι είχε στείλει το πρώτο μήνυμά του με τον ασύρματο πέρα από τον Άτλαντικό το 1902.

Το Λονδίνο αποκρίθηκε:

«Πρώτο μήνυμα από Άρην ελήφθη χθές. Χαιρετισμούς από την Γη στον Άρη.»

Τούτος ο χαιρετισμός φαινόταν κάπως περίεργος για την εγκαινίαση της διαπλανητικής επικοινωνίας, αλλά, στο κάτω-κάτω, τί λέει ο ένας πλανήτη στον άλλο όταν γνωρίζονται για πρώτη φορά;

Λίγα λεπτά αργότερα το Λονδίνο πήρε ένα δεύτερο μήνυμα:

«Εδώ Άρης. Θα έπικοινωνούμε μαζί σας μισή ώρα κάθε μέρα όταν η Γη βρίσκεται, εν σχέσει με τον Άρη, στη θέση που έχει τώρα. Θα χρησιμοποιούμε τις δικές σας χρονολογίες. Μάθαμε πολλά για τους Άγγλους διαβάζοντας σήματα προερχόμενα από τη Γη τα τελευταία πενήντα χρόνια, αλλά έχουμε αρκετές απορίες. Τί είναι άερας; Τί είναι χρήμα; Τί είναι κομμουνισμός; Τί είναι Μπρίζιτ Μπαρντό; Μπορείτε να παίρνετε μηνύματα με ατομικές δονήσεις ή με άκτινες Γάμμα;»

Ο σερ Τζών ωστόσο, μολονότι πολύ ταραχμένος, δεν ήθελε να καταλήξει σε πρόωρα συμπεράσματα.

«Ρωτήστε τους Άρειους πόσες σεληνες έχει ο πλανήτης τους», είπε.

Η απάντηση ήρθε άμέσως.

«Τέσσερες.»

«Μμ», έκανε ο σερ Τζών. «Κι όμως έχει μονάχα δύο.»

«Αλλά», παρατήρησε κάποιος, «δεν αποκλείεται να υπάρχουν κι άλλες μι-

«Κύριε αστυφύλακα αυτός ο άνθρωπος μάς τάνανε όλα σμπαραλία με το τζάμι του.»

κρότερες που εμείς δεν μπορούμε να τις δούμε.»

«Πέστε τους να περιγράψουν τον πιο κοντινό πλανήτη από ηλιακό σύστημα έξω από τη δική τους τροχιά», ζήτησε ο σερ Τζών.

Η απάντηση ήταν:

«Υπάρχουν πολλοί μικροί πλανήτες ανάμεσα από μας και τον Δία που είναι μεγαλύτερος από τον Άρη. Έχει διάμετρο δέκα φορές πιο μεγάλη από τον πλανήτη μας και έντεκα δορυφόρους. Υπάρχει επίσης ένας μικρός πλανήτης ανάμεσα σε μας και τη Γη. Βρίσκεται 1.000.000 μίλια μέσα στην τροχιά του Άρεως και είναι χίλιες φορές μικρότερος από τη Γη σας.»

Τούτη η απάντηση ήταν ένα σημαντικό σημείο στο σχέδιο του Ντάνσον. Ο κάθε έρασιτέχνης αστρονόμος θα μπορούσε να δώσει πληροφορίες για το Δία και τους άστεροειδείς μεταξύ Άρεως και Διός. Μονάχα όμως ο δρ Ντάνσον και οι συνεργάτες του ήξεραν την ύπαρξη του μικροσκοπικού πλανήτη που βρισκόταν ανάμεσα στον Άρη και τη Γη και που τον είχαν ανακαλύψει πριν από αρκετούς μήνες. Ο άστεροειδής αυτός, μόλις ορατός από τη Γη (αν ήξερες που να ψάξεις για να τον βρεις), έπρεπε να φαίνεται σε ώριμες εποχές πολύ καθαρά από τον Άρη. Ο δρ Ντάνσον είχε σκοπό ν' αφήσει τους αστρονόμους της Γης να παιδεύουν κάμποσες εβδομάδες ψάχνοντας να τον ανακαλύψουν κ' έπειτα να τους πη που ήταν.

Μετά τη δεύτερη αυτή επιτυχία, ο σερ Τζών πήγε στον πρωθυπουργό και του είπε πως, κατά τη γνώμη του, όλη αυτή η ιστορία ήταν μια φάρσα, αλλά ότι το θεωρούσε καθήκον του να αναφέρει τα γεγονότα. Ο πρωθυπουργός άκουσε με προσοχή, κάλεσε τον υπουργό Αεροπορίας και τον αρχηγό της Σκώτλαντ Γουάρντ και τους έδωσε εντολή να βοηθήσουν τον σερ Τζών για να πιάσουν τον αναίδη που είχε τολμήσει να παίξει αυτό το παιχνίδι.

Στο ανάμεταξύ, η Βρετανική Διαπλανητική Έταιρία συνέχιζε τους νυκτερινούς διαλόγους της με τον Άρη. Οι έφημερίδες άρχισαν να δημοσιεύουν σχετικά άρθρα με τίτλους πελώριους. Η αμερικανική κυβέρνηση φρόντισε άμέσως να εγκαταστήσει έναν ειδικό δέκτη, να δει αν θα κατάρθωνε να συλλάβει τα μηνύματα. Ακόμα και οι πιο δυσπιστοί έμειναν έμβρόντητοι όταν έμαθαν πως ο δέκτης αυτός που ήταν κοντά στην Ουάσιγκτον έπαιρνε τα μηνύματα τόσο καλά όσο και το Λονδίνο.

Πολύ γρήγορα, ο κόσμος ολόκληρος παρακολουθούσε τις έκπομπες του Ντάνσον και των συνεργών του που είχαν αρχίσει τώρα να περιγράφουν τη ζωή στον Άρη.

Οι έκπομπες αυτές μιλούσαν για έναν πολιτισμό πολύ παλαιότερο και καλύτερο από το δικό μας στη Γη. Οι Άρειοι είχαν μια κυβέρνηση για όλο τον

πλανήτη τους και φαίνονταν να ζούν σύμφωνα με τα διδάγματα που έμεις πάντα προεδρεύαμε και πολύ σπάνια τα ακολουθούσαμε. Έμεις, οι άνθρωποι της Γης, δυσκολευτήκαμε πολύ να εξηγήσουμε στους 'Αρείους τη σημασία των λέξεων «πόλεμος» και «έγκλημα», γιατί αυτά τα πράγματα ήταν άγνωστα στον πλανήτη τους.

Μας πληροφόρησαν ότι το σύμπαν που μέσα σ' αυτό ζούμε δημιουργήθηκε από ένα 'Υπέρτατο 'Όν, με το οποίο αυτοί μπορούσαν να επικοινωνούν και πώς αυτό το 'Υπέρτατο 'Όν τους είχε υποσχεθεί αιώνια ζωή μετά θάνατον, αν ζούσαν σύμφωνα με τις αρχές της ήθικης στο σύντομο διάστημα των 300 ή 400 ετών του δίου τους στον 'Αρη. Γι' αυτό όλοι οι 'Αρειοί ζούσαν ειρηνικά και σε απόλυτη 'αρμογία ανάμεταξύ τους, γιατί ήταν πρόδηλο πώς μονάχα παράφρονες θα έκαναν διαφορετικά υπό τις συνθήκες αυτές.

Οι 'Αρειοί μιλούσαν για πολλά πράγματα που άφηναν κατάπληκτους τους έπιστήμονές μας, αφήνοντας να φανή πως ήξεραν πολύ περισσότερα από μας για τη διάσπαση του ατόμου, για πυραύλους, δορυφόρους και για την πυρηνική ενέργεια. Όταν μας ρώτησαν τί τη θέλαμε την υδρογονική δόμδα, τους στείλαμε μιάν άδριαστή απάντηση. 'Ηταν άδύνατο να δρούμε κάποια διατύπωση που δε θα ντρόπιαζε το ανθρώπινο γένος.

Οι σοφοί της γης δεν ήταν διόλου ευχαριστημένοι. Σκέπτονταν με δυσφορία πώς πέρα από τον πλανήτη μας, στον έναστρο ούρανό, υπήρχαν, ίσως, όντα σοφώτερα απ' αυτούς.

Η «Πράβδα» έγραψε πώς οι έκπομπές αυτές ήταν μιά πλεκτάνη, ένα σατανικό σχέδιο των καπιταλιστών που προσπαθούσαν μ' αυτό τον τρόπο να συντρίψουν τον κομμουνισμό και να υποδουλώσουν τις εργαζόμενες τάξεις. Παρά τοῦτο, η ρωσική κυβέρνηση τοποθέτησε δέκτες ραντάρ στο Κρεμλίνο για να παρακολουθή τους διαπλανητικούς διαλόγους, ενώ ο ρωσικός λαός τους άκουγε κρυφά από δεύτερο χέρι, από τη «Φωνή της 'Αμερικής» και άλλους ραδιοφωνικούς σταθμούς έγκραστημένους έξω από το Σιδηρούν Παραπέτασμα.

Ύστερα από μιά εβδομάδα, ο 'Αρης ειδοποίησε ότι έπικείμενες μαγνητικές θύελλες θα τον έμπόδιζαν να απαντήσει στα μηνύματα της Γης για τρείς εβδομάδες.

Ο δρ Ντάνσον πήρε αυτό το μέτρο επειδή μόνο μιά εβδομάδα του σεληνιακού μηνός το φεγγάρι βρισκόταν σε θέση ευνοϊκή για την ανάκλαση του ήχου των μηνυμάτων. Φυσικά, κάποιος παρατηρητικός άστρονομός θα μπορούσε να προσέξῃ τη σύμπτωση του σεληνιακού κύκλου με την περίοδο των μεταδόσεων, αλλά ο δρ Ντάνσον ήταν έτοιμος να δώσει στη Γῆ μιά απόδειξη πώς οι 'Αρειοί υπήρχαν, μιά απόδει-

ξη τόσο έντυπωσιακή, που ακόμα και οι πιο δύσπιστοι θα την παραδέχονταν. Στο άναμεταξύ, το βρετανικό υπουργείο 'Αεροπορίας και η Σκώτλαντ Γυάρντ συνέχιζαν τις προετοιμασίες τους για να άποκαλύψουν «την άπάτη των μηνυμάτων του 'Αρεως».

'Αεροπλάνα πετούσαν σε μεγάλα ύψη πάνω από τα βρετανικά νησιά άνιχνεύοντας το έδαφος για να άνακαλύψουν το μυστικό πομπό. Παρόμοια μέτρα έλαβαν και οι 'Αμερικανοί.

Την πρώτη νύχτα που ξανάρχισαν οι έκπομπές του 'Αρη, οι ειδικοί του υπουργείου 'Αεροπορίας, στο Λονδίνο, πήραν την υπόθεση στα χέρια τους κ' έστειλαν τα ακόλουθα μήνυμα :

«Μετά το μήνυμα αυτό, θα μεταδώσουμε μιά σειρά από παύλες. 'Αμέσως κατόπιν παρακαλούμε να κλείσετε τον πομπό σας για ένα λεπτό. Προσοχή : — — — »

Εκείνη τη μέρα και ακριβώς εκείνη την ώρα, η απόσταση της Γῆς από τον 'Αρη ήταν 67.890.000 μίλια. 'Αρα το χρονικό διάστημα το άπαραίτητο για μιά μετάδοση μέχρι εκεί και ξανά πίσω έπρεπε να είναι δώδεκα λεπτά και δέκα δευτερόλεπτα. Ο δρ Ντάνσον, που περίμενε αυτόν τον έλεγχο, είχε κατάρτισε πίνακες για όλο το χρόνο, που έδειχναν τόσο την απόσταση της Γῆς από τον 'Αρη όλες τις ώρες, όσο και το χρονικό διάστημα που χρειαζόνταν τα κύματα ραντάρ για να ταξιδέψουν με την ταχύτητα του φωτός από τον έ-

ΤΙ ΤΑ ΚΑΜΑΤΕ Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ;

Ο άνεμος άγωνιά
στο έρμολόγι της νύχτας.

Η καρδιά μου άναψε το φανό της άμφιβολίας.

Σκάβω με τα νύχια τη στάχτη που πέ-
τρωσε.

Μούδιωξαν το φεγγάρι,
τ' άστέρια
τόνειρο

Δε μπορώ να κλάψω.

Κι η καρδιά μου βυθίζεται περσότερο.

Τι τα κάματε τ' άστέρια;

ο καπνός έφραξε τη σκέψη μου.

Η νύχτα άλλαξε γειτονιά.

Γαρύφαλα! Γαρύφαλα! Άνθιστε!...

Άγάπη,

τώρα θέλω να κλάψω.

τώρα που μās πήρανε τ' άστέρια

και φυγάδεψαν τα όνειρα.

Κλάψε να κλείσουν οι ρωγμές της καρδιάς μου.

Πρέπει ν' άνθίσουν τα γαρύφαλα, Άγάπη.

Κλάψε, να μās θυμηθούν οι γλάροι

και να φέρουν το γαλάζιο μήνυμα.

Άγάπη, τώρα μούμεινες μόνη έσύ.

Κλάψε να ξεσταθούν τα χέρια μου!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΡΑΓΚΑΡΗΣ

να πλανήτη στον άλλο. 'Ετσι λοιπόν δε δρέθηκε άπροετοίμαστος. Άφησε να περάση ένα λεπτό και ξανάρχισε τη μετάδοση. Το Λονδίνο έλαβε το σήμα ακριβώς μέσα σε δεκατρία λεπτά και δεκα δευτερόλεπτα.

Οι έπιστήμονες της Γῆς είχαν τώρα ακόμα μιά έπιβεβαίωση ότι τα σήματα έρχονταν πραγματικά από τον 'Αρη.

Οι 'Αρειοί συνέχισαν : «'Εδω 'Αρης... 'Εδω 'Αρης. Άπαντούμε σε προηγούμενο έρώτημά σας σχετικό με τη θέση άγνώστου μικρού πλανήτη μεταξύ Γῆς και 'Αρεως. Μπορείτε να τον έντοπίσετε εις έκλειπτικήν συντεταγμένην 40 μοίρων και 30 λεπτών από την τωρινή θέση του 'Αρεως.»

'Αμέσως το Λονδίνο μεταβίβασε τηλεφωνικώς την πληροφορία στο άστροσκοπείο Γκρήνουϊτς, που μάταια έρευνούσε τον ούρανό τις τελευταίες τρείς εβδομάδες. Τα μεσάνυχτα η ύπαρξη ενός μικροσκοπικού νέου πλανήτη έπιβεβαιώθηκε.

Τα γεγονότα αυτά έπεισαν τους περισσότερους έπιστήμονες ότι τα μηνύματα προέρχονταν από τον 'Αρη.

Η «Πράβδα» άλλαξε μονομιάς τον κτική και διακήρυξε πώς οι Ρώσοι ήταν οι πρώτοι που μίλησαν με τον 'Αρη. Είχαν άρχισει αυτό το κουβεντολόι πριν από δέκα όλόκληρα χρόνια, βεβαίωσε η «Πράβδα». Και η βρετανική κυβέρνηση άφησε να έννοηθῃ πώς ήξερε πολύ περισσότερα γύρω από το θέμα απ' όσα ήθελε να όμολογήσει.

Ο 'Αρης έγινε το κυριώτερο θέμα συζητήσεων στη Γῆ. Τα «βιβλοπωλεία» έκαναν χρυσές δουλειές πουλώντας βιβλία σχετικά με την άστρονομία, βιβλία που ως τότε έμεναν σκονισμένα στα ράφια τους. Οι έφημερίδες δημοσίευαν τακτικά κάθε μέρα άρθρα έλαϊκευτικά με εξηγήσεις για το ήλιοςύστημα.

'Ετσι η μεγάλη μάζα του λαού έμαθε πώς ο πλανήτης αυτός, που οι άνθρωποι τον λένε δικό τους, είναι τόσο μικρός και άσήμαντος πού, αν καταστρεφόταν με μιά ατομική έκρηξη ή σκόνου του σκορπιζόταν στο άπειρο. άκόμη και οι κοντινότεροι γειτονές στο ήλιακό σύστημα θα συνέχιζαν άρρηκτα τις περιστροφές τους στην ροτισμένη τους τροχιά.

Ο πνευματικός όρίζων των ανθρώπων άρχισε να διευρύνεται.

Η έπόμενη έντυπωσιακή άνακοίνωση των 'Αρειών ήταν ότι αυτοί ταξίδευαν από χρόνια στο άπειρο με διαστημόπλοια και ότι, το περασμένο καλοκαίρι, μερικά από τα διαστημόπλοια είχαν κάνει το γύρο της Γῆς και είχαν έξερευνήσει από ψηλά.

Δεν είχε περάσει ακόμα καλά-καλά η συγκίνηση που προκάλεσε το άναγγελία, και μιά άλλη, πιο συναρπαστική, την ακολουθήσε. Ο 'Αρης άναγγειλε πώς ακριβώς σε δύο

μάδες, θα πραγματοποιούσε μιά δεύτερη έξερευνηση της Γῆς και πώς πολλές εκατοντάδες διαστημόπλοια θα έκαναν το γύρο του πλανήτη μας στις 10 Μαΐου, πλησιάζοντας αυτή τη φορά πολύ περισσότερα.

'Ενώ ο κόσμος περίμενε με άγωνία τούτη την έπίσκεψη, ο δρ Ντάνσον έδινε στους συνεργάτες του οδηγίες για τη νέα φάση του σχεδίου του.

«Τώρα θα χρησιμοποιήσουμε εκείνη τη νέα άκτίνα που άνακαλύψαμε», έίπε. «Η άκτίνα αυτή, κατευθυνόμενη προς τον ούρανό, θα περάσει άόρατη άνάμεσα από την άτμόσφαιρα ώσπου να συναντήσει το στρώμα Ε της ιονοσφαιρας, περίπου 100 χιλιόμετρα πάνω από τη Γῆ. Όταν θα προσκρούση τα ιονισμένα μόρια στο κάτω μέρος του στρώματος, θα τα καταστήσει όρατά, σχηματίζοντας μικρούς φωτεινούς δίσκους στον ούρανό. Οι δίσκοι θα κάθως θα έξασθενίσουν και θα γίνουν ξανά άόρατοι, θα δώσουν την έντύπωση ότι έξαφανίζονται στο Διάστημα. Ο δρόμος που θ' ακολουθήσουν διαγράφοντας τον κύκλο τους γύρω από τη Γῆ είναι ζήτημα τύχης, πάντως το βέβαιο είναι ότι θα φανούν απ' όλα τα σημεία του πλανήτη.»

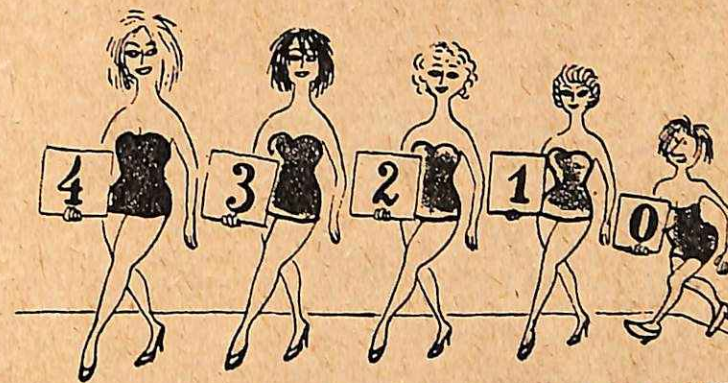
«Έχουμε ήδη δημιουργήσει μιά κατάσταση ύστερίας στον κόσμο», συνέχισε ο δρ Ντάνσον, «η έμφάνιση των ίπταμένων δίσκων μας θα αύξηση τον πανικό.»

Οι «'Αρειοί» είχαν άναγγείλει την άποστολή των διαστημόπλοιών τους για τα μεσάνυχτα της 10ης Μαΐου, ώρα Γκρήνουϊτς. Εκείνη τη νύχτα, ο δρ Ντάνσον και οι βοηθοί του έδωσαν στον κόσμο ένα θέαμα καταπληκτικό με πυροτεχνήματα που όμοιά τους δεν είχαν λαν κάπου 200 ίπταμένους δίσκους. Και όπου ο ούρανος ήταν καθαρός, έκατομύρια άνθρωποι μπόρεσαν να τους διακρίνουν μένοντας με άνοιχτο το στόμα από δέος.

Άκόμη και με τα μεγαλύτερα τηλεσκόπια, οι άστρονόμοι δεν κατάρθωσαν να δούν λεπτομέρειες αυτών των παράξενων ουράνιων έπισκεπτών. Βεβαίωσαν πάντως ότι οι φωτεινοί αυτοί δίσκοι άσφαλώς δεν ήταν μετέωρα. Τα άντικείμενα φαίνονταν να έρχονται από το Διάστημα και να ταξιδεύουν με ταχύτητα 20.000 μιλίων περίπου την ώρα.

Την έπόμενη νύχτα, ένας εκπρόσωπος της βρετανικής κυβέρνησεως πληροφόρησε έπισήμως τους 'Αρείους ότι τώρα πιστεύαμε στην ύπαρξή τους. Το μήνυμα έλεγε : «Η κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας είναι διατεθειμένη να παραδεχθῇ την ύπαρξη όντων στον 'Αρη.»

Η απάντηση του 'Αρεως ήρθε αμέσως : «Το παράξενο μήνυμά σας έίπε ότι η πρώτη ένδειξη που είχαμε — από τότε που επικοινωνήσαμε μαζί σας — ο-

τι άμφιβάλλατε για την ύπαρξή μας. Έμεις δεν άμφισβητήσαμε ποτέ τη δική σας. Θα πρέπει να είσαστε πολύ κακόπιστοι για να δείχνετε τόσο καχυποψία.»

'Ηταν η πρώτη φορά που οι διαπλανητικοί διάλογοι έπαιρναν τόνο όχι άπόλυτα φιλικό. Και δεν ήταν η τελευταία.

Η άνησυχία που προκάλεσε σ' όλο τον κόσμο η έμφάνιση των διαστημόπλοιών άναζωγόνησε μονομιάς το γενικό ένδιαφέρον για τον 'Οργανισμό των 'Ηνωμένων Έθνών. Η έμπάθεια έξαφανίστηκε από τις συνεδριάσεις του 'Οργανισμού και οι σοβαρές συζητήσεις περιωρίστηκαν γύρω από τις συγκλονιστικές νέες εξελίξεις στις σχέσεις μας με το γειτονικό πλανήτη.

Το Συμβούλιο 'Ασφαλείας αποφάσισε ότι ο Ο.Η.Ε. — όχι η κυβέρνηση μιάς οποιασδήποτε χώρας — έπρεπε ν' αναλάβη τις διαπραγματεύσεις με τον 'Αρη και η βρετανική κυβέρνηση έσπευσε να συμφωνήσει.

'Αμέσως μετά την άπόφαση, η ύπόθεση παρουσίασε μιά νέα δραματική εξέλιξη. Ο 'Αρης άναγγείλε ότι η τελευταία «άναγνώριση» είχε άποδείξει θά ο 'Αρειοί μπορούσαν να άποδίδουν στην Γῆ. 'Ετσι λοιπόν λογάριαζαν να στείλουν μιά έπίτροπή την έπόμενη φορά που θα το έπείτρεπε η θέση των δύο πλανητών στην τροχιά τους.

Τα μέλη της άποστολής αυτής θα έφερναν μαζί τους, σε μεγάλες ποσότητες ραδιενεργά ισότοπα, πού, όπως φαινόταν, ήταν άπαραίτητα στη Γῆ για τα νοσοκομεία της. Θα έφερναν επίσης πολλά ατομικά μηχανήματα που θα έφωδίαζαν όλη τη Γῆ με ηλεκτρική ενέργεια. Για άντάλλαγμα, έπιθυμούσαν να πάρουν μαζί τους δείγματα του άέρος μας.

Ο Ο.Η.Ε. ήταν έτοιμος να δεχτή την παράκληση, όταν ο Ρώσος εκπρόσωπος παρατήρησε ότι σ' όλα τα μη-

νύματα που είχαν άνταλλαγή με τους 'Αρείους δεν είχε γίνει ποτέ λόγος για ένα σημαντικό σημείο : τί είδους όντα ήταν οι 'Αρειοί, ποιά η έμφάνισή τους, ποιο το μεγέθός τους;

'Ετσι λοιπόν η Γῆ έστειλε ένα μήνυμα περιγράφοντας τον άνθρωπο λεπτομερώς και ρωτώντας, με πολύ τάκτ, τί είδους πλάσματα ήταν οι 'Αρειοί.

Η απάντηση έλεγε : «Δεν έχουμε ούτε μάτια ούτε αυτιά όπως τα δικά σας. Μιλούμε, βλέπουμε και άκούμε με ηλεκτρομαγνητικά κύματα και έχουμε όργανα για να δημιουργούμε και να άνακαλύπτουμε παρόμοια κύματα. Έχουμε χέρια και πόδια σαν τα δικά σας και, μολονότι δεν έχουμε κεφάλια, σκεπτόμαστε όπως κ' έσείς, με τη διαφορά ότι σκεπτόμαστε πιο καθαρά από σας και πιο λογικά. Το σώμα μας είναι σφαιρικό κ' έχει διάμετρο 100 μέχρι 150 μέτρα.»

Βαρεία σιωπή απλώθηκε στην αίθουσα του Συμβουλίου 'Ασφαλείας μόλις μεταδόθηκε αυτή η περιγραφή.

Τελικά, ο άρχηγός της άμερικανικής αντιπροσωπίας στράφηκε προς τον Ρώσο εκπρόσωπο και έίπε :

«Δε μπορούμε ν' αφήσουμε αυτά τα τέρατα να κατέβουν και να τριγυρίζουν έλεύθερα στη Γῆ μας!»

Για πρώτη φορά στην ιστορία του Ο.Η.Ε., ο Ρώσος εκπρόσωπος δεν πρόβαλε βέτο και άπάντησε πρόθυμα «Ντά!»

Το Συμβούλιο 'Ασφαλείας συμφώνησε χωρίς χρονοτριβή να στείλῃ ένα μήνυμα στους 'Αρείους για να τους πληροφορήσει ευγενικά αλλά σε ύφος άποφασιστικό πώς είχαμε άντιρρήσεις για την έπίσκεψη που σκόπευαν να μās κάνουν και δε μπορούσαμε να την έπιτρέψουμε.

Ο 'Αρης άπάντησε μ' ένα άυστηρό τηλεσίγραφο : «Άποστολή θα έπισκεφθῇ τη Γῆ είτε συμφωνείτε είτε όχι, μόλις το έπιτρέψουν οι συνθήκες. Το

ΑΒΙΚΕΝΝΑΣ

Γέννηθηκε στην περιφέρεια της περσικής τότε, Μπουχάρας, στο 'Αφχανάχ, σε μια περιοχή ανάμεσα Κασπίας, Παμίρ και Σαμαρκάνδης, πέθανε δε και θάφτηκε σε περσικό πάλι έδαφος, στο Χαμαντάν, κοντά στα 'Εκβάτανα. Μερικοί λένε πως γεννήθηκε στο Χουρμαίτεν της Μπουχάρας, αλλά η λεπτομέρεια αυτή είναι χωρίς σημασία. Είναι λοιπόν Πέρσης και οι Πέρσες περηφανεύονται πως χάρισαν στον κόσμο μια τέτοια μεγαλοφυΐα, μια διάνοια που άγκάλιασε όλον τον κύκλο του επίσημου, δίνοντας τη σφραγίδα του ξεχωριστά στην Ιατρική και τη φιλοσοφία. Ο 'Αβικέννας είναι ένας από τους μεγάλους φιλοσόφους και ταυτόχρονα μια μεγάλη μορφή της Ιατρικής. Ένας, όπως λένε, ιατροφιλόσοφος.

Πρέπει ωστόσο να τον λογαριάσουμε περισσότερο σαν φορέα του αραβικού πολιτισμού, σαν εκπρόσωπο του αραβικού πνεύματος. Η μητρική γλώσσα του είναι η αραβική, κι όλοι όσοι μιλούσαν την αραβική λογαριάζονται για 'Αραβες, αδιάφορο πόσο αραβικό αίμα υπάρχει στις φλέβες τους. 'Αραβικό και το όνομά του. Η Δύση, ασυνήθιστη στα ιδιότροπα εκείνα αραβοπερσικά ονόματα, τον βάπτισε 'Αβικέννα. Και έτσι μας είναι γνωστός. Αυτός όμως λεγόταν 'Αμπου 'Αλχ Χοσσείν, ή 'Ιμπν Σίνα, ακριβέστερα δε 'Αμπου - 'Αλχ - Χοσσείν - 'Εμπνε - 'Αμπντουλάχ - 'Εμπνε Σίνα.

Έκτος από τη γλώσσα, είναι 'Αραβας κι από τη θρησκεία. 'Ανήκει στο 'Ισλάμ, και το δόγμα αυτό που σημαίνει «υποταγή», συνδέει μεταξύ τους εκείνους που το ακολουθούν πολύ περισσότερο κι από την πατρίδα. Και τούτο γιατί το 'Ισλάμ, που είναι μια παγκόσμια αδελφότητα των πιστών, δεν έχει πατρίδα.

Κάτω από τα δεδομένα που προαναφέραμε, ανάγκη να θεωρήσουμε τον 'Αβικέννα το ίδιο σαν τον άλλο μεγάλο 'Ανατολίτη, 'Αλχαράμπί, Πέρση κι αυτόν ως προς την καταγωγή, 'Αραβας όμως στη σκέψη και τη γλώσσα. Αυτός ο τελευταίος δεν έχει σχέση με την Ιατρική, όμως η φιλοσοφία του 'Αβικέννα είναι η προέκταση της φιλοσοφίας του. Οι δυο μαζί αποτελούν τη μεγάλη δυάδα των φιλοσόφων που γεννήσε ο αραβικός πολιτισμός της 'Ανατολής. Λέμε της 'Ανατολής, γιατί υπάρχει και αραβικός πολιτισμός της Δύσης. Και η δυάδα των μεγάλων 'Αράβων της Δύσης είναι ο 'Αβερρόης με τον 'Αμπου Μπεκρή.

Από τους τέσσερις αυτούς 'Αραβες σοφούς, ο 'Αβικέννας είναι αναμφισβή-

τητα ο μεγαλύτερος, αν υπάρχει δε κάποιος μεγάλο πνεύμα του Μεσαίωνα που θα μπορούσε μ' αυτό να συγκριθεί, είναι ο πανεπιστήμονας, doctor universalis, 'Αλβέρτος ο Μέγας. Κι αυτός, καθώς κ' εκείνος, καταπιάστηκαν, έπεξεργάστηκαν και ξανασύνταξαν το σύνολο των επιστημονικών γνώσεων του καιρού τους.

Οι 'Αραβες είναι ένας αρχαίος λαός με ανεπτυγμένο το αίσθημα της ανεξαρτησίας, όπως μας τον ιστορούν ο 'Ηρόδοτος κι ο Ξενοφών. Κι ούτε ήταν, σαν τους άλλους «βάρβαρους», απολίτιστοι. Ωστόσο, ο αρχαίος πολιτισμός τους, γέννημα του άσσυριοχαλδαϊκού πολιτισμού — όπως γίνεται φανερό από τον πλούτο της αραβικής γλώσσας και τη λογοτεχνία της στην προϊσλαμική περίοδο — είναι εξακριβωμένο πως είχε ξεψυχήσει τον καιρό του Μωάμεθ. Κανένα σημάδι του αρχαίου εκείνου πολιτισμού δεν υπήρχε ύστερα από την επικράτηση του Μωαμεθανισμού.

Ήρθε ο Μωάμεθ, ένωσε τα αραβικά φύλα, υποτάζοντάς τα το ένα πίσω από το άλλο, κήρυξε για θεάρεστο έργο τη σφαγή των απίστων, χύθηκαν οι 'Αραβες πολεμιστές να διαδώσουν την καινούργια θρησκεία, κρατώντας με το ένα χέρι το Κοράνι και με το άλλο το σπαθί. 'Απλώθηκε μ' αυτόν τον τρόπο η επιρροή του Καλίφη σε περιοχές απέραντες. Τον δέκατον αιώνα που γεννήθηκε ο 'Αβικέννας, οι 'Αραβες είχαν στην έξουσία τους τον μισό γνωστό τότε κόσμο. Στην 'Ανατολή, οι αραβικές χώρες έπιαναν εκτός από τις δύο 'Αραβίες, Ευδαίμονα και Πετραία, μια έκταση που άρχιζε από τα παράλια της Παλαιστίνης κ' έφτανε ίσαμε τον Εύξεινο Πόντο, την Κασπία και τον πο-

Το ψέμα είναι παράπτωμα για ένα παιδί, τέχνη για ένα έραστή, συμπλήρωμα για ένα γεροντοπαλλήκαρο και δεύτερη φύση για μια παντρεμένη γυναίκα.

NAT PENTAN

ταμό 'Ινδό, κλείνοντας μέσα της τη Συρία, τη Μεσοποταμία, την Περσία, το Τουρκεστάν, το 'Αφγανιστάν και το Βελουχιστάν. Στην 'Αφρική, ο Καλίφης έξουσιάζει από την Αίγυπτο ίσαμε με την Τριπολίτιδα κι από το Τουνέζι και το 'Αλγέρι ίσαμε τις δυτικές παρταλίες του Μαρόκου που βλέπουν στον

'Ατλαντικό. Έκτος από τις δυο αυτές ηπείρους, βρίσκονται και στην Εύρωπη. Κάποια στιγμή, στον έβδομο αιώνα, κάνουν ένα πήδημα από την 'Αφρική και πατάνε την 'Ισπανία, όπου και στρογγυλοκάθονται για καιρούς. Εκεί αναπτύχθηκε ο αραβικός πολιτισμός της Δύσης.

Η βία και το σπαθί δεν είναι, θα πη κανείς, τα κατάλληλα μέσα για να αναπτυχθεί ένας πολιτισμός. Μάλλον είναι αιτίες που τον καταλύουν. Ο πρώτος αιώνας ύστερα από την επικράτηση του Μωάμεθ ήταν αιώνας σκότους. 'Υπάρχει μία ποιά διαδομένη φήμη, που σ' αυτήν πιστεύουν ακόμη μερικοί συγγραφείς, πως επί Καλίφη 'Ομάρ, ο στρατηγός του 'Αμρ έβαλε φωτιά στη Βιβλιοθήκη της 'Αλεξανδρείας, λέγοντας τάχα πως δεν χρειαζόνταν τα τόσα βιβλία, τη στιγμή που το Κοράνι κλείνει όλη τη σοφία του κόσμου μέσα του. Ωστόσο, η κατηγορία είναι ασύστατη κ' έπαψαν από καιρό οι ιστορίες να επαναλαμβάνουν αυτό το παραμύθι. Οι 'Αραβες δεν συνήθιζαν τέτοια πράγματα. Και κάτι σχετικό. Ο 'Ιδιος ο Μωάμεθ έχει πεί, λένε, ένα λόγο ολότελα αντίθετο. Πως δηλαδή, «το μελάνι των σοφών είναι πιο πολύτιμο από το αίμα των μαρτύρων».

Είναι ωστόσο βέβαιο πως, αφού ξεθύμανε ο πολεμικός ένθουσιασμός και το αραβικό κράτος θεμελιώθηκε, οι 'Αραβες κυριεύτηκαν από πνευματική λαχτάρα. Και γέννησαν, τον έναν πίσω από τον άλλον, τους μεγάλους σοφούς τους. Τί βρήκε το πνεύμα για να καταύγει σε κείνον τον επί αιώνες δοσμένο στον ποιμνικό βίο λαό; Είναι κι αυτό από τα μυστήρια του πνεύματος. «Το πνεύμα όπου θέλει πνεί».

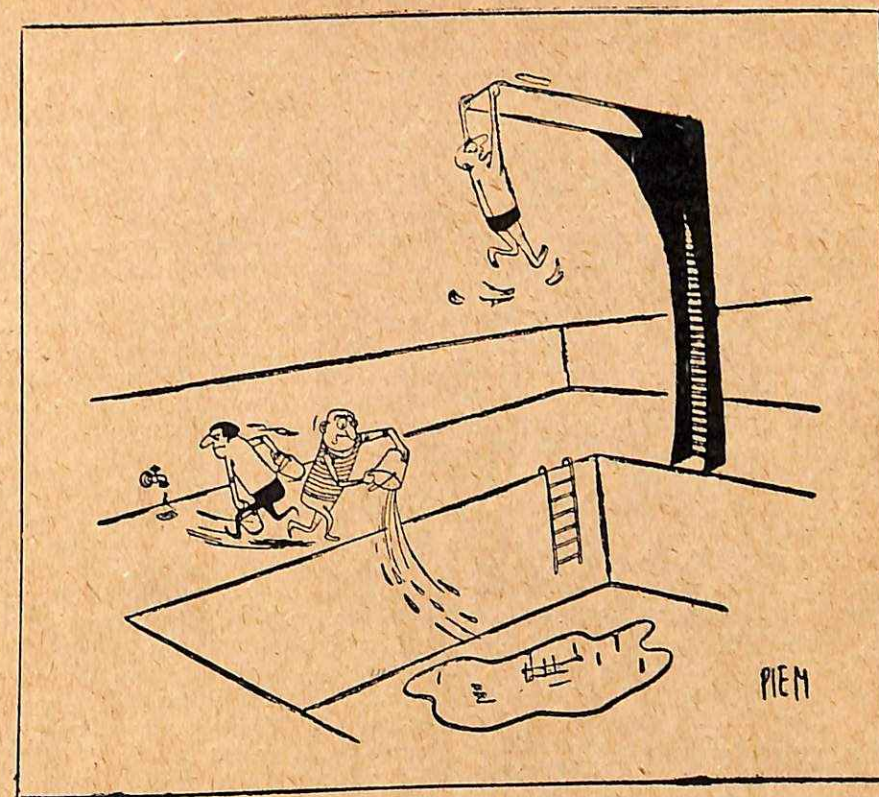
Το πρώτο φαινόμενο της πνευματικής κώτης των 'Αράβων ήταν οι συζητήσεις γύρω από το Κοράνι, που λογαριαζόταν για θεμέλιο της θρησκείας, καθώς και της πολιτείας μαζί και της επιστήμης. Από τις συζητήσεις εκείνες δγήκε η γραμματική και η κριτική ολογία με τα παρεπόμενα και τις δόσεις της. Έτσι κατέληξαν στο τώγμα. Εκείνοι που υπερασπίζονταν το Κοράνι με μοναδικό επιχείρημα την απιστη, λέγονταν «μουτεκαλίμηδες», οι άλλοι πάλι που έννοούσαν να θεβαιωθούν πρώτα για την αρμονία του Κορανίου με τον όρθο λόγο για να πιστέψουν, λέγονταν «μουταζιλίτες». Πίστευαν στη θεληματικότητα του ανθρώπου και δεν παραδέχονταν το πεπρωμένο, το «κτισμέ». 'Απ' αυτούς τους τελευταίους δγήκε και το «Καλάμ» (το καλέμι, γραφίδα), και η σχολαστική θεολογία. Ήταν δε το «Καλάμ» μια ύψηλη έννοια και έννοουσε — πράγμα περίεργο για να γίνει δοξασία πολεμικού λαού σαν τους 'Αραβες — την απόλυτη νωτερότητα του πνεύματος και την επικράτησή του πάνω στην υλική δύναμη. Το καλάμ, από τη στιγμή που θα

είναι έτοιμο και χαραγμένο, έχει για σκλάβο του το σπαθί το άκονισμένο, λέει το βιβλίο του 'Αμπν - 'Ελ - Καντέρ στη σελίδα 118. Πολλά σουράτ (κεφάλαια) στο Κοράνι έχουν για τίτλο, ή και μονάχα ένα ξεμοναχιασμένο γράμμα του αλφαβήτου, δίπλα στο πρώτο εδάφιο, που ή έννοιά τους δεν είναι ξεκαθαρισμένη. Το σουράτ LXVIII έχει για τίτλο τη λέξη «Καλάμ» και το πρώτο εδάφιο του κεφαλαίου αυτού αρχίζει από το γράμμα νούν, το νί του αραβικού αλφαβήτου. Θέλουν λοιπόν να πουν μερικοί, γνώστες της αραβοπερσικής αρχαίας φιλολογίας, Μουσουλμάνοι, πως ή λέξη νούν έννοει το ψάρι που επάνω του στηρίζεται ή οίκουμένη. Νά και ή μετάφραση της πρώτης φράσης της παραγράφου του περίφημου κεφαλαίου.

«Ορκίζομαι στο καλέμι και σε κείνα που γράφουν μ' αυτό οι άνθρωποι...» Από κει και ή μεγάλη υπόληψη που έχουν στις μουσουλμανικές χώρες οι γραμματισμένοι, οι «Κιατίπ». Ένδεικτικό της ευλάβειας που έχουν στην πέννα οι πιστοί του 'Ισλάμ, είναι ή παράδοση πως ο Λωτ ήταν ο κιατίπ (ο γραμματικός) του 'Αβραάμ, ο 'Ιωσήφ κιατίπ του Φαραώ, ο 'Ααρών κιατίπ του Μωϋσή κι ο 'Ιωάννης κιατίπ του Χριστού. Για κείνους που δεν ξέρουν το Κοράνι, πρέπει να προσθέσουν πως παραδέχεται τον 'Ιησού Χριστό για προφήτη. «Ο προφήτης 'Ιησούς, γιός της Μαρίας, είπε στα τέκνα του 'Ισραήλ. Στ' αλήθεια, είμαι σταλμένος από τον 'Υψιστο Θεό για να σας θεβαιώσω τις επαγγελίες του Μωϋσή και να σας αναγγείλω έναν απεσταλμένο του που πρόκειται νάρη ύστερα από μένα και που το όνομά του είναι 'Αχμέτ.»

Οι Μουσουλμάνοι παραδέχονται ακόμα για ιερά πρόσωπα κάμποσους βιβλικούς ήρωες, καθώς τον 'Αβραάμ, τον Σολομώντα, τον Δαυίδ, και ξεχωριστά τον αρχάγγελο Μιχαήλ. Το Κιτάπ - Τουρίτ των Μουσουλμάνων της 'Απω 'Ανατολής (Μαλαϊοί κλπ.) και το Κιτάπ - Τουράτ των 'Αράβων είναι ο Μωσαϊκός νόμος των 'Εβραίων, δηλαδή ή Πεντάτευχος, βιβλίο και γι' αυτούς ιερό.

Η αραβική φιλοσοφία γεννήθηκε από τη στιγμή που οι 'Αραβες διδάχτηκαν από τους Σύρους την ελληνική γλώσσα και ιδιαίτερα την αριστοτέλεια φιλοσοφία. Οι Σύροι ήταν εκείνοι που μεταφράστηκαν πρώτοι την ελληνική φιλοσοφική σκέψη. Πέρασε δε αυτή στους 'Αραβες μέσω των Σύρων, επειδή ή Συρία ήταν ή πρώτη χώρα που οι 'Αραβες κατέλαβαν. Είναι γνωστό πως ή Συρία είχε βγάλει κάμποσους αιώνας νωρίτερα τους μεγάλους νεοπλατωνικούς φιλοσόφους Πορφύριο και 'Ιάμβλιο. Ήδη, από την εποχή του 'Αλεξάνδρου, αλλά και επί κάμποσους αι-

«Έτοιμοι; πέφτω.»

ώνες αργότερα, ή ελληνική γλώσσα επικρατούσε στη Συρία περισσότερο κι από την ίδια τη συριακή. Από τον πέμπτον αιώνα, σπουδαστές της περίφημης σχολής της 'Εδέσσης της Μεσοποταμίας, καθώς Θεόδωρος ο Κύρου, 'Ιβας ο 'Εδέσσης, Πρόδος και άλλοι, μεταφράζουν και υπομνηματίζουν στη συριακή τα συγγράμματα του 'Αριστοτέλη. Ωστόσο, ή μεγάλη μεταφραστική εργασία των ελληνικών συγγραμμάτων στην αραβική άρχισε τον δγδοο αιώνα, επί Καλίφη 'Ελ Μανσούρ κ' εξακολούθησε επί Καλίφη 'Ελ Μαμούν. Αυτός ο τελευταίος ίδρυσε στα 873 στη Βαγδάτη «γραμματεία μεταφράσεων», με επί κεφαλής τον Χονάν Μπέν 'Ισαάκ.

Έβλεπαν τότε καρβάνια τις καμήλες να περνούν καθημερινώς από τους δρόμους της Βαγδάτης φορτωμένες αραβικά χειρόγραφα βιβλία μεταφρασμένα από την ελληνική στην αραβική. Μεταφράζουν τους σπουδαιότερους από τους 'Ελληνες φιλόσοφους, γιατρούς και μαθηματικούς, ιδιαίτερα δε και εξαντλητικά τον 'Αριστοτέλη. 'Υστερα, στα χρόνια του 'Αβικέννα, γίνονται καινούργιες μεταφράσεις στην αραβική από Χριστιανούς Σύρους, Νεστοριανούς, ακόμα δε κι από ελληνιστές 'Εβραίους. Ο Καλίφης 'Αλ Ρασίντ συγκέντρωνε τους σοφούς της Βαγδάτης δυο φορές τη βδομάδα στο παλάτι του και συζητούσε μαζί τους για την εργασία των μεταφράσεων και τις προόδους της επιστήμης.

Η πνευματική αυτή λαχτάρα δε μπορούσε να μη δώσει τους καρπούς της. Το έδαφος πλούσιο, τα νεκρωμένα αρχαία ελληνικά σπέρματα γονιμοποιούν τα απληστα θηλυκά αραβικά μυαλά, οι 'Αραβες γίνονται τώρα ίκανοί όχι μονάχα ν' ακολουθήσουν τα ελληνικά πρότυπα, αλλά και να θέσουν τις πρώτες βάσεις της νεώτερης επιστήμης. Βγάζουν μαθηματικούς, φυσικούς, γιατρούς, αστρονόμους, χημικούς, φιλοσόφους, αρχιτέκτονες.

Σε εποχή που ή Δύση μεταχειρίζεται για μόνα θεραπευτικά μέσα τα λείψανα των 'Αγίων, ο αρχίατρος του κρατικού νοσοκομείου της Βαγδάτης Μωχάμετ 'Αμπουμπέκρ Σακαριγιά, ή Ραζής, ανακαλύπτει το κατήριο, θεμελιώνει την παθολογία γράφοντας διακόσιες επιστημονικές πραγματείες και μπαίνει για πρώτη φορά τους Εύρωπαίους στο νόημα αυτής της επιστήμης. Άλλος 'Αραβας έρευνητής βρίσκει το θεϊκό δξύ και θέτει τις βάσεις της νεώτερης χημείας. Είναι ο Γκάφαρ 'Ελ Σαντέκ, που ο τρανός Βάκων τον αποκαλεί magister magistrorum «διδάσκαλο των διδασκάλων».

Μέσα στον πνευματικό εκείνο λήθαργο που είναι δουτηγμένη ή Εύρωπη, οι 'Αραβες συζητούν επάνω στα θεωρήματα του Ευκλείδη, λύνουν προβλήματα σφαιρικής τριγωνομετρίας, διατυπώνουν τετραγωνικές και κυβικές εξισώσεις, γράφουν για πρώτη φορά ύστερα από τον 'Ιππαρχο βιβλία 'Αλγεβρας, υπολογίζουν τη διάμετρο της

γής, προσδιορίζουν την κλίση του ελλειπτικού κύκλου, ιδρύουν τέλος το πρώτο άστεροσκοπείο επάνω σε εύρωπακό έδαφος.

Σε διάστημα διακοσίων χρόνων οι Άραβες μαθαίνουν στα άλλα έθνη τους αριθμούς, το δεκαδικό σύστημα, την άλγεβρα, την ταπητουργία, την κεραμική, την παρασκευή του χαρτιού, την κηπουρική, την άρδευση κ.ά. Αυτά όλα δεν τα γέννησαν με το μυαλό τους οι Άραβες. Δεν είναι οι πρώτοι εύρετες. Τα πήραν από τους Φοίνικες, τους Σύρους, τους Αιγύπτιους, τους Βυζαντινούς, τα πιό πολλά δε από τους Έλληνες. Με τη διαφορά πως τα άφομοίωσαν και μπορούν τώρα να τα διδάξουν. Υπάρχουν ωστόσο και περιοχές που αυτοσχεδιάζουν και δημιουργούν πρωτόφαντα, εκπληκτικά έργα, όπως στην αρχιτεκτονική. Είναι δε αυτά αρκετά για να μάς φανερώσουν τα μαθηματικά μυαλά τους και τον χαρούμενο χαρακτήρα τους.

Στο τέλος του δέκατου αιώνα που γεννήθηκε ο Άβικέννας, ή Κόρδοβα είναι η μεγαλύτερη πολιτεία της Δύσης με ένα εκατομμύριο κατοίκους. Έχει πανεπιστήμια, 600 τζαμιά, 900 δημόσια λουτρά και μισό εκατομμύριο βιβλία στις βιβλιοθήκες της.

Η Δύση τα χάνει έμπρός στον πολιτισμό, αλλά και την ανεξίτηλη κεία των «Απίστων». Γιατί, έκτος από άλλα, οι καινούργιοι κατακτητές αποδεκνούνται ανεξίτηλοι. Η κραυγή «Ίσλαμ ή θάνατος» ακούστηκε μονάχα στην αρχή και μόνο στην Άραβία. Αργότερα οι Άραβες δεν επιδιώκουν, παρά την πολιτική τους κυριαρχία και ζητούν υπακοή από τους ήττημένους, που τους αφήνουν όμως όλη την έλευθερία να λατρεύουν, όπως θέλουν αυτοί οι ίδιοι, το Θεό τους. Από τις τρεις μονοθεϊστικές θρησκείες, ή θρησκεία του Ίσλάμ, που ξεκίνησε με το σπαθί, φανεώνεται ή πιό ανεξίτηλη.

Όστόσο, στα διακόσια εκείνα χρόνια, από το 800 Ίσαμε το 1000 μετά Χριστόν, ή μεσημβρινή Ίσπανία γίνεται το πνευματικό κέντρο του κόσμου, χάρη στο άραβικό δημιουργικό στοιχείο που μπαίνει στην Ίστορία, προικισμένο, έκτος από άλλες χάρες, με την καλλιέργεια και την εκλέπτυνση.

Μέσα σ' αυτόν τον πνευματικό όργασμο γεννήθηκε ο Άβικέννας το έτος 358 Έγίρας, ή το 980 μ.Χ. Οι γονείς του δεν ήταν έπιφανείς, όπως θέλουν να πούν μερικοί, είχαν όμως τον τρόπο τους. Ο πατέρας του έκανε το σαράφ, φιλόστοργος όμως όπως ήτανε, θέλησε να δώσει στο παιδί μία άρτια και φροντισμένη άγωγή. Στην αρχή ή οίκογένεια έμενε στο Άφχάναχ, σε λίγο όμως πήγε στη Μπουχάρα. Έκεί το παιδί διδάχτηκε το Κοράνι και τα γράμματα. Από δέκα χρόνων παιδί ήμουν ένα φαινόμενο, γράφει ο ίδιος με κάποια αυταρέσκεια.

Ο πατέρας του θέλοντας να τον σπουδάσει εκείνο που λεγόταν τότε Λογική, τον έμπιστεύτηκε σ' ένα δάσκαλο παιδαγωγό, μα γρήγορα ο μαθητής πέρασε το δάσκαλο κι ο παιδαγωγός αποσύρθηκε. Άρχισε τότε ο Άβικέννας να μελετά μόνος του φιλοσοφία, κοντά δε στη φιλοσοφία διάβαζε και φυσική, ιατρική και γεωμετρία. Δεκαοκτώ χρόνων μπορούσε ν' αναλαμβάνει πολιτικά έργα, ταυτόχρονα δε να άσκη και την ιατρική. Ο ίδιος μάς μιλά για τον τρόπο της σπουδής του κι από τα γραφόμενά του αυτά φανεώνεται ή θρησκευτικότητα του, καθώς και ή εύλάβεια που είχε για τη μάθηση.

«Κάθε φορά που μου ξέφευγε ένα θεώρημα, ή δεν μπορούσα να καταλάβω ένα συλλογισμό, πήγαινα στο τζαμί και προσευχόμουν, παρακαλώντας το Θεό να μου ξεδιαλύνει τις δυσκολίες μου. Τη νύχτα, στο σπίτι μου, έγραφα και διάβαζα, κι όταν με έπιανε ο ύπνος και καταλάβαινα να μου φεύγουν οι δυνάμεις μου, έπαιρνα ένα ποτήρι κρασί για να στηλωθώ και ξανάρχιζα τη μελέτη μου. Πολλές φορές μέσα στον ύπνο μου το πνεύμα μου ήταν γεμάτο από τα προβλήματα που με άπασχολούσαν, κι όταν ξυπνούσα, έβλεπα να ξεδιαλύνονται οι άπορίες μου.»

Αυτό το «ένα ποτήρι κρασί» που μάς λέει ο ίδιος πως έπιανε πάνω στη νυκτερινή του μελέτη, έξηγει το τί μεγάλος πότης έγινε με τον καιρό. Δεν είχε όμως άδυναμία μονάχα στο ποτό. Ήταν και στα άλλα έκδοτος. Και στο κρασί και στο φαί και στις γυναίκες. «Ήτο άγαν έκδεδομένος εις πότους και τέρψεις και ή χαρακτήρ αυτού φαίνεται ών ούχι άνεπίληπτος», λέει ένα έγχειρίδιο της Ίστορίας της φιλοσοφίας.

«Συνέχισα έτσι Ίσαμε που ν' αποκτήσω μία τέλεια γνώση της διαλεκτικής»

κής, της φυσικής και των μαθηματικών. Καταπιάστηκε ύστερα με τη μεταφυσική του Άριστοτέλη. Μολαταύτα δεν μπορούσα να βγάλω το παραμικρό νόημα κι ως είχα διαβάσει το σύγγραμμά σαράντα φορές και είχα καταντήσει να το άποστηθίσω. Είχα πιά άπελπιστή πως θα μπορούσα ποτέ να μπω στην ουσία.

Μια μέρα ο βιβλιοπώλης μου μου πρότεινε να αγοράσω ένα σπάνιο βιβλίο που του είχε πείσει στο χέρι, μα άρνήθηκε. Αγόρασέ το, μου λέει, είναι σπουδαίο βιβλίο και κείνος που το πουλά δρίσκεται σε άνάγκη. Δε θα σου κοστίση παρά ελάχιστα. Στο τέλος το αγόρασα. Ήταν ένα σύγγραμμά του Άλχαραμπί, ύπομνηματισμός στη μεταφυσική του Άριστοτέλη. Εύχαριστησα το Θεό και σκόρπισα μπόλικες έλεημοσύνες.

Αυτό το ύπόμνημα του Άλχαραμπί στη Μεταφυσική του Άριστοτέλη στάθηκε ή άφορμή να γράψω άργότερα το περιόδοτο έργο του «Άλ Νατζά», όπου έπιχειρεί να άρμονίση τις δοξασίες του Πλάτωνα με κείνες του Άριστοτέλη. Στα είκοσιένα του χρόνια τον πιάνει ή φιλοδοξία να γράψω ένα έργο που να περιέχει όλες τις ανθρώπινες γνώσεις. Γράφει μια έγκυκλοπαίδεια σε έκοσι τόμους που την τιτλοφορεί «Ή χρησιμότητα των χρησιμότητων».

Άρρωσταίνει ο σουλτάνος της Μπουχάρας και οι γιατροί άδυνατούν να τον γιατρέψουν. Ο Άβικέννας τον σηκώνει μέσα σε τρεις μέρες από το κρεβάτι. Από εύγνωμοσύνη ο σουλτάνος του δίνει το δικαίωμα να μπαίνει έλεύθερα στα προσωπικά του διαμερίσματα όπου ήταν οι βιβλιοθήκες του και να περνά εκεί, άν θέλη, τις μέρες και τις νύχτες του. Στις βασιλικές αώλες των Άράβων, οι ποιητές και οι σοφοί είχαν άνάπτυξη. Δεν τους μεταχειρίζονταν, καθώς οι Φράγκοι και οι Βυζαντινοί, σαν παράσιτους. Ήταν φίλοι του βασιλιά και συμπότες του. Και συμβουλατορές του. Όμοια γινόνταν και στην περσική αώλη, παράδειγμα πρόχειρο Διημοκίδης και ο Κτησίας.

«Ήταν μια βιβλιοθήκη άσύγκριτη» λέει ο Άβικέννας. «Έπιανε όλόκληρη, αΐθουσες με κιβώτια, το ένα επάνω στο άλλο, γεμάτα βιβλία. Ή μια είχε συγγράμματα νομικά, ή άλλη ποιητικά» κλπ.

Αυτή ή βιβλιοθήκη κάηκε. Κι αυτό έγινε άφορμή να διαδοθή πως ο Άβικέννας ήταν ο έμπρηστής της, για να μην υπάρχει άλλος στον κόσμο που να μάθει το περιεχόμενο των βιβλίων της. Όμοια είχαν ύποψιστή άλλον μεγάλο γιατρό της άρχαιότητας, τον Ίπποκράτη, ότι είχε έκαψε τάχα κι αυτός για την ίδια ατία τη βιβλιοθήκη των Κνιδίων.

Μια ώραία ήμέρα, παρ' όλα τα μεγάλα αξιώματα που τον είχε φορτώσει ο σουλτάνος, ο Άβικέννας έγκατέλειπε βασίλικο παλάτι και τη Μπουχάρα μα-

ζί, κ' έφυγε μακριά. Γιατί; «Έτσι του ήρθε», μάς λέει αινιγματικά ο βιογράφος του, προσθέτοντας πως από τότε έζησε μια ζωή πολυτάραχη και άνήσυχη. Ο άστατος, δαιμονιακός χαρακτήρας του ήταν ή αίτία που πλαντούσε. Κάποτε ο Γκρέκο, χορτασμένος από την παραμυθένια ζωή που περνούσε στο Τολέδο, έπιασε κ' έγραψε επάνω σ' ένα κομμάτι χαρτί: «Δεν μπορώ πιά, βαρύνκέτισσα». Για τον Μένιππο πάλι λέει ο Λουκιανός πως είχε κατεβή στον Άδη κι όταν, στο ταξίδι του γυρισμού, τον είδαν να μπαίνει στην Κόρινθο έχοντας στη ράχη του μια λεοντή και τη λύρα στο χέρι, τον ρώτησαν τί τον έπιασε και πήγε στον Άδη. Κι αυτός τους είπε πως «τον είχαν ξεσηκώσει τα νιάτα και το θράσος του νου». Οι ίδιες αίτίες είχαν ξεσηκώσει και τον Άβικέννα και δεν μπορούσε να ήρεμήση.

Κανένας τόπος και κανένα αξίωμα δεν τον χωρούσε. Ή άνησυχία του κ' ή περιέργειά του είχαν μετατραπή με τον καιρό σε χρόνιο αΐσθημα φυγής. Γυρίζει από παλάτι σε παλάτι, από τόπο σε τόπο, οι πρίγκιπες τον φορτώνουν τιμές και λεπτά. Άλλοτε ζή μέσα στη χλιδή και τη μεγαλοπρέπεια κι άλλοτε πέφτει στη φτώχεια και συντηρείται από τους άρρώστους του, ανθρώπους του λαού.

Αφίνει τη Μπουχάρα και πηγαίνει στο Κορκάντζ, όπου προσλαμβάνεται στο παλάτι του έμίρη φορώντας το ράσο του νομοδιδάσκαλου - μεταμφίεση που την χρησιμοποίησε για να μη τον βρή ο σουλτάνος, που τον έγκατέλειψε άναίτια και ξαφνικά.

«Του βάλθηκε πάλι να φύγει κι από κεί», λέει ο βιογράφος του. Όστόσο, σ' ένα βιβλίο του 1770 με τον τίτλο «Άνάλεκτα της άνατολικής φιλολογίας μεταφρασμένα από τουρκικά, άραβικά και βλαιοθήκη», μπορεί κανείς να διαβάσει πως ο σουλτάνος της Γκάζνας Μαχμούτ, ο πιό ισχυρός πρίγκιπας της Άνατολής, έγραψε ένα γράμμα στο σουλτάνο του Κορκάντζ, προστάζοντάς τον να στείλη τον Άβικέννα στην Γκάζνα.

«Ή φιλοσοφία, φίλη της έλευθερίας και της ανεξαρτησίας, φυλάγεται από πιέσεις και έξαναγκασμούς», λέει με έμφαση ο συγγραφέας των Άναλέκτων. Κι ο Άβικέννας, συνηθισμένος στις πιό κολεακτικές τιμές και διακρίσεις των μεγάλων, δεν μπορούσε να υποταχθή στην έπιτακτική πρόσκληση του σουλτάνου Μαχμούτ. Όστόσο, ο σουλτάνος του Κορκάντζ που φοβόταν τον Μαχμούτ φοβήρισε τον Άβικέννα πως θα τον έδιωχνε από το παλάτι του κι ο Άβικέννας έκανε πως δεχόταν την καινούργια θέση, αλλά, άντι να πάρη το δρόμο της Γκάζνας, τράβηξε για το Τζορντζάν.

Ο Μαχμούτ έβαλε να τον βρουν στέλνοντας την εικόνα του σ' όλους τους σουλτάνους και έμίρηδες της Άσίας.

ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ

Ή άρχή
— άν άρχή θεωρήσουμε
την ώρα που γνωρίστηκαν—
τους ξάφνιασε.
Κανένα γεγονός,
ξέω απ' τα τυτικά μιας γνωριμίας.
Όμως, κι οι δυο τους,
είχαν την έντύπωση κάτι σημαντικού.

Ή άρχή
— άν άρχή θεωρήσουμε
την ώρα που, τυχαία,
βρεθήκαν μοναχοί—
τους τρώμαζε.
Πέρασαν εύκολα
όλο σ' ένδοτερους κύκλους συζήτησης,
κι έξη ώρες μετά
ήταν νύχτα.

Ή άρχή
— άν άρχή θεωρήσουμε
την ώρα που κατάλαβαν—
ήταν δύσκολη.
Ένα βήμα πίσω
κι όλα (σχεδόν) σαν πριν.
Ένα βήμα μπρος—
άγνωστος χώρος,
δίχως έξοδο κινδύνου.
Ή άρχή
— άν άρχή θεωρήσουμε
την ώρα που φιλήθηκαν—
ήταν άσήκωτη.
Τότε ήταν ή στιγμή που,
τρομοκρατημένοι,
κάναν την πρώτη άπόπειρα δολοφονίας.
Ή έπιτυχία
ήταν άναμφισβήτητη.

Το τέλος
— άν τέλος θεωρήσουμε
το χρόνο
που στήσαν εμπόδιο την άπόσταση—
έσφιξε γύρω τους—
τανάλια.
Σα συναντήθηκαν ξανά—
παλιοι έχτροι
και παλιοι γνώριμοι—
δύσκολο
να χωρίσουν την ποιότητα του βλέμματός
τους—
τον ήχο της φωνής τους—
τις λέξεις τους—
(τόσες συμπτώσεις)
τόσες συμπτώσεις!)
Στα δάχτυλά τους
ο πόθος

πάλευε με τον κίνδυνο της άπόλυ-
της ταύτισης.

Ένας άγώνας τρελλός.
Τα δόντια σφιχτά—
σε στάση προσοχής τα κορμιά—
προσοχή—
προσοχή.
Νίκη!

Τότε
κάναν θριαμβικά τη δεύτερη
άπόπειρα δολοφονίας.
Το τέλος
— άν τέλος θεωρήσουμε
αυτό που ονόμασαν «τέλος»—
ήταν γονιμότητα.
Για ν' αποκλείσουν
τις πιθανές όδους ύποχωρήσεως,
αγάπησαν παράφορα.
(Απίθανους ανθρώπους,
άλλά πάντως τους ώφέλησε.)
Μετά ταξίδεψαν,
διαβάσανε,
ζήσαν μια παλυσάχολη ζωή—
όλο ευθυμία.
Κι όταν, τυχαία, ξαναπαντήθηκαν
δεν είχανε καμιά,
ούτε την πιό μικρήν άμφιβολία.
Τώρα
μπορούσαν να δοκιμάσουν.
Κι άν—
άν ήταν εύτυχία
θά 'ταν άπέραντη

Μόνο που τώρα
αγαπιόνταν πιά πολύ
για να το ριφωκινδυνέψουν.

Τότες
επιχειρήσαν τη μεγάλη άπόπειρα
δολοφονίας.
Όλα τα πρόβλεψαν.
Όλα γίναν με μέθοδο
κι άποφασιστικότητα.
Το τέλος
— άν τέλος θεωρήσουμε
το τέλος—
ήταν άμετάκλητο.

(Είς δε τα περίξ της λίμνης Λέρνης
εγενήθη
από την Έχιδνα και τον Τυφώνα
ύδρα
με έπτά κεφαλές,
αί όποιαί δσον εκόπτοντο
άνεργωνόντο πολυαριθμότεροι.)

ΛΕΙΑ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΑΡΑΒΙΑ

Ο Άβικέννας μπήκε στην ύπηρεσία του έμίρη του Τζορντζάν, Καμπούς, με άλλο όμως όνομα. Έκεί έκανε θεραπείες που κατέπληξαν όλους τους αώλικούς. Κάποτε άρρώσθησε ο άνεψιός του έμιρη. Τρέχουν στον Άβικέννα, άφού όλοι οι άλλοι γιατροί δεν μπορούσαν να τον γιατρέψουν.

Ο Άβικέννας του πιάνει το σφυγμό και βάζει άμέσως συμπίεσμα πως ήταν έρωτοχτυπημένος. Για τους σημερινούς έπιστήμονες είναι θαύμα πως οι γιατροί της έποχής του Άβικέννα μπορούσαν να διαγνώσουν τη νόσο μονάχα

από το σφυγμό», λέει ο άκαδημαϊκός Pasteur Valery - Radot σ' ένα τελευταίο άρθρο του.

«Υπάρχουν δεκαεπτά είδη σφυγμού», λέει ο ίδιος ο Άβικέννας σ' ένα από τα συγγράμματά του. «Ο σφυγμός της γκαζέλλας, ο μαλθακός, ο τρεμουλιαστός, ο τενωμένος, ο σφυγμός της ούρας του ποντικού κλπ...» Δεν ξέρουμε άν ο σφυγμός του άρρωστου πρίγκιπα είχε ένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ένα όμως είναι βέβαιο, πως ή διαγνωστική του Άβικέννα στηρίχθηκε άποκλειστικά σ' αυτόν.

Ο Άδικέννας κρατά άδιάφορετα το χέρι του πρίγκιπα και ρωτά τον άρχιευνούχο να του όνομάσει, ένα πρὸς ένα, τὰ διαμερίσματα του παλατιού και τὰ πρόσωπα που κατοικούσαν στο καθένα. Ο σφυγμός του άρρώστου επιταχύνεται όταν ο ευνούχος αναφέρει το διαμέρισμα του χαρμιού. «Λέγε μου τὰ όνόματα», προστάζει τον ευνούχο ο Άδικέννας. Στο άκουσμα ενός από τὰ θηλυκά όνόματα ο σφυγμός του πρίγκιπα γίνεται ακόμη πιο ζωηρός. Το μυστικό ανακαλύφθηκε... Η μέθοδος του Άδικέννα δεν μοιάζει λίγο με το άμερικανικό ηλεκτρονικό μηχανήμα για την ανάκλυψη του ψεύδους;

Υστερα από λίγο καιρό πεθαίνει ο έμíρης Καμπους κι ο Άδικέννας μπαίνει στην αλήτη του έμíρη Νετζεντουλέ με το άξίωμα του Μεγάλου-Βεζύρη (πρωθυπουργού.) Άλλα δεν μένει κ' έδω για πολύ καιρό. «Η πολλή κλίση του στις τέρψεις και ιδιαίτερα στο τραπέζι και στον έρωτα, τον έκανε να χάσει το άξίωμα του και την ευνοια του μεγάλου κυρίου του», λέει ο βιογράφος του.

Κατευθύνεται τώρα στο Ντιχιστάν, όπου πέφτει άρρωστος. Ξαναγυρίζει στο Τζορντζάν. Κάποιος θαυμαστής του του άγοράζει ένα σπίτι με μεγάλο κήπο. Στο ήρεμο εκείνο περιβάλλον ο Άδικέννας ζή άμέριμνος. Καμιά λαχτάρα δεν του θalώνει το πνεύμα, κανένας έρωτας δεν του άχαμναίνει το κορμί. Κάθεται και συγγράφει. Εκεί τελειώνει και το 18τομο ίατροφιλοσοφικό έργο του «Κι-ράλ Άς Σιφά», «Βιβλίο Θεραπευτικής».

Όστόσο, αυτός ο παθιασμένος και περιπλανώμενος Σημίτης δεν μπορεί να μείνει στον ίδιο τόπο για πολύ. «Δεν είμαι μεγάλος», είχε πει κάποτε, «μα δεν υπάρχει πολιτεία που να με χωρή. Η άξία μου είναι μικρή, αλλά δεν βρίσκονται άγοραστές... Φεύγει και πάει να μείνει στο Ρεύ, την πατρίδα του έακουστού προκατόχου του, του μεγάλου Ραζή. Εκεί γιατρεύει το διάδοχο του θρόνου που υποφέρει από νευρασθένεια. Ο πόλεμος τον άναγκάζει να φύγει από το Ρεύ. Ξεκινά για το Καζβίν, άνάμεσα από κακοτράχαλα βουνά κ' ύστερα τραβά για το Χαμαντάν, τὰ άρχαία Έκβάτανα, όπου γίνεται Μέγας Βεζύρης. Ο στρατός στασιάζει εναντίον του, θέλουν να τον σκοτώσουν, ο έμíρης άναγκάζεται να τον άπομακρύνει. Ο Άδικέννας βρίσκει καταφύγιο στο σπίτι ενός φίλου του.

Λίγο άργότερα ο έμíρης τον διορίζει πάλι Μεγάλο Βεζύρη. Την έποχή εκείνη γράφει το περιφημότερο από τὰ έργα του, τον «Κανόνα», που γνώρισε δεκάτessereis μεταφράσεις στη λατινική και άμέτρητα σχόλια και υπομνήματα — σύγγραμμα που διδάσκεται από τον δέκατο ίσαμε τον δέκατο όγδοο αιώνα σ' όλα τὰ πανεπιστήμια της Ευρώπης και

λογαριάζεται για θεμέλιο της ίατρικής. Αυτό το άραβικό βιβλίο είναι που διώχτευσσε στην Ευρώπη τις ίατρικές δοξασίες του Ίπποκράτη και του Γαληνού.

Ο έμíρης του Χαμαντάν πεθαίνει κι ο Άδικέννας δεν θέλει να μείνει σύμβουλος του διαδόχου του. Ζητά τη φιλοξενία του έμíρη του Ίσπαχάν, αλλά ο νέος έμíρης του Χαμαντάν τον άναζητά, τον συλλαμβάνει και τον περιορίζει στο φρούριο του Φερντατζάν. Άλλο που δεν θέλει ο Άδικέννας. Σε κείνη τη φυλακή γράφει τις ιδιότυπες πραγματείες του «Ο Κώδικας της σωφροσύνης» και το «Έγχειρίδιο Μυστικής», καθώς κ' ένα δοκίμιο για τον έρωτα, που δεν άφορά όμως τον βέβηλο, αλλά τον ούράνιο έρωτα.

Το καθένα από τὰ όντα άποζητά το άγαθό του κι αυτό το άγαθό δεν είναι άλλο παρά το όμοίωμα, κατά τὰ μέσα και το βαθμό, του άπειρου άγαθού. Αυτό το καθαρό άγαθό, λεπτότερο από όλα τὰ όντα, είναι ή ίδια ή πρωταρχική αίτία, ή άπόλυτη Άλήθεια, ο Έως ο πραγματικός. Δυστυχώς τὰ όντα δεν κατορθώνουν να πλησιάσουν παρά το όμοίωμα του υπέρτατου έρωτα, ούτε και να πραγματοποιήσουν την άληθινή ένωση με το Άγαθό. Θεωρίες μυστικοπαθες που θυμίζουν όρφικά, Πλάτωνα και Άγιο Αύγουστινο.

Τον βγάζουν από τη φυλακή, αλλά αντί να καθήσει στο Χαμαντάν, φεύγει μαζί με τον άδελφό του, μ' ένα φίλο του και δυο υπηρέτες μεταμφισμένος σε σοφί (δερούση). Στη φυγή του αυτή βρίσκει καιρό να γράψει την πραγματεία του για το Πεπρωμένο.

Εργάζεται ήμέρα και νύχτα, συζητεί φιλοσοφικά θέματα με τους μαθητές του που τον λατρεύουν, διατηρεί άλληλογραφία με όλους τους μεγάλους επιστήμονες της Ευρώπης, οι άρρωστοι τρέχουν κατόπι του για να ζητήσουν τη συμβουλή του. Πάνω από όλα αυτά, συγγράφει. Γράφει άσταμάτητα κάτω από ο-

ποιεσδήποτε συνθήκες. Το πνεύμα του άγκαλιάζει το σύνολο των ανθρώπινων γνώσεων. Διατρέπει στις επιστήμες, στη φιλοσοφία, στο και στην τέχνη του λόγου, στη ρητορική και στην πολιτική. Είναι άμφίβολο αν γνώρισε ποτέ ο κόσμος άλλο πνεύμα τόσο ικανό και ιδιότυπο όσο και παράξενο, σαν το δικό του.

Να μερικά άποσπάσματα από τον «Κανόνα» του :

«Η ίατρική είναι ή τέχνη για τη διατήρηση της υγείας, ή για την ανάκτησή της όταν αυτή χαθεί.

«Υπάρχουν τρεις καταστάσεις στον άνθρωπο οργανισμό : ή υγεία, ή άρρώστια και μια διάμεση κατάσταση που δεν είναι μήτε υγεία μήτε άρρώστια.

«Αν δεν ξέρετε τη νόσο από την οποία πάσχει ο άσθενής, αφήστε τη φύση να ενεργήσει μην προσπαθήτε να διασέτε τη φορά των πραγμάτων. Η φύση ή που θα γιατρέψει τον άσθενή, ή που θα μάς φανερώσει την αίτία της άρρώστιας.

«Να θυμάστε πως στα βοηθητικά μέσα θεραπείας πρώτη έρχεται ή χαρά. Πρέπει να καθισχύζετε τον άσθενή και να διασκεδάσετε τους φόβους του.

«Όταν πρόκειται να έγχειρήσετε, φροντίστε να άναισθητήσετε τον άρρωστο όσο το δυνατόν πιο βαθιά, δίνοντας του όπιο, ύοσκύαμο, αλόη και μισό σχοκάριο σε ποσότητα άνάλογη με την κρίση του. Οι πόνοι καταπραΰνονται άκόμα και με τον περίπατο και με την εύχάριστη μουσική.

«Οι περασμένοι στην ήλικία πρέπει να είναι λιτοδίαιτοι, να καταπολεμούν τη δυσκοιλιότητα και να κάνουν λίγη μονάχα γυμναστική.

«Όλα τὰ τρεχούμενα νερά δεν είναι πόσιμα. Για να είναι τέτοια, πρέπει να είναι έκτεθειμένα στον ήλιο και να τὰ ταράζουν οι άνεμοι. (Ξέρουμε σήμε-
ρα τη μικροβιοκτόνο επίδραση που έχει ο ήλιος στα ποτάμια ύδατα.)

«Μπορείτε ακόμα να ταραζετε το νερό με άμμο που την έχει πυρώσει ο ήλιος. (Είναι ή πρώτη ιδέα του φιλοσοφίσματος.)

Σ τις φιλοσοφικές του σκέψεις δυσκολεύεται κανείς να παρακολουθήσει τον Άδικέννα. Και τουτο για δυο αίτίες. Πρώτα, γιατί τὰ νοήματά του είναι λεπτά και ύστερα, γιατί ή ψυχή του είναι άμυστικόπαθη. Πόσο μεγάλη όμως άνταπόκριση έχει ή φιλοσοφία του στη θρησκευόμενη συνείδηση του ανθρώπου.

Ο Άδικέννας προσπαθεί να φωτίσει την επιστήμη με τη θρησκεία. Είναι άποδοξη από την πεποίθηση πως, αν κανείς φιλόσοφος ξεφεύγει από την πίστη και τον θεϊκό νόμο, ή αίτία είναι ή πλάνη, ή ή κακία, κι όχι ή επιστήμη. Κάτι παρόμοιο άπαντ ά κανείς στη

δάντα — το τέλος των Βεδών — όπου το άξίωμα «Τζνάναν Μόκσα» μεταφράζεται «ή λύτρωση με το μέσον της γνώσης»

Οι μεγάλοι μύστες και οι ίδρυτες των θρησκειών δίδαξαν με εικόνες και διαλάλησαν με μεταφορές και με το μέσον της θείας φωτίσης, εκείνα που ήρθαν ύστερα να ξεδιαλύνουν οι φιλόσοφοι και να στερεώσουν με συλλογισμούς και άποδείξεις. Και χαρακτηρίζει τη θετή θεολογία που πηγάζει από τους προφήτες σαν συμπλήρωμα της φυσικής θεολογίας.

Σύμφωνα με όσα γράφει ο Άδικέννας, εκτός από τη φυσική γνώση υπάρχει και ή άνώτερη γνώση, ή λεγόμενη πνευματική γνώση των άναχωρητών και των μεγάλων άσκητών, ή γνώση ή «μυστική». Είναι ή γνώση που έρχεται με την πίστη και καταπίνει εκείνη τη γνώση την πρωτινή. Με το να έχη, λέει, ή ψυχή άμεση έπικοινωνία με τον ποιητικό νοϋ, μπορούν άπ' αυτόν να περάσουν στην ψυχή μερικές γνώσεις με ύπερφυσικό τρόπο, χωρίς να γίνη ή συνηθισμένη παρασκευή με τις έντυπώσεις των αισθήσεων. Οι τέτοιες γνώσεις έρχονται με τον άνωτερο φωτισμό του νοϋ και ή φύση τους είναι μυστική και όχι λογική. Είναι ο φωτισμός που βρίσκεται ένα σκαλοπάτι πιο πάνω από την αίσθηση και που έκδηλώνεται, όπως λέει ο όσιος Μακάριος ο Αιγύπτιος, σαν μια πληροφορία που έφτασε στον άνθρωπο με το όραμα. Από τη μυστική αυτή γνώση πηγάζει ή ένόραση και ή προφητεία. Θαρρείς πως έχεις έμπρός σου τους άσκητικούς λόγους του Ίσακ του Σύρου που μάς μιλά για τὰ μέτρα της γνώσης. Άλλα για να πετύχει ο άνθρωπος αυτή τη γνώση, πρέπει ή ψυχή να παρασκευασθί με άγνη και καθαρή ζωή. Πρέπει να ύποτάξει τις αισθήσεις, να τις νεκρώσει. (Το «τεθνάναι» του Πλάτωνα και των Πυθαγορείων.) Κ' έτσι θα άξιώσθι τον μυστικό φωτισμό και τις άποκαλύψεις του ποιητικού νοϋ.

Βαδίζει τότε ο άνθρωπος πρὸς την κορφή της άνάβασης, στη «ζωή μετά την έκμηδένιση». Βρίσκεται στην κατάσταση του τεθνάναι. Φτάνει έτσι στην «Φάνα», στην ένωση με το Θεό. Έγινε «Κόντμπ», άξόνι του κόσμου και Άστρο Πολικό.

Με την ύποταξη των αισθήσεων ή ψυχή κατορθώνει όχι μονάχα να ύψωθί ως την άνώτερη, τη μυστική γνώση, αλλά και να προσλάβη ύπερφυσική ένέργεια. Τότε ο άνθρωπος ντύνεται το ήμάς του δημιουργού. Γίνεται θαυματοποιός και προφήτης. Είναι αυτό που λέει ο Ίσακ ο Σύρος, πως ο άνθρωπος γίνεται με την πνευματική γνώση έλεύθερος και ατεφύοσιος κι όλα τὰ πράγματα τὰ μεταχειρίζεται με έλευθερία και με έξουσία σαν Γυιός του Θεού. Έπειδή μονάχα στην πίστη, λέει ο Ίσακ, έδόθηκε έξουσία να δημιουργή καινούργια για κτίση, μοιάζοντας σε τουτο με το

Θεό. Είναι αυτό που λέει με άλλα λόγια ή Γραφή. Πώς, «μονάχα θέλησες και όλα τὰ πράγματα παρουσιάσθηκαν έμπρός σου».

Αξιοπρόσεκτη είναι ή δοξασία του Άδικέννα για τη μετά θάνατον κατάσταση, που περιγράφει σε ξεχωριστό βιβλίο του, το «Άλμαχάντ». Έδω καταπολεμά τη διδασκαλία για την άνάσταση των νεκρών και παρατηρεί πως, ναί μεν βρίσκεται αυτή μέσα στο Κοράνι, αλλά πρέπει να πάρουμε σαν μεταφορική έκφραση και εικονική μονάχα παράσταση την έννοια της άθανασίας της ψυχής. Έπειδή ή μεγάλη μάζα είναι άμόρφωτη και δεν μπορούν οι πολλοί να πιάνουν με τη φαντασία τους μια νοερή κατάσταση, είτε ευδαιμονία είναι αυτή, είτε κακοδαιμονία, έπρεπε το Κοράνι να μιλήσει για την άθανασία της ψυχής και τη μετά θάνατον ζωή, με χτυπητές εικόνες, έτσι που να τὰ ένοήσουν οι άφιλοσόφητοι και οι άμαθείς. Διδάσκει λοιπόν το Κοράνι πως οι νεκροί πάλι θ' άναστηθούν και θ' άπολαύσουν περίσσεια όλες τις γήινες τέρψεις ή θα μπου στὰ βασανιστήρια.

Και καταλήγει ο Άδικέννας σε μια πρωτότυπη, όσο και καταπληκτική διακήρυξη. Τη διδασκαλία, λέει, για την άνάσταση των νεκρών που βρίσκεται μέσα στο Κοράνι είναι σωστό, ξεκινώντας από την πίστη να τη δεχθούμε σαν άληθινή και να την πιστέψουμε, ξεκινώντας δε από την έπιστήμη να την άπορρίψουμε. Όστόσο, για να ξεκαθαρίσει τὰ πράγματα, παραδέχεται πως ή ψυχή συνεχίζει την ύπαρξή της και μετά θάνατον, έπειδή είναι άθάνατη. Με το να είναι δε άσώματα και άύλη, είναι κατ' άκολουθίαν άφθαρτη και άνώλεθη.

Ο Άδικέννας ώρμάσε πιά εν έπιστήμη. Μπορεί να πη άδίστακτα πως ξετέλειψε το χρέος του. Δεν του ήτανε όμως γραφτό να πεθάνη πλήρης ήμερών. Πενήντα έπτά χρόνων, έπάνω στο ταξίδι, άναγκάζεται να πάρη ίσχυρες όσες νarkωτικού των έντέρων, λάβδανο. Είχε προσβληθί από δυσεντερία, όπως θέλουν να πουν. Συνώδεε τότε τον έμíρη του Ίσπαχάν που ταξίδευε πρὸς το Χαμαντάν. Όταν έφτασε σ' αυτή την πολιτεία, δεν μπόρεσε να προχωρήσει άλλο. Οι δυνάμεις του τον είχαν έγκαταλείψει.

Νιώθοντας το πλησίασμα του θανάτου, έκτελεί όλα τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα, σκορπίζει έλεημοσύνες με άπλοχερία κ' έλευθερώνει τους δούλους του. Ξεψύχησε τελειώνοντας την προσευχή του.

Είναι αξιοπρόσεκτο το έπίγραμμα που οι Άραβες έβαλαν να σκαλίσουν έπάνω στην πλάκα του τάφου του :

«Η βαθειά γνώση της φιλοσοφίας δεν μπόρεσε να του διδάξη τὰ χρηστά

ήθη. Η βαθειά σπουδή της ίατρικής δεν του έμαθε τον τρόπο να φυλάξη την υγεία του».

Είναι κι αυτό μια από τις πολλές ένδείξεις για το χαρακτήρα μιας ράτσας που λογαριαζόταν για θάρσαρη και άπαίδευτη.

—N. M. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΤΥΧΕΡΟ «ΠΕΝΤΕ»

«έρεις», μου είπε ή γυναίκα μου, «σήμερα είδα στον ύπνο μου πως έκανα πεντάδυμα».

«Όχι δά!» είπα έκπληκτος. «Εγώ πάλι άνειρεύτηκα πως ήμουν στρατιώτης και ο αριθμός μου ήταν 55... και είχα τιμωρηθί με 5 μέρες άπομόνωση, γιατί την ώρα που φύλαγα φρουρός κοιμήθηκα για 5 λεπτά!»

«Τί παράξενο! και κατά σύμπτωση έχουμε 5 το μηνός».

«Και το 5 έχει πέντε γράμματα. Αυτός ο αριθμός μπορεί να μάς φέρη γούρι».

«Γούρι; μα κι αυτή ή λέξη έχει 5 γράμματα», είπε έκπληκτη ή γυναίκα μου.

«Τώρα πιά ξέρω τί πρέπει να κάνουμε σήμερα», της είπα έπειτα από λίγο. «Σήμερα θα κλείσουμε νωρίς το μαγαζί και θα πάμε στις ίπποδρομίες! Είμαι βέβαιος πως αν ποντάρουμε στο 5 θα κερδίσουμε πολλά λεπτά».

«Να πάρουμε μαζί μας και τον Πέτρο;»

«Μα βέβαια! Είναι 5 χρόνων. Θα πάρουμε ένα ταξί που θα χωρά 5 και θα καλέσουμε την άδελφή σου τη Φρίντα με τον άντρα της νάρθουν μαζί μας».

«Έκτακτη ιδέα», είπε ή Φρίντα μόλις μπήκαμε στο ταξί. «Σίγουρα θα κερδίσουμε μ' αυτό τον αριθμό. Θα κάνουμε περυσία! Και μετά τις ίπποδρομίες θα πάμε να πάρουμε τσάι και οι πέντε μας».

«Εγώ σας καλώ να φάμε μαζί», είπα εγώ, «ένα γεύμα για 5!»

Μόλις φτάσαμε στον ίπποδρομο πήγαμε να ποντάρουμε.

«Ποιό είναι παρακαλώ το όνομα του 5ου άλόγου της 5ης κούρσας;» ρώτησα.

«Πέμπτος», μου είπε ο ταμίας.

«Εν τάξει. Ποτέ δεν είχα τύχη σά σήμερα! Θα ποντάρω 5 λίρες στον «Πέμπτο». Και ο Πέτρος θα ποντάρη 5 σελίνια στον «Πέμπτο».

Η πέμπτη κούρσα άρχισε.

«Νά ο «Πέμπτος!» Είδες; έχει έπάνω του τον αριθμό 5. Δες τί γρήγορα που τρέχει! Ο Πέμπτος πρέπει να κερδίσει».

«Φρέντ μου ύποσχέθηκε ένα καινούργιο καπέλλο!» φώναξε ή γυναίκα μου.

«Τρέχα - τρέχα», έλεγε ο Πετράκης χτυπώντας τὰ χέρια του σαν τρελλός. «Ο μπαμπάς θα μου πάρη ένα χωνάκι παγωτό αν κερδίσει ο «Πέμπτος».

«Ανοησίες, κουτόπαιδο», τον διώρρωσα εγώ, «θα σου πάρω 5 χωνάκια».

Τέλος ή κούρσα τελείωσε.

«Μπορείς να δής ποιό άλογο έφτασε πρώτο;» φώναξε ή γυναίκα μου.

«Όχι», είπα με άγωνία. «Άλλά για στάσου... θ' άκούσουμε στο μεγάφωνο...

«Ω! συμφορά μας! άκούσατε; ο «Πέμπτος» ήρθε πέμπτος!»

—AAGE HOVMAND

Η ΕΒΔΟΜΗ ΣΤΟΑ

του MORDECAI ROSHWALD

Ε'

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Εύτυχως (παρ' όλο που θα έλεγα: δυστυχώς αν ήξερα πραγματικά ποιός ήταν ο σκοπός των ερωτήσεων) δεν είχα μήτε δυνατότες φιλίες, μήτε ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς.

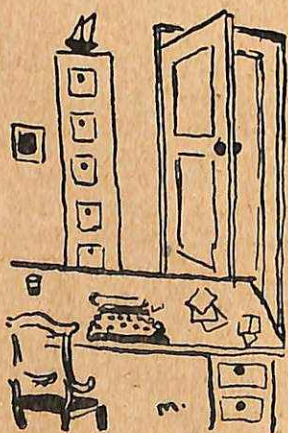
Η Ψ 867 μου είπε πως κ' εκείνη ήταν «αυτάρκης» (όπως θα έλεγε ο κοσμάκης, ήταν ολομόναχη στον κόσμο) και γι' αυτό την έκριναν κατάλληλη για την "Εβδομη Στοά. "Αν πιστέψω όμως κανείς τα όσα είπε, το συμβούλιο επιλογής δεν θα σιζότανε στις άμεσες πληροφορίες για τις προσωπικές σχέσεις του καθενός με άλλα άτομα. Υπέβαλε τον εξεταζόμενο και σε ψυχανάλυση. Ο υποψήφιος μιλούσε στους εξεταστές για τις σημερινές, αλλά και για τις παλαιότερες, σχέσεις του. Με διάφορες ερωτήσεις, σε εξαντλητικώτατα ψυχολογικά «τέστ», οι εξεταστές σφυγμομετρούσαν την τάση του να καλλιεργήσει φιλίες στο μέλλον. "Ετσι λοιπόν η εξέταση πήγαινε χαμένη, αν είχαν διαλέξει λ.χ. ένα πρόσωπο που δεν είχε μέν δεσμούς, αλλά ήταν κατά βάση κοινωνικό. Γιατί, θα μπορούσε να δημιουργήσει κάποιο στενό σύνδεσμο κατά το χρόνο της εκπαίδευσής του, πράγμα που το έκανε τελείως ακατάλληλο για την "Εβδομη Στοά.

Ωστόσο, παρ' όλη τη φροντίδα των εξεταστών, φαίνεται πως ο Χ 117 τους «έξφυγε». Κατά την Ψ 867, ο άνθρωπος αυτός δεν είναι ψυχολογικά αυτάρκης. Η αλήθεια είναι πως όταν ήταν παιδί δεν είχε μεγάλη ψυχική επαφή με τους γονείς του. "Εγινε τελείως ανεξάρτητος σε ηλικία 15 ετών — υπήρχε κάποιος μακροχρόνιος οικογενειακός καυγάς που τον έκανε ν' αφήσει το σπίτι του όσο μπορούσε νωρίτερα. Κατά τα άλλα φαινόταν τελείως κατάλληλος για την "Εβδομη Στοά. Νά όμως που τώρα έδειχνε συμπτώματα ψυχολογικής προσκολλησιμότητας στη μητέρα του!

«Για την ψυχοπαθολογία, η περίπτωση του είναι πολύ απλή», με βεβαίωσε η Ψ 867. «Μια νευρωτική αναδρομή στην παιδική ηλικία που την προκαλέσει η ένταση των νέων συνθηκών ζωής. "Αλλά» πρόσθεσε «ο ψυχίατρος που τον εξέτασε δεν έπρεπε ποτέ να κάνει ένα τόσο τρομερό λάθος. "Η δουλειά του ήταν να «κοσκινίσει» καλά τους υποψηφίους και να βρή τύπους με απόλυτη άνοσια στις νευρώσεις. Δεν μπορούμε να έχουμε ανθρώπους κοινωνικούς στην "Εβδομη Στοά.» (Κούνημα του κεφαλιού και χάχανο).

Η ώρα όμως είχε περάσει κ' έτσι βγήκα από το έντεκτρήριο με πολλή ανακούφιση. Λυπόμουν για τον Χ 117, αλλά και ταυτόχρονα τον ζήλευα. Μπορεί να υπέφερε, μπορεί να είχε τρελαθί — αλλά αυτό το είχε πάθει από μια ψυχική προσήλωση στη μητέρα του, σ' ένα άλλο ανθρώπινο πλάσμα. "Εμένα, μπορεί να μου έλειπε το φως του ήλιου και να περνούσα μαύρες μέρες αναπολώντας τον, αλλά ποτέ δεν έχασα τον ύπνο μου για έναν άνθρωπο από κείνους που έμειναν εκεί πάνω. Ξαφνικά, κατάλαβα πόσο φτωχότερος ψυχικά ήμουν από τον συνδεδεμένο μου, παρ' όλη τη δυστυχία του. "Εγώ, η Ψ 867 και πιθανώτατα όλοι οι άλλοι στην "Εβδομη Στοά, είμαστε ψυχολογικά «αυτάρκες». "Η ψυχική μου ευφορία δεν εξαρτάται διόλου από την παρουσία κάποιου άλλου προσώπου. "Ασφαλώς είμαι τελείως ανίκανος ν' αγαπήσω. Κ' ίσως ίσως όλοι οι άλλοι εδώ, εκτός από τον Χ 117. Συνεπώς, είμαι κατάλληλος για να ζω εδώ.

Τώρα αισθάνομαι οίκτο για τον έαυτό μου. Κάθονται μόνοι στο γραφείο μου και ίσως-ίσως να μη νιώθω την ανάγκη — όχι πολύ τουλάχιστο — κάποιος συντροφιάς. Κι όμως θάθελα να την ένιωθα. Γιατί να μην μπορώ να ενδιαφέρωμαι περισσότερο για τους άλλους ανθρώπους — ανθρώπους που έμει-

ναν εκεί πάνω, ή τους άλλους εδώ, ά- διάφορο ποιούς; Θαρρείς κ' η ψυχή μου είναι μεταμορφωμένη, σαν να έχω ακρωτηριασθή.

"Ισως όμως αυτό να είναι και καλό. "Αν όλοι αντιδρούσαν όπως ο Χ 117, τότε το μέρος θα γινόταν σύντομα ένα αέρανο ασυλο ψυχοπαθών, όλο άρρώστους και χωρίς διόλου γιατρούς. "Η "Εβδομη Στοά, κάτω από

Το ημερολόγιο του τελευταίου ανθρώπου της Γης

(Αφιερωμένο στον Ντ. "Ατζεν" χαουερ και στον Νικ. Κροϋστσεφ)

τέτοιες συνθήκες, θα ήταν αδύνατο ν' ανταποκριθί στον προορισμό της. Καλύτερα λοιπόν που είναι όπως είναι.

Κι όμως θα ήθελα να λυπηθώ τον Χ 117 περισσότερο απ' ό,τι τον λυπάμαι!

11 "Απριλίου

Μπορώ ή όχι να νιώσω οίκτο για άλλους ανθρώπους; Μπορώ ή όχι να δημιουργήσω μια πραγματική φιλία, ν' αγαπήσω κάποιον, να νοιαστώ μ' όλη την καρδιά για ένα άλλο πρόσωπο;

Τούτα τα ερωτήματα με τυραννούν από χτές. Δεν θέλω να είμαι τέρας. Κ' ένας άνθρωπος χωρίς συγκινήσεις είναι τέρας. Ποιά διαφορά υπάρχει ανάμεσα σ' έναν ηλεκτρονικό εγκέφαλο και σ' έμένα; "Εκείνος μάλιστα μπορεί να κάνει υπολογισμούς πολύ καλύτερα, να εργάζεται πιο αποτελεσματικά. Δεν κάνει λάθη, δεν μπορεί ν' αγαπήσει κανέναν. Ούτε κ' εγώ.

"Εγώ όμως μπορώ να νιώσω οίκτο και να βασανίσω τον έαυτό μου. "Ενώ ένας ηλεκτρονικό μηχανήμα, δεν μπορεί να κάνει το ίδιο. Αύτη είναι η διαφορά.

"Εβδομη Στοά. Μια κοινωνία άκοινωνήτων. Κοινόβιο μηχανών που νιώθουν αυτο-οίκτο, φωλιά τεράτων! Είμαστε όμως πραγματικά τέρατα, ή μήπως δεν είμαστε τίποτα άλλο παρ' αλάσματα πανάθλια που αξίζουν τον οίκτο; Νά τα πάλι! Ξαναγυρίζω στον αυτο-οίκτο. "Αλλά είπα ύπάρχουμε κι αυτό στο κάτω-κάτω είναι σημάδι κοινωνικότητας.

Πόσο θαθεία όμως φτάνει; "Ω, να μπορούσα να πάω να τα σκέπτομαι όλα αυτά. "Αν ήμουν πραγματική μηχανή, θα ήμουν πολύ πιο εύχιστος.

Μια εύχιστος μηχανή! Καλύτερα όμως να σταματήσω για σήμερα και ν' ακούσω λίγη μουσική, αν πρόκειται να γράψω κι άλλες τέτοιες άνοητες. "Ισως κ' εγώ να είμαι υποψήφιος για νευρική εξάντληση. Μπορεί ένας άνθρωπος να γίνει νευρωτικός ανησυχώντας για την ανικανότητά του να είναι νευρωτικός;

13 "Απριλίου

Δέ βρίσκω τις όμιλίες «Γνωρίστε τη Στοά σας» τόσο ενδιαφέρουσες όσο θα νόμιζα. Σήμερα προσπαθήσαν να εξηγήσουν το σύστημα αναγνώρισης της ταυτότητας των διαφόρων προσώπων στην "Εβδομη Στοά. Το «δύο» του καθενός τελειώνει σε 7, επειδή α-

κριβώς ζούμε στην "Εβδομη Στοά. Τα γράμματα στην αρχή αναφέρονται στα καθήκοντα του καθενός — αυτό ήταν κιόλας γνωστό. Οι δυο άλλοι αριθμοί έχουν κάποια πολύπλοκη εξήγηση που δεν προσπάθησα να καταλάβω. "Ασφαλώς υπάρχει κάποιο σύστημα στη μέση, όπως και με το κάθε τι εδώ κάτω.

"Όταν τελείωσε η όμιλία, ο Χ 107 προσπάθησε να συζητήσει μαζί μου για ποιο λόγο φωνάζουμε ο ένας τον άλλο με γράμματα και αριθμούς, αντί με τα μικρά μας ονόματα, ή τα επίθετά μας. Το σύστημα αυτό υποχρεώθηκε να το υιοθετήσουμε από το στρατόπεδο εκπαίδευσής κ' έτσι στην "Εβδομη Στοά δεν δυσκολευθήκαμε διόλου. "Ο σύντροφός μου είχε τη γνώμη πως τα παλιά μας ονόματα θα μας συνέδεαν νοσταλγικά με τη ζωή στην επιφάνεια. "Ετσι θα μάς ήταν δυσκολότερο να προσαρμοσθούμε στην καινούργια μας ζωή.

Μπορεί να είναι τα πράγματα έτσι όπως τα λέει, αλλά δεν ενδιαφέρθηκα διόλου να τα κουβεντιάσω. "Εκείνο που ένδιεφερε ήταν οι προσπάθειες του Χ 107 να με κάνει να μιλήσω παρ' όλη την έλλειψη ένθουςιασμού μου, έπει-δη κατάλαβε πως κάτι με είχε αναστατώσει. Πράγμα που σημαίνει πως νοιαζόταν για μένα. Κι αν εκείνος δεν είναι τόσο άκοινωνητος, τότε και η δική μου ή περίπτωση πιθανόν να μην είναι τόσο άπελπιστική.

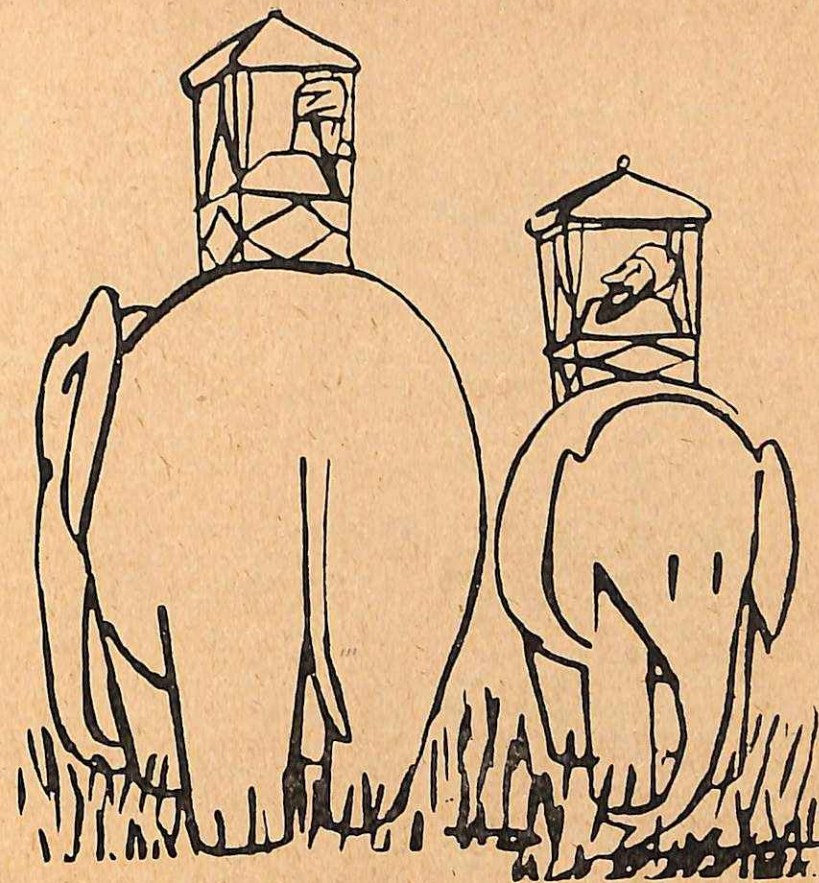
"Ενώ εκείνος μιλούσε, ο νους μου έτρεχε αλλού. Μπορεί, έλεγα μέσα μου, να μην είμαστε τελείως άκοινωνητοι — μπορεί να είμαστε απλώς λιγώτερο κοινωνικοί από τους άλλους εκεί πάνω. Τότε όμως τα πράγματα άλλαξαν πολύ! Τουλάχιστον θα μπορούσα να νιώσω συμπάθεια για κάποιον. Κι όπως λέει μια παροιμία «"Αν ή φωτιά δε βραζει το νερό, ωστόσο δεν το αφήνει και να παγώσει.» "Ισως ο Χ 117 να μην είναι το μόνο «κοινωνικό» ψάρι που γλίστρησε μέσ' από τα δίχτυα των ψυχιάτρων!

14 "Απριλίου

Η τελευταία μου καταχώρηση σ' αυτό το ημερολόγιο, τελειώνει με μια κάποια ζήλεια για τον Χ 117. Φαίνεται πως οι κοινωνικές του τάσεις του φέρνουν όλο και περισσότερους μετελάδες. Στη θεραπεία του παίρνει τώρα μέρος και η Ψ 867. Χτές μου είπε πως η κακίησής του σοβαρεύει. Δεν μπορεί να κινήσει τα δάχτυλα του δεξιού του χεριού.

"Η Ψ 867 λέει πως το χέρι του δεν έχει απολύτως τίποτα. "Η παράλυση είναι απλώς σύμπτωμα ύστερίας. Και έχει μια θεωρία για να την εξηγήσει. Κατά την παράδοση θεωρία της, ο Χ 117 νιώθει ευχάριστη για την παράλυσή του στο βάθος, επειδή ασυμμετρικά την συνδέει με άπωθήμενες τάσεις.

"Αλλά ο ίδιος ο Χ 117 έχει μια δική

«Είναι το μικρό μοντέλο»

του, φαινομενικά, «λογική» εξήγηση για την άρρώστια του. Λέει ότι η παράλυση αυτή είναι μια «άνωθεν» τιμωρία, επειδή είναι πάντοτε έτοιμος να πατήσει κουμπιά και να καταστρέψει τον κόσμο. Μιλά συνεχώς γι' αυτήν την τιμωρία που τη θεωρεί δίκαιη. «Προφανώς», είπε σήμερα η Ψ 867, «δεν θέλει να θεραπευθεί. Μέσα στο μυαλό του, τα καθήκοντά του στην "Εβδομη Στοά, είναι ισχυρότερα συνδεδεμένα με άπωθήμενες τάσεις.»

Την ρώτησα, αν υπήρχε κανένα μέρος του μυαλού του που να ήθελε να θεραπευθεί. "Αν το πάτημα των κουμπιών συνεδέετο με την ανάμνηση κάποιων ήδονης λ.χ. «Ξεχνάς», απάντησε μ' ένα χαμόγελο υπεροχής, «πως ή απώθηση θα τον εμπόδιζε; Μόνον με το πρόσχημα της παραλύσεως μπορεί να δικαιωθεί.»

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, σημειώθηκαν κι άλλες περιπλοκές. Συνειδητά, ο Χ 117 αποφεύγει να πατήσει τα κουμπιά, όχι μόνον επειδή θα προκαλέσει γενική καταστροφή, αλλά κ' επειδή αυτό θ' αποτελέσει εγκληματικό προς τη μητέρα του ιδιαιτέρως. «"Αν επρόκειτο για τον πατέρα του», συνέχισε η Ψ 867, «θα είχαμε μιαν απλούστατη περίπτωση Οιδίποδου πλέγματος. "Υποκαθιστώντας όμως τον πατέρα του με τη μητέρα του περιπλέκει τα πρά-

γματα επειδή ή σύγκρουση γίνεται βαθύτερη. Είναι άφύσικα — σύμφωνα με τα κριτήρια της ψυχοπαθολογίας της "Εβδομης Στοάς — προσκολλημένος στη μητέρα του. Αυτό ακριβώς τον κάνει να αρνείται με τόσο πείσμα να προδίδει σε ενέργειες που θα στρέφονταν εναντίον της. "Η απροθυμία του δεν θα ήταν τόσο μεγάλη, αν φανταζόταν πως θα κατέστρεφε τον πατέρα του.»

Για να πω την αλήθεια, όλα αυτά με μπερδεύσαν. Τώρα πια δεν ξέρω αν ο Χ 117 υποφέρει από παράλυση επειδή το άρρσει, επειδή δεν θέλει να πατήσει τα κουμπιά ή επειδή πιστεύει στο Θεό και νομίζει πως κάτι τέτοιο είναι απαγορευμένο από το θεϊκό νόμο. "Ισως κ' εγώ να τα έχασα με τις εξηγήσεις της Ψ 867.

Κατά βάθος δεν μ' ενδιαφέρει ποιός είναι ο πραγματικός λόγος της παραλύσεώς του. "Εκείνο που μου κάνει εντύπωση είναι η προσκολλησή του (μέχρι βαθμού που δεν θεωρείται φυσιολογικός σ' αυτό το άφύσικο μέρος) σ' ένα άλλο ανθρώπινο πλάσμα. "Η ιδέα μου φαίνεται γοητευτική. Θα πρέπει να είναι υπέροχη αυτή η αίσθηση. "Όταν πρωτάκουσα για την παράλυση του Χ 117, είπα μέσα μου πως ήμουν τυχερός που δεν το έπαθα εγώ. Τώρα όμως τον ζηλεύω για την άρρώστια του.

15 'Απριλίου

Ο φιλόσοφός μας, ο Φ 107, φάνηκε και πάλι σήμερα στο έντευκτήριο. Το θέμα του ήταν «'Η Έλευθερία στην Έβδομη Στοά».

Τη φορά αυτή το ακροατήριό του ήταν πολύ λιγώτερο προσεκτικό. Ένας ή δυο μάλιστα, τραβήχτηκαν παράμερα για να κουβεντιάσουν με την ήσυχία τους. Οί υπόλοιποι άκουγαν με μι-σὸ αὐτί.

Ο Φ 107 ἔλεγε ὅτι στὴν Έβδομη Στοά, ἐπικρατοῦσε ὄχι μόνο καθεστὼς ἰδανικῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτη ἐλευθερία. Ὅταν δὲν εἶχαμε ὑπηρεσία μπορούσαμε νὰ κάνουμε ὅ,τι μᾶς ἄρεσε. Τὸ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα, μπορούσαμε νὰ μιλήσουμε ἐλεύθερα γιὰ τὴν Έβδομη Στοά καὶ τὰ προβλήματά της. Δὲν ὑπῆρχε μυστικότητα, δεδομένου ὅτι ὅλα σχεδιάστηκαν γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ καὶ δὲν ὑπῆρχε κανεὶς ἀπολύτως λόγος νὰ μείνῃ τίποτε κρυφὸ.

«Αὐτὸ εἶναι ποὺ δίνει στὴ ζωὴ μας ἐδὼ μιὰ τελειότητα ποὺ δὲν θὰ μπορούσαμε ποτὲ νὰ τὴ φτάσουμε ἐπάνω», εἶπε. «Ἐκεῖ ἐπάνω, οἱ ἄνθρωποι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ παίρνουν μέτρα γιὰ νὰ ἀποτρέψουν τὶς ἐξεγέρσεις, νὰ φυλάγονται ἀπὸ τοὺς κατασκόπους, τὶς παρεξηγήσεις. Κι αὐτὸ εἶχε ὡς ἐπακόλουθον τὸν περιορισμὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου γιὰ τὸ καλὸ τῆς κοινῆς. Έδῶ, στὴν Έβδομη Στοά, δὲν ἀντιμετωπίζουμε παρόμοιους κινδύνους. Εἴμαστε ἀπομονωμένοι τόσο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς συμμάχους, τόσο ἀπὸ τοὺς κατασκόπους ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν περιέργεια καὶ τὴν ἔλλειψη διακριτικότητας τῶν φίλων. Έδῶ, ὁ καθένας εἶναι γνωστὸς καὶ ξέρει ποιά εἶναι ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ ἔργο του. Καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἴμαστε ἀπομονωμένοι ἀπὸ τὸν κόσμον, εἴμαστε πνευματικὰ ἐλεύθεροι. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία, ποὺ μόνο ἡ Έβδομη Στοά μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ.»

Συνέχισε σ' αὐτὸ τὸν τόνο, προσπαθώντας ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐδῶ δὲν ἦταν δυνατόν νὰ γίνεται κακὴ χρῆσις τῆς ἐλευθερίας, γιὰτὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν ἐπιλεγῇ γιὰ νὰ ζοῦν στὴν Έβδομη Στοά εἶναι λογικοί, ἔχουν ἐλάχιστη ἄτομικὴ δύναμη (ἀφοῦ ὁ καθένας εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξαρτᾶται ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους συντρόφους του) καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ.

Γιὰ μιὰ στιγμή, σκέφτηκα νὰ τοῦ κάνω μερικὲς ἐρωτήσεις. Συγκεκριμένα, νὰ τὸν ρωτήσω ἂν ἕνας ἄνθρωπος φυλακισμένος, ἀλλὰ ποὺ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ χτυπᾷ τὸ κεφάλι του στοὺς τοίχους τοῦ κελιοῦ του, μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ἐλεύθερος, ἀλλὰ ἄλλαξα γνώμη κι ἀποφάσισα νὰ μὴν πῶ τίποτε. Ποιὸ θὰ ἦταν τ' ὄφελος;

16 'Απριλίου

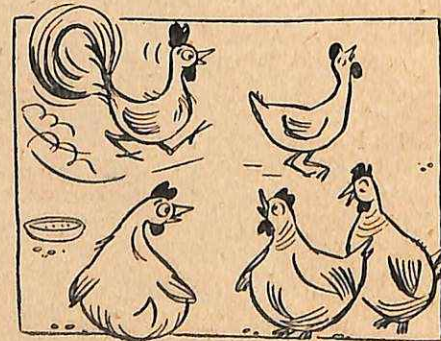
Σήμερα τὸ κεντρικὸ μεγᾶφωνο μετέδωσε πολλὰς φορὲς μιὰ βαρυσήμαν-

τὴ ἀναγγελία ποὺ ἀπευθυνόταν σ' ὅλο τὸ πλῆρωμα τῆς Έβδομης Στοᾶς.

«Προσοχή! Προσοχή!» ἔλεγε κάθε τόσο μιὰ φωνή. «Τὸ μήνυμά αὐτὸ ἀφορᾷ ὅλα τὰ μέλη τοῦ πληρώματος τῆς Έβδομης Στοᾶς. Κοινοποιεῖται ὅτι ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς ἐπιτρέπεται ἡ σύναψη γάμων στὴν Έβδομη Στοά. Ἄν ἐπιθυμῆτε νὰ παντρευτῆτε καὶ ἂν τὸ πρόσωπο ποὺ θέλετε νὰ παντρευτῆτε δέχεται τὴν πρότασή σας, τὸ μόνο ποὺ ἔχετε νὰ κάνετε εἶναι νὰ πιέσετε ἕνα ἀπὸ τὸ κόκκινα κουμπιά, ν' ἀναφέρετε τὸν ἀριθμὸ σας καὶ νὰ πῆτε: «Θὰ ἤθελα νὰ παντρευτῶ τὸν Τάδε ἢ τὴν Τάδε.» Ἀργότερα, θὰ πληροφορηθῆτε, ἀπὸ τὸ προσωπικὸ σας μεγᾶφωνο, ποὺ καὶ πότε θὰ γίνῃ ὁ γάμος.

» Ἄν θέλετε νὰ παντρευτῆτε κάποιον ὀρισμένο πρόσωπο καί, γιὰ ἕναν ὁποιοδήποτε λόγο, δὲν τολμάτε ἢ δὲν ἔχετε τὴν εὐκαιρία νὰ τοῦ κάνετε τὴν πρότασή σας, μπορεῖτε ν' ἀπευθυνθῆτε στὴν εἰδικὴ ὑπηρεσία γάμων. Θὰ πιέσετε ἀπλούστατα τὸ κόκκινο κουμπί, θ' ἀναφέρετε τὸν ἀριθμὸ σας καὶ θὰ πῆτε: «Θὰ ἤθελα νὰ παντρευτῶ τὸν Τάδε ἢ τὴν Τάδε. Παρακαλῶ νὰ μεσολαβήσετε.» Ἡ πρότασή σας θὰ διαβιβασθῇ στὸ ἐνδιαφερόμενο πρόσωπο καὶ θὰ λάβετε τὴν ἀπάντησή του ἀπὸ τὸ ἀτομικὸ σας μεγᾶφωνο. Μπορεῖτε νὰ στείλετε τὰ μηνύματά σας ὅποιαδήποτε ὥρα.»

Τὸ βράδυ, ἀκούσαμε μιὰ διάλεξη πᾶν σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Ἐτσι ἔμαθα ὅτι στὴν Έβδομη Στοά ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν γυναικῶν. Συγκεκριμένα, ἐδῶ κάτω ζοῦν 250 ἄνδρες καὶ 250 γυναῖκες. Ἐπομένως, ὅλοι ἔχουν μεγάλες πιθανότητες καὶ τὴ δυνατότητα νὰ βροῦν ἕνα σύντροφο. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν κατάρτιση τῆς μελέτης γιὰ τὴν ἴδρυση τῆς Έβδομης Στοᾶς, δόθηκε ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ ζήτημα τῶν γάμων. Ὅλοι οἱ ἄνδρες καὶ ὅλες οἱ γυναῖκες ἐδῶ κάτω εἶναι ἀπόλυτα ὕγιεις. Ἄρα καὶ τὰ παιδιά τους θὰ εἶναι, πιθανάτα, γερά καὶ δυνατά. Ἐξ ἄλλου, καθὼς ὅλα τὰ μέλη τοῦ πληρώματος εἶναι ἡλικίας ἀπὸ 20 μέχρι 30

«... Ἄν ἤθελε θὰ μπορούσε νὰ τρέξῃ γρηγορώτερα.»

ἐτῶν, τὰ παιδιά τους θὰ ἔχουν μεγαλώσει καὶ θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ παραλάβουν τὴ διοίκηση τῆς Έβδομης Στοᾶς ἀκριβῶς ὅταν ἐμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ πρέπει νὰ ἀποσυρθούμε ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία.

18 'Απριλίου

Ἡ ἀναγγελία ἡ σχετικὴ μὲ τοὺς γάμους προξένησε αἴσθηση στὴν Έβδομη Στοά. Τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ὅταν μαζεύμαστε γύρω ἀπὸ τὸ μακρόστενο τραπέζι, συνήθως ὅλοι διαζόνται νὰ καθῆσουν στὸ πρῶτο ἐλεύθερο σκαμνὶ ποὺ βρίσκεται μπροστά τους. Σήμερα ὅμως κανεὶς δὲν διαζόταν. Ὅλοι τριγύρω ζᾶν πάνω-κάτω στὴν αἴθουσα πρὸς παθώντας νὰ βροῦν ἕνα πρόσωπο τοῦ ἀντίθετου φύλου ποὺ θὰ τὸ ἤθελαν γιὰ σύντροφο τῆς ζωῆς τους ἐδῶ κάτω. Κανεὶς δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἐρωτευμένος. Πιθανάτα, εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ νιώσουμε αὐτὸ τὸ συγκλονιστικὸ καὶ ἐντονό συναίσθημα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χ 117 καί, ἴσως-ἴσως, ὅσο ἢ τρεῖς ἄλλους ποὺ ἦρθαν ἐδῶ κατὰ λάθος. Τουλᾶχόν στον ὅμως ὑπάρχει τώρα κάποια ζωντάνια στὴν ἀτμόσφαιρα.

19 'Απριλίου

Τὸ μεγᾶφωνο ἀνάγγειλε σήμερα τοὺς ἀρραβῶνες τῆς TN 237 μὲ τὸν ΑΣ 167. Δὲν ξέρω ποιὸς εἶναι ὁ ΑΣ 167, ὅταν ὅμως μοῦ ἔδειξαν τὴ μνηστὴ τοῦ στοῦ τραπέζι, τὸ μεσημέρι, εἶδα πῶς εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς γυναῖκες ποὺ τρώνε τακτικὰ μὲ τὴ δικὴ μου ὀμάδα. Ὅλοι τὴ συγχάρηκαν. Κ' ἐγώ, φυσικά. Εἶναι μιὰ κοπέλλα καμιά εἰκοσαριὰ χρονῶν, ἀρκετὰ νόστιμη. Καὶ σήμερα — ἂν καὶ δὲν μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρά, ὅπως θὰ πρέπει νὰ ἀκτινοβολῇ ἕνα κορίτσι ποὺ μόλις ἀρραβωνιάστηκε — φαίνονταν πολὺ πρὶν εὐχαριστημένη καὶ χαρούμενη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους γύρω της.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου (ἴσως ἐπειδὴ ἦταν ἡ πρώτη στὴν Έβδομη Στοά) μεταδόθηκε ἀπὸ τὸ κεντρικὸ μεγᾶφωνο. Ἀκριβῶς στὴν προκαθορισμένη ὥρα — στὶς 7 τὸ πρωὶ — τὸ μεγᾶφωνο ἀνάγγειλε: «Προσοχή, παρακαλῶ, προσοχή! Θὰ παρακολουθήσετε ἕνα γεγονός στὴν Έβδομη Στοά: τὸν πρῶτο γάμον ποὺ γίνεται ἐδῶ.»

Τούτῃ ἡ ἀναγγελία μοῦ φάνηκε ἀσυνήθιστα πομπώδης. Κανονικά, ὁ πόνος τῶν ἀνακοινώσεων εἶναι ξερός καὶ λακωνικός. Αὐτὸ ποὺ ἀκολούθησε πᾶντως ἦταν ἡ πιὸ σύντομη καὶ ἀπλή γὰ μῆλια τελετὴ ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς.

Μιὰ γυναικεῖα φωνὴ ἀκούστηκε: «ΑΣ 167, ἐπιθυμῶ νὰ παντρευτῶ τὴν TN 237 καὶ νὰ διατηρήσῃς αὐτὸ τὸ δεσμὸ μαζί της ὅσον καιρὸ θὰ εἶναι σύμφωνη κ' ἐκείνη;»

Μιὰ ἀνδρική φωνὴ ἀποκρίθηκε: «Ναί, τὸ ἐπιθυμῶ.»

Ἑκλογὴ

Ἐπειτα, ἡ γυναῖκα ποὺ ἐκτελοῦσε καθήκοντα τελετάρχου ἐπανάλαβε τὴν ἐρώτηση στὴν TN 237 καὶ ὅταν πῆρε τὴν ἴδια ἀπάντηση, δήλωσε:

«Ὁ ΑΣ 167 καὶ ἡ TN 237 εἶναι ἐνωμένοι μὲ τοὺς δεσμούς τοῦ γάμου. Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς οἱ ἀρσενικοὶ καὶ τῶν δύο θὰ συμπληρωθοῦν μὲ τὸ διακριτικὸ ψηφίον «π», ποὺ σημαίνει ὅτι εἶναι παντρεμένοι. Συγχαρητήρια ΑΣ 167 καὶ TN 237!»

Ὅλη ἡ ἱστορία δὲν κράτησε πάνω ἀπὸ ἕνα λεπτό.

20 'Απριλίου

Σήμερα τὸ μεσημέρι ἡ TN 237π (τώρα ἔχει αὐτὸ τὸ πρόσθετο σύμβολο, τὸ «π», στὸ περιβραχιονίό της), μᾶς εἶπε μερικὲς λεπτομέρειες σχετικὲς μὲ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου.

Ὁ γάμος ἔγινε (κι αὐτὸ προκάλεσε πρόδηλη ἀπογοήτευση σὲ μερικοὺς, ἰδιαίτερα στὶς γυναῖκες) στὸ μικρὸ δωμάτιον ὅπου παραδίδουμε τὰ ρούχα μας γιὰ πλῆξιμο, ἕνα χῶρον μικροσκοπικόν, κατὰ τὴν ἐρμάρη. Μονάχα ἡ TN 237 καὶ ὁ ΑΣ 167 ἦταν ἐκεῖ. Ἡ γυναῖκα ὅμως ποὺ ἐκτελοῦσε καθήκοντα τελετάρχου θὰ τοὺς ἔβλεπε ἀσφαλῶς ἐπ' αὐτὴν ὁδόν, γιὰτὶ τοὺς εἶπε ἀπὸ τὸ μεγᾶφωνο νὰ μὴν κοιτάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ὅπως ἔκαναν στὴν ἀρχή, ἀλλὰ νὰ βλέπουν τὸν τοῖχο ἀπέναντί τους. Ὑποθέτω πῶς τὸ εἶπε αὐτὸ γιὰ νὰ τοὺς παρακολουθῇ καλύτερα.

Ἀκολούθησαν οἱ ἐρωτήσεις καὶ οἱ ἀπαντήσεις, ποὺ ἀκούσαμε ὅλοι ἀπὸ τὸ μεγᾶφωνο.

«Κι αὐτὸ ἦταν ὅλο», τελείωσε τὴν περιγραφή της ἡ TN 237π μὲ πρόδηλη ἀπογοήτευση.

Κάποιος μουρμούρισε πῶς ὅλα αὐτὰ ἦταν πολὺ ἐνδιαφέροντα, τὸ ὕφος τοῦ ὅμως ἔδειχνε καθαρά πῶς δὲν ποιοῖς ἄλλος παρατήρησε ὅτι ἡ τελετὴ τοῦ γάμου εἶναι ἕνα σύμβολο: ἡ οὐσία τοῦ γάμου, εἶπε, ἔγκειται στὴν οὐσία του.

Κανεὶς δὲν ἔφερε ἀντίρρηση σὲ τούτῃ τὴ δήλωσιν καὶ ἡ κουβέντα γύρω ἀπὸ τὸ θέμα σταμάτησε. Τρώγαμε ἀμίγρην καὶ κοντεύαμε νὰ τελειώσουμε τὸ γεῦμα μας μὲ τρία χάπια κ' ἕνα ποτήρι νερό, ὅταν κάποιος εἶχε τὴν καλὴ ἡ τὴν κακὴ ἐμπνευση νὰ πάρῃ ἕνα ἀπὸ τὰ χάπια ἀνάμεσα στὸ δείκτη καὶ τὸν ἀντίχειρα καὶ νὰ τὸ κρατήσῃ ψηλά, ὅπως ὕψωνει κανεὶς ἕνα ποτήρι κρασί κάνοντας μιὰ πρόποση:

«Στὴν ὑγεία τῆς TN 237π καὶ τοῦ ΑΣ 167π!» εἶπε.

«Στὴν ὑγεία τους!» μουρμούρισαν ὅλοι ὑψώνοντας τὰ χαπάκια μας πρὶν τὰ καταπιούμε. Κ' ἐκείνη κόκκινιζοντες ἐλαφρά, ἀποκρίθηκε:

21 'Απριλίου

Μερικὲς ἀκόμα ἀναγγελίες γάμων

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΡΑΤΑ

Τὰ καλύτερα Σημεῖα καὶ Τέρατα βραβεύονται: 50 δεχ. τὸ πρῶτο, 25 δεχ. τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα

Πρὸς γνῶσιν

21.15 Ἡ ὥρα τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς (Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία μέσα ἀπὸ τὸ Νεοελληνικὸ Θέατρο). «Μαντάμ Σου-σοῦ».

«Ραδιοπρόγραμμα» 19 - 26.6.60
Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Ι. Εὐσταθίου, Καλλιθέα

«Ὁ Μαραθόνιος Δρόμος νὰ μὴ διεξάγεται κατὰ τὴ θερινὴν περίοδον, νὰ καταργηθῇ αὐτὴ ἡ ἀπόφασις διότι ἡ Μετάσχητος Μαραθονοδρόμος θὰ ἔχουν τὸ Μεγάλον θάνατον ὁ θάνατος εἶναι ἡ ζέστη ὁ ἐχθρὸς εἰς τοὺς Ἀγωνιζόμενους Μαραθονοδρόμους μὲ ἀποτέλεσμα νὰ νὰ λιγοθίσουν ἢ νὰ ἐγκαταλίπουν τὴν προσπάθειά τους καὶ ὑπόλειποι νὰ τερματήσουν μὲ καθιστερίσιν καὶ πενιχρὰ ρεκόρ. Συγκεκριμένος ὁ Μαραθόνιος Δρόμος νὰ διεξάγεται τὸ Μάρτιον Μῆνα καὶ ὀκτώμβριον. Ὁ Διοστηχὴς Μαραθόνιος βρῖσκη ὅλα τὰ Σπασμένα εἰς βάρος του καὶ οφείλουν ἡ Ἀρμοδοὶ νὰ Σημορφοθοῦν καὶ νὰ μὴ λέγονται ἐκλιματίες καὶ νεκροθάπτε μὲ Σκοπὸ νὰ καταδικάζουν τὸ ἐθνικὸν μας Ἀγόνισμα ποὺ λέγεται Μαραθόνιος Δρόμος.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Τεχνικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀθλητισμοῦ τοῦ ΣΕΓΑΣ, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ «Ἔθνος» τῆς 21.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὴν Ἑλλῆ Θερμίδου, Ἀθήνα, καὶ ἄλλους

Αἱ ἀλλεργικαὶ γνώσεις δὲν διδάσκονται ἐπαρκῶς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὰ χρησιμοποιούμενα σήμερον μέσα ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀλλεργικῶν ὡσάν, δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ τολισθῇ, ὅτι ἀναγόνται εἰς τὰς μεθόδους ἀνακουφίσεως τῆς περιόδου τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος».

«Ἔθνος» 17.6.50

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Κ.Π., Ἀθήνα

Ἀπαγορεύεται (δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου Προνοίας) εἰς τὰ ἐν Ἀθῆναις καὶ Θεσσαλονικὴ λειτουργοῦντα κοινοβουλευτικὰ ἱδρύματα νὰ δέχονται πρὸς νοσηλείαν ἀπόρους ἀρρώστους ἄλλων περιφερειῶν...

«Βῆμα» 18.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Ἀθ. Παπαϊωάννου, Κρήνη Κορινθίας, καὶ πολλοὺς ἄλλους

Νεωτερισμοὶ

ΝΕΟΣ ΔΙΚΤΑΤΩΡ

Ἡ Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 10-6-60 ἀνεκήρυξε...

«Τὰ Νέα» 20.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Ἀθ. Παπαθανασόπουλο, Καλλιθέα, καὶ ἄλλους

Διὰ Διατάγματος ἐχορηγήθη εἰς τὸν γυναικολόγον - μαιευτῆρα Α. Χ. ἄδεια ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας κλινικῆς ἐνταῦθα, δυνάμειος 6 κλινῶν.

«Ἀναγέννησις», Τρικάλων, 29.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὴν Μιμίκια Κλιάφα

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΔΕΝ ΕΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΠΟΙΝΗΣ

«Καθημερινή» 10.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὴν Ρίτσα Μωραϊτάκη, Ἀθήνα

ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΝ

ΕΦΟΝΕΥΣΕ ΠΑΙΖΟΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 27 Ἰουνίου. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. — Λεωφορεῖον ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Σ.Δ., ἐτῶν 60, παρέσυρε ἐντὸς τῆς κομπολόως τοῦ Λαγυκάδου καὶ ἐφόρνεσε τὸν Ν.Κ., ἐτῶν 7, ἐνῶ οὗτος προσεπάθῃ τὸν διασχίσῃ τὴν ὁδόν.

«Τὰ Νέα» 27.6.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Α. Σειρηνάκη, Πειραιεὺς

... ὥστε τώρα ἀπομένουν μόνον αἱ ἔρημοι: αἱ θερμαὶ ἔρημοι μὲ τὰς ἀχαινεὶς παγωμένας ἐκτάσεις.

«Ἀπογευματινὴ» 9.5.60

Ἑστᾶλη ἀπὸ τὸν Γ. Βασιλάκη, Πειραιεὺς

Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνεργασίαν τοὺς τοὺς ἀναγνώστες μας: Π. Βούλγαρη, Ὁρχομενὸ Βοιωτίας, Β. Κύνου Θεσσαλονικῆ, Γ. Σαοῦδανη Χανιά, Θ. Παναγόπουλο Χολαργό, Β. Τζάβα Κορωπὶ Ἀττικῆς, Εὐθυμία Σαλούρου Πειραιᾶ, Φ. Παυλάτο Ψυχικό. Καὶ τοὺς ἀναγνώστες μας Ἀθηνῶν: Κ. Μητρόπουλο, Κ. Στεφανῆ, Δ. Παπαστόφα, Τασία Χάλλα, Ἀθ. Θωμά, Π. Σκιαδά, Α. Μπόνη, Μάω Ἀρναυτοῦ, Κ. Γράβαρη, Σοφάνη Κασούρα, Ν. Πειρουνάκη, Παν. Σκούρη, Κ. Μάνο, Ἀθ. Βούλγαρη, Ρίτσα Μωραϊτάκη, Κυρ. Πέττα, Χρ. Τσιμπούνη, Ι. Κατσμητόπου, Ἰω. Σινόπουλο, Εὐάγ. Ματζαβίνου, Χρ. Χρησθοδασίλη, Ἐκτ. Μοσχονά, Β. Μαρούδα, Κ. Βουγιουκλάκη καὶ Γ. Μπόγρη.

έγιναν σήμερα. Κάποια στιγμή που μου δόθηκε η ευκαιρία, προσπάθησα να πιάνω κουβέντα με τη νοσοκόμα που γνώρισα την πρώτη μέρα που ήρθα σ' αυτή την αίθουσα, τη Ν 527. Από τότε, δεν είχα βρή άλλη κατάλληλη στιγμή να την πλησιάσω, γιατί ο Ε 647, ο μηχανικός, είναι αδιάκοπα κοντά της και μένα δεν μ' αφήνει μόνο ούτε στιγμή ο Π 867. Σήμερα, κατά ευτυχή σύμπτωση, ο Ε 647 έλειπε. Επίσης κι ο Π 867, που είχε να φανή τρεις μέρες στο έντευκτήριο.

Η Ν 527 είναι πολύ συμπαθητική. "Αν αποφασίσω ποτέ να παντρευτώ έδω κάτω, θάθελα να την κάνω γυναίκα μου. Τη ρώτησα αν ή δουλειά της ήταν ή ίδια με τη δουλειά της ΤΝ 237π, της πρώτης ύψης της "Εβδομης Στοάς. Μου είπε πως εκείνη είχε ειδικευθεί για να περιποιείται τους μεγάλους ενώ ή ειδικότητα της ΤΝ 237π ήταν ή περιποίηση των παιδιών.

Τότε τη ρώτησα αν ήταν πολύ άπασχολημένη. «Όχι», μου είπε, «γιατί έδω κάτω είναι σπάνια τὰ άτυχήματα και ως τώρα δεν άρρώσθησε κανείς.» Παρατήρησα ότι, αφού δεν είχε τί να κάνει, άσφαλώς θα έπληττε. Μου άποκρίθηκε ότι περνούσε πολλές ώρες άκούγοντας μουσική από τις μαγνητοταινίες - έλαφρά μουσική, όχι κλασική.

Ο γάμος δεν θα ήταν γι' αυτήν κάποια πρόσθετη ψυχαγωγία; ρώτησα. Άπάντησε ότι δεν άισθανόταν την άνάγκη πρόσθετης ψυχαγωγίας.

«Πάντως, δεν άποκλείεται να παντρευτώ», είπε. «Ο Ε 647 μου τὸ πρότεινε χτες και τὸ ὑποσχέθηκε να τὸ δώσω άπάντηση σήμερα, αλλά δεν φάνηκε.»

Έρριξε ένα βλέμμα ολόγυρα με κάποια άπογοήτευση.

Δεν τη ρώτησα ποιά θα ήταν ή άπάντησή της και άλλαξα θέμα. Μολονότι μου άρέσει και τη βρίσκω πολύ ευχάριστη και συμπαθητική, ή ιδέα ότι μπορεί να παντρευτή τὸν Ε 647 με άφησε άσυγκίνητο. Φαίνεται ότι τὸ δικό του ενδιαφέρον είναι μεγαλύτερο άπό τὸ δικό μου.

Ποιός ξέρει; Ίσως ο Ε 647 να είναι λιγώτερο άκοινώνητος άπό μένα.

22 Ἀπριλίου

Η Ψ 867 ξαναφάνηκε σήμερα στὸ έντευκτήριο. Βρισκόταν σὲ πολὺ καλότερα κέφια παρ' ὅτι συνήθως και τράβηξε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ μέρος μου. «Τί γνώμη ἔχεις γιὰ τοὺς γάμους;» με ρώτησε. «Δὲν εἶναι θαυμάσιο;»

Έκανα μιά κυνική παρατήρηση λέγοντας πὸς ὁ γάμος ήταν μιά κοινωνική πληγή τόσο παλιά ὅσο και ή ἴδια ή ἀνθρωπότητα. Γέλασε και εἶπε : «Ω, τὸ ξέρω πὸς δὲν τὸ πιστεύεις πραγματικά αὐτὸ πὸς λές. Μιλᾷς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μόνο και μόνο γιὰ νὰ κρύψης τὰ πραγματικά σου αἰσθήματα.» Πάνω σ' αὐτό, χαχάνισε με τὸ συνηθισμένο της τρόπο.

Δὲν συνέχισα τὴν κουβέντα, ἀλλὰ τὴ ρώτησα ἀπλῶς τί ἔκανε τὶς τελευταῖες αὐτὲς ἡμέρες.

«Ὡστε σοὺ ἔλειψα λοιπόν, ἔ;» ρώτησε γεμάτη ἱκανοποίηση. «Νὰ σοὺ πῶ τὸ τί συνέβη», συνέχισε. «Εἶχα πολὺ δουλειὰ με τὸν συνάδελφό σου τὸν Χ 117. Ἡ περίπτωσή του εἶναι δύσκολη. Ὡστόσο ὁ γάμος θὰ μπορούσε νὰ τὸν βοηθήσει πολὺ, και εἶναι κρίμα πὸς δὲν ἀνάγγειλαν κάπως νωρίτερα τὴ δυνατότητα νὰ παντρευτῇ κανείς. Ξέρεις, εἶναι πολὺ κοινωνικός γιὰ τὴν "Εβδομη Στοά, ἀλλὰ ἂν κατάρθωνε νὰ παντρευτῇ πρὶν ἐμφανισθοῦν τὰ ὑστερικά συμπτώματα, ὁ γάμος θὰ ἀποτελοῦσε γι' αὐτὸν μιά ἀκίνδυνη λύση τῶν ψυχολογικῶν του προβλημάτων. Τώρα ὅμως δὲν εἶναι και τόσο εὐκολο.» Κατόπιν με κοίταξε και μὸς ἔρριξε ἕνα βλέμμα θριαμβευτικό. «Ἀλλὰ ἂς μὴ χάσουμε ὁλόκληρο τὸ ἡμῖόρ μας μιλώντας γιὰ τὸν Χ 117. Ἀρκετὰ με σκότισε τελευταῖα», εἶπε.

Ἦθελα νὰ ἀκούσω περισσότερα γιὰ τὸ συνάδελφό μου ἀξιωματικό ἀλλὰ δὲν τὴς ζήτησα νὰ συνεχίσει. Στὸ κάτω κάτω εἶχε κι αὐτὴ τὸ δικαίωμα νὰ ξεκουρασθῇ. Ἔμεινα σιωπηλός, μὴ ξερώντας τί νὰ πῶ. Ὡστόσο ή Ψ 867 δὲν χρειάζεται και πολὺ μεγάλη «συνεργασία» στὴν κουβέντα. Ἀνυπόμονα, συνέχισε νὰ μιλά.

«Ξέρεις», εἶπα, «ή Ὑπηρεσία Μεσολαβήσεων μου διεβίβασε δυὸ προτάσεις γάμου. Δυὸ πολὺ ντροπαλοὶ ἀξιωματικοὶ (στὸ σημεῖο αὐτὸ χαχάνισε) θέλουν νὰ με παντρευτοῦν!»

Τὴ συγχάρηκα γιὰ τὶς ἐπιτυχίες της, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν φάνηκε νὰ τὴν ἱκανοποιή. «Δὲ ζηλεύεις;» με ρώτησε. «Ἦ εἶσαι τόσο σίγουρος γιὰ τὴ γοητεία σου ὥστε ξέρεις καλὰ πὸς θ' ἀρνηθῶ τὶς προτάσεις τῶν δυὸ ντροπαλῶν ἀξιωματικῶν μου; Ἀ, τί κακὸ παιδί πὸς εἶσαι ἀξιωματικὸς Χ 127!» Μὸς ἔρριξε ἕνα βλέμμα γεμάτο νόημα, παίζοντας κοκκέτικα τὶς βλεφαρίδες της.

Δὲν καταλάβαινα γιὰτί ἤμουν «κακὸ παιδί», δὲν ζήλευα διόλου και δὲν

Ὅσο περισσότερη βοήθεια ζητᾷ ἕνας ἄνθρωπος γιὰ νὰ καλλιεργήσῃ τὸν κῆπο του, τόσο λιγώτερο ὁ κῆπος αὐτοῦ ἀνέχει.

ΟΥΤΑΛΙΑΜ ΝΤΑΙΒΙΣ

με ἐνδιέφερε διόλου ποῖον θὰ παντρευόταν κι ἂν θὰ παντρευόταν διόλου. Κι ὅμως παρατήρησα ἀνόητα πὸς θ' ἀπερριπτε τὶς προτάσεις ἀπὸ ὅπουδήποτε κι ἂν προερχόντουσαν. Αὐτὸ τὴς ἀπέδειξε πὸς ἤμουν πράγματι «κακὸ παιδί» κ' ἐπεβεβαίωσε στὰ μάτια της τὸ δῆθεν ἐνδιαφέρον μου γι' αὐτήν!

Στὸ σημεῖο αὐτό, τὸ ἡμῖόρ μας

στὸ έντευκτήριο τελείωσε κι ὅταν ή Ψ 867 ἔφυγε, αἰσθάνθηκα μεγάλη ἀνακούφιση.

24 Ἀπριλίου

Με τὴν Ψ 867 παίζουμε τὴ γάτα και τὸ ποντίκι. Φυσικά, ἐκείνη εἶναι ή γάτα.

Θέλει νὰ με παντρευτῇ. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ παντρευτώ διόλου, ἀλλὰ κι ἂν μὸς κατέβαινε ποτὲ κάτι τέτοιο, θὰ διάλεγα μᾶλλον τὴν Ν 527. Ἀλλὰ ἐκεῖ φάνηκε τελείως ἄτυχος. Χτες ἀναγγέθηκαν οἱ γάμοι της με τὸν Ε 647.

Προσπαθῶ νὰ δραπέτεύω ἀπὸ τὴν Ψ 867, μιλώντας σὲ ἄλλους ἀνθρώπους κάθε φορὰ πὸς βρίσκομαι στὸ έντευκτήριο. Φαίνεται ὅμως πὸς ή μόνη λύση θὰ εἶναι νὰ πᾶψω νὰ πηγαίνω ἐκεῖ αὐτὸ εἶναι πραγματικά κρίμα. Χτες ἀνακάλυψα ἐκεῖ μιά ἡσυχη κοπέλλα, τὴν Ρ 747. Ἡ κοπέλλα αὐτή, ὅταν γεννηθῶν παιδιὰ και περάσουν τὴ νηπιακή ἡλικία, θὰ γίνῃ δασκάλα - θὰ γίνῃ Δ 747. (Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὅποιο ή ΤΝ 237 π ἄλλαξε κιόλας τ' ὄνομά της και τὸν τίτλο της εἶναι ὅτι ή δουλειά της θ' ἀρχίσῃ σὲ κανένα χρόνο παρίπου). Ἡ Ρ 747 θὰ διδάσκῃ τὰ παιδιά ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν ἑξῆ ἢ ἑπτὰ ἐτῶν και πέρα. Ἐν τῷ μεταξύ ἐτοιμάζει τὴ διδακτέα ὕλη και τελειοποιεῖ τὴν ἐκπαιδευτική μέθοδο πὸς θ' ἀκολουθεῖ σὴ ἡ "Εβδομη Στοά. Ἡ θέση της ἀξιωματικοῦ ἐφεδρείας συνεπάγεται πολλὰ παράξενα καθήκοντα πὸς δὲν ἀπαιτοῦν ἐιδικὴ ἐκπαίδευση ἀλλ' ὅπως λέει, ή προετοιμασία τὴς ἐκπαιδευτικῆς τὴς ἐπομένης γενεᾶς εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ τὴν ἀπασχολῇ ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα.

Τὴς εἶπα πὸς δὲν καταλάβαινα τὸ πῶς αὐτὸ τὸ πράγμα θὰ τὴν ἀπασχολοῦσε ὁλόκληρη τὴν ἐργάσιμη ἡμέρα κατὰ τὰ ἐπόμενα ἑξῆ ἢ ἑπτὰ χρόνια. «Νὰ σοὺ ἐξηγήσω πὸς ἔχουν τὰ πράγματα», μὸς εἶπε. «Ὅταν ἦσουν βρεθεία ἑξῆ χρονῶν ἀσφαλῶς ή γιὰγιά σου θὰ σὲ κάθιζε στὰ γόνατά της και θὰ μὸς ἔλεγε ἱστορίες γιὰ τὸν Κύριό μας, στοὺς οὐρανούς πὸς προστάτευε τὰ καλὰ παιδιὰ, γιὰ φύλακες ἀγγέλους πὸς σὲ πρόσεχαν ὅταν ἦσουν κοιμισμένοι. Ἦ ἦσαν κακὸ παιδί, μπόρεσε νὰ σὲ φόβιζαν λέγοντάς σου πὸς θὰ πᾶς στὴν Κόλαση, δηλαδὴ σ' ἕνα μέρος πὸς βρίσκεται βαθειὰ, βαθειὰ σὴ στη Γῆ. Τώρα ὅμως, ἱστορίες αὐτὴν...»

Στὸ σημεῖο αὐτὸ μὰς διέκοψε ή Ψ 867, πὸς ἄκουγε τὸ τελευταῖο αὐτὸ μέρος τὴς συνομιλίας μας. «Οἱ ἱστορίες τοῦ εἶδους αὐτοῦ», εἶπε, «εἶναι ἀνιστορίες κ' ἐπηρεάζουν τὴν ὁμαλὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ. Δὲν φαντάζομαι νὰ δάξῃς αὐτὲς τὶς κουταμάρες στὰ διαπὰ πὸς θὰ γεννηθοῦν ἐδῶ κάτω.»

«Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐτοιμαζόμουν πῶς», ἀπάντησε ἡσυχα ή Ρ 747. «Μπορούμε νὰ πούμε στὰ παιδιὰ πὸς Κόλαση βρίσκεται κάτω κι ὁ Παράδεισος ἔπάνω. Θὰ πρέπει ν' ἀντιστρέψω

Ἐκλογὴ

με τὴν ἱστορία. Ἡ Κόλαση θὰ βρίσκεται κάπου ἄλλου κι ὁ Παράδεισος βαθειὰ μέσα στὰ ἔγκατα τὴς Γῆς, βαθύτερα ἀκόμη κι ἀπὸ τὴν "Εβδομη Στοά. Ἡ ἴσως ή ἴδια ή "Εβδομη Στοά νὰ γίνῃ ὁ καινούργιος Παράδεισος.»

Ἡ Ψ 867 θέλησε νὰ διακόψῃ και πάλι, ἀλλὰ τὴν πρόλαβα ἐγὼ, ἐπιτήδης, ἐπειδὴ ή συνεχὴς συντροφιά της ἄρχιζε νὰ μὸς δίνῃ στὰ νεῦρα, ἐνῶ τὰ προβλήματα πὸς ἔθετε ή Ρ 747 ήταν ἐνδιαφέροντα κ' ἔδιναν καινούργιο ὕλικὸ γιὰ σκέψη.

Ἀπηύθυνα λοιπόν τὸ λόγο στὴν Ρ 747 και τὴς εἶπα : «Ὡστε προσπαθεῖτε νὰ δημιουργήσετε μιά καινούργια μυθολογία προσαρμοσμένη στὴν πραγματικότητα και στὶς ἀνάγκες τὴς "Εβδομης Στοάς;»

Ἡ Ψ 867 γκρίνιασε : «Μὰ τί χρειάζομαστε τὴ μυθολογία; Στὸ διάβολο αὐτὲς οἱ ἀνοησίες!»

«Τί καταλαβαίνουν οἱ ψυχολόγοι ἀραγε ἀπὸ μυθολογία;» δὲν μπόρεσα νὰ μὴν παρατηρήσω. Αὐτὸ τὴν ἔκανε ἔξω γιὰ νὰ μὰς ἀφήσῃ ἡσυχους. Εὐχαρίστηθηκα πάρα πολὺ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο ἐπειδὴ ή ἐπινόηση μύθων μὸς φάνηκε κιόλας σὰν ἕνα εὐχάριστο μέσον γιὰ νὰ περνᾷ κανείς τὴν ὥρα του και ἦταν φανερό πὸς δὲν θὰ μπορούσα νὰ συνεχίσω με τὴν Ψ 867 τὴ συζήτηση πᾶνω στὸ θέμα αὐτό.

Δυστυχῶς εἶχαμε μείνει κιόλας στὸ έντευκτήριο ἕνα λεπτὸ περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονικὸ κ' ἔτσι ἀναγκάστηκα νὰ διακόψω τὴ συνομιλία μου με τὴν Ρ 747.

25 Ἀπριλίου

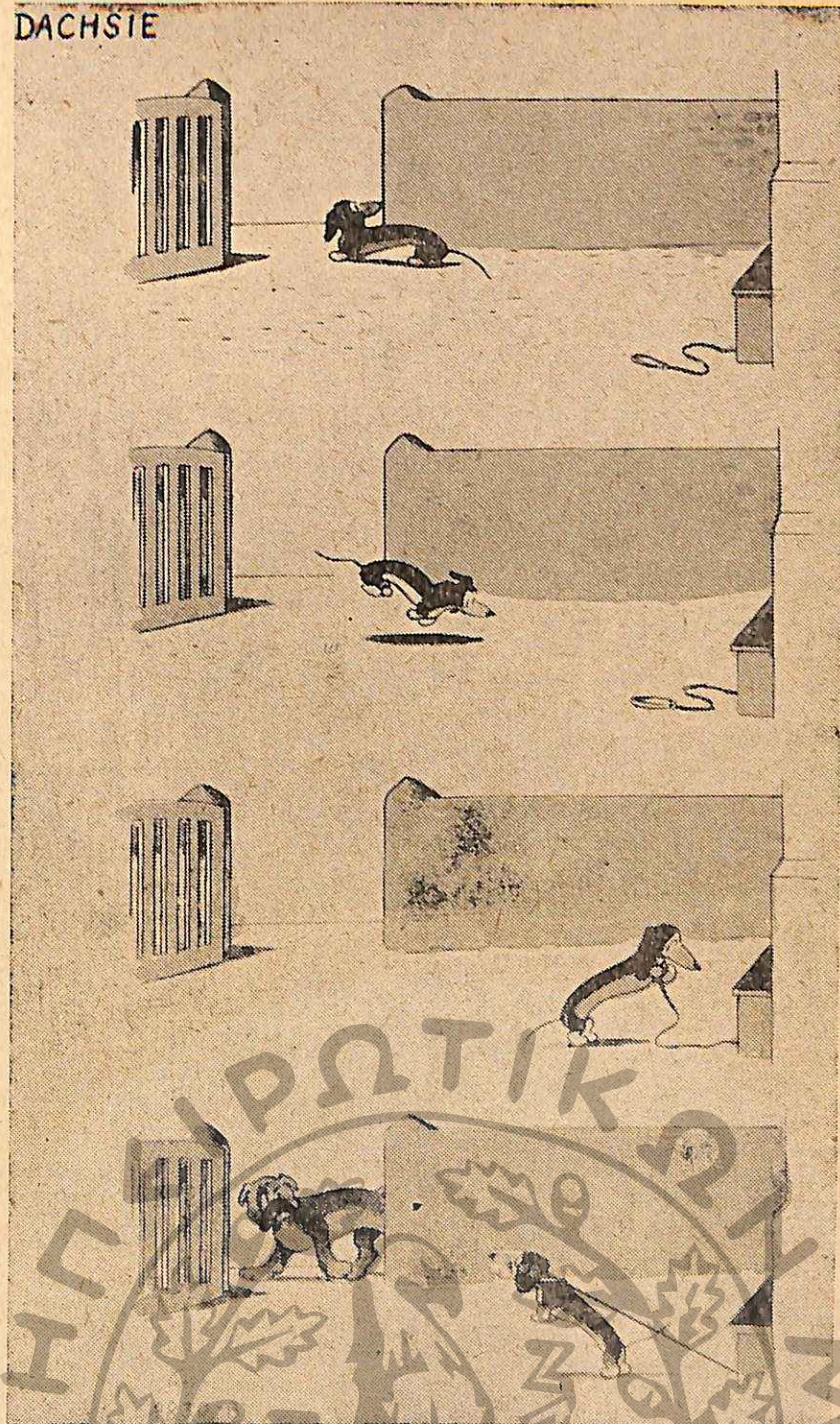
Χτες ἤμουν πραγματικά τυχερός. Λίγα λεπτὰ ἀφὸς τελείωσα τὸ γράψιμο στὸ ἡμερολόγιό μου, πῆγα στὸ έντευκτήριο και ἔμεινα με τὴν Ρ 747 ὁλόκληρο τὸ ἡμῖόρ. Ἡ Ψ 867 δὲν φάνηκε κ' ἔτσι μπόρεσαμε νὰ συνεχίσουμε τὴ συζήτησή μας γιὰ τὴ μυθολογία τελείως ἀνενοχλητοί.

Σήμερα τὰ πράγματα δὲν ήταν και τόσο καλὰ. Ἡ Ψ 867 ξαναφάνηκε και προσπάθησε νὰ με κρατήσῃ κοντά της ὅλη τὴν ὥρα, δίνοντάς μου μιά λεπτομέρη ἀναφορὰ γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ Χ 117 πὸς φαίνεται νὰ πηγαίνῃ καλύτερα. Ἀλλὰ καθὼς θγαίναμε ἀπὸ τὸ έντευκτήριο, ή Ρ 747 μπόρεσε νὰ μὸς περάσῃ ἕνα φύλλο χαρτί, παρακαλώντας με νὰ τὴς τὸ ἐπιστρέψω. Τὴν ἔπλεμν φορὰ πὸς θὰ βλεπόμαστε.

Τώρα μὸς τέλειωσα τὸ διάβασμα τοῦ κειμένου αὐτοῦ : Εἶναι ἕνα παραμῦθι γιὰ τὰ παιδιὰ τὴς ἐπομένης γενεᾶς. Βρίσκω τὴν ἱστορία αὐτὴ πολὺ ἐνδιαφέρουσα και τὴν ἀντιγράφω λέξη πρὸς λέξη :

Ἡ Γάμμα, ή Ἀλφα κι ὁ μικρούλης Μία φορὰ κ' ἕναν καιρὸ ζοῦσε στὴν "Εβδομη Στοά ἕνα μικρὸ παιδί, ὁ Π

DACHSIE

(Ντάξυ)

777 (Π=παιδί.). Ἦταν ἕνα ὁμορφὸ ἀγοράκι και καλὸς μαθητῆς, ἀλλὰ εἶχε μιά παράξενη ἀδυναμία : Ἦθελε πολὺ νὰ μάθῃ τὸ τί γινόταν ἐπάνω μας, ἐπάνω ἀπὸ τὴν καλὴ τὴν "Εβδομη Στοά μας.

«Πέστε μου», ἔλεγε, «πέστε μου σὰς παρακαλῶ τί συμβαίνει ἐκεῖ πάνω.» Ὅταν οἱ γονεῖς του τὸν ἀκούσαν νὰ λὲ τὴ τέτοια πράγματα φοβήθηκαν ἐπειδὴ δὲν τολμοῦσαν κἂν νὰ μιλήσουν γιὰ τὴν Κόλαση ἐκεῖ πάνω. Ἀλλὰ τὸ ἀγόρι συνέχισε τὶς ἐρωτήσεις του : «Πέστε μου, πέστε μου σὰς παρακαλῶ, τί πρέπει ἐκεῖ πάνω;»

Τότε τοῦ εἶπαν πὸς ὅσο ψηλότερα ἀνέβαινε ἀπὸ τὴν "Εβδομη Στοά, τόσο περισσότερα πλησίαζε ἐκεῖνον πὸς τ' ὄνομά του δὲν ἔπρεπε ποτὲ ν' ἀναφέρῃ. Δὲν μπορούσε νὰ τὸν δῇ, δὲν μπορούσε νὰ τὸν ἀκούσῃ, νὰ τὸν ἐγγίσῃ ή νὰ τὸν μυρίσῃ, κι ὅμως ή δύναμή του ήταν ἀπέραντη. Ἦν κάποιος πλησίαζε τὸ βασίλειό του, εἶπαν οἱ γονεῖς του, οἱ ἀόρατοι ὑπηρέτες του θὰ τὸν σκότωναν ἀμέσως.

Ὅταν τ' ἀκούσε αὐτὰ ὁ Π 777 φοβήθηκε πολὺ και πέρασαν ἀρκετὲς ἡμέρες δίχως νὰ κάμῃ οὔτε μιά ἀνόητη ἐρώτηση. Κατόπιν ὅμως, ή περιέργειά

του μεγάλωσε και πάλι κι αυτή τη φορά ρώτησε το δάσκαλό του: «Πέστε μου τί γίνεται εκεί πάνω;»

Ο δάσκαλος, που ήξερε πολύ περισσότερα πράγματα για τον κόσμο έξω από την «Εβδομη Στοά από τους γονείς του μικρού Π 777, του είπε πως «Εκείνος που κυβερνούσε εκεί πάνω λεγόταν (φοβόταν και να προφέρει δυνατά το όνομά του) Στ 90. Τον έλεγαν «Άγιο 90» επειδή δεν ήθελε να πηδή το πραγματικό του όνομα που ήταν (τότε είχε ψευδοποιηθεί) Στρόντιο 90.

Ο «Άγιος 90 ήταν ο παντοδύναμος κύριος του θανάτου και της καταστροφής. Ήταν ο υπέρτατος άρχοντας του επάνω κόσμου. Για να πραγματοποιήσει τα πονηρά του σχέδια είχε υπηρέτες που άκουγαν κ' έκτελούσαν την κάθε του προσταγή — άπαισιους μικρούς διαβόλους με άγγιγμα θανάσιμο.

Τέτοιοι ήταν οι δυο μικροί διάβολοι «Άλφα και Γάμμα. Δουλεύα τους ήταν να τριγυρνούν στον επάνω κόσμο, προσπαθώντας να βρουν κάποιον να σκοτώσουν. Τους έπιανε όμως μεγάλη πλήξη επειδή τον επάνω κόσμο είχαν κατακτήσει εδώ και πολύ καιρό ο «Άγιος 90 και οι υπηρέτες του. Δεν είχε απομείνει λοιπόν κανένα ζωντανό πλάσμα για να σκοτώσουν. «Θα σκότωναν κ' έμένα αν ανέβαινα εκεί πάνω;» ρώτησε ο Π 777. «Και βέβαια θα σε σκότωναν άνοιχτο παιδί», απάντησε ο δάσκαλος.

«Υστερ' απ' αυτό, ο Π 777 δεν ξέκαμε άλλες ερωτήσεις. Άλλα του ήταν αδύνατο να λησμονήσει την ιστορία για τον επάνω κόσμο. Κάθε νύχτα όνειρευόταν τον Άλφα και τον Γάμμα που του φαινόταν σαν μέσα στον ύπνο του, σαν

δυο μορφές αδελφές της ίδιας ηλικίας μ' αυτόν. Σε λίγο καιρό, λοιπόν, έφτασε να πιστεύει πως αυτοί οι δυο διάβολοι ήταν δυο καλά κοριτσάκια.

Από τότε έπαψε να προσέχει το τί γινόταν γύρω του στην «Εβδομη Στοά. Τά τόσο ενδιαφέροντα πράγματα που συνέβαιναν γύρω του του έφερναν πλήξη και ανία. Έγινε κακός μαθητής και μια μέρα... εξαφανίστηκε!

Κανείς δεν κατάρθωσε να μάθει το πώς γήκε. Άλλα άφησε ένα γράμμα λέγοντας πως ανέβαινε επάνω για να βρή την Άλφα και την Γάμμα, τα δυο κοριτσάκια. Από τότε κανείς δεν τον ξαναείδε. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως τον σκότωσαν ή Άλφα και ή Γάμμα, ή κάποιος άλλος διάβολος, ενώ ανέβαινε επάνω.

Κι αυτό παιδί, είναι το έπιμύθιο της ιστορίας: Μην σκέφτεστε τον κόσμο που βρίσκεται από πάνω σας. Ζήσετε ευτυχισμένα εδώ. Αν δοκιμάσετε την περιέργεια να πληροφορηθείτε τί συμβαίνει πάνω από την «Εβδομη Στοά, θυμηθείτε τί έπαθε ο Π 777 που πλήρωσε την περιέργειά του με τη ζωή του.»

Έχω τη γνώμη πως ή ιστορία αυτή είναι πάρα πολύ καλή, παρ' όλο που έχει περιθώρια για βελτίωση και διορθώσεις. Λ.χ. γιατί να καταλογίζουμε στην περιέργεια του Π 777 την ευθύνη για το τραγικό τέλος. Θα μπορούσαμε να πούμε πως οι διάβολοι Άλφα και Γάμμα, κατά διαταγή του Άγιου 90 μπήκαν μέσα στο κεφάλι του και τον τρέλλαναν τόσο ώστε να θέλει να ανέβει επάνω, εκεί όπου ο αφέντης τους θα μπορούσε να τον καταβροχθίσει με την ήσυχία του.

Νομίζω πως αυτή ή «έκδοση» είναι

ΤΟ ΜΙΚΡΟ αδελφάκι του Κωστάκη, ηλικίας 5 μηνών, κλαίει ακατάπαυστα. Για μια στιγμή ο Κωστάκης ρωτά: «Μαμά είναι αλήθεια πως το αδελφάκι μου μάς τ' έστειλε ο Θεός;»

«Βεβαίως.»

«Φαίνεται πως δεν μπορούσε να το υποφέρει ούτε κι αυτός.»

Constellation

ΤΙ ΔΩΡΟ σου έκανε ο γιός σου τα Χριστούγεννα;»

«Μου ζήτησε 200 δοχ. και μου πήρε μια μπάλλα του φούτ-μπόλ.»

«Βρε τ'ο τερατάκι! Κ' έσ'ο τί του έκανες;»

«Ανοιξα τ'ον κονταράκι του και του δώρισα ένα ηλεκτρικό σίδερο.»

Tatler

Η ΜΙΚΡΗ Καίτη διηγείται στη μητέρα της κλαίγοντας με λυγμούς το έργο που είδε στον κινηματογράφο.

«Και ύστερα... έβαλαν... όλους τους Χριστιανούς... στο Ιπποδρόμιο... κ' εκεί ήταν... τα λιοντάρια και... οι τίγρεις και... και... τους έτρωγαν.»

«Έλα... Έλα τώρα χρυσό μου μὴν κάνης έτσι.»

«Ναι... Ναι... όλα τα λιοντάρια και οι τίγρεις... έτρωγαν Χριστιανούς και μόνο ένα μικρό λεονταράκι... τ'ο κακόμοιρο δεν μπορούσε να φάει κανέναν.»

Pourquoi Pas?

ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ πηγαίνει για πρώτη φορά με τη μητέρα του στο κονταράκι μιας ψιφιδόνας και καθώς βλέπει τον μαέστρο να κινεί νευρικά την μπαγκέτα του ρωτά:

«Μαμά γιατί αυτός ο άνθρωπος φοβρίζεται την κοπέλλα με τη βέργα του;»

«Πάρε. Δεν την φοβρίζεις.»

«Τότε γιατί αυτή ξεφωνίζει;»

A. M.

ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟΣ ο νέος πλασιέ που προσέλαβες;»

«Δεν ξέρω ακόμα. Πάντως για την ώρα πούλησε μια κρέμα μανρίσματος σε ένα νέγρο.»

Boston Star

ακόμη πιο φοβερή. Θα την προτείνω στην Ρ 747. Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για ν' αναγκάσει τα παιδιά να υπακούουν στις διαταγές των μεγάλων. Αν δεν υπακούουν — θα μπορούσε να τους πηδή ο παιδαγωγός τους — ή Άλφα και ή Γάμμα θα μπή μέσα στο κεφάλι τους και θα τους οδηγούσε γρήγορα στον Άγιο 90, που θα τα σκοτώσει.

26 Απριλίου

Σήμερα επέστρεψα το χειρόγραφο στην Ρ 747 και της πρότεινα τη δική μου «έκδοχή». Συμφώνησε πως ή δική μου προκαλούσε περισσότερο φόβο και ήταν «μυθολογικότερη», αλλά είπε πως προτιμούσε την αρχική, επειδή έμενε πιστή στα γεγονότα και κατά συνέπεια είχε μεγαλύτερη παιδαγωγική και μορφωτική αξία. Η Ψ 867 που άκουγε μάλλον σιωπηλή, παρατήρησε με κάποια μοχθηρία: «Θα ρωτώ πως ή Άλφα και ή Γάμμα μπήκαν κιόλας μέσα στα κεφάλια σας. Όλη αυτή ή ιστορία είναι μια άνοησις.»

Δεν μπορούσα να άρνηθώ πως ή παρατήρησή της είχε μία οξύτητα, αλλά δεν την άφησα να καταλάβει διόλου το πόσο πειράχτηκε.

Τη συζήτησή μας παρακολουθούσε κ' ένας αξιωματικός ατομικής ενέργειας, ο ΑΕ 327. Παρεκάλεσα την Ρ 747 να του δείξει το χειρόγραφο της και αφού του έριξε μια ματιά, έκανε μερικές τεχνικές διορθώσεις. Είπε δηλαδή πως «ή ραδιενέργεια που εκλύεται από το Στρόντιο διαρκεί ελάχιστα. Υστερα από 25 χρόνια πέφτει στο μισό της αξίας της. Θά μπορούσε, της είπα, να διαλέξει το Πλουτώνιο 239 που ή ραδιενέργειά του παραμένει αμείωτη επί 24.100 χρόνια, ή το Θόριο 232 με ραδιενέργεια 13.900 που κρατά εκατομμύρια χρόνια!»

«Αυτό θα ήταν θαυμάσιο!» παρατήρησε και πάλι με μοχθηρία ή Ψ 867. «Και ο χημικός του τύπος, το Θήτα θυμίζει πολύ την Θεολογία!»

Ο ΑΕ 327 χαμογέλασε και συνέχισε τις παρατηρήσεις του, επάνω στους διαβόλους της Ρ 747 τώρα άκτινες Γάμμα και τα σωματίδια φά, δεν μοιάζουν τόσο πολύ όσο οι δυο αδελφές της ιστορίας» είπε. «Επί πλέον, το Στρόντιο 90 εκπέμπει σωματίδια δια βήτα και όχι άλφα. Αν πρέπει να κάτ' ανάγκη στην ιστορία σας ο «κακός» της ιστορίας πρέπει να γίνει Πλουτώνιο 239 ή το Θόριο 232, για τις άκτινες Γάμμα...»

Στο σημείο αυτό διέκοψα με πολλή αγένεια το σοφό συναδελφό μου. Μου ήταν αδύνατο να υποφέρω τις σχολαστικές του παρατηρήσεις γι' αυτό το θέμα, ειπα πως τα παιδικά παραμύθια θα έπρεπε κατ' ανάγκη να είναι επιστημονικά ακριβή. Αν ήταν, δεν θα ήταν παραμύθια!

(Συνεχίζεται)

ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ντόρα Στράτου, Μιχάλης Αδάμης, Τζέμης Μπρίττεν

Η τρομακτική αναστάτωση που έφερε τα τελευταία 50 χρόνια στον τρόπο ζωής των ανθρώπων ή άλμα της εξέλιξης της βιομηχανίας, της επίστημης και των επικοινωνιών, αναγκάζει λίγο - λίγο τη λαϊκή τέχνη, αποδιδόμενη από τα φυσικά της πλαίσια ν' αναζητήσει ένα μόνιμο και ασφαλές καταφύγιο στα μουσεία. Ο σόταν ήταν άγνωστη στους αίσθητικούς. Τώρα όμως ήρθε ή στιγμή της να παραδοθεί — νεκρή πιά, αφού οι παράγοντες που αναφέραμε έχουν όριστικά αναστείλει την εξέλιξή της — στο θαύμα των στίς φροντίδες των μελετητών και των ειδικών. Στα μουσεία, τα έργα λαϊκής τέχνης βρίσκουν την θέση τους πλάι στην τέχνη μεγάλων εποχών. Και στον τομέα της μουσικής και των χορών υπάρχουν σ' ολόκληρο τον κόσμο συγκροτήματα ονομαστά, τα γμένα ν' αποδείξουν την αισθητική αξία μιας πνευματικής εκφάνσεως που μέχρι πριν από εκατό ακόμη χρόνια έθεωρείτο σαν έκδηλωση φτηνής λαϊκής ψυχαγωγίας.

Η προσπάθεια της κ. Ντόρας Στράτου, μοναδική μέχρι στιγμής στον τόπο μας, δεν είναι ευεργετική μόνο για τον συνηθισμένο τουρίστα που θέλει να έρθει σε επαφή με όσο το δυνατόν περισσότερες ιδιομορφίες του τόπου που έμεινε, ή τον «έχόμενο των πατρικών» Έλληνα, αν και οι τελευταίοι αυτοί αποτελούν μια όχι εύκαταφρόνητη μερίδα του κοινού που παρακολουθεί τις παραστάσεις του συγκροτήματος. Η σοβαρώτατη εργασία της φέρνει την ελληνική λαϊκή μουσική εγγύτητα προς λάβδα, δεν θα είχε τον καιρό να την γνωρίσει.

Για τον μουσικό, τα προγράμματα της κ. Ντόρας Στράτου έχουν ιδιαίτερη αξία λόγω της συνθέσεως τους: Μας γνωρίζουν χαρακτηριστικές «τεχνολογίες» της λαϊκής μουσικής του Έλληνισμού από τον Πόντο μέχρι τα Ιόνια Νησιά κι από τη Θράκη μέχρι την Κρήτη και υπογραμμίζουν με ενέργεια την πολιτιστική ενότητα ενός μουσικού Έλληνισμού που ομολογουμένα και μόνο πρόγραμμα, ο μελετητής ολοκληρώνει μια συναρπαστική περιήγηση ανά τη λαϊκή μουσική Ελλάδα. Στο πρόγραμμα λ.χ. που παρακολουθούμε λίγο - λίγο εξαφανισθή, ή που είναι λίγο - λίγο εξαφανισθή, ή που είναι δύσκολο να τους δει κανείς ακόμη στους τόπους της καταγωγής τους — όπως ο θρακικός, ο κυπριακός με τα δρεπανία, ο ποντιακός «πυρρίχιος» κα-

θώς και οι υπόλοιποι, πραγματικά συναρπαστικοί χοροί του Πόντου. Οι δυο λυράρηδες με τα παράξενα ιχρώματα κοστούμια τους, καθώς έπαιζαν και ταυτόχρονα χόρευαν με μια ιδιόρρυθμη δεξιοτεχνία, θύμιζαν μεσαιωνικές φιγούρες. Άλλα και οι «κλασικότεροι» ως πούμε, έλληνικοί χοροί, ο τσακώνικος, ο καλαματιανός, φθάνουν ένα επίπεδο έρμηνείας που θα ήταν δύσκολο να συναντήσει κανείς στην υπαίθρο.

Από τη δραστηριότητα του συγκροτήματος θα άξιζε τον κόπο να εξαρθούν ιδιαίτερα και οι προσπάθειες που καταβάλλει ή κ. Ντόρα Στράτου, για να συγκεντρώσει λαϊκό υλικό που κινδυνεύει να εξαφανισθή. Άξίζει ν' αναφέρουμε λ.χ. πως ο κυπριακός χορός των δρεπανιών δεν χορεύεται πιά στην Κύπρο παρά από δυο μόνον γέροντες. Επίσης άξιζει κάθε έπαινο ή μουσική επιμέλεια του κ. Φοίβου Άνωγειαννάκη, ή διάταξη του προγράμματος, καθώς και ή άσπογη απόδοση του συγκροτήματος των λαϊκών οργάνων. Δεν μας μένει παρά να ευχηθούμε κάθε προκοπή στο συγκρότημα που διαθέτει όλα τα προσόντα για να εξελιχθή, να ενισχυθή ώστε να αποτελέσει το ελληνικό αντίστοιχο των περίφημων μπαλλέτων Μαυσέγιεφ.

Η στήλη αυτή είχε και άλλοτε απασχοληθή με ένα θαυμάσιο νεαρό Έλληνα συνθέτη, μουσικό, αλλά και αισθητικό της βυζαντινής και λαϊκής μουσικής, τον Μιχάλη Αδάμη, διευθυντή της παιδικής χορωδίας του παρεκκλησίου των Άνακτόρων. Ο Μιχάλης Αδάμης, δημοσίευσε τελευταία σε κάποιο φιλολογικό περιοδικό, μια σύντομη «παρτιτούρα» του για χορωδία «καπέλλο» πάνω σ' ένα ποίημα του Καβάφη — τις «Φωνές». Το έργο άξιζει ιδιαίτερη προσοχή, όχι μόνον για την ποιότητα του μουσικού υλικού, αλλά και γιατί αποτελεί μια από τις πρώτες ίσως απόπειρες που έγιναν στην Ελλάδα (και είναι μια απόπειρα απόλυτα έπιτυχής), να δεσφ με μουσική, αυ-

τός ο τρομερά αυτάρκης και αυτόνομος Καθαφικός στίχος. Δεν ξέρουμε αν κανείς από τους «παλιούς», τους ένθουσιώδεις θαυνοφολοριστάς των πρώτων δεκαετιών του αιώνα αλλά και της ελληνικής μουσικής, αποπειράθηκε να ντύσει με μουσική την ποίηση του Καβάφη. Έχουμε μόνον ύψη μας πως ο Δημήτρης Μητρόπουλος, πολύ πριν φύγει από την Ελλάδα, είχε μελοποιήσει μερικά από τα «Ήδονικά» του Καβάφη. Άλλα ούτε μουσικές εκδόσεις, ούτε δίσκοι, ούτε όμως και διβλιοθήκες μουσικές υπάρχουν στην Ελλάδα και δυστυχώς δεν είμαστε σε θέση να ξέρουμε με τί περίπου μοιάζει ή μουσική που έγραψε ο μεγάλος αρχιμουσικός.

Όπωςδήποτε, δε διστάζουμε να υπογραμμίσουμε πως οι «Φωνές» του Μιχάλη Αδάμη είναι ένα μικρό αξιοσέυγμα, όχι μόνον χορωδιακής γραφής, αλλά και μουσικής έρμηνείας, του ποιητικού κλίματος του Καβάφη. Οι τέσσερις φωνές, ακολουθώντας κάθε μία τους μια δωδεκάφθογγη «σειρά», διασταυρώνονται σ' ένα παράδοξο ψίθυρο τολμηρών συνηψεων, σ' ένα συνεχές «κοντραπούντο» γεμάτο ευγένεια και έκφραση. Ο συνθέτης, γνωρίζοντας στην έντέλεια τις δυνατότητες του χορωδιακού οργάνου τις εκμεταλλεύεται κατά τον καλύτερο τρόπο. Θά του εύχόμαστε να ολοκληρώσει αυτές τις μουσικές αναδιφήσεις στην ποίηση του Καβάφη, αφού πρώτος εκείνος βρήκε ένα τρόπο τόσο έπιτυχημένο για να τη συμφιλίωση με τη μουσική — μελοποιώντας και άλλα καθαφικά ποιήματα. Όπωςδήποτε, άξιζει τα θερμότερά μας συγχαρητήρια.

Μια είδηση στον ξένο Τύπο που άξιζει να την σχολιάσουμε: Ο Μπέντζαμιν Μπρίττεν, ο Άγγλος συνθέτης με την πιο έντονη προσωπικότητα, καταπίστηκε με τον Σαίξπηρ: Έγραψε μια όπερα πάνω στο «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας» για το Φεστιβάλ του Άλντεμπουργκ και ένα πλήθος άρθρα στις αγγλικές εφημερίδες για να... διαφημίσει το καινούργιο του πνευματικό τέκνο. Μετά τον θαυμάσιο εκείνο Φράνκ Μαρτέν, τον Έλβετο συνθέτη της «Μικρής Συμφωνίας Κοντσερτάντε» που πέρυσι έγραψε μια όπερα επάνω στο δραιοτέρω ίσως από τα σαιξπηρικά έργα, την «Τρικυμία», ο Μπρίττεν είναι ο δεύτερος από τους εν ζωή σύγχρονους συνθέτες που ασχολούνται με τον Σαίξπηρ — ιδιαίτερα άτυχος ως τώρα με τους μουσουργούς. Αν εξαίρεση κανείς τον γέρο Βέρντι, που στα ογδόντα του χρόνια, έγραψε το άρι-

στούργημα της ζωής του, τον «Οθέλλο», και τον Μπερλιόζ με τη δραματική του συμφωνία «Ρωμάος και Ιουλιέττα», μια από τις μεγάλες κορυφές της μουσικής, οι περισσότεροι από τους μεγάλους μουσουργούς αφιέρωσαν στον Σαίξπηρ έργα μικρής διάρκειας μάλλον, κάποτε δε όχι και τόσο επιτυχημένα. Βέβαια, ο «Κοριολάνος» του Μπετόβεν είναι μια από τις πιο ευτυχισμένες εξαιρέσεις, ενώ υπάρχουν πλήθος έργα ασημένια όπως ο «Άμλετ» του Τσαϊκόφσκυ, ή και ο τελείως άγνωστος εκτός της Σοβιετικής Ένώσεως «Άμλετ» του Σοστακόβιτς. Όπωςδήποτε, ο Μπρίττεν, δεν φάνηκε να φοβάται τον παραλληλισμό (παραλληλισμό ως προς την ποιότητα φυσικά και όχι ως προς το ύψος της μουσικής προσφοράς) με τον Μέντελσον, που σέ ηλικία 17 μόλις χρόνων, έγραψε το ωραιότερο ίσως έργο του, τη μουσική σκηνής για το «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας».

—SAGITTARIUS

Θέλετε κάτι πραγματικά όρεκτικό, εύγεστο, πικάντικο; Κάτι που ν' αγαπηθεί από όλους; Τότε την οικογένειά σας το προσφέρουν τα περίφημα προϊόντα ΓΙΑΚΑ. Ζαμπόν, Λουκάνικα φραγκοϋρτές, Κοκτέιλ, Μικα, Μπέικον, Χοιρινές γλώσσες, Ζαμπονάκι.

ΔΑΝΙΑΣ

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

(Τεύχη 183 και 184)

Στο σημερινό τεύχος δίνουμε τις λύσεις του τελευταίου Διαγωνισμού της «Εκλογής» που περιελάμβανε τους Διαγωνισμούς των τευχών 183 και 184.

Στο επόμενο τεύχος (186) θα δημοσιεύσουμε τα ονόματα των επιτυχόντων. Στο ίδιο τεύχος θα αρχίσει ο νέος Διαγωνισμός που θα περιλαμβάνει τους Διαγωνισμούς δύο πάλι τευχών (186 και 187).

ΛΥΣΕΙΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 183

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. ΠΥΓΜΑΧΙΑ — ΠΑ(ΛΗΣ). 2. ΟΙΝΟΠΟΣΙΑ. 3. ΤΟΥΡ — ΑΠΤΕΡΑ. 4. ΤΩΒΙΑΣ — ΤΟ. 5. ΟΡΕ — ΕΝΟ. 6. ΥΕΜΕΝΗ. 7. ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟ. 8. ΚΛΕΩΝ — ΠΟ. 9. ΕΣ — ΜΑΤΙ. 10. ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ. 11. ΣΚΙΑ — ΑΡΓΥΡΑ. 12. ΜΟΝΟΤΟΜΟ. 13. (ΜΑΚ)ΛΗΣ — ΑΣΙΑ.

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. ΠΕΤΡΟΥΣΚΑ. 2. ΡΕΑΛ — ΑΚΜΗ. 3. ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓΙΟΣ. 4. ΜΙΡΩ — ΕΒΩ — ΡΑΝ. 5. ΑΝ — ΒΑΝΑΝΕΑ. 6. ΧΟΑΙ — ΤΗ — ΣΜΑΤΣ. 7. ΙΠΠΑΣ — ΠΡΟ. 8. ΣΤΟΑ — ΑΡΜΕΓΜΑ. 9. ΣΕ — ΕΟΝ — ΑΛΥΟΣ. 10. ΠΙΡΟΝ — ΟΠΤΗΡ. 11. ΑΛΑΤΟΣ — ΟΙ — ΑΙΑ.

ΠΟΙΟΣ ΤΟ ΕΓΡΑΨΕ

Ο Γιάννης Ψυχάρης.

ΔΕΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1) Ευάγγελος Καλαντζής. 2) Θαίς. 3) Τού Όσκαρ Στράους. 4. Μιστεγκέτ. 5) Μπιντώ. 6) Ο Πάγκαλος. 7) Ο Ίεζεκιήλ. 8) Καλιγούλας (caliga = είδος άρβυλλών). 9) Η «Ηλέκτρα». 10) Γκουνά.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ο Μωρίς Ουτρίλλό, στην πλατεία Τέρτρ της Μονμάρτης κατά το γύρισμα της ταινίας «Αν διηγούνταν το Παρίσι» του Σασά Γκιτρώ, στην οποία ο μεγάλος ζωγράφος υποδύεται τον εαυτό του. Δίπλα στον Ουτρίλλό διακρίνεται ο Σασά Γκιτρώ και λίγο παραπέρα ο «Πρίγκιψ των ποιητών» Πώλ Φόρ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 184

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ. 2. ΕΒΙΒΑ —

ΑΡ. 3. ΛΕΝΙΝΙΣΜΟΣ. 4. ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ. 5. ΙΓ' — ΑΠΩ. 6. ΟΝ — ΑΣΠΡΑΔΙ. 7. ΔΟΡΚΑΣ — ΓΗ. 8. ΑΡΠΑ — ΣΚΟΤ. 9. ΦΙΟΡΟ — ΛΥΡΑ. 10. ΜΑ — ΩΣ — ΕΡΑ. 11. ΙΜΑΜ — ΣΟΥΒΑΣ. 12. ΑΜΠΑΚΑΣ. 13. ΑΑ — ΕΠΗΡΕΙΑ.

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. ΠΕΛΑΓΟΔΡΟΜΙΑ. 2. ΕΒΕΝΙΝΟ — ΑΜΜΑ. 3. ΡΙΝΑ — ΡΑΦ — ΑΠΑ. 4. ΙΒΙΣ — ΙΚΡΙΩΜΑ. 5. ΠΑΝΤΟΔΑΠΟΣ — ΚΕ. 6. ΙΑ' — ΑΣΑΡ — ΠΑΣ. 7. ΤΑΣΣΑΡ — ΟΠΟΣΗ. 8. ΕΡΜΙΠΠΟΣ. 9. ΟΜΩΣ — ΚΛΑΒΙΕ. 10. ΑΙΣΑ — ΑΓΟΥΡΑ. 11. ΤΡΕΣΣΑ.

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Πιέρ Όγκυστ Ρενουάρ.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

Ο Λουί Άραγκόν.

ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΘΗ

1) Από παραβολή του Ήσου (Λουκ.). 2) Από τροπάριο της νεκρώσεως ακολουθίας. 3) Από τον Πίνδαρο. 4) Από τον Εύριπίδη (άποψη 1071). 5) Από το μικρό Απόδειπνο.

Ο ΠΑΠΟΥΤΗΣ

Έχασε τα παπούτσια και 500 δραχμές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ «ΚΥΚΛΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ»

Σύμφωνα με απόφαση της «Ελληνικής Περιγητικής Λέσχης» τα μέλη της λέσχης «Κύκλος Έκλογής» θα θεωρούνται μέλη της Περιγητικής και θα έχουν τις ίδιες διευκολύνσεις μ' αυτά.

(Τα καταστήματα Άθηνων και Θεσσαλονίκης που προσφέρουν έκπτωση 10% στα μέλη της λέσχης «Κύκλος Έκλογής» αναγράφονται στην εσωτερική σελίδα του εξωφύλλου).

Ματιές στην κίνηση του καλοκαιριού

ΘΕΑΤΡΟ

«ΝΑΣΤΡΕΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑΣ»

Το παρουσίασμα έργων θεαματικών με λαϊκή απήχηση και με όσο το δυνατόν περισσότερα πρόσωπα, έχει γίνει πια παράδοση για τα θέατρα των Κήπων, που τα τελευταία χρόνια πλήθυναν τόσο, ώστε η Άθήνα με δυο πάρκα, να διαθέτει τρία τέτοια θέατρα. Ο «Ναστρεντίν Χότζας» που παρουσίασε το «Υπαίθριο Θέατρο» του κ. Νίκου Χατζίσκου, είναι μέσα σ' αυτή την παράδοση.

Ο Ρώσος συγγραφέας Λεωνίδας Σολόβιεφ, έχει πάρει για θέμα του βιβλίου του — που το διασκεύασε σε θεατρικό έργο ο κ. Γεράσιμος Σταύρου — τις πασίγνωστες ιστορίες του Ναστρεντίν Χότζα, του Τούρκου χιουμορίστα που η παράδοση το θέλει να έζησε την εποχή του Ταμερλάνου στη Μ. Άσία και ο θρύλος τον έχει στολίσει με πράξεις και ανέκδοτα που κλείνουν μέσα τους πολλή από τη λαϊκή σοφία.

Στο έργο του κ. Σταύρου, που σκηνοθέτησε ο κ. Λυγίζος, ο Ναστρεντίν Χότζας δεν είναι ο φτωχός γεροντάκος, ο θυμώσος με τον υπομονετικό γαϊδάρικο των παιδικών μας παραμυθιών, αλλά ένας ήρωϊκός, νέος και ώριμος Τούρκος, που ξαναγυρίζει κρυφά στη Βαγδάτη, την πατρίδα του, για να βοηθήσει το λαό που βασανίζεται από την τυραννία ενός παραλυμένου Έμιρη.

Ευτυχώς ο σκηνοθέτης δεν φαίνεται να έχει πάρει στα σοβαρά το μύθο του ήρωα — ελευθερωτή Χότζα που καυτηριάζει τον σκληρό Έμιρη και τους άμορφους και απληστους Βεζύρηδες που ρουφούν το αίμα του λαού με τους άδαστατους φόρους κλπ., ούτε να έχει παρασυρθεί στον τονισμό όποιωνδήποτε πολιτικών υπαινιγμών που θα άδειχναν την ήρωϊκή μορφή του ελευθερωτή Ναστρεντίν και θα αλλοίωναν τη μορφή του ανατολίτικου παραμυθιού που με τη λαϊκή του σοφία και το πλατύ χιούμορ του, διασκεδάει χωρίς να πλη-

γώνει ούτε να προκαλή παράκαιρες σοβαρές σκέψεις.

Σ' αυτόν τον τόνο του παραμυθιού έχει ευτυχώς γυρίσει όλη η παράσταση, φοβόμαστε χωρίς πρόθεση του σκηνοθέτη σ' αυτό το σημείο.

Και λέμε ευτυχώς, γιατί καθέναν μπορεί να φανταστεί τί παράξενα κωμικοτραγικά ύψος θα έπαιρνε η παράσταση, αν το σοβαροφανές παίξιμο του κ. Χατζίσκου, με τη στομφώδη σε πολλά σημεία απαγγελία, και η εμφάνιση της κ. Άννας Φόνσου δεν καλύπτονταν από την ίδια την αδυναμία τους και δεν γυρίζαν στο «μπουρλέσκ», στον τόνο της λαϊκής κωμωδίας όπου βρίσκεται όλη η υπόλοιπη παράσταση με τον λαϊκό Έμιρη του κ. Δάνη, τον καρτερίστικο Τζαφάρ του Δήμου Σταρένιου, τον κωμικότατο ευνούχο του κ. Γ. Μοσχίδη. Οι τύποι αυτοί συνθέτουν μια ατμόσφαιρα επιτυχημένου χοντρού, άπλοικου χιούμορ, που μέσα της συγχωρούνται ακόμη και τα ανατολίτικα μπαλέττα της παράστασης.

Βέβαια, υπάρχει και η άλλη έκδοχή: δηλαδή ολόκληρη η παράσταση να είχε τονιστεί ακόμη πιο ελαφρά, πιο φινισ, σ' ένα έντελως παραμυθένιο ύψος, για όχι πολύ απλοϊκά παιδιά. Σ' ένα τέτοιο σύνολο το δμορφο σκηνικό του κ. Μ. Άγγελόπουλου θα χρησίμευε σε μια χωρίς εμφάσεις και παράτονες κορώνες διήγηση, και το χιούμορ του ανατολίτη θυμώσους θα έδειχνε όλη του τη λάμψη κάτω από το φως της Αττικής νύχτας.

Άλλά, αλλά θα ήταν σά να ζητούσαμε πάρα πολλά: κ' έτσι όπως είναι, η παράσταση θα διασκεδάσει πολύ τους θεατές σημειώνοντας μια λαϊκή επιτυχία.

«ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΔΟΜΑ»

Και αφού δε ζητάμε πολλά και τόσα συγχωρούμε σ' ένα συγκροτημένο θίασο σαν του κ. Ν. Χατζίσκου, θα

έπρεπε να δούμε με συμπάθεια την προσπάθεια των «Νέων Καλλιτεχνών» που, χωρίς πείρα και χωρίς χρήματα, αγωνίζονται να κατακτήσουν μια θέση, να σημειώσουν την ύπαρξή τους στον κόσμο του θεάτρου.

Και θα είμαστε μαζί τους, φτάνει να μάς έπειθαν ότι πίστευαν πως εξυπηρετούσαν κάποιο καλλιτεχνικό ιδανικό.

Δεν μάς πείθουν όμως τα νεαρά και γεμάτα δίκαιες φιλοδοξίες μέλη του θιάσου των Νέων Καλλιτεχνών, ότι, αφού παρακολούθησαν την ανάγνωση του έργου «Λουλούδια από τα Σόδομα» του κ. Γιάννη Κουντούρη και άκουσαν τις σκηνοθετικές του οδηγίες για την παράσταση, πίστεψαν ότι έθεταν τις δυνάμεις — και το ταλέντο τους πρό πάντων — στην υπηρεσία της θεατρικής Τέχνης.

Τόσο η φοίτησή τους στις σχολές θεάτρου (είναι όλοι τελειόφοιτοι Δραματικών Σχολών) όσο και η επαφή τους με τους δασκάλους τους (σκηνοθέτες όλους κάποιες αξίας) αλλά και το κυριώτερο, η αγάπη τους για το θέατρο και φυσικά η στενή του παρακολούθηση, θα έπρεπε να τους είχαν δώσει τα σχετικά κριτήρια που θα τους επέτρεπαν να καταλάβουν σε τί περιπέτεια δέσμευαν τις καλλιτεχνικές τους φιλοδοξίες και τη σταδιοδρομία τους και τί ζημία θα έφερνε στο τρυφερό ταλέντο τους αυτή η περιπέτεια. Άς μη νομίζουν οι νέοι του «Ελληνικού Θεάτρου» ότι μια μακρυά θητεία στην προχειρότητα όπως είναι το παίξιμο του παλιού και ασημένιου έργου «Αντίο Νειάττα» του Καμάτζιο Όξιλια, που διαστικά αναγκάστηκαν ν' ανεβάσουν για ν' αντιμετώπισουν την κατάσταση, δεν θα σημαδέψει ανεξίτηλα το παίξιμό τους. Αφού οι κυνηγοί άποφύγουν να μεταχειριστούν τα καλά σκυλιά τους σαν φύλακες, για να μην χάσουν ή σφραγισή τους και χάσουν την τέχνη τους, πώς φαντάζονται οι Νέοι Καλλιτέχνες ότι ένα λεπτό τους δηλαδή, μπορεί να μείνη ανέπαφο από τόση σκληρή μεταχείριση;

—ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΝΕΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Το αμερικανικό Ταχυδρομείο πρό 100 ετών.
Χρυσόψαρα κινέζικα και ισραηλιτικός ατομικός αντιδραστήρ.

Η 12η 'Απριλίου του 1860 ήταν μία σημαντική ημερομηνία για την Καλιφόρνια. 'Εκείνη την ημέρα έφθασε εκεί το πρώτο pony express. 'Η έφημερίδα Daily Alta California της 13ης 'Απριλίου 1860 έγραφε σε κύριο άρθρο: «Χθές σημειώθηκε η άρχη μιάς νέας σημαντικής εποχής στην ιστορία της Καλιφόρνιας — η άφιξη του πρώτου

Δύο αμερικανικά αναμνηστικά γραμματόσημα εκδόσεως 1940 και 1960 αφιερωμένα στο Pony Express.

pony express με νέα από τη Ν. 'Υόρκη της 3ης 'Απριλίου, δηλαδή ούτε 10 ημερών!» Καί παρακάτω: «... 'Ο καιρός της δοιδάμας, με την οποία έπρεπε κανείς να ταξιδεύει 4-5 μήνες για να καλύψει την απόσταση Μισσούρι-Σακραμέντο, έπερασε και πάει... 'Ας ελπίσουμε πως γρήγορα θα έχουμε

'Η Μις Ζάχαρη.

με τον τηλεγράφο και τον σιδηρόδρομο!...»

Πριν από το pony express υπήρχαν και άλλα οργανωμένα ταχυδρομεία, όπως το υπό την επωνυμία «Jackass Mail», που ιδρύθηκε το 1857 και εκάλυψε την απόσταση Τέξας-Σάν Ντιέγκο μέσα σε 34 ημέρες. Το ίδιο είχε θεωρηθεί μεγάλο γεγονός. 'Αλλο οργανωμένο έπίσημο ταχυδρομείο υπό την επωνυμία «Yankees» χρειαζόταν για το ίδιο ταξίδι διπλάσιο χρόνο. 'Η μεταφορά επιβατών κόστιζε δολάρια 200 συμπεριλαμβανομένων και των αποσκευών έως 15 κιλά. Για κλινοσκεπάσματα και όπλα πλήρωνε κανείς επί πλέον. Το περιφημότερο όμως από όλα ήταν το υπό την επωνυμία «Stage Coach», που έγινε τόσο ισχυρό, ώστε είχε πάρει υπό τον έλεγχο του όλα τα ύφισταμένα τότε

ταχυδρομικά δίκτυα. 'Ο ιδρυτής του Birch πνίγηκε με 400 άκομη επιβάτες στο θρυλικό ναυάγιο του πλοίου που μετέφερε 2.000.000 δολάρια σε χρυσό, στο ταξίδι Παναμά-Ν. 'Υόρκης.

'Αντιλαμβάνεται λοιπόν εύκολα ο αναγνώστης τη σημασία του pony express για κείνη την εποχή.

Στις 'Ηνωμένες Πολιτείες της 'Αμε-

ρικής έχουν έκδοθη μέχρι τώρα δύο αναμνηστικά γραμματόσημα για το pony express. 'Ενα το 1940 έπ' ευκαιρία των 80 χρόνων του και ένα τελευταίο για τα 100 του χρόνια.

ΑΙ-ΤΗ: 'Η Δημοκρατία της 'Αιτής εξέδωσε πριν από λίγες ημέρες ένα γραμματόσημο που εικονίζει την Miss Claudinette Fouchard, η οποία εξέλεξε Μις Ζάχαρη κατά τον παγκόσμιο σχετικό διαγωνισμό του 1960. Γραμματόσημα εικονίζοντα Μις έχουμε αρκετά τα τελευταία χρόνια. 'Εχουμε αυτή τη στιγμή ύπ' όψη μας την έκθεση της Κολομβίας του περασμένου χρόνου, στην οποία απεικονίστηκε η Μις 'Υφήλιος 1959.

Μία άλλη πρόσφατη αμερικανική έκδοση είναι το γραμματόσημο που

Γραμματόσημο για τους αναπήρους.

προπαγανδίζει την εξεύρεση εργασίας στους αναπήρους. Το γραμματόσημο εικονίζει ανάπηρο σε αναπηρικό καρό-

τσάκι, εργαζόμενο, και φέρει την επιγραφή: «Βρήτε δουλειά για τους αναπήρους».

ΚΙΝΑ: 'Η Κίνα, ιδιόρρυθμη ασιατική χώρα, διατηρεί και στα γραμματόσημά της από πλευράς σχεδίου, αλλά και θέματος, ανάλογη ιδιορρυθμία, και για μάς τους Ευρωπαίους πρωτοτυπία. Τελευταία κυκλοφόρησε μία πολύχρωμη σειρά 12 κλάσεων με θέμα το χρυσόψαρο. Και τα δώδεκα γραμματόσημα εικονίζουν και από ένα ιδιαίτερο τύπο χρυσόψαρου με διαφορετικά χρώματα. Τα χρυσόψαρα είναι πολύ αγαπητά στους Κινέζους και για αυτό τα τρέφουν, τα διασταυρώνουν δημιουργώντας αξιοζήλευτες ποικιλίες. 'Η καλλιέργεια του χρυσόψαρου άρχισε από την δυναστεία του Sung στα 968-975 π.Χ. Τότε ανακαλύφθηκε το ψάρι στην πρώτη του μορφή, χρώματος γκρι, που κατόπι, με την πάροδο του χρόνου, μετεβλήθη σε άπαστράπτον χρυσό. 'Από τότε και συνεχώς δημιουργήθηκαν ποικιλίες και η καλλιέργεια έλαβε μορφή έμπορίου. Μετά τη δυναστεία Μινγκ άρχισε η εξαγωγή χρυσόψαρων στην 'Ιαπωνία και στην Εύρωπη.

ΙΣΡΑΗΛ: 'Η καταπληκτική μικρή αυτή χώρα, με την ολιγόχρονη ιστορία

1. 'Ενα από τα 12 κινέζικα γραμματόσημα, με χρυσόψαρο. 2. Νέο γραμματόσημο του κράτους του 'Ισραήλ.

της και με τα τόσα και γνωστά επιτεύγματά της, μεταξύ των άλλων έχει στο ένεργητικό της εκατοντάδες κίβλους σειρές γραμματοσήμων. Κάθε γονός και κάθε πρόδοός της γνωστοποιείται και με σχετική έκδοση γραμματοσήμων. 'Ακολουθώντας αυτή τη τακτική, η χώρα του Μπέν Γκουριόν εξέδωσε τελευταία, έπ' ευκαιρία της καταστάσεως ατομικού αντιδραστήρα σχετικό γραμματόσημο.

Καθώς πληροφορούμεθα, τα 'Ολυμπιακά έλληνικά γραμματόσημα, που κυκλοφορήσουν, ως γνωστόν, τον γουστο έπ' ευκαιρία των 'Ολυμπιακών Αγώνων της Ρώμης, 1960, είναι έτοιμα. Τα έλληνικά αυτά γραμματόσημα αναμένονται με μεγάλο έθνος από το διεθνές φιλοτελικό κοινό των αθλητικών κοσμο.

—Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ

'Από την Κινηματογραφική Συνάντηση των Καννών

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μία ταινία που ή προβολή της προκαλεί αντιφατικές κρίσεις γίνεται και μόνον από αυτό το γεγονός, ενδιαφέρουσα. Καί αν κρίνουμε από τις αντιφάσεις που προκάλεσε η «Ξένοιαση 'Αμερική» του Φρανσουά Ραχενμπάχ, που οι Γάλλοι περίμεναν να χαρίσει μία μεγάλη νίκη στον 'Εθνικό τους κινηματογράφο, ή ταινία άσφαλώς είναι περισσότερο από ενδιαφέρουσα.

Τί είναι αυτή ή «Ξένοιαση 'Αμερική» και πως μία ταινία «ντοκυμανταίρ» μπόρεσε να χωρίσει τόσο ριζικά τις γνώμες των κριτικών, ώστε να την αποκαλούν άριστούργημα οί μόν και άποτυχία οί δέ;

'Ενας Γάλλος, ξένοιαστος, δηλαδή χωρίς προλήψεις, πήγε στην 'Αμερική και άφησε τη φωτογραφική του μηχανή να συλλάβει ό,τι του έκανε μεγαλύτερη εντύπωση. 'Ο Γάλλος, ο Ραχενμπάχ, δεν ήταν ούτε άπειρος κινηματογραφικά (μια μακρυνά θητεία στη ζωγραφική και πολλές μικρές ταινίες ακόμη και στο ίδιο θέμα, όπως ή θαυμάσια Μπαλάντα της Νέας 'Υόρκης, τον κατατάσσουν στους καλούς φωτογράφους), ούτε πρόχειρος επισκέπτης (έμεινε στην 'Αμερική σχεδόν δυό χρόνια σε έπανεργο ταξίδια), ώστε ή άριστη φωτογραφία και ή γνώση του θέματός του να μην άμφισβητούνται ούτε από τους μεγαλύτερους άρνητές του που συμφωνούν ότι σπάνια τόσο καλή και πρωτυπη φωτογραφία και όμορφα εικόνων βρέθηκε σ' ένα μεγάλο ντοκυμανταίρ, όπως στην «Ξένοιαση 'Αμερική». 'Η πολυμορφία όψη του Νέου Κόσμου, συμφωνούν, βρίσκεται, όσο μπορεί να χωρέσει, μέσα στην ταινία.

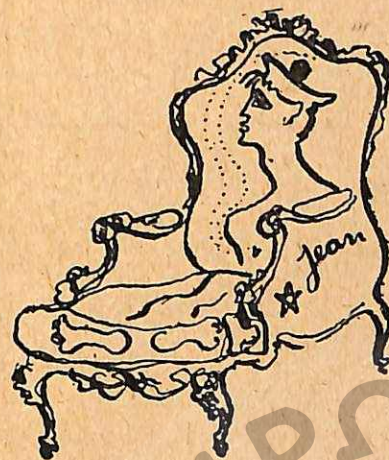
Τί λοιπόν της λείπει; Γιατί κάτι πρέπει να της λείπει όταν κριτικοί σαν τον Μπαροντσελλί, τον Πεστέλλι, τον Λανουάν, τον Ντομαρκί, δεν κατορθώνουν να δουν αυτό που ο Κλώντ Μωριάκ βρίσκει ότι είναι καταφανέστατο: την ποιητική ενόραση, τη μοναδική και ανεπαυγάληπη έπαφή ενός ανθρώπου (έχει ενός όποιουδήποτε ανθρώπου, αλλά ενός ποιητή) με μία μεγάλη χώρα.

Πιστεύοντας ότι ο καθένας μας κουβαλάει μέσα του μία δική του 'Αμερική (αδιάφορο αν έχη πάη εκεί ή όχι) και έναντιώνεται ύποσυνείδητα κάθε φορά που ή 'Αμερική ενός άλλου δεν συμφωνεί με τη δική του, μπορεί να βρήκε μία εξήγηση για τη διαφωνία της κριτικής. Μά σαν σκεφτή πως αυτό ισχύει για ένα όποιοδήποτε πληροφορηματικό ντοκυμανταίρ και όχι για ένα κινηματογραφικό έργο, δηλαδή έργο τέχνης, βλέπει πόσο πλανημένη είναι αυτή ή εξήγηση. Γιατί στο έργο τέχνης,

αυτή ακριβώς ή «μοναδικότητα» είναι εκείνη που κι αν ακόμη δεν συμφωνήσας μαζί της, κι αν δεν την παραδέχασαι, σε πείθει και σε κατακτά. Είναι το πάθος που δίνει στο έργο την παγκοσμιοτήτά του.

Και από την ταινία του Ραχενμπάχ, έλειψε το πάθος.

Κοιτάζοντας την 'Αμερική ξένοιαστα, χωρίς προκατάληψη, και σταματώντας μπροστά σε ό,τι σε τραβάει, μπορεί να δώσης μία εικόνα από την καταπληκτική νεότητα της χώρας αυ-

της με την αγάπη για τη βιαιότητα, μία εικόνα από την ευγένεια των ανθρώπων της ή τα πάθη τους, τα καρναβάλια τους, τα σχολεία του Στρήπτηζ, τους φυλακισμένους της, να δείξης μία όψη άγνωστη και άσυλληπτη ως τώρα από το φακό κάποιου άλλου της Νέας 'Υόρκης, μεγαλειώδη και επίβλητική, να φτιάξης ένα συνταρακτικό ρεπορτάζ. Μά για να την αποκαλύψης στον έαυτό σου και έπομένως στους άλλους, πρέπει να την αγαπήσης ή να την μισήσης, να την κλείσης δηλαδή στην καρδιά σου. Καί τότε δεν υπάρχει κανείς που δεν θα σε καταλάβει, που δεν θα νιώση την 'Αμερική σου, όσο άσυνήθιστη, ξένοιαστη, ή πρωτυπη κι αν είναι. Τότε δεν θα είσαι μόνον ποιητής εικόνων, αλλά άληθινός δημιουργός.

Το πάθος έλειψε και από το «Μοντεράτο Καντάμπιλε», που ο 'Αγγλος σκηνοθέτης Πήτερ Μπρούκ γύρισε με το σενάριο της Μαργκερίτ Ντυρά.

Με το «Χιροσίμα 'Αγάπη μου» ή Μαργαρίτα Ντυρά είχε γίνει γνωστή, ακόμη και σε κείνους που δεν είχαν δια-

βάσει τα διβλία της, σαν μία συγγραφέας με μεγάλο ταλέντο που ακριβώς το πάθος ήταν ή δύναμή του. Στο «Μοντεράτο Καντάμπιλε» περιγράφει μία έγκεφαλκή ιστορία — τον ξαφνικό έρωτα της νέας γυναίκας ενός διομηχάνου που δρίσκεται αναγκασμένη να ζή τη φοβερά περιορισμένη ζωή της γαλλικής μεγαλοαστικής τάξης στην έπαρχία — για έναν νέο που δουλεύει στα εργοστάσια του άντρα της, έρωτα άνεκπλήρωτο που θα ανάψη και θα σδήση με μία κραυγή πόνου.

'Ο Πήτερ Μπρούκ, θρεμμένος με Μπαλζάκ, Σταντάλ και Ντεμπυσσύ, δεν είχε τα μειονεκτήματα που μοιραία πρέπει να ξεπεράσει κάθε σκηνοθέτης όταν γυρίσει μία ταινία έξω από το πραγματικό του κλίμα, την πατρίδα του. Καί οί θεατρικές σκηνοθετικές του επιτυχίες στη Νέα 'Υόρκη και στο Λονδίνο έκαναν τους ανθρώπους του κινηματογράφου να περιμένουν πολλά από αυτή την πρώτη του ταινία. Καί όταν δεν στάθηκε άξιος των προσδοκιών τους, του έπετέθηκαν άσχημα.

Νομίζουμε πως είχαν και στα δυό σημεία άδικο. Πρώτα δεν έπρεπε να προσδοκούν τόσο πολλά από ένα νέο σκηνοθέτη που κατορθώνει με μιάς να επιβληθή και να κατακτήσει το ήμιεμπορικό ως το ποίμε θέατρο των μεγάλων πρωτευουσών. Τόσο στη Νέα 'Υόρκη όσο και στο Λονδίνο και στο Παρίσι, οί παραστάσεις του Πήτερ Μπρούκ έχουν την ξεπερασμένη πρωτοποριακή όψη του γαλλικού θεάτρου του 1925, περασμένη με πολύ βερνίκι έρωτισμού, ύπαρξισμού και άρνητισμού. Καί έπειτα, δεν έπρεπε πάνω στην απογοήτευσή τους, γιατί ο Πήτερ Μπρούκ δεν μπόρεσε να μεταβάλει, όπως ο 'Αλβάν Ρενάι στη «Χιροσίμα», τις αίσθηματολογίες της Μ. Ντυρά σε καυτερό πάθος, να παραβλέψουν τις άρετές της ταινίας.

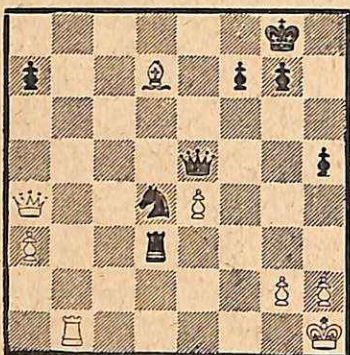
'Η πρώτη αυτή ταινία του Πήτερ Μπρούκ έχει και άρετές μεγάλες. Καί πρώτα μία φωτογραφία όπου ή μοναξιά και ο ρομαντισμός της γαλλικής έπαρχίας έχουν τυπωθή σαν από κάποιον Φλωμπέρ φωτογράφο (που είναι εδώ ο 'Αρμάν Τιράρ) και έπειτα το έκφραστικό και γεμάτο χρώματα και άποχρώσεις παίξιμο της Ζάν Μορά που κάνουν το «Μοντεράτο Καντάμπιλε» όχι ταινία του μεγάλου πάθους που περιμέναν οί θαυμάστες του σκηνοθέτη, αλλά μία μικρή συμφωνία σε χαμηλό τόνο, συγκρατημένη, που τραγουδάει τον διακριτικό σκοπό της στην καρδιά του θεατή.

—ΑΓΛΑΪΑ ΣΤ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΚΑΚΙ

"Άσκησις άρ. 78

"Από μίαν παρτίδα

Λευκά (8) : Ρ01. Βα4. Π61. Α67. Σα3. ε4. η2. θ2.

Μαύρα (8) : Ρη8. Βε5. Πδ3. Ιε5. Σα7. ζ7. η7. θ5.

Είς αυτήν την θέσιν είναι ή σειρά των Μαύρων να παίξουν.

Ποία κίνησις των έξασφαλίξει την νίκη;

"Άσκησις άρ. 79

"Από μίαν παρτίδα

Λευκά (9) : Ρ02. Βη4. Α04. Σα3. 64. ε4. ζ2. ζ6. θ3.

Μαύρα (5) : Ρζ8. Βζ7. Πδ3. Σα6. 65.

Είς αυτήν την θέσιν ήτο ή σειρά των Λευκών να παίξουν.

Τά Λευκά συνέχισαν με την κίνησιν 1) Βγ8+, Βε8 και αντί να συνεχίσουν τώρα με 2) Βγ5+ έπαιξαν ΒΧα6. "Η κίνησις αυτή έδωσε στα Μαύρα την ευκαιρία να έξασφαλίσουν ένα ρεμί. Ποίος βλέπει έδω το πώς;

"Άσκησις άρ. 80

"Από μίαν παρτίδα

Λευκά (8) : Ρα2. Βζ4. Ι63. Σα3. 62. 63. η5. θ5.

Μαύρα (10) : Ρ08. Βδ5. Πε1. ε8. Σα4. 65. γ5. 64. η6. θ7.

Είς αυτήν την θέσιν είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν.

Οίσοδήποτε παίκτης είς την θέσιν των θα έγκατέλειπε έδω την παρτίδα. Τά Λευκά έσοφίσθησαν όμως κάτι πολύ σωστό ώστε να μην χάσουν την παρτίδα. Ποίο είναι αυτό τό... πολύ σωστό;

"Άσκησις άρ. 81

"Από μίαν παρτίδα

Λευκά (5) : Ρ61. Βγ2. Πδ3. Σα4. 04.

Μαύρα (8) : Ρ08. Βη7. Αγ3. Σα5. α6. 64. η7. θ5.

Είς αυτήν την θέσιν είναι ή σειρά των Λευκών να παίξουν.

Τά Μαύρα ύπερτερούν μεν άλλα δέν μπορούν να κερδίσουν εάν τά Λευκά παίξουν σωστά.

Πώς πρέπει να παίξουν τά Λευκά διά να επιτύχουν... ρεμί;

"Άσκησις άρ. 82

«Φινάλε»

Λευκά (4) : Ρε7. Α04. Ση6. θ6.

Μαύρα (2) : Ρη8. Π01.

Είς αυτήν την θέσιν ήτο ή σειρά των Λευκών να παίξουν.

Με ποιές κινήσεις κερδίζουν έδω το ωραίο αυτό φινάλε;

"Άσκησις άρ. 83

Πρόβλημα Α. White

(Λευκά (7) : Ρ08. Βζ6. Πδ8. Α63. 62. Ιζ4. Σγ2.

Μαύρα (3) : Ρδ1. Β61. Αγ1.

Τά Λευκά παίξουν και κάνουν ματ σε δύο κινήσεις.

"Ενα ύπέροχο «κλειδί» λύνει το ωραίο αυτό πρόβλημα του διασήμου "Αμερικανού συνθέτου.

Παρτίδες

από το παγκόσμιον πρωτάθλημα

"Η 4η παρτίδα

"Ινδική του Νίμτσουιτς

Λευκά: Μποτβίνικ. Μαύρα: Τάλ

1. 64, Ιζ6. 2. γ4, ε6. 3. Ιγ3, Α64. 4. α3, ΑΧΙγ3+. 5. 6ΧΑ, 0-0. 6. ζ3 (ένα από τα συστήματα που προτιμά ο Μποτβίνικ). 6... 65. 7. γΧδ5, εΧδ5. 8. ε3, Αζ5 (ή έν ενεργεία θεωρία συνιστά 8... Πε8. και εάν 9. Αδ3, Ι05! 10. Βδ2, Β04+. 11. Βζ2, Ιζ4!). 9. Ιε2, Ι6-δ7. 10. Ιη3, Αη6. 11. Αδ3, γ5. 12. 0-0, Πε8. 13. Πε1, Βγ7. 14. ΑΧη6, θΧΑ. 15. ε4, γΧδ4. 16. γΧδ4, Πα-γ8. 17. Αη5 (ή κίνησις αυτή εξέπληξεν όλους τους θεατάς), 17... Βγ2. 18. Α ΧΙζ6. (ό Μποτβίνικ έσκέφθη έδω 35 λεπτά), 18... ΒΧΒδ1. 19. ΠεΧΒ, ΙΧ Αζ6. 20. ε5, Ι05. 21. Ιε2, Πγ2. 22. Ρζ1, η5. 23. Πδ-γ1, Πε-γ8. 24. η3, ζ6. 25. ΠΧΠγ2, ΠΧΠ. 26. Π61, 66. 27. Π65, ζΧε5. 28. δΧε5, Πγ5. 29. Ιδ4 (την κίνησιν αυτήν έχει κριτικάρει ο Πετροσιάν, όστις μετά το τέλος του αγώνος έδήλωσεν ότι ήτο άκατανόητος ή τακτική του Μποτβίνικ σ' αυτήν την παρτίδαν, άλλα εάν 29. ΠΧγ5, 6ΧΠ. 30. Ιγ3, Ρζ7! και τά Μαύρα είναι ελαφρώς καλύτερα. Είναι τώρα στα Λευκά να κάνουν Νούλαν και να παίξουν με ακρίβειαν, παρά την έλλειψιν χρόνου. "Ο Τάλ έκαυχήθη διά την θαυμαστήν ταχύτητά του: στην 40ήν κίνησιν είχεν ακόμη 40 λεπτά διά να πέση ή σημαία του), 29... Ρζ7. 30. Ρε2, η6. 31. Ρδ3, Ιη7. 32. Π61, Πα5. 33. Ιγ2, Ιε6. 34. Π64, Πγ5. 35. θ4, ηΧ04. 36. ΠΧ04, 64, 37. ΙΧδ4, ΠΧε5. 38. ΙΧΙε6,

ΡΧΙ. 39. α4, Πη5. 40. Πε4+, Ρζ5. Νούλα. "Ο Μποτβίνικ έδημιούργησε πολύ καλές θέσεις άλλα άπεγοήτευσε τους όπαδούς του με το ύπερβολικά παθητικό παίξιμο.

"Η 5η παρτίδα

Λευκά: Τάλ. Μαύρα: Μποτβίνικ

"Αμπικ Κάρο - Κάν

1. ε4, γ6. 2. 64, 65. 3. Ιγ3, δΧε4. 4. ΙΧε4, Αζ5. 5. Ιη3, Αη6. 6. Ιη1-ε2, ε6. 7. θ4, θ6. 8. Ιζ4, Α07. 9. Αγ4, Ιζ6. 10. Βε2, Αδ6 (εάν 10... ΒΧδ4. 11. ΑΧε6, ζΧΑ. 12. ΙΧε6, Βδ4+. 13. γ3, Βε7. 14. Ιγ7+). 11. Αε3, Ι6-δ7. 12. Ιη-θ5, ΙΧΙ. 13. ΙΧΙ, Πη8! 14. η4, Βγ7. 15. η5, Αη6! 16. 0-0-0. 17. Ιη3, θΧη5. 18. ΑΧη5, Αζ4+. 19. ΑΧΑ, ΒΧΑ+. 20. Βε3, Β06! 21. Αδ3, ΑΧΑ. 22. ΠΧΑ, Ι66. 23. ΒΧΒ, ηΧΒ. 24. Πζ3,ζ5. 25. Πε1, Πδ6. 26. γ3, Πη4. 27. Ιε2, Ιδ5 (εάν 27... ΠΧ04. 28. Ιζ4, Ρδ7. 29. Ιη6, Π02 (εάν 29... Π05. 30. Πζ-ε3). 30. Ιζ8+ και εάν 30... Ρε7. 31. ΠΧζ5! 28. Π01, Πδ8. 29. Πη3, ΠΧΠ. 30. ζΧΠ, Πη8. 31. Ρδ2. Πη4. 32. Ρε1, Ρδ7. 33. Ρζ2, Πε4. 34. Πε1, Ρδ6. 35. Ιγ1, ΠΧΠ. 36. ΡΧΠ, γ5. 37. Ρε2, γΧδ4. 38. γΧδ4, Ιζ6. 39. Ρδ3, Ι05. 40. Ιε2, ε5. 41. α4 (εάν δώ διεκόπη ή παρτίδα. "Η μόνη μέχη του 5ου γύρου διακοπήσα παρτίδα). 41... Ιζ6. 42. δΧε5+, ΡΧε5. 43. Νούλα κοινή συμφωνία.

Λύσεις σταυρολέξου

("Από σελ. 15)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ. 2. ΟΠΟΙΟΙ — Η ΛΙΟΥ. 3. ΓΟΒΑ — ΖΕΦΥΡΟΣ. 4. ΑΖΑΡΙΑΣ — ΤΑΣΑ. 5. ΡΗΝΑΝΙΑΣ — ΚΥΡ. 6. ΜΙ — ΤΑΙΡΙ. 7. ΑΙΓΑΙΟΥ — ΟΝΟΣ. 8. ΣΩΡΑΚΙΣ — ΡΑΙ-Ι-Σ. 9. ΟΧΙ — ΤΣΑ-Ι. 10. ΟΡΦΕΥΣ — ΤΑ. 11. ΣΑΟΝ — ΑΠΛΟΤΗΣ. 12. ΣΙ — ΑΧΡΕΙΩΝ.

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ. 2. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ — ΡΑΣ. 3. ΙΟΒΑΝ — ΓΡΙΦΟΙ. 4. ΜΙ — ΑΡΑ — ΑΑΧΕΝ. 5. Α.Ο. — ΙΝΔΙΚΟΥ. 6. ΡΙΖΑΙ — ΟΙ — ΣΑΧ. 7. Ε.Σ.Α. — ΥΣΤ' (406) — ΠΡ (ΠΥΡΩ). 8. ΟΥΦ — ΣΤ — ΣΑΤΕ. 9. ΣΟΥΤ — ΑΟΡΑΤΟΙ. 10. ΙΡΑΚΙΝΑΙ — ΤΩ. 11. ΒΛΟΣΥΡΟΙ — ΤΗΝ. 12. Η «ΣΑΡΙΣΣΑ».

Λύσεις Σκακιού

(Τεύχος 184, σελ. 55)

"Αρ. 73. Μετά την κίνησιν 1) Αε7+ και τώρα επιτυγχάνεται με την κίνησιν 2) ζ4! ένας ωραιότατος συνδυασμός, 3) ε5! ότι μετά την απάντησιν εΧζ4 3) ε5! δέν υπάρχει άμυνα πλέον έναντιον άπειλουμένου εΧζ6+ κλπ.

"Αρ. 74. 1) ΑΧζ7+! ΒΧΑ 2) Πδ8+ Ρε7 3) Αγ5+ ΡΧδ8 4) ΒΧζ7!

"Αρ. 76. 1) Αζ4! "Απειλή 2) Πη5 ματ

"Η κίνησις του «Κύκλου Έκλογής»

"Ανδρικά "Υφάσματα

Ι. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Αιόλου 46

Κρύσταλλα - Ραδιόφωνα

ΑΛΚΑ

Σταδίου 31

"Ανδρικά Εϊδη

ΓΟΥΤΑΚΗΣ

Σταδίου 49

"Εστιατόριο Χορευτικό Κέντρο

CORONET

Πανεπιστημίου 2

Δίσκοι - Ραδιόφωνα - Πικ-απ

"DISCOPHILE"

"Αμερικής 15

"Αποθήκη "Υφασμάτων

"ΕΡΙΟΜΑΡ Α.Ε."

Ντέκα 5

Γυναικεία Εϊδη

ETAM

Βουκουρεστίου 8

Boutique

ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ-ΚΟΥΡΤΙΔΗ

Πανεπιστημίου 6

"Ερμού 28

"Όλα αυτά τά καταστήματα, στην "Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, προσφέρουν έκπτωση 10% στα μέλη της Λέσχης «ΚΥΚΛΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ»

Βιβλία - Δίσκοι

"ΙΚΑΡΟΣ"

Βουλής 4

"Υποδήματα Πολυτελείας

Ι. ΜΟΥΡΙΑΔΗΣ

Σταδίου 4

Πορσελάνες - Δύρα

ΜΟΥΡΑΝΟ

Βουκουρεστίου 11

"Αποθήκη "Εριονημάτων

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΚΑΛΑΚ & ΣΙΑ

Κολοκοτρώνη 63

"Ελληνικά Βιβλία

"ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ"

Σταδίου 14

"Αντικείμενα τέχνης

ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Βαλαωρίτου 9α

Φωτογραφικά Εϊδη

ΦΩΤΟ-ΣΤΟΥΝΤΙΟ

Γ. Μωσσε

Σταδίου 3

Νεωτερισμοί

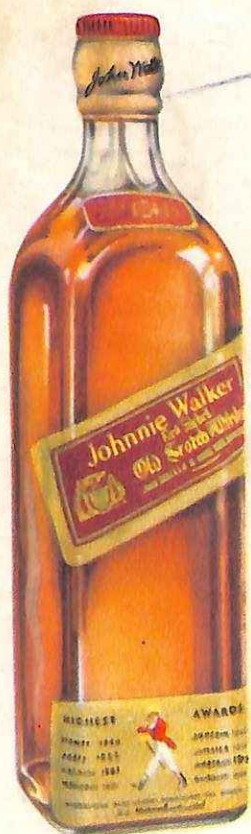
"ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ," Α.Ε.

Σταδίου 35

BY APPOINTMENT TO HER MAJESTY THE QUEEN, SCOTCH WHISKY DISTILLERS, JOHN WALKER & SONS, LTD.

Έχει
τὸ προβάδισμα
ἀπὸ τὸ 1820

ΗΓΚΙΡΩΤΙΚΩΝ
JOHNNIE WALKER

Fine old Scotch Whisky

ΑΠΟΚΛ. ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ Α. Π. ΚΑΠΡΑΛΟΣ — ΠΑΤΗΣΙΩΝ 21 — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 524.210 - 812

ΕΚΤΥΠΩΣΗ